

DIRECTORIUM

HORARUM CANONICARUM ET MISSARUM

PRO

DIOECESI VILNENSI

IN ANNUM DOMINI COMMUNEM

MCMVII

AUCTORITATE ET MANDATO

EXCELLENTISSIMI, ILLUSTRISSIMI AC REVERENDISSIMI
DOMINI DOMINI

EDUARDI Liberi Baronis
de ROPP

DEI MISERATIONE ET S. APOSTOLICAE SEDIS GRATIA
EPISCOPI VILNENSIS

IUXTA KALENDARIUM A SEDE APOSTOLICA
1901 A. APPROBATUM COMPOSITUM.

VILNAE

Typis Josephi Zavadzki.

—
1906.

Novissima Decreta S. R. C. et in nostra Dioecesi ab-
hinc fideliter servanda.

SAMOGITIEN.

Hodiernus R-mus Episcopus Samogitiensis a Sa-
crorum Rituum Congregatione humiliter expetivit,
ut, ad devotionem populi pro animabus defunctorum
fovendam et secundum antiquam ac vigentem in dio-
ecesi Samogitiensi consuetudinem, licite possit post
Missas de die et non de Requie cantatas vel lectas,
in medio ecclesiae extendi pannus niger et posito própe
et extra illum crucifixo, cantari a sacerdote induto
pluviali nigro et a cantoribus *Libera* cum aspersioni-
bus et incensationibus, quae fieri solent ad tumulum.

Et Sacra eadem Congregatio, exquisito voto
Commissionis liturgicae, omnibusque accurate perpen-
tis rescribendum censuit: *Servetur decretum, n. 3780
Romana 12 Julii 1892 ad VIII; et si dicatur Officium
defunctorum, fiat in casu Absolutio immediate post ip-
sum et ante Missam.*

Atque ita rescripsit die 17 Martii 1906.

A. Card. TRIPEPI, *Pro-Praefectus*

D. Panici Archiep. Laodicen *Secretarius.*

(Dubium VIII cum sua resolutione:

Dubium VIII. Num absolutio pro defunctis
fieri vel Responsorium super sepulturam cantari quo-
tidie possit; maxime si id ex consuetudine antiquiori
servatum hucusque fuerit, ut adimpleatur testatoris
voluntas?

Ad. VIII Affirmative; exceptis tamen duplici-
bus primae classis, in quibus Absolutio et Respon-
sorium neque habere locum poterunt private post
absolutas vespere Horas canonicas. Quod si in diebus

IMPRIMATUR

Vilnae die 24 Augusti A. D. 1906.

† Eduardus Episcopus.

Pro Secretario Praelatus Kurczewski.

permissis de mane fiant, nunquam post Missam de die, nisi omnino independenter ab eadem).

Ob similem praxim in nostra Dioecesi attendendum est hoc S. R. C. decretum, et abhinc diebus duplicibus (exceptis I cl.), si Missa pro festo dicatur, *Libera*, aut immediate post Officium Defunctorum i. e. ante Missam canendum, aut prorsus omittendum, non autem post Missam diei, nisi, ut, S. R. C. denotat, *omnino independenter ad eadem*.

Et etiam In Missis, quae vulgo „calunowe“ nuncupantur, si in colore diei dicantur neque pannus niger extensus neque feretrum in medio ecclesiae, intra Missam tolerari potest, sed si placat haec omnia fieri possunt tempore posteriori, independenter a Missa.

Hinc in memoriam revocandum est S. R. C. decretum ad quaesitum Excellentissimi Antecessoris Nostri Episcopi St. Zwierowicz an. 1901 latum, quo statutum in officio defunctorum una cum debito Nocturno etiam Laudes dicendas; solus excipitur casus: *cadavere sive physice sive moraliter praesente* posse si placeat cantari solum tantummodo Nocturnum absque Laudibus, sed *in casu* primum semper dici Nocturnum cum Invitatorio.

Mos introductur nostra in dioecesi adorandi D. N. J. Christi in SS. Sacramento publice exposito sive tempore orationis Quadraginta horarum, sive Triduo sacro in Sepulchro, per puellas pias ac devotas et vestibibus albis ad hoc exornatas. Quamquam altera ex parte volumus atque mandamus SS. Sacramentum expositum non relinquatur solum, sed cum debita adorantium frequentia adoretur, altera tamen ex parte praxim supra descriptam laudare non possumus. Exigit rubricarum tenor, ut exposito SS. Sacramento nullus saecularis ad altare accedere audeat utque clerici etiam superpelliceo induti genuflexi continuo SS. Sacramentum adorent. (Herdt. vol. II pg. 46.50 ed. 1903 a.). Quae cum ita sint, saltem mares,

sive pueri, sive adolescentes, dummodo probi et honesti, id genus ministerii sacri exercent oportet, non autem puellae et mulieres. In casu magnae necessitatis, i. e. ubi omnino mares desint, possunt adhiberi puellae piae ad SS. Sacramentum adorandum, sed collocandae sunt illae extra presbyterium et extra sepulcrum sacrum, neque anteo oculos accedentium fidelium.

Orationes imperatae sunt: 1) pro Papa, 2) pro quacunque tribulatione.

Usque modo feretcommunis theologorum opinio fuit in extrema necessitate pro sacramento extremae unctionis adhibendam esse formulam: „Per istam sanctam unctionem et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per sensus: visum, auditum, gustum, odoratum et factum“ (S. Alphonsus n. 920 Theol. Mor. V II n. 418), cum autem hodie supremae Congregationi quaesitum fuerit, ut unica determinaretur formula brevis in administratione sacramenti extremae unctionis in casu mortis imminens, Eminentissimi ac Remi Patres Generales Inquistores, maturime re expensa prae-habitoque RR. DD. Consultorum voto decreverunt: In casu verae necessitatis sufficere formam: **PER ISTAM SANCTAM UNCTIONEM INDULGEAT TIBI DOMINUS QUIDQUID DELIQUISTI AMEN.**

Sms D. N. decretum EE. et RR. Patrum approbavit. *Petrus Palombelli R. U. Inquis Nat.*

Confessio & Communio Paschalis hoc anno incipit a 1-ma Dominica Quadragesimae et prosequitur usque ad Dominicam Ss. Trinitatis inclusive.

Nota. Ex privilegio S. Sedis die 22 Martii 1898 a. dato, licet *per decennium* omnibus sacerdotibus in omnibus ecclesiis dioecesis Vilmensis ob rationabilem causam bis in hebdomada cantare *Missam de Requie*,

occurrente etiam festo ritus duplicis, exceptis diebus Dominicis, festis primae et secundae classis, aliisque festis de praecepto servandis, nec non vigiliis feriis atque octavis privilegiatis. Quocirca notandum:

a. Concessi indulti currere *annum* decimum et ultimum a die 22 Martii.

b. Indultum esse *locale* non *personale*, id est: non cuilibet sacerdoti licere bis per hebdomadam vi praedicti indulti celebrare missas de Requie, ubi voluerit, sed in qualibet ecclesia duabus diebus per hebdomadam, ab ejusdem ecclesiae rectore assignandis, missae in colore nigro etiam a pluribus sacerdotibus cantari possunt.

c. Dies vero pro praedictis missis assignandi non sint: duplicia I vel. II Class.,—festa de praecepto,—Dominicae,—tandem octavae,—feriae, vigiliae privilegiatae.

d. Numero duarum dierum per hebdomadam nil obstare officium inferioris ritus (sdx aut splx) eadem hebdomada occurens. Etsi igitur bis vel etiam ter eadem hebdomada off. sdx cadat, nihilominus tamen indultum pro reliquis duabus diebus, officio duplici majori vel minori occupatis, valet.

e. Tandem missa cantanda est *quotidiana* c. 1-ma (ex *orationibus diversis* in fine missalis), 2-da *ad libit.* celebrantis. 3-tia *Fidelium Deus...* et *Sequentia*.

Oratio pro Papa in Miss. etiam hoc anno imperatur et quando in Missali pro certis temporibus notatur pro *Ecclesia vel pro Papa* semper utraque dicenda est SRC. 22 Maii 1835.

Quoniam saepissime contingit tempore verno, fruges terrae prae siccitate arescere, aestate autem prae nimietate pluviarum, ipsas, antequam colliganrur, putrescere, eapropter cuius presbytero Dioecetano, post orationem pro **Papa**, loco orat. pro qu. tribul. orationem pro **Pluvia Serenitateve**, prout necessitas expostulaverit, addendam in Missa praecipitur.

MALDOS

Kurias Sv. Tėvas LEONAS XIII

prisakė kalbėti po skeitinių mišių klupojant.

(Recitari possunt extensum lingua vernacula SRC.
4 Mart 1904).

Kunigas. Sveika, Marija, mylistos pilna ir t. t. *tris*
Žmonės. Šventa Marija, Motina Dievo ir t. t. *kartas*.

ANTIPHONA.

Sveika, Karaliene, Motina mielaširdystės: gyvenimas, saldybe ir viltis mūsų, sveika!

Taviep šaukiamės ištremtieji sunų Jievos.

Taviep dusaujame vaitodami ir verkdami ant šios ašarų pakalnės.

Taigi tat, Užtorytoja mūsų, anas savo mielaširdingas akis, ant mūsų atversk.

Ir Jezų, palaimintą vaisių yščiaus Tavo mums pošpio ištrėmimo parodyk.

O meilingoji, o maloningoji, o saldžiausioji Pama Marija.

U. Melskis už mus šventa Dievo Gimdytoja.

R. Idant dutumeme verti Kristaus žadėjimų.

MELSKIMĖS.

Kunigas. Dieve, mūsų pagelbė ir trirtyba, maloningai žvilkerėk ant žmonių, prie Tavęs šaukiačiųjų, o par užtarymą garbingos ir nekaltos Panos, Dievo Gimdytojos Marijos, draug su palaimintu Juozapu, Jos Sužieduotiniu ir palaimintais Tavo Apaštalais Petru ir Pavilu ir su visais Šventaisiais, mielaširdingai ir maloningai išklausk mal-

dų, kurias kalbame už atsivertimą nusi-
dėjėlių už lasivę ir paaugštinimą šventos
Motinos Bažnyčios. Par Kristų Viešpatį mūsų.

Zmonės. Amen.

Kunigas. Šventas Mykolai Arkaniolai, gink mus
kovoje; buk apgynėju prieš velnio nedorybę
ir žabangus. Teprisako jam Dievas, męs nu-
sižeminę meldžiame; Tugi dangiškųjų ga-
lybių Kunigaikšti, su Dievo pagelba nu-
gramzdink pragaran Šetoną ir kitas piktas
dvasias, kurios klaidžioja po svieta, tyko-
damos pražudyti dušių.

Žmonės. Amen.

L I T H U A N E.

Palaimintas Dievas!

Palaimintas Šventas Jo Vardas!

Palaimintas Jezus Kristus, tikras Dievas ir tikras
žmogus!

Palaimintas Jezaus Vardas!

Palaiminta Švenčiausia Jo Širdis!

Palaimintas Jezus Švenčiausiame Altoriaus Sakra-
mente!

Palaiminta Didi in Švenčiausia Dievo Motina Marija!

Palaimintas Šventas ir nekaltas Jos Prasiđėjimas!

Palaimintas Marijos Panos, ir Motinos Vardas!

Palaimintas Dievas, savo Aniuolais ir Šventaisiais!

REVOLUTIONES anni 1907.

Cyclus solaris	V. S. XII.	N. S. XII.
Aureus numerus	" " VIII.	" " VIII.
Indictio Romana	" " V	" " V.
Epacta	" " XXVII	" " XVI.
Littera Dominicalis	" " g.	" " f.
" Martyrologii	" " H.	" " r.
Pontificatus SSmi D-ni Papae Pii X a die 22 Julii		
(4 Aug.) incip. annus		5.
Aetatis eiusdem a d. 22 Junii incip. annus		72.

FESTA MOBILIA anni 1907.

Septuagesima	V. S. 18 Febr.	N. S. 27 Januar.
Dies Cinerum	" " 7 Martii.	" " 13 Febr.
Pascha	" " 22 April.	" " 31 Mart.
Ascensio Domini	" " 31 Maii.	" " 9 Maii.
Pentecostes	" " 10 Junii.	" " 19 Maii.
Corpus Christi	" " 21 Junii.	" " 30 Maii.
Dominicaep. Pentec.	" " XXIV	" " XXVII.
Dominica 1-ma Adv.	" " 2 Dec.	" " 1 Dec.

In Nomine Domini. Amen.

JANUARIUS XXXI dierum.

Nota. Exposito SS. Sacramento Celebrans versus Idem inclinationem facere debet, quotiescumque in lectione Evangelii pronuntiat nomen Jesu; et ad verba: „*Et Verbum caro factum est*“ genuflectat aliquantulum versus Illud. S. R. C. N 3875. 4.

SS. Sacramentum expositum ad Introitum et Offertorium in Missa et ad Magnificat in Vesperis incensare debet Celebrans genuflexus *super suppedaneo* Altaris, his exceptis semper incensare debet SSimum expositum genuflexus *super infimo gradu.*

V.S.
N.S.

1	14	A. F. 2. CIRCUMCISIO DOMINI. dx. 2 cl. off. et Mis. pr. Hymn. term <i>Jesu... qui natus es</i> usq. ad Epiph. exclus. Gl. Cr. Prf. et Comcant Nativ. <i>Annunt. pop. fest. Epiph. Dni sabb.</i> In. Vesp. com. seq. tant. <i>or. pr.</i>
2	15	R. F. 3. Oct. S. Stephani Protom dx. ut. infest. et pr. loc. com. oct. S. Joan. Ap. et SS. Innoc. Mm. Gl. Cr. Prf. Nativ. Comcant. comm. Vesp. a cap. de seq. <i>ut in 1 Vesp.</i> com. praec. et oct. SS. Innoc.
3	16	A. F. 4. Oct. S. Joannis Ap. et. Ev. dx. com. SS. Innoc. Mm. Gl. Cr. Prf. Apl. In. Vesp. com. seq. ex. 1 Vesp.

JANUARIUS.

- 4 17 R. F. 5 Oct. SS. Innoc Mm. dx. In 3 N. loco ant. *Tradiderunt* dic *Isti sunt* in R 8-o addtr. *Glor. Patri* et omisso 9-no R dic *Te Deum* Gl. ttm. Post Grad. dic. *Allel.* et V seq. Tract. omtr. Prf. Nativt. in fine *Ite Missa est.* In Vesp. com. Vigil. Epiph. et S. Telesphori Pp. M.
- 5 18 A. F. 6. Vigilia Epiph. (sine jejun). De ea sdx. Off. ex Circumc Dni et pr. l. com. S. Pp. M. (*sine Suffr. et prec.*) Gl. 3 or. B. *Deus qui salut.* (*sine Cr.*) Prf. Nativ. Communic. comm. Vesp. de seq.
- Notae: 1. Hodie et per tot. Oct. prohibentur Missae vot. et Defunct., excepta una pro re gravi ab Ordinario approbata, vel requiali praes corp., quae tamen ipso Epiph. die celebrari nequit.
2. Hymn per tot. oct. term. *Jesu... Qui apparuisti.*
3. Ad Prim. in R br. per tot. oct. dic. V *Qui apparuisti hodie.*
- 6 19 A. Sabb. **EPIPHANIA DNI.** dx 1 cl. cum. oct. Off. pr. *Ad. Matutin dictis.* Pater, Ave, Credo *incip. absol ab Ant.* Afferte; *in 3 Noct dic. ant.* Venite adoremus *omissis ant.* Homo et. ps. *Fundamenta hodie ttm.* Ad Prim *Qui apparuisti. Ante Miss. solemn. bened. auri, myrr. thuris ex Rituali.* In Miss. Gl. Cr. Prf. et Communie pr. per tot, oct. In Vesp. com. Dom. (*Ant Remansit. V. Omnes de Saba*) *Ant ad Magn. et Benedict. per tot. oct. quotidie propr.* Cras mane aperitur nuptiarum solemnitas.
- 7 20 A. **Dom. infra oct. et 1 post Epiph.** sdx. Off. ut in fest. et. pr. l. *Matut. incip. more solito.* 1. R *Hodie in Jordane.* Ll 1 N. *Inc. Epist. 1 ad Corinth. (quae seq. diebus continuatur, ad Rom. omittitur)* com. oct. ttm. (*orationes imperatae*

JANUARIUS.

- dicuntur.)* Gl. Cr. Prf. et Comcant. Epiph. In Vesp. com. oct.
- 8 21 A. F. 2. De 2-da die infr. oct. sdx. oo. ut in fest et pr. l. *Ll. 1 N. de Scrip. Ep. 1 ad Corinth. fer 2.* In Miss. 2 or. B. 3 or. Eccl. Vesp. de seq.
- 9 22 A. F. 3. De 3 die infr. oct. sdx oo. ut in fest. et pr. l. Vesp. de seq.
- 10 23 A. F. 4. De 4 die infr. oct sdx. oo. ut in fest. et pr. l. Vesp. de seq. com. S. Hygini Pp. M.
- 11 24 A. F. 5. De 5 die infr. oct. sdx. oo. ut in fest. et pr. l. com. S. Pp. M. in Laud. et Miss. 3 or in Miss. B. Vesp, de seq.
- 12 25 A. F. 6. De 6 die infr. oct. sdx. oo, ut in fest. et pr. l. Vesp. de seq. (*utin 1 Vesp.*) or. pr.
- 13 26 A. Sabb. Octava Epiph. dx. Ll. 1 N *ad Corinth R 1-m Hodie ir Jordane* Gl. Cr. Mis. pr. Vesp. de seq. com praec. et Dom. (Ant *Suscepit V. Vespertina*) ttm. Hym. term. *Jesu... Qui natus De S. Hilario Ec. D. hocanno fit. 26 Februar.*
- 14 27 A. **Dom 2 post Epiph.** SS. Nominis Jesu dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. et com. Dom. ac. S. Felicis M. in Laud et Mis. priv. (*in Miss. cant. com. Dom. ttm.*) Gl. Cr. Prf. de Nativ. (*Comcant comm.*) ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq., et Dom., ac S. Mauri Abb.
- 15 28 A. F. 2. S. Pauli I Erem. C. dx. (*m. t. v.*) Ll. 1 Noct Dom. 2 post Epiph. 9 l. et com. S. Mauri Gl. Prf. comm. In Vesp. com seq:
A crastina die resumuntur Suffr. Sanct. in Laud. et Vesp. quando non est dx. et non infra octavam usque ad Dom Pass. exclusive.
- 16 29 R. F. 3. S. Marcelli Pp. M. sdx. R 8-um *Dne praeven.* de B. die R. *Post Partum* Or. *Deus qui salut. et sic ad Purific.* Ad Laud. suffr. ad *Prim preces* Gl. 2 or. B. *Deus qui salut.* 3 or.

JANUARIUS.

		Eccl. Vesp. de seq. com. praec. (color albus).
17	30	A. F. 4. S. Antonii Abb. dx. Gl. Vesp. de seq. com. S. Pauli Ap., praec. ac. S. Priscae V. M.
18	31	A. F. 5. Cathedrae S. Petri Ap. Romae dxm. Off. ut in Comm. Conf. Pont. et pr. l. 9 l. S. Priscae com. S. Pauli Ap. et S. V. M. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. de seq. absque ulla com.
19	1	R. F. 6. S. Henrici Ep. M. PRS. dx. 1 cl. Ll. 1. N. A. <i>Mileto</i> . Gl. In Vesp. com seq.
20	2	R. Sab. 6. SS. Fabiani et Sebastiani Mm. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec., S. Agnetis V. M. (<i>h-a simplfe</i>) et Dom. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus</i> .
21	3	A. Dom. 3 post Epiph. Sanctae Familiae Jesu, Mariae, Joseph dxm. 9 l. Dom. com. S. V. M. et Dom. Ad Prim. <i>Qui natus</i> . Gl Cr. Prf. Nativit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq S. V. M. et Dom.
22	4	R. F. 2. SS. Vincentii et Anastasii Mm. sdx. Ll 1 N. ex Dom. praec. <i>Ad Laud. Suffr. ad Prim. preces</i> Gl. 2 or. B. <i>Deus qui éalutis</i> , 3 or <i>Eccl.</i> Vesp. de seq. com. S. Joseph., praec. et S. Emerentianae V. M. Hymn term. <i>Jesu... Qui natus</i> .
23	5	A. F. 3. Desponsatio B. M. V. dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. S. V. M. com. S. Joseph et S. V. M. Ad Prim. <i>Qui natus</i> . Gl. Cr. Prf. B. in <i>Desponsatione</i> . In Vesp. com. S. Joseph et seq.
24	6	R. F. 4. Translatio S. Erixi R. M. PRS. d. a. exheri dx. Gl. Vesp. de seq. com. S. Petri Ap. et praec.
25	7	A. F. 5. Conversio S. Pauli Ap. dxm. com. S. Petri Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. S. Petri Ap. et seq.
26	8	R. F. 6. S. Polycarpi Ep. M. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. (<i>Ant. O. D.</i>) m. t. v. com. praec.

FEBRUARIUS.

- 27 9 A. Sabb. S. Joannis Chrysostomi Ep. C. E. D. dx. Gl. Cr. In Vesp. (*Ant. O. D.*) com. Dom. et S. Agnetis secundo *Ant. pr.*
- 28 10 Vir. **Dom. 4 post. Epiph.** De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr 1. Ad Matutin. Hymn. „Primo die“ *in Laud.* „Aeterne rerum“ 9 l. et com. S. Agnetis secundo. 3 or. *Deus qui sal.* Cr. Prf. SS. Trinit. Suffr. Ad prim. preces add. ps. *Confitemini* symb. *Quicumque* et prec. Annunt. pplo fer 6. Purific. B. et jejun. consuet. fer. 5. Vesp. de seq. *m. t. v.* (Ant OD) com. Dom. ttm. *Col. Alb.*
- 29 11 A. F. 2 S. Francisci Salesii Ep. C. E. D. dx. Gl. Cr. In Vesp. com. seq.
- 30 12 R. F. 3. Martinae V. M. sdx. *Ad Matutin et Laud, hymn. pr. Ad. Laud. Suffr. ad prim. preces.* Gl. 2 or. B. *Deus qui sal.* 3 or. *Eccl.* Vesp. de seq. *m. t. v.* com praec. *Col. Alb.*
- 31 13 A. F. 4 S. Petri Nolasco C. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec.

FEBRUARIUS XXVIII dierum.

Crucis signum ad *Magnificat* et ad *Benedictus* ab omnibus faciendum est, tam in choro quam extra, iuxta laudabilem praxim. S. R. C. N 3127.

Crucis signum manu non est producendum ad instar benedictionis, dum dicitur *Fidelium animae* in fine Officii S. R. C. N 4048. ad S.

- 1 14 A. F. 5. *Jejun consuet.* S. Brigidae V. PRP. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. Hymn term. *Jesu... Qui natus.*
- 2 15 A. F. 6. **PURIFICATIO B. M. V.** dx. 2 cl. *Celebre.* Ad Prim. *Qui natus.* Gl. Cr. Prf. Nativ. Ante

FEBRUARIUS.

Miss. solemn, benedictio candelar. (ex cera alba) in cantu ex Missali in col. viol. In altari sex cand. accend. Celebr. amietu, alba, cingulo stola et pluviali viol. indutus accedit ad altare, osculatur illud in medio et manib. semper junct. in cornu Epist. cant. ad *Oremus* et *Jesu* caput cruci inclin. Benedictio candel. et processio fit per eum sacerdotem, qui Missam subsequentem solemniter celebrat, quod etiam praeeptive valet de Benedictione cinerum, Palmarum et Fontis baptism., solo Episcopo Dioecetano excepto (S. R. C. 23 Sept. 1848). Processio fit in col. viol. nisi fiat cum SSmo, tunc enim in col. albo. Candelae accensae prae manib. tenentur ad Processionem, in Evang. et a Sanctus ad Commun. inclus. In Missa solenni cum ministris sacris solus celebrans sub cantu Evang. candelam prae manu tenet eamq. accipit post benedict. diaconi ac dimitt. ante osculum libri. In Vesp. com. seq. et S. Blasii Ep. M. Post Vesp. in choro dic *Alma.* Post Compl. *Ave Regina*

- Calanor*
2a hora
16 R. Sabb. S. Timothei Ep. M. (*d. a. ex 24 Jan.*) dx. 9 l. et com. S Ep. M. Gl. Vesp. a cap. de seq. com praec. et Dom.
- 4 17 A. **Dom. 5 post. Epiph.** S. Ansgarii Ep. C. P. R. S. dx. 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. SS. Trint. ult. Ev. Dom. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et Dom. *Col. R.*
- 5 18 R. F. 2 S. Agathae V. M. dx. *Off. pr. Bened. panis et aquae inter Miss. ex Rit.* Vesp. a cap. de seq. com. praec.
- 6 19 R. F. 3. S. Dorotheae V. M. P. R. P. dx. Ll. 1 N *Inc Ep. II ad Timotheum* Ll. 2 N IV *Dorothea virgo* ut in corpore Breviarii; V et VI de Communi *Quoniam hodie* et *Haec nu-*
- Sanje esse*
1/2a hora
Francis
1/2a hora
Folijana

FEBRUARIUS.

- bes. Ll. 3 N. Homilia *Caelorum regnum* de Communi nec Virg. nec Mart. cum RR de Virginibus. Gl. Vesp. a cap. de seq. *m. t. v.* com. praec.
- 7 20 A. F. 4. S. Romualdi Abb. C. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. *m. t. v.* com. praec.
- 8 21 A. F. 5. S. Joannis de Matha C. dx. Ll. 1 N. *Inc. Ep. ad Titum* Gl. Vesp. (*Col. R.*) a cap de seq. com. praec.
- 9 22 R. F. 6 S. Apolloniae V. M. PRP. dx. Gl. Vesp. (*Col. A.*) a cap. de seq. com. praec.
- 10 23 A. Sabb. S. Scholasticae V. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 11 24 A. **Dom 6 post Epiph.** Apparitionis B. M. V. Immaculatae dxm. *Off. in aliq loc.* 9 l. et com. Dom. Ad Prim. V. *Qui natus.* Gl. Cr. Prf. B. *Ed Te in Concept. Immac.* Ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 12 25 R. F. 2. S. Ignatii Ep. M. (*d. a. ex 1 hui*) dx. Ll. 1 N ex Dom praec *Inc. Ep. ad Hebr.* Gl. Vesp. a cap. de seq. *m. t. v.* com. praec. (*Col. A.*)
- 13 26 A. F. 3. S. Andreae Corsini Ep. C. (*d. a. ex 4 huj.*) dx. Gl. Vesp. (*Col. R.*) a cap. de seq. com. praec. et S. Valentini M.
- 14 27 R. F. 4. SS. Viginti sex Martyrum Japonen. (*d. a. ex. 5 huj.*) dx. com. S. M. Gl. Vesp. de seq. com. praec. ttm.
- 15 28 A. F. 5. Sigfridi Ep. C. dx. 2 cl. Ll. 1 N. *Fidelis sermo Hymn. pr.* 9 l. et com. SS. Faustini et Jovitae Mn. (in Missis cantatis com. omtr.) Gl. In Vesp. com. seq. ttm.
- 16 1 A. F. 6 S. Titi Ep. C. (*d. a. ex 6 huj.*) dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- 17 2 A. Sabb. Fugae D. N. J. Chr. in Aegyptum

FEBRUARIUS.

dxm. *pro aliq. loc.* Gl. Cr. Prf. Nativit. In Vesp. com. seq. et S. Simeonis Ep. M.

Notae: 1. Hodie in Vesp. ad „Benedicamus“ addtr duo *Alleluja* et deinceps All. non dicitur usq. ad Sab. Sanct., eius loco ad initium omnium Horarum dicitur *Laus tibi Dne...*

2. In off. de Temp. a crastina die loco *Te Deum* dic. 9 R. usq. ad Pasch. et in Prima Dominicae loco Ps. *Confitemini* dicitur Ps. *Dominus regnavit* usque ad Dom. Pal. inclus.

3. Im Missis Ssrum et votivis a Dom. septuag. usq. ad Pasch dicto Graduali omissis 2 All. et V. sequenti cum All. statim subiungitur Tractus; in feriis autem usq. ad feriam 4 Cinerum, quando repetitur Missa Dominicae, nondicitur Tractus sed Graduale tant. Quod si Missa proprio Tractu non sit provisa, sumitur de Communi respectivo.

4. Crastina die et 2 seq. Dominicis et Feriis ad Miss. solemn. pulsantur Organa et sacri Ministri utuntur Dalm. et Tunicella.

18 3 Viol. **Dom. Septuages.** 2 cl. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. com. S. Simeonis (sine lect.) Ad Laud. Suffr. ad Prim. Ps. „*Dominus regnavit*“, *Symb.*, et *prec.* (*sic semper dic Prima in Dom usque ad Dom. Palm. inclusive*) Gl. non dicitur. 3 or. *Acunctis* Cr. Prf. SS. Trinit. Vesp. (*col. A.*) de seq. com. praec. ttm.

19 4A. F. 2. SS. Septem Fundatorum Ord. Seryorum B. M. V. Conff. (*d. a. ex 11 huj.*) dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. et S. Canuti RM. (*d. a. Jex. 10. Janud.*)

20 5 R. F. 3. Orationis D. N. J. Ch. in monte Oliveti dxm. *pro aliq. loc.* Gl. com. S. Can. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. et S. Canuti.

21 6A. F. 4. S. Raymundi de Pennafort C. (*d. a. ex*

MARTIUS.

- 23 *Januar.*) sdx. *Suffr.* ad Prim. *preces.* 2 or.
A cunctis. 3. ad libit Gl. Vesp. de seq. com.
 S. Pauli Ap. et praec.
- 22 7 A. F. 5. Cathedrae S. Petri Antiochiae dxm.
 com. S. Pauli Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp.
 com. S. Pauli et seq (Ant OD.)
- 23 8 A. F. 6. S. Petri Damiani Ep. CED. dx. 9 l. et
 com. Vigiliae Gl Cr. ult. Ev. Vigil. Vesp.
 (*Col. R.*) de seq. com. praec. (Ant. OD.)
- 24 9 R. Sabb. (M. P.) S. Mathiae Ap. dx. 2 cl. Gl. Cr.
 Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
- 25 10 Viol. **Dom. Sexages.** 2 cl. De ea sdx. Off. ex.
 Psalt. et pr. *Suffr.* ad Prim. 4 ps. Symb. et
 preces. 2 or. *A cunctis* 3 *ad libit.* Cr. Prf. ss.
 Trin. Vesp. de seq. *m. t. v.* (Ant OD) com.
 Dom.
- 26 11 A. F. 2. S. Hilarii Ep. CED (*d. a. ex 14 Januar*)
 dx. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec (Ant. OD.)
- 27 12 R. F. 3. Commemoratio Passionis D. N. J. Chr.
 dxm. pro aliq. loc Gl. Cr. Prf. † In Vesp.
 com. seq. (Ant. OD).
- 28 13 A. F. 4. S. Cyrilli Ep. Alexandrini C. E. D.
 (*d. a. ex 9 huj.*) dx. Gl. Cr. In Vesp. com.
 seq. Hymn. term. *Jesu... Qui natus*

MARTIUS XXXI dierum.

„Superpellicco et stola uti debent Parochi
 in administratione Sacramentorum tam intra,
 quam extra Ecclesiam“ S. R. C. N 2578 ad 1.

„Oleum sacrum pro extrema Unctione non
 est solemniter deferendum cum superpellicco“
 S. R. C. N 196.

Illa solemnitas soli SS. Sacramento deferendo
 inservit; absolutis caeremoniis in administra-

MARTIUS.

tione sacramentorum infirmo deponendum est superpelliceum, dedecet sacerdotem exire ab infirmi cubiculo superpelliceo indutum.

1 14 A. F. 5. Off. vot. de SS. Sacramento sdx. Suffr. ad Prim. V. *Qui natus* et prec Gl. 2 or. *A cunctis 3 ad libit.* Prf. Nativit. Vesp. de seq. com praec (In Complet. Hymn term. *Jesu... Qui natus.*)

2 15 A. F. 6. S. Helenae Imperatricis Virg. P. R. P. dx. Gl. In Vesp. com. seq. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*

3 16 A. Sabb Off. vot. de Immac. Conc. B. M. V. sdx. Suffr. (*de B. omit.*) ad Prim. V. *Qui natus* et prec. Gl. in secreta pro *Solemnitate die commemoratione* 2 or *de Spiritu S.* 3 *Eccl.* Prf. B. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.

4 17 A. **Dom, Qninquag.** 2 cl. **S. CASIMIRI** C. P. M. D. L. dx. 1 cl. c. oct. Ll. 1 N Justus. 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. ss. Trinit. In Vesp. com. seq. et Dom.

5 18 R. F. 2. Translatio S. Venceslai M. PRP. dx. Ll. de Ser. occ. 2 N. pr. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct.

Cras dies onomastica **Suae Sanctitatis Pont. Pii X.** Quam ob causam in Cath incumbit obligatio cant. vot. solemn. alibi vero addtr consueta Collecta pro Papa.

6 19 R. F. 3 Sacrae Columnae Flagellationis D. N. J. Ch. dxm. *pro aliq loc.* com. oct. Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. oct. et SS. Perpetuae et Felicitatis Mm. *De S. Thoma de Aqu. h a. fit. 14 huj.*

Notae pro Tempore Quadragesimali.

1. *Nuptiarum solelmitas hodie sero clauditur.*

2. *Ieiunium quadragesim incipit ab hora 12 noctis et iuxta Ordinarii loci expositionem stricte*

MARTIUS.

obligat; clare haec materia fidelibus est explicanda.

3. *Missae votivae cras quaecumque etiam solemnis pro re gravi et de Requiem, una solum excepta solemni in sepultura cadaveris, stricte prohibetur.*

4. *Cras ante Missam principalem per sacerdotem hanc Missam celebrantem (in poram viol.) benedicuntur cineres de ramis olivarum vel aliarum arborum praecedenti anno in Dom. Palm. benedictis parati, et imponuntur Cineres, uti Missale docet. Processio cum cantu Litan. de OO. SS.*

5. *Organa in Quadragesima non sunt pulsanda excepta Dom. 4 Laetare, item exceptis feriis et festis, quae cum solemnitate ab Ecclesia celebrantur, item in fer. V. in Coena Domini et in Sabb. sancto, et quandocumque celebretur solemniter et cum laetitia pro aliqua re gravi.*

6. *In Missa solemn. de Temp. (Dom. et feriis cras et per tot. Quadrag. in Eccles. Cathedr. et Collegiatis Ministri sacri utuntur planetis plie. excepta Dom. Laetare in qua Dalm. et Tunic.) In aliis vero Eccl. Diaconus erit in Alba, Manip. et Stola transversa; Subdiaconus autem in Alba cum solo Manipulo.*

7. *Preces feriales ad omnes Horas (flexis genibus in choro) dicuntur in Off. feriali; insuper in Off. fer. addatur commemoratio de Cruce et dicantur Suffragia Sancti in Vesp. et Laud. usque ad Dom. Pass. exclus. tantum Ant. ad Bened. et Magnif. item Oratio quotidie propria.*

8. *In Festis novem Lectionum per Quadrag. semper legitur 9^a lectio Homiliae feriae eiusque fit com. in Vesp. Laud. et Miss. cum ult. Evang. feriae in fine Missae. Oratio ta-*

MARTIUS.

*men super populum in Missa de festo omit-
titur.*

9. *In Eccles. Cathedr. et Colleg, per tot.
Quadr. (Dominicis), quando offic. fit. de Festo
9 Lectionum duae cantantur Missae conventua-
les, scilicet una de Festo post Tertiam sine
com. feriae, et altera de Feria post Nonam, in
col. viol. cum Or. et reliquis in pr. l assignatis.
Si occurrat simplex (vel Simplificatum) de eo
fit. com. in sola Missa de Festo; Si occurrat Vi-
gilia, de ea fit com. in sola Missa de Feria.
Si festum sit semiduplex et non simul occurrat
simplex, in Missa tam de Festo, quam de Feria
Oratio 2 erit „A cunctis“ 3 „Omnipotens“
(except. temp. Passionis in quo non dicitur tres
Orat. sed duae tm., nempe Eccl. vel pro Papa)
Ultim. Evang. semper erit: „In principio.“*

7 20 Viol. F. 4. Cinerum De ea splx. offic. ut in
Psalt et pr. l. Ad Laudes et oo. horas prec.
fer. com. SS. Mm. et Suffr. (com. oct. omtr.)
ad Prim. 4 ps. Missa pr. sine Gl. sine Cr.
2 or. SS. Mm, 3 A cunctis Prf. Quadrag. in
fine Humiliate et Bened. Dno Vesp. de seq.
com. oct. et fer.

8 21 A F. 5. S. Joannis de Deo C. Patr. hospital.
et infirm. dx. Ll. 1 N *Beatus vir* 9 l. fer. com.
oct. et fer Gl. Cr. Prf. Qudrg. ult. Ev. fer.
Vesp. de seq. com. praec S. Franciscae Rom.
Vid. oct. et fer.

9 22 R. F. 6. Sacrae Spineae Coronae D. N. J. Ch.
dxm. 9 l. fer. com. S. Franciscae Vid., oct et
fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com.
seq., S. Franc. Vid., oct. et fer.

10 23 R. Sabb. SS. Quadrajnginta Marsyrum sdx. Ll.
1 N. *Fratres deb.* 9 l. fer. Gl. com oct. et fer.
Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de

MARTIUS.

seq. com praec. et oct. (ex 1 mis.) (*Suffr. et prec. omtr.* Hodie et deinceps per tot. Quadrages Dominicis exceptis Vesp in choro die ant comestionem.

Incipit pars verna Breviarii.

- 11 24 Viol. **Dom I. Quadrages.** 1 cl. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l *sine Suffr.* ad Prim. 4 ps. cum. Symb. *sine prec.* com. oct. ttm. Cr. Prf. Qudrgs *Annuntr populo IV temprum feriis IV, VI, et Sabb.* Vesp. de seq. (Ant. OD). com. Dom. et oct.
- 12 25 A. F. 2. S. Gregorii I Pp. CED. dx. Ll. 1 N. *Sapientiam* 9 l et com. fer. Gl. Cr. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. com. praec. (Ant. OD.) et fer.
- 13 26 A. F. 3. B. Vincentii Kadl. Ep. C. dx. 9 l. et com. fer. Gl ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. (Ant OD.) com. praec. et fer.
- 14 27 A. F. 4. Q. T. S. Thomae de Aquino C. E. D. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 15 28 A. F. 5. Off. vot. de SS. Sacram. sdx. 9 l. et com. fer. *Suffr.* ad Prim. V. *Qui natus* et *prec.* Gl. 3 or. *A cunctis* Prf. Nativit. ult. Ev. fer. Vesp. de seq., com. fer. rtm.
- 16 29 R. F. 6. Q. T. Lanceae et Clavorum D. N. J. Chr. dxm. *pro aliq. loc.* 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer.
- 17 30 A. Sabb. Q. T. S. Patritii Ep. C. dx. Ll. 1 N. *Fidelis sermo* 9 l. et com. fer. Gl. ult. Ev. fer. In Vesp. com. Dom. *De S. Gabriele h. a. fit 24 huj.*
- 18 31 Viol. **Dom II Quadrages.** 2 cl. De ea sdx. Off. ut

MARTIUS.

April.		in Psalt. et pr. l. Suffr. ad Prim. 4 ps. Symb. et preces. In Miss. ors in loco Cr. Prf. Quadres. Vesp. de seq. com. Dom.
19	1	A. F. 2. (M. P.) S. Joseph C. Sponsi B. M. V. Catholicae Eccl. Patroni dx. 1 cl. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Qudrgs. ult. Ev, fer. In Vesp. com. seq. (Ant. OD.) et fer.
20	2	A. F. 3. S. Cyrilli Ep. Hierosolymitani CED. <i>d a ex 18 huj.</i> dx. m. t. v. 9 l. et. com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec. (Ant. OD.) et fer.
21	3	A. F. 4. S. Benedicti Abb. C. dxm. 9 l. et com. fer. Gl. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer.
22	4	A. F. 5. Catharinae Vast. V. PRS. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec. et fer.
23	5	R. F. 6. Sacratissimae Sindonis D. N. J. Chr. dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf † ult. Ev. fer. Vesp. se seq. com. praec. et fer.
24	6	A. Sabb. S. Gabrielis Arch. (<i>d. a. ex 18 huj.</i>) dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. Dom ttm. Hymn. term. <i>Jesu. . Qui natus.</i>
25	7	A. Dom. III Quadrages. 2 cl. ANNUNTIATIO B, MARIAE V, dx. 1 cl. <i>Celebre</i> 9 l. et com. Dom. ad Prim. V. <i>Qui natus.</i> Gl. Cr. (ad V. „Et incarnatus etc. in Missa solemnī celebrans et ministri totusque chorus genua flectunt). Prf. B. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. Dom. vel ad libit off. vot. de Angelis. ergo com. seq.
26	8	Viol. F. 2. De ea simplx. Off. ut in Psalt et pr. l. com. † et Suffr. ad Laudes et oo. horas preces in Mis. 2 or. <i>A cunctis</i> 3 or. <i>Omnipotens</i> Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. Ant. OD. (<i>m. t. v.</i>) com. fer.

APRILIS.

- 27 9 A. F. 3. S. Joannis Damasceni C. ED. dx. 9 l. et com. fer. ult. Ev. fer. In Vesp. com. fer. (aut. Off. vot.)
- 28 10 Viol. F. 4. De ea simplx. Off. ut in Psalt. et pr. l. com. † et Suffr. ad Laudes et oo hor. preces. In Miss. 2 or. *A cunctis*, 3 or. *Omni-potens* Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. com. † et Suffr. Ad Vesp. et Compl. preces. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 29 11 Viol. F. 5 off. vot. de SSmo Sacr. 9 l. fer. Suffr. ad Laudes ad Prim. *Qui natus* et preces. In Miss. ut heri. Prf. Nttv. ult. ev. fer. Vesp. de seq. com. fer. ttm.
- 30 12 R. F. 6. Sacrorum Quinque Vulnerum D. N. J. Chr. dxm. *pro aliq. loc.* 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 31 13 A. Sabb. Off. vot. de Immac Conc. B. M. V. Suffr. ad Prim. V. *Qui natus* et prec 9 l. et com. fer. In Miss. 3 or. *de Spiritu* S. Gl. Prf. B. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. com. praec. Suffr. (*com. B. omtr.*) ad Compl. hymn. term. *Jesu... Qui natus* et preces.

APRILIS XXX dierum.

„Evangelium ultimum in Missa a Celebrante, aliquantulum oblique stante, recitari debet“ S. R. C. N. 3792 ad 5.

Exposito SS. Sacramento non signatur ad ultimum evangelium S. Joannis altare, sed aut tabella aut sola frons.

- 1 14 Viol Dom. IV Quadrages. 2 cl. de ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. Suffr. ad Prim. 4 ps. Symb.

APRILIS.

- et prec. 2 or. *A cunctis*. 3 *Omnipotens*. Cr. Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. com. Dom.
- 2 15 A. F. 2. S. Francisci de Paula C. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. In Vesp. com. fer.
- 3 16 Viol. F. 3 De ea splx. Off. ut in Psalt. et pr. l. Com. † Suffr. et ad oo. horas preces. In Mis. 2 or. *A cunctis* 3 *Omnipotens* Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. Ant. OD. com. fer.
- 4 17 A. F. 4. S. Isidori Ep. CED. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et fer.
- 5 18 A. F. 5. S. Vincentii Ferrerii C. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec. et fer.
- 6 19 R. F. 6. Pretiosissimi Sanguinis D. N. J. Chr. dxm. *pro aliq. loc.* 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 7 20 A. Sabb. Off. vot. de Immac. Conc. B. M. V. sdx. Suffr. (*com B. omtr.*) ad Prim. V. *Qui natus* et preces 9 l. et com. fer. 3 or. de *Spiritu S.* Gl. Prf. B. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de Dom. Passionis com. praec. ad Compl. preces (Hymn. Complet. term. *Jesu... Qui natus.*)
- Notae pro Tempore Passionis: 1. Abhinc cessant Officia votiva.
2. Cruces, imagines SS. Salvatoris, icones Altarium ac Sanctorum ante Vesp. velo violaceo cooperiuntur in omnibus Altaribus et Sacristia, manentque Cruces sic tectae usque ad Parasceven; imagines Alt. autem et Sanctorum usque ad Gloria in Sabbato S.
- 8 21 Viol. **Dom. Passionis** 1 cl. Off. ut in Psalt. temp. Pass. et pr. l. ad Prim. 4 ps. cum. Symb. et

APRILIS.

- prec. (*Ad Laud. Suffr. non dictr.*) Mis. pr. (*sine Ps. Judica, sine Gloria in excels. sine Gloria Patri post Lavabo.*) 2 or. Eccl. ttm. Cr. Prf. † Vesp. de Dom. ut pr. l. Ad Compl. prec.
- 9 22 Viol. F. 2. De ea splx. Off. ut in Psalt. et. pr. l. ad Laudes et eo. horas preces. 2 or. Eccl. ttm. Prf. † Vesp. de ea. *Ad Vesp. et Compl. prec.*
- 10 23 Viol. F. 3. De ea splx. off. de eo ut heri Vesp. de seq. (Ant OD.) com. fer.
- 11 24 A. F. 4. S. Leonis I Pp. CED. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer.
- 12 25 Viol. F. 5. De ea simplx. Off. et oo. ut fer. 2. Vesp. de seq. com. S. Hermenegildi M. (h. a. simplic.) et fer. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 13 26 A. F. Septem Dolorum B. M. V. dxm. Off. pr. 9 l. fer. com. S. M. (*sine lect.*) et fer. Gl. Sequent. Cr. Prf. B. et *Te in Transfixione* ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq., S. Hermen., fer. ac SS. Tiburtii et Socior. Mm.
- 14 27 R. Sabb. S. Justini M. dx. Ll. 1 N. *Fratres Debit.* 9 l. et com. fer. ac SS. Mm. Gl. ult. Ev. fer. Prf. † In Vesp. com. Dom. Palmar.
- Notae pro Hebdomada Maiori.
1. *Cras et per tot. hebd. maior. atque paschalem usque ad Dom. in Albis inclus. prohibentur Missae votivae vel de Requiem, una solum excepta sollempni in sepultura cadaveris, quae tamen etiam in Coena Dni, Parasceve et Sabb. S. ac Dom. Paschatis dici nequit.*
2. Ante Miss sol. post Aspers 6 cand. in alt. accensis incip. Bened. Palm. in cantu. celebrans omnia cantat aut legit et *Munda cor* dicit in corn. Eplae manibus semper iunctis etiam ad Donus vobiscum, ad Oremus, ad nom

APRILIS.

- Jesu solum caput cruci inclin. Impon. incens. bened. „ab Illo benedicaris etc.“ Palmas accipientes flect. utr. gen. oscul. prius ramum, dein manum celebr. Can. Cath. stant. inclin. palm. accip. atque ante Subd. et Diac. Mis.
3. Palmae benedictae tenentur manibus ad Process. et ad cantum Pass. et Evang.
- 15 28 Viol. Dom. Palmarum. 1 cl. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. ac ut Dom. Pass. In Miss. or. unica Cr. Prf. † ult. Ev. in solemn. *In princip.* in aliis *Cum appropinquasset.* Vesp. de Dom. ad Compl. preces.
- De S. Joanne Damasc. C. E. D. hoc anno fit.*
- 16 29 Viol. F. 2. **Fer. 2-da Maioris Hebdom.** De ea ut in Psalt. pr. l. et fer. 2 post Dom. Pass. ntr. Invit. et Hymn. ut in Dom. Ad Laud. et HH. *hodie et per. seq. biduum Ant propr. et preces feriale flexis genibus.* Prima cum 4 ps. et *ita seq. biduo.* Miss. pr. sine Gl., sine Cr. 2 or. Eccl. *Bened. Dno* In fine Orat *super popul.* et *ita seq. biduo.* Vesp. ut in Psalt et pr. loco. et com. S. Aniceti Pp. M. *Preces feriales flex. gen.* ad Vesp. et Compl. et *ita seq. biduo.*
- 17 30 Viol. F. 3. **Feria 3-tia Maior. Hebdom.** De ea. In Miss. or. in loco „Passio“ eodem ritu ac Dom. *item cras.* com. (sine l.) S. Pp. M. Vesp. ut Psalt. et pr. l.
- 18 1 Viol. F. 4. **Feria 4-ta Maior. Hebdom.** De ea. Mis. pr. Vesp. ut in Psalt et pr loco.
- Notae pro Triduo Sacro.
- Ante inchoation. Matutini accendtr. 15 candelaerum cerae flavae (superior alba) in triangulo, quod pontr. a parte Epist. et 6 in Altari Maj., quae dein successive, ad finem cujuslib. Psal. ubi de more Gloria Patri ponitr., extinguuntur.*

APRILIS.

incipiendo a parte Evang. et candela inferiori; in Altari vero ad ultimas stroph, cantici Benedictus.

1. *Terminatur Offic per or. Respice, quae sumus. qua sine cantu absoluta, fit fragor.*

2. *Sequenti triduo transeuntes ante Altare Majus genuflect. Cruci exceptis Celebrante, Praelatis majorib. et Canonicis Cathedralib. qui tamen et ipsi feria VI post detection † genuflect. per Offic. huj. diei.*

3. *Post sacrum solemne Fer. V. usq. ad Mis. Sabb. Sancti non administratur Sanctiss. Sacrament. nec publice, nec privatim, nisi infirmis per modum Viatici.*

4. *Missae privatae, Votivae, etiam solemnes pro re gravi, et de Requiem etsi praesente corpore (quod in Ecclesiam inferri non potest) prohib. triduo seq.*

5. *Hoc triduo non possunt fieri nec Exsequiae, nec Sepultura solemnis, sed omnia tum domi, ubi jacet defunctus, tum in coemeter. dicntur privatim. submissa voce. Sabbato S. ad vesperam sepelire solemniter jam licet.*

6. *Aqua benedicta removetur a vasis ecclesiae.*

7. *Hodie et biduo seq. sero cantatr **Matutinum Tenebrarum** cum Laudibus diei sequent sub. ritu duplici, et ad ejus aliarumq. Horar. initium formatr. signum †, dum dicnt. verba 1-ae Antiph. vel. Psalmi; nam Deus in adjutorum omtr. aequae ac Gloria Patri in fine Psalmor.*

19 2 F. 5. Viol. et Alb. **COENA DOMINI.** dx. 1 cl. — *Offic. hodiernum et biduo seq. fit sicut ntr. in Brev. et Missali in suis locis.*

a) *Hodie et seq. biduo non legtr Martyrolog.*

b) *In officio hodierno adhibtr color viol.*

APRILIS.

c) Horae minor. absolvuntr in Choro *sine cantu*.

d) In Missa, quae est propria, adhibetr *color allus*, sed non dictr. Ps. *Judica*. nec. *Gloria Patri* ad Introitum et ad Ps. *Lavabo*.

e) Cantatur solemniter *Glaria*, sub. quo pulsantr organum et campanae, quae deincep. silent usq. ad *Gloria in Sabb. Sancto*.

f) Oratio unica.

g) Credo.

h) Praefatio de Cruce.

i) *Communicantes*. *Hanc igitur* et *Qui pridie* propria.

j) Osculum pacis non datur.

k) Fit **Communio** Cleri *de praecepto*, et populi *de consilio*. Sacerdotes omnes, alicui ecclesiae adscripti, de manu Celebrantis S. Communion. accipere debent. In civitate episcopali de manu Episcopi.

l) Ultim. Evang. S. Joan. *In principio*, et quod non signatur altare. sed tabella, vel libr.

m) In Eccl. Cathedralib. **Consecratio SS. Oleorum** *).

n) Consecrantur in omnib, ecclessis *tres Hostiae*. quar. una hodie, altera cras a Celebrte sumitur. tertia veroreservatur pro Sepulchro. Hostiae, pro die crastino reservandae, ponun-

*) Praeceptum renovandi Oleum obligat *sub gravi* Attamen, si novum Oleum haberi non possit, antiquo uti licitum est, si vero hoc non sufficiat, aliud non consecratum, in minori tamen quantitate, quam vetus addere fas est (*Rit. Rom.*) Idque saepius fieri potest, quamvis *paulatim* longe etiam major quantitas addatur, quae ab Episcopo consecrata fuit initio. modo tamen in una quaque mixtione minor sit altera parte, in quam Infunditur. (*S. Lig. n. 708*).

APRILIS.

tur in calice, operto palla. patena desuper inversa et velo albo cum ligamine affixo, et finita Missa, portantur in processione ad aliqu. locum in eccles. decenter ornatum; deinde recitnr. Vesp. in choro *sine cantu*. cum candelis accensis.

o) Finitis Vesp. denundtr. a celebr. *induto alba et stola violac.* omnia altar. (crux et candelabra manent erecta). Ad denudationem altarium recitatur alternatim a Celebrante et Ministris ss. Ant. *Diviserunt sibi.* et Ps. *Deus Deus meus, respice in me.*

p) Post haec ubi consuetudo et jus indulgent. fit **Mandatum**, ad normam in Missali positam.

20 3.F. 6. Nig. **PARASCEVE**, dx. 1 cl.

a) Horae minor. absolvntur sine cantu et sine lumine.

b) Crux altaris major, tegtr. velo nigro.

c) Ministri ss. utntur in Eccles. Cathedr. platenis plicat., alibi stola ttm. et manip. super albam.

d) Finitis orationib. Celebrans et Ministri deponunt planet et manip. Mox. Celebr. de- tegit Crucem, cantando ter: *Ecce lignum*, prout in *Missali* nottr., dein in pulvino violac. super tapet. deponit et *depositis calceamentis*, ad adorand. procedit., ter genua flectens, anteq. Crucem deosculetur. Post Celebr. qui interim sedet. acceptis calceament. et casula, et legit *Improperia*, adorant Cruc. Ministri ss. et reliqui de clero *bini et bini*, qui etiam possunt, sed non tenentur deponere calceamenta. Postmod. accednt ad adorat. Crucis laici. *In hac Crucis adoratione pedes ttm. Crucifixi ob humilitat. deosculantur.*

APRILIS.

e) Reliquae omnes caeremoniae ad amussim sunt descriptae in Missali; hic solum addere licet sequentia: 1) In processione velum calicis et Celebr. debet esse *album*; 2) Oblata incensntur. more solito; omtr. tamen specialis incensatio SSmi praeparati pro Ostensorio; 3) Post Communion. S. Hostia pontur in Ostensorio. quod ita obtegrtr. velo albo *ut S. Hostiae vider. nequeat.*

f. Completis omnib. caeremon. Celebrans deponit casulam et manipulum (Ministri ss. de- pnt sola manipula), sumit pluviale nigri col. et genuflexus in infimo gradu altaris, dicit Vesperas (in Choro omnes genuflexi alternatim, *sine cantu*, Vesperas absolvunt).

g) Finitis Vesp. instituitur Processio cum Sanctiss. ad Sepulchrum.

h) Deinde omnia altaria prorsus denudantur et deteguntur omnes Cruces.

i) In Sepulchro debent ardere saltem sex cereae candelae, noctu vero saltem una lampas; et continuo peragi adoratio.

21 4.Sab. Viol. et Alb. **SABBATUM SANCTUM**. 1 cl.

a) *Benedictio novi ignis*, qui e silice excipiend. est, et *Incensi* (in pluviali col. viol.*).

b) *Benedictio Cerei Paschalis* peragitur a Diacono, dalmatica *albi col.* induto**).—Etiam

*) Possunt benedici, si talis est consuetudo, ab alio sacerdote Missam non celebraturo, (*S. R. C. 2684 8*).

***) Diaconus debet esse idem ipse, qui in Missa et Officio inservit *S. R. C.*—Dalmaticam albam accipit in ingressu Ecclesiae. — In Eccles. minorib. ipse Celebr. induit. dalmaticam et benedicit Cereum. Tres candelae in cus-pide arundinis remanent accensae usq. ad fin. Missae, dein extinguuntur et amoventur omnino Cereus paschalis item ad finem Missae ardet et remanet in

APRILIS.

si Cereus jam sit benedictus, cantus *Exsultet* non est omittendus, simul cum caeremoniis eid. cantui junctis. (Cas. Consc. Bertolotti, Capel. Suae Sanctit.—an. 1887).

e) *Prophetiae*, etiam in Ecclesiis, ubi Fons baptism. non benedicit, leguntur a Celebrante casula col. viol. induto *).

d) *Benedictio Fontis baptismalis* in pluviali col. viol. **)

e) Ad omnes supra dictas caeremonias Ministri ss. in Eccles. Cathedr. utuntur planetis plicat.; in Eccles. minorib. nec. istis.

f) Sub. fin. Litaniar. accendntur candelae in altari et incipit Missa, ad quam adhibtr. col. alb. dictr Ps. *Judica me*, *Gloria Patri* (etiam ad *Lavabo*) et *Kyrie*, sine Introitu.—*Gloria in excelsis*, ad quod pulsntur organ et campan. atque discoprntur imagin. altarium. — Evang. contr. absq. lumine. *Oratio unica*.—Non. dictr. *Cr.* nec. *Offertor.* neq. *Agnus dei*; non datr

suo candelabro usq. ad finem Missae in Ascensione Dni. Toto hoc tempore Cereus accenditur in Missis et Vesperis solemnibus, in omnib. Dominicis ac Festis Domini et Sanctorum.

*) Non licet vi consuetudinis ab eo, qui cantat Prophetias, eas relinquere, ubi vix a celebrante earum lectio absoluta. (S. R. C. 3104. 8).

***) Fontis benedictio peragenda est a celebrante. (S. R. C. 2783).—In regionib. ubi Cereus paschalis est magnae molis, in benedictione Fontis abhiberi potest alius Cereus minor, dummodo alias fuerit semel benedictus (S. R. C. 3358).

Benedictioni Fontis Baptismalis in Sabbato Sancto in Ecclesia vel Oratorio publico, in quo Fons baptismalis non exstat, substitui nequit Benedictio Aquae ordinaria (S. R. C. 3271. 1) sed haec Benedictio ordinarie fieri potest privatim in sacrario (S. R. C. 3271. 2).

APRILIS

Pax.—Prf, et reliq, propr.—Non. dictr. *Communio*, sed loco ejus cantnr *Vesperae*. Ad *Magnific.* fit. *incensatio* more solito. Post orat. quae legtr de Missali ad cornu Epist. canitr *Ite Missa est* cum 2-bus *Alleluja* et sic usq. ab Sabb. in Alb. inclusive.

Vesp. extra chorum ut in Breviar. — Completor. ut ibi.—In fine Ant. **Regina coeli.** quae dictr. semper *stando*, usq. ad 1 Vesp. SS. Trinit. *exclus.*

Ordines Sacri.

Notae: 1. *Hodie et per Octav. Resurrect. usq. ad Vesp. Sabb. in Albis exclusive in Laud. et Vesp. ad Renedicamus Domino addnt.* 2 *Alleluja.*—2) *Post Deus in adjutorum initio omnium HH. dictr. Alleluja et sic usq. ad Septuagesimam.*—3. *Cras et omnib. Dominic. usq. ad Dom. Pentec, includive ante Miss. solemn. fit Aspersio aqua benedict. per Ant. Vidi aquam. fitq. Processio cum stationib. ut in Rituali Provinc. nostrae.*

Incipit Tempus Paschale (T. P.).

Nota. *Per totam Octav. seq. Cap. et Hymn. non dantur, nec non prohibnr. Missa votiv. privata et defunctor, nisi post biduum seq. et quidem pro re gravi, vel praesente corpore.*

22 5 A. **Dom. RESURRECTIONIS D. N. J. Chr. dx. 1 cl.** cum oct Gl. Cr. *Sequentia Prf. Communicant et Hanc igitur* propr. usq. ad Sab. proxim. *inclus.* Ad *Aspersionem Vidi aquam* usq.

Ad SS. Trinit. *exclus.* Vesp. et Compl. ut in loco *per tot. oct. De S. Georgio hoc an. fit. 30 huj.*

APRILIS.

Cras d. Nom. S. J. M. Alexandrae Theodori Cras ubi S. Georg. Titularis non permittitur Missa de S. Georgio sed solemnitas tantum fit et Miss. de die.

23 6 A. F. 2. *Paschae* dx 1 cl. *Celebre*. Omn. ut 1ma die et pr loco et sic per. oct. Gl. Cr. Vesp. de ead.

Annuntiatur populo abstinentia a carnibus fer. 4ta et Processio cum Litaniis.

Cras ubi S. Adalbertus Titularis idem fit ac ntr. supra de S. Georgio.

Temp. Pasch. quoties extra Miss. administratur S. Eucharistia ad V. Panem de caelo etc. add. Alleluja et loco „Deus qui nobis etc.“ dicitur oratio „Spiritus nobis etc. quod ad Postc. Missae hodiernae ponitur. In administratione tamen Communionis infirmorum servari debet Rituale nulla habita ratione Temp. Paschalis. De S. Adalberto h. a. f. 1 d. Junii.

24 7 A. F. 3. (M. P.) De oct. dx. 1 cl Gl. Cr. Vesp. de eadem. *De S. Marco Ev. h. a. fit 2 Jun.*

25 8 A. F. 4. De oct. sdx. ut in fest et pr. l. 2 or. Eccl ttm. *Hodie fit processio in param. violaceis et die. Litan. cum suis prec. et oration. Ab omnibus, qui ad hor. canon. obligantur dic de praecepto Lit. OO. SS. cum ps. VV. et orntibus propr. Hodie abstinentia a carnibus.* In Cath. et in Paroch. Eccl. ubi possunt cantantur 2. Missae. Post 3. am ante Process. de festo post 9-nam vel in fine Process. de Rogationibus in col. viol. sine Gl., sine Cr cum. 2 or. Concede, 3 Eccl. In utraque Missa Prf. Pasch. ult. Ev. S. Joannis ut in loco. Ubi unus sacerdos Miss. dic. de Rogationibus in col. viol. cum or. In ecclsiis, in quibus non fit processio, celebranda non est missa de rogationi-

APRILIS.

bus, sed de die cum commemoratione rogationum. Haec tamen commemoratio rogationum facienda est in principali tantum Missa, quae cantatur aut legitur; aliae missae dicuntur sine commemoratione rogationum. (De Herdt. III. 375.) Vesp. de oct.

De B. M. V. de Bono Consilio h. a. fit. 8 Junii.

26 9 A. F. 5. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. 2 or. Eccl. ttm. In Vesp. com. S. Fidelis Sigmar M. (*h. a. simplif.*)

27 10 A. F. 6. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. com. S. M. (sine lecti.) In Vesp. com. S. Pauli S. a Cruce (*h. a. simplif.*) et S. Fidelis, et S. Vitalis M.

28 11 A. Sabb. De oct. sdx. com S. Pauli (*sine lect.*) et S. Vitalis M, Vesp. (*ex Psalt. sub. una ant. „Allel.“ in rit. dupl.*) a cap. de Dom. in Albis com. S. Petri M. (*h. a. simplif.*) et S. Pauli a Cruce. Ad V. Benedicamus neque hodie, ne deinceps add. All. Compl. ut pro Temp. Pasch. not. Abhinc usque ad Ascens. Dni Hymn. eiusd. metri termin. Deo Patri... et Filio, Qui a mortuis except., qui propr. term. habent et ad Prim. dic. V. br. Qui Surrexisti a mortuis.

Notae pro Tempore Paschali:

1. Ad Compl. tot. temp. pasch. Ant. Allel., quod etiam addit. in fine Ant. „Salva nos“ et ad V. custodi. In R. br. vero dupl. All.

2. Tot. temp. Pasch. dicunt. 3 Ps. cuiusl. Noct. sub una et quidem prima Ant.

3. In festis Sanctorum ad Invit., Ant., Versiculos (except. precib. ad Prim et Compl. et post V. „Pretiosa“ ad Prim) et ad R, post Ll. additur unum All. ubi non est; ad RR. vero brevia, Horar. et Comp. dicunt. 2 Allel.

MAJUS.

4 *Cessant Suffagia Sanctorum usq. ad Fest. SS. Trinitatis; item et consueta com. Crucis omtr.*

5. *In Hymn. „Vexilla regis“ ad tot stroph. „O cruxave“ in choro utrumque flectitur genu.*

6. *In Respons, brevi Complet. et oo. Horar. atqu in RR. post. Lectiones in Off. de Temp. (i. e. Dom. et Fer.) loco „Gloria Patri“ repetitur Respons. pariter in Off. et Miss. de Temp. „Gloria Patri“ in ftne Ps. „Venite exultemus“, ad Introitum et Lavabo atque in Dom. ad „Asperges“. Omittitur item in temp. (non vero festivis) Ps. „Judica“ ante confessionem Praef. dic. (etiam in festis nisi al. nottr) de Cruce.*

7. *Preces ad Prim. et Compl. resumuntur et dicunt. quando non est. dx. vel infra octav.*

8 *In Miss. ad introit. add. 2 Allel., ad offert. et Communionem unum Allel*

29 12 A. **Dom. in Albis et 1 post. Pasch.** 1 cl. De ea dx. Off. ut in Psalt. temp. Pasch. et pr. l. 9 l. (ex 2-bus una) et com. S. Petri in Laud. et Miss. Ad Prim 3 Ps. cum Symb. (sine precibus) Gl. Cr. Prf. Pasch. in hoc potiss. *Comcantes et Hanc igit commes.* Vesp. de seq. com. Dom.

30 13 R. F. 2. S. Georgii M. P. M. D. L. dx. 1 cl. (d. a. ex 23 h.) Ll 1 N. *Fratres Debitores* Prf. Pasch. In Vesp. com. seq.

MAJUS XXXI dierum.

Pyxis sacra in benedictione debet cooperiri extremitatibus veli humeralis S. R. C. NN. 2786 ad 1; 3582 ad 1; 3780 ad 1; 3888 ad 3.

MAJUS.

- Coram Pyxide vel velato exposito SSmo Sacramento omnes genuflexiones observari debent, quae alias fiunt coram SSmo publice exposito S. R. C. 2427 ad 10 et 2769. III-3.
- 1 14 R. F. 3. (M. P.) SS. Philipi et Jacobi Ap. dx. 2 cl. Ll. 1 N. Dom. 4 post Pasch *Incipit. Epist. B. Jacobi.* Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. Com. seq. (Ant OD) et Sigismundi M *inter PP.*
- 2 15 A. F. 4. S. Athanasii Ep. Cr. D. dx. 9 l. ex 3 bus una et com. S. Sigism. R. M. PRP. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. (Ant. OD.) ttm.
- 3 16 R. F. 5. (M. P.) Inventio S. Crucis dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. et com. SS. Alexandri I Pp. et Soc. Mm. (*in Laud. et Miss. lect ttm.*) Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. ttm.
- 4 17 R. F. 6. S. Floriani M. PRP. dxm. Ll. 1 N. *Fratres Debitores* cum. RR. Pasch. *Hymn pro Matut.* Gratuletur Eccl. Gl. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq.
- 5 18 A. Sabb. S. Pii V. Pp. C. dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. *Cras d. Nat S. J. Majest.* NICOLAI ALEXANDRI.
- 6 19 A. **Dom. 2 post Pasch.** S. Sepulcri D. N. J. Chr. dxm. off. pr. inter PRP. 9 l. et com. Dom. Mis. pr. com. et ult. Ev. Dom. Gl. Cr. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 7 20 A. F. 2. S. Catharinae Senen. V. (*d. a. ex 30 April.*) dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. ttm.
- 8 21 R. F. 3. S. Stanislai Ep. M. PRP. et Titular. Eccl. Cathedr. dx. 1 cl. cum. oct. Gl. Cr. Ll. 2 N. *ut in Corp. Br. 7 huj.* Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. (Ant. OD)
- 9 22 A. F. 4. S. Gregorii Narianz Ep. CED. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. (Ant. OD.) et oct. ac SS. Gordiani et Epimachi M.

MAJUS.

- 10 23 A. F. 5. Apparitio S. Michaelis Arch. (*d. a. ex 8 huj*) dxm. *S-va Bened.* Quorum 9 l. SS. MM, com. oct. et SS Mm. Gl. Cr. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. et oct. ttm.
- 11 24 A. F. 6. S. Monicæ Vid. (*d. a. ex 4 huj*) dx. com. oct. Gl. Cr Prf. Pasch In Vesp. com. seq. et oct.
- 12 25 R. Sabb. SS. Nerei, Achillei et Domitillæ V. atque Pancratii Mm. sdx. com. oct. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. S. Antonini Ep. c. (*h. a. simplic*) et Dom. ttm.
- 13 26 A. **Dom. 3 post. Pasch.** Patrocini S. Joseph C. Sponsi B. M. V. dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. Dom. com. S. Ep. C. (*sine lect.*) et. Dom. Gl. Cr. Prf. Pasch. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. S. Antonini Ep. C., Dom. et S. Bonifacii M.
Cras. d. ann. Coronationis. S. J. Majest NICOLAI ALEXANDRI.
- 14 27 R. F. 2. SS. Cleti et Marcellini Pp. Mm. (*d. a. ex 26 April.*) sdx. Ll. 1 N. ex Dom. hest. *Incip. lib. Apoc.* 9 l. S. M. com. oct. et S. M. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. (*ex 1-mis*) com. præc. ttm.
- 15 28 R. F. 3. Octava S. Stanislai Ep. M. PRP. dx. Ll. 1 N. de Scr. occ. 2 et 3 propr. ex. oct. int. PP. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com præc.
- 16 29 R. F. 4. S. Joannis Nepomuceni M. dx. *int. fest. in aliqu. loc. 1-mo l. positum.* Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. præc.
- 17 30 A. F. 5. S. Pashalis Baylon C. dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. ttm.
- 18 31 R. F. 6. S. Eriici R. M. M. PRP. dx. 1 cl. off. pr. Ll. 1 N. *Fratres debitores* cum RR.

MAJUS.

		Pasch. Gl. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. ttm.
19	1	A. Sabb. S. Petri Coelestini Pp. C. dx. 9 l. et com. S. Pudentianae V. Gl. Prf. Pasch. In Vesp. com. Dom. et S. Bernardini C. (<i>h. a. simplific.</i>)
20	2	A. Dom 4 post Pasch. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. ad Laud. com. † ad Prim. Symb. et prec. 9 l. ex 3 bus una-et com. S. Bernardini C. Gl. 3 or. B. <i>Concede</i> Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. Dom. et S. C.
21	3	A. F. 2. Joannis Bapt. de la Salle C. (<i>d. a. ex 15 huj.</i>) dx. Off. nov. <i>Mis. pr.</i> Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. (Col. R.) com. praec.
<i>D.</i> 22	4	~~Nov. 1. 3. S. Venantii M. (d. a. ex 18 huj.) dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec.~~
23	5	R. F. 4. B. Andreae Bobolae M. PRP. dx. Ll. 1 N. de Ser. occ. 2 N. pr. 3 Dominus diem iudicii <i>de Comni unius Mart. 3 loco.</i> Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
24	6	A. F. 5. B. Mariae V. titulo Auxilium Christianorum dxm. Off. pr. <i>pro aliq. loc.</i> Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in festivitate</i> In Vesp. com. seq. et S. Urbani II Pp. M. <i>Cras d. Nat. S. J. Majestat ALEXANDRAE THEODORI.</i>
25	7	A. F. 6. Gregorii VII Pp. C. dx. 9 l. et com. S. Urbani Pp. M. Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et S. Eleutherii Pp. M.
26	8	A. Sabb. S. Philippi Nerii C. dx. 9 l. et com. S. Pp. M. Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec. Dom. et S. Joannis I Pp. M.
27	9	A. Dom. 5 post Pasch. S. Bedae Venerabilis C. ED. dx. Ll. 1 N. Sapientiam 9 l. et com. Dom.

MAJUS.

ae S. Pp. M. Gl. Cr. Prf. Pasch ult. Ev. Dom. *Annuntiatur* populo *festum Ascens. Dni et dies rogationum cum Processionibus*. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et Dom. ttm.

Notae pro feriis Rogationum.

1. Sequenti Triduo fiunt Processiones cum Litanis (in param. viol.), ad quas una cum precibus et orat di-cendas tenentur omnes in sacris Ordinibus constituti. Qui processioni non intersunt, dicant Litanias, Prec, et Orat. privatim, quae anticipari non possunt.

2. In Cath. et ubi possunt in Eccl. paroch. hoc triduo 2 cantr. Missae: post 3-iam vel ante Process. de fest. sine com. fer. post 9. nam vel in fine proces de Rog.

3. In Miss. Rogat. „Exandivit in col. viol. sine Gl. et absque Cr. 2 or. *Concede* 3 Eccl. In utraque Prf. Pasch. et ult. Ev. S. Joannis.

4. Ubi unus est sacerd et perag. processio dic. Mis. de Rog. in col. viol. sine Gl. sine Cr. 2 or. fest. 3B *Concede* Prf. Pasch. in fine Benedic. Duo. Ult. Ev. S. Joann.

5. *Toto triduo abstinentia a carnibus.*

28 10 A. F. 2. *Rogation*. S. Augustini Cantuar. Ep. C. dx. Ll. 1 N. ex Dom. praec. *Incip. Ep. 1 B. Petri Ap. 9 l. et com. fer. Rogat. Gl. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq.*

29 11 A. F. 3. *Rogation*. S. Ubaldi Ep. C. (*d. a. ex 16 huj.*) sdx. ad Laud. com. † ad Prim. prec. 2 or. *Rogation. (de Dom. Deus a quo cum ant ad Laud. pr. V. In resurrectione)* 3 or. B. *Concede*. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec. S. Felicis Pp. M. et † ad Compl. prec.

30 12 A. F. 4. *Rogat. et Vigil. sine jejun. Abstin.* S. Mariae Magdalenae de Pazzis V. (*d. a. ex 25*

JUNIUS.

huj.) sdx. 9 l. Vigil. com. Vigil. et S. Pp. M. Ad Laud. com. † Ad Prim preces. In Miss. 2 or. Vigil. 3-ia S. Pp. M. 4 or. Rogation. 5-ta B. Concede. Gl. Prf. Pasch. ult. Ev. Vigil. In Cath. 3 Missae. Vesp. de seq. ttm. Hymn. term. Jesu... Qui victor ad Pentec. exclusive. Ad Prim. V-per tot. oct. prop. De S. Angela et S. Petronilla h. a. nil. fit.

30 13 A. F. 5. **Ascensio Dni N. Jesu Christi** dx. 1 cl. cum oct. *Celebre Gl. Cr. Prf. et Coment. per tot. oct. usq. ad fer. 5 inclus etiam in Missis pr. Prf. habentibus. Post Evang. in Miss. solemn. extinguitur Cereus Pasch. et post Missam amovetur. In Vesp. com. seq.*

JUNIUS XXX dierum.

Sacr. Cordis Jesu Missa uti votiva celebrari potest S. R. C. 3605 V-3. De Sacr. Corde Jesu feria VI prima cuiusvis mensis conceditur Missa votiva, si peculiaria exercitia peraguntur; dummodo in illam diem non incidat aliquod festum Domini, aut duplex I classis, vel feria, Vigilia, aut Octava privilegiata S. R. C. 3712; haec votiva Missa celebrari debet cum Gloria, Credo et unica Oratione S. R. C. 3731 ad 1 et 3769 ad 3; etiamsi sit solummodo lecta S. R. C. 3773 et 3792 dub. I.; nequit tamen celebrari in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum occurrente prima feria VI Novembris S. R. C. 3855 dub. II.

In Sacr. Cordis Jesu Missa votiva duo Alleluja in Introitu extra tempus Paschale omitti debent S. R. C. 3137 ad 5 et 3764 ad 10.

JUNIUS.

De Sacr. Corde Jesu Missa votiva dici potest diebus, quibus recitatur officium votivum de SSmo Sacramento, de Passione Domini etc.; et in casu secunda Oratio sumenda est de tempore, quando non occurrunt aliae Commemorationes S. R. C. 3764 ad 11.

In Sacr. Cordis Jesu festo Officium Defunctorum praesente cadavere recitari potest SRC. 3788 ad 2.

- 1 14 R. F. 6. S. Adalberti Ep. M. Patroni Poloniae (d. a. ex 24 April.) dx. 1 cl. *Hymn. Vesp. et Laud. iunguntur in unum.* Gl. Cr. Prf. et comcant Ascens. In Vesp. com. seq.
- 2 15 R. Sabb. S. Marci d. a. ex 25 April., dx. 2 cl. 9 l. et com. (in lectis ttm.) SS. Marcellini et Socior. Mm. Gl. Cr. Prf. Ap. et Comcant. Ascens. In Vesp. com. Dom ttm.
- 3 16 A. **Dcm. infr. oct. Ascens. ac 6 post Pasch.** sdx. De ea off. ut in fest. et pr. l. Ll. 1 N. Inc. Ep. 1 b. Joann. com. oct. ttm. Gl. Cr. Prf. Comcant Ascens. Vesp. de seq. com. Dom. et oct.
- 4 17 A. F. 2. S. Francisci Caracciolo C. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. et Comcant. Ascens. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct. (Col. R.)
- 5 18 R. F. 3. Bonifacii Ep. M. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. et Comcant. Ascens. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct. (Col. A.)
- 6 19 A. F. 4. S. Norberti Ep. C. dx. Ll. 1 N. *Incipit Ep. 2 b. Joann.* com. oct. Gl. Cr. Prf. et Comcant. Ascens. Vesp. de seq. (ut in 1 Vesp. fest.) com. praec.
- 7 20 A. F. 5. Octava Ascens. Dni dx. ut fest. et pr. l. Miss. de festo. Vesp. de seq. com. praec. *Hymn. in Comp. term. Jesu... Qui natus.*
- 8 21 A. F. 6. B. M. V. de Bono Consilio (d. a. ex

JUNIUS.

- 26 Aprili) dxm. com. fer. ut in Dom. praec. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. fer. (ex 2 dis Vesp. Dom. praec.) et SS. Primi et Feliciani Mm.
- 9 22 Viol. et R. Sabb. Vigilia Pentec. cum jejun. str. in lact. De ea sdx. off. ex Dom. praec. et pr. l. 9 l. (ex 2 bus una) et com. SS. Mm. in Laud. ttm. (sine com. † et Prima sine praec.) In. Miss. Col. R. or unica (sine Cr.) Prf. Comcant. et Hanc igitur propr. per tot. oct.

Ad prophet. et benedict. fontis col. viol. In Mis. priv. dic. Introit. cum sanctif. in solemn. (post benedict. fontis) non dic. Ad Gloria in exc. puls. camp. et org. Vesp. de seq. sine com. (Col. R.)

Ad 1-mam stropt. Hymni Veni Creator genufl. Missae vot. priv. et requirit prohib. seq. bi-duo nec corp. praes. permittit

De S. Margarita Vid. h. a. nil fit, idem de SS. Basilide et soc.

Ordines Sacri.

- 10 23 R. **Dom. Pencecostes.** dx. 1 cl. cum. oct. *Celebre ad Prim. V. Qui sedes Ad tertiam loco hymni Nunc Sancte dic. hymn. Veni Creator per tot. oct. Gl. Cr. per. oct. annunt. pop. jejun. str. IV. Temp. fer. 4, 6 et Sab. seq. Vesp. in loco.*
- 11 24 R. F. 2. Pentec. dx. 1 cl. *Celebre. Vesp. in loco.*
- 12 25 R. F. 3. (M. P.) De oct. dx. 1 cl. *Vesp. in loco.*
- 13 26 R. F. 4. *IV Temp. jejun. str. in lact. De oct. sdx. In Miss. 2 or. Eccl. ttm. Vesp. in loco.*
- 14 27 R. F. 5. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. 2 or. *Eccl. ttm. In Vesp. com. S. Joannis a S. Facundo C. (d. a. ex 12 huj.) (h. a. simplicific.) et SS. Viti et Socior. Mart.*
- 15 28 R. F. 6. *IV Temp. jejun. str. absque lact. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. com. S. C.*

JUNIUS.

16 29 R. (sine lect.) et SS. Mm. In Vesp. com. S. Ben-
nonis Ep. C. (*h. a. simplific.*) et S. Joannis.
R. Sabb. *IV Temp. jejun. str. in lact.* De oct.
sdx. ut in fest. et pr. l. com. (*sine lect.*) S.
Ep. C. *vide Miss. hod. Cum Nona et Missa*
hod. terminatur temp. Paschale.

Vesp. de seq. com. S. Bennonis Ep. C. et
Dom.

Abhinc Ant. Salve Regina Dom. a 1 Vesp.
stando ceteris diebus flex. genib.

Incipit pars aestiva Breviarii.

17 30 A. **Dom. 1 post Pent.** 1 cl. SS. Trinitatis 2 cl,
off. pr. 9 l. et com. Dom. Ad Prim 3 Ps.
Julius. cum. symb. Gl. Cr. Prf. SS. Trinis. ult. Ev.
Dom. In. Vesp. com. seq. et Dom. *Annuntr*
pplo solemn. Corp. Ch. fer. 5.

18 1 R. F. 2. S. Aeschili Ep. M. P. R. S. dx. 2 cl.
(*d a. ex 12 huj.*) Ll. 1 N. A. *M'eto* 9 l. et
com. (*in Laud. et Miss. lect. ttm.*) SS. Mm. Gl.
Prf. comm. In Vesp. com. seq. et SS. Ger-
vasii et Protasii Mm.

19 2 A. F. 3. S. Julianae V. dx. *Ad Mat. hymn. de*
Vesperis (Ll. 1 N. ex Dom. praeç. Incip. lib.
1 Regum) 9 l. et com. SS. Mm. Gl. Prf. Comm.
In Vesp. com. seq. et S. Silverii Pp. M.

20 3 R. F. 4. S. Bonifacii M. (*d. a. ex heri*) sdx. 9 l.
(*ex 2bus una*) et com. S. Pp. M. Suffr. ad
Prim. prec. 3 or. *A cunctis.* Vesp. de seq. si-
ne com. *De S. Aloisio h. a. nil. fit.*

Notae pro festo et Octava SS. Corporis
Christi.

1. *In Hymn. ad integr. stroph: „Tantum er-
go“ et „O salutaris“ in choro coram SSmo ex-
posito genuflectitur, coram vero abscondito SSmo*

JUNIUS.

ubi adsit consuetudo genuflectitur, quod semper in Off. de SS. Sacram. valet.

2. *Hymn. term. Jesu... Qui natus et ad Prim. V. Qui natus. per tot. oct.*

3. *Per hanc. Oct. prohibentur Miss. votiv. (cras etiam pro re gravi vel publica Ecclesiae causa) et de Requiem, nisi funere recens humato aut pridie vespere sepulto, quo casu unica Miss. (excepto crastino Festo) cantari potest; funeralia autem nunquam exposito SSmo hebeantur.*

4. *In Miss. de SS. Christi Corpore ad finem Sequentiae „Lauda Sion“ consuetudo nostrae provinciae. iuxta quam Celebrans accipit SSmum et versus populum intonat verba: „Ecce panis,“ „In figuris,“ Bone Pastor,“ tolerari potest dummodo absque benedictione cum SSmo id fiat, sola observata thurificatione ante et post.*

5. *In processione solemnissima Corporis Chr. tolerari potest, ut semel, iterum, tertio et quarto SSmum deponatur super altare per viam constructam et benedictio cum SSmo populo imperiatur, dummodo singulis vicibus praemittatur Hymnus „Tantum ergo“ cum versu V. Panem de caelo etc. et Oratione Deus qui nobis etc. S. R. C. N. 3488. 2et N. 3621. 3.*

6. *In qualibet benedictione cum SSmo per tot. oct. Corporis Chri. ad V. Panem de caelo... addendum est Alleluja.*

7. *Tempore processionis ad incensandum SSm. et ante discessum et post accessum a Celebrante semper imponendum est thus, non antem incensatur SSmum absque thure quavis vice imposito.*

8. *Tempore benedictionis cum SSmo Sacramento imponitur thus et SSmum incensatur dum a choro canitur praeintonatum a Celebrante Ge-*

JUNIUS.

- nitori Genitoque, neque prius, neque postea, sed hoc tempore et thus imponitur et SSmum incensatur. Iterum incensatur SSmum statim benedictione impertita et SSmo super altare posito ante cantum provinciale: „Niech będzie pochwalony Przenajśw, Sakrament etc.“*
- 21 4 A. F. 5. **Solemn. SS. Corporis Christi.** dx. 1 cl. cum oct. *Celebre* off. pr. In Mis. Gl. *Sequentia* (hodie, 23 et 28 huj.) Cr. et Prf. de Nativit. *per tot. oct.* Vesp. de oct. com. seq. (O. D.)
- 22 5 A. F. 6. S. Anselmi Ep. C. E. D. (*d. a. ex 21 Apr.*) com. S. Paulini Ep. C. (*sine lect.*) et oct. Gl. Cr. Prf. Nativit. In Vesp. com. oct.
- 23 6 A. Sabb. *Vigil. S. Joannis.* De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. 9 l. et com. Vig. 3 or. *Concede Sequentia* ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com, Dom. et oct.
- 24 7 A. **Dom. 2 post Pent. et infr. oct, SS. Corp. Chr.** Nativitas S. Joannis Baptistae dx. 1 cl. cum oct. Off. pr. 9 l. et com. Dom. et oct. Gl. Cr. Pr. Nativ. ult. Ev. Dom, In Vesp. com, seq. et Dom. ac oct.
- 25 8 A. F. 2. S. Gulielmi Abb. dx. com. 2 octavar. (*SS. Corp. Chri et S. Joann.*) Gl. Cr. Prf. Nativit. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et 2 octavar (*Col. R.*)
- 26 9 R. F. 3. SS. Joannis et Pauli Mm. dx. R. 8. *haec est vera fratern.* Gl. Cr. com. 2 octvarum Prf. Nativ. Vesp. de seq. com. praec. et 2 octvr.
- 27 10 A. F. 4. S. Ladislai R. C. PRP. et Eccl. Cath. dxm. Ll. 1 N. *Beatus vir.* com. 2 octavar. Gl. Cr. (*In Eccl. Cath. Missa solemn. ratione festi*) In Vesp. com. seq. (*ut 1 Vesp. fest.*), S. Leonis II Pp. C. (*h. a. simplific.*) et oct. S. Joann.

JULIUS.

- 28 11 A. F. 5. *Vig. Ap. jejun. str.* Octava SS. Corp. Chr. dx. ut in festo et pr. l. 9 l. Vigil. com. S. Leonis Pp (*sine lect.*), oct. S. Joann. ac Vigil. *Sequentia* ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com. oct. SS. Corp. Chr. et OO. SS. Ap. (V. *in 1-mis Vesp. Annuntiaverunt in Laud.* In omnem terram; *in 2 Vesp.* In omnem terram. *Oratio ex 28 Oct. omissis nominibus:* Simeonis et Judae vel ex off. vot. App.
- 29 12 R. F. 6. **SS. PETRI et PAULI App**, dx. 1 cl. *Celebre* cum. oct. com. OO. SS. Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. et oo. SS. Ap.
- 30 13 A. Sabb. Sacratissimi Cordis Jesu dx. 1 cl. l. pr. ex heri. Ad Prim. V. Qui Passus Gl. Cr. Prf. † Mis. *Miserebitur, Exposito SSmo com. Eius omtr.*) In Vesp. com. diei oct. S. Joann. ex 1-mis et Dom ttm.

JULIUS XXXI dierum.

Scapulare exhibens colores et imagines quatuor Scapularium collective nempe Pretios Sanguinis D. N. J. Ch., Immac Conc., de Monte Carmelo et Septem Dolorum B. M. V. Non approbatur S. R. C. 3495.

Scapulare B. M. V. Boni Consilii conceditur SRC 3815.

- ✠ 1 14 R. **Dom. 3 post Pent.** Pretiosissimi Sanguinis D. N. J. Christi dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. Dom. com. oct. S. Joann. et Dom. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. Dom. Vesp. de seq. com. praec. et oct. S. Joann. ttm. *In Compl. ttm. concluditur Hymn. Jesu... Qui natus.*
- ? 2 15 A. F. 2. Visitatio B. M. V. dx. 2 cl. 9 l. et com. (*in Miss. lect. ttm.*) SS. Processi et Mar-

JULIUS.

- tiniani Mm. Gl. Cr. Prf. B. *Et te in Visitatione* In Vesp. com. seq. et S. Petri Ap.
- 3 16 R. F. 3. Commemoratio S. Pauli Ap. dxm. com. S. Petri Ap. (*d. a. ex 30 Jun.*) dxm. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. a cap. de seq. com. S. Pauli et S. Petri Ap.
- 4 17 R. F. 4. S. Joannis ante Portam Latinam (*ex 6 Maji*) dxm. com. oct. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. et oct.
- 5 18 A. F. 5. S. Antoniae Mariae Zaccaria C. dx. com oct. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. de seq. (*ut suo loco*) com. praec.
- 6 19 R. F. 6. Octava SS. Petri et Pauli App. dx. ut in Comni Apl. et pr. l. Mis. pr. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
- 7 20 A. Sabb. SS. Cyrilli et Methodii Ep. CC. PRP. dx. Gl. Vesp. de seq. com. Dom. ttm. *De Elisabeth Regina Portugaliae Vid. h. a. nilfit.*
- 8 21 A. **Dom. 4 post Pent.** sdx. B Joannis de Dukla C. PRP. dx. 1 cl. cum. oct. Ll. 1 N. *Beatus vir.* 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trint. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom. In Compl. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 9 22 A. F. 2. B. Mariae V. de Perpetuo Succursu *ex Dom. 1 p. Pent.* dxm. com. oct. Gl. Cr. Prf. B. *et te in Festivitate* In Vesp. com. seq.
- 10 23 R. F. 3. Septem Fratrum Mm. sdx(8 R, *Haec est vera fratern.*) com. oct. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct. et S. Pii I Pp. M.
- 11 24 R. F. 4. S. Barnabae Ap. (*ex 11 Jun.*) dxm. 9 l. S. Pp. M. com. oct. et S. Pp. M. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. et oct. ac SS. Naboris et Felicis Mm.
- 12 25 A. F. 5. S. Joannis Gualberti Abb. dx. com. oct. et SS. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct.

JULIUS.

13	26	A. F. 6. S. Margaritae V. M. PRP. dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. (Ant. OD.) com. praec. et oct.
14	27	A. Sabb. S. Bonaventurae Ep. CED. dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. ut Imae com. (Ant. OD.) praec. Dom. et S. Davidis Abb. P. R. S.
15	28	A. Dom. 5 post. Pent. sdx. Octava B Joannis de Dukla dx. PRP. Ll. 2 N. ex oct S. Stanislai Kostka Ll. 3 N. ut in festo 9 l. et com, Dom. et S. Abb. Gl. Cr. Prf. Trin. ult. Ev. Dom. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
16	29	A. F. 2. B. Mariae V. de Monte Carmelo dxm. Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in commemoratione</i> In Vesp. com. seq.
17	30	A. F. 3. S. Alexii C. sdx <i>Ll. 1 N. de Dom. praec. Inc. lib. 2 Reg.</i> Suffr. ad Prim. prec. Gl. 2 or. <i>A cunctis</i> 3 <i>ad libitum.</i> Vesp. de seq. com. praec. et SS. Symphorosae etc. Mm.
18	31	A. F. 4. B. Simonis de Lipn. C. PRP. dx. 9 l. et com. SS. Mm. Gl. Vesp. a cap. de seq. V. h. m. com. praec.
19	1	A. F. 5. Vincentii a Paulo C. dx. Patr univers. oper. charit. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec.
20	2	A. F. 6. B. Ceslai C. PRP. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. (<i>Col. R.</i>) et S. Praxedis V.
21	3	R. Sabb. S. Anaetli Pp. M. (<i>d. a. ex 15 huj.</i>) dx. 9 l. et com. S. V. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et Dom.
- Cras ob annivers. Elect. SS. D N. Pii Pp. X. in Cath. cant. Missa solemn. „Statuit“ ex fest. Cath. S. Petri (d. 18 Jan) in col. albo eum Gl. or. unica „Deus omnium fidelium“ Cr. Prf. Ap. ult. Ev. S. Joann. ceteri sacer-

JULIUS.

notes ferventissime ad SS. aras orent add. consuet. Collect. pro Papá. Item cras d. Nom. S. J. M. MARIAE THEODORI. Hanc ob causam cras finito post Missam Te Deum cantandi sunt versus et oratio pro die festivo Papali, dein orationes pro festo Palatii.

- 22 4 A. **Dom. 6 post Pent.** sdx. Martae Magdalenae Poenitent dx Off. pr. Gl. Cr. 9 l. et com. Dom. ult. Ev. Dom. Vesp. (*Col. B.*) a cap. de seq. com. praec., Dom. et S. Liborii Ep. C.
- 23 5 R. F. 2. S. Apollinaris Ep. M. dx. com. S. Ep. C. Gl. In Vesp. com. seq. et Christinae V. M.
- 24 6 A. F. 3. *Vigilia.* S. Henrici (d. a. ex 15 huj.) sdx. Suffr. ad Prim preces 9 l. et com. Vig. ac. S. Christinae V. M. Gl. ult. Ev. Vig. In Cath. 2 Missae Vesp. de seq. ttm.
- 25 7 R. F. 4. (M. P.) S. Jacobi Ap. dx. 2 cl. com. (*in Laud. et Miss. lect*) S. Christophori M. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
- 26 8 A. F. 5. (M. P.) S. Annae Matris B. M. V. dx. 2 cl. Gl. In Vesp. com. seq. et S. Pantaleonis M. Cras ob annivers. Coronationis SS. D. N. **Pii Pp. X** in Cath. incumbit oblig. cant. vot. solemn. alibi vero addtr consueta Collecta pro Papa ut nottr 21 huj.
- 27 9 A. F. 6. S. Camilli de Lellis C. (*d. a. ex 18 huj.*) dx. 9 l. et com. S. M. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec (*Col. B.*)
- 28 10 R. Sabb. S. Botvidi M. PRS. dx. Gl. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
De S. Olavo et SS. Felice etc Mm. h. a. nilfit.
- 29 11 A. **Dom. 7 post Pent.** 1 ma Aug. sdx. B. Cune-gundis V. PRP. dx. 1 cl. cum oct 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.

AUGUSTUS.

- Cras d. Nat. S. J. C. Succ. Troni Caesaris
M. D. ALEXII NICOLAI.
- 30 12 A. F. 2. S. Hieronymi Aemiliani C. (*d. a. ex
20 huj.*) Ll. 1 N. ex Dom. praec. Incip. Pa-
rabolae Sal. dx. 9 l. SS. Abdon et Sennen Mm.
com, oct. et SS. Mm. Gl. Cr. Vesp. a cap. de
seq. com. praec. et oct.
- 31 13 A. F. 3. S. Ignatii de Lojola C. dx. com. oct.
Gl. Cr. Vesp. de seq. com. S. Pauli Ap., praec.
et SS. Machabaeorum Mm.

AUGUSTUS XXXI dierum.

Lampas retinenda est intra et ante Altare
SS. Sacramenti, ut continuo ardeat; ac mos
illam retinendi longe ab Altari reprobatur.
SRC. N. 2033.

Lampas coram SS. Sacramento ardens su-
stentari licet tam per brachium ex metallo
parieti infixum ad similitudinem cornucopiae
quam ope chordularum, dummodo intra et
ante Altare continuo ardeat, et haec lampas
ex vitro colorato esse potest S. R. C. 3576
ad 4 et 5.

Ad lampadem nutriendam coram SS. Sa-
cramento ardentem generatim utendum est
oleo olivarum S. R. C. 3121.

- 1 14 R. F. 4. S. Petri Ap. ad Vincula dxm. off. pr.
9 l. SS. Mm. com. S. Pauli Ap. oct. et SS. Mm.
Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. S. Pauli Ap.,
seq. (Ant. OD.) oct. S. Stephani I Pp. M. et
S. Catharinae Vast. V. PRS.
- 2 15 A. F. 5. S. Alphonsi Mariae de Ligorio Ep.
CED. dx. 9 l. S. Stephani Pp. M. com. oct.,

AUGUSTUS.

- S. Pp. M. ac S. V. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et oct.
- 3 16 R. F. 6. Inventio S. Stephani Protomart. sdx. off. pr. com. oct. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Vesp. de seq. (*v. h. m.*) com. praec. et oct.
- 4 17 A. Sabb. S. Dominici C. dxm. com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 5 18 A. **Dom. 8 post Pent. 2 Aug.** sdx. Octava B. Cunegundis V. PRP. dx. 9 l. et com. Dom. Ll. 1 N ex Ser. reliq. ex com. 1 l. Gl. Cr. Prf. Trinit ult. Ev. Dom. Vesp. de seq. com. praec. Dom. et SS. Xysti II Pp. et Soc. Mm.
- 6 19 A. F. 2. Transfiguratio D. N. J. Ch. dxm. off. pr. 9 l. et com. SS. Mm. Ad Prim. V. *Qui apparuisti*. Gl. Cr. Prf. Nativit. In Vesp. com. seq. et S. Donati Ep. M.
- 7 20 A. F. 3. S. Cajetani C. dx. Ll 1 N ex Dom. praec. Inc. lib. *Eccles* 9 l. et com. S. Ep. M. Gl. In Vesp. com. seq.
- 8 21 R. F. 4. SS. Cyriaci et Soc. Mm. sdx. Suffr. ad Prim. prec. Gl. 2 or. *A cunctis 3 ad libit.* Vesp. de seq. com. praec ac Romani M.
- 9 22 R. F. 5. S. Helenae Vid. M. P. RS. (d. a. ex 31 Jul.) dx 9 l. et com. Vigil. ac S. M. Gl. ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com. praec.
- 10 23 R. F. 6. (M. P.) S. Laurentii M. dx. 2 cl. cum. oct. Gl. (*sine Cr. nisi in Eccl pr.*) Pr. Commis. In Vesp. com. seq. atque SS. Tiburtii et Susannae Mm.
- 11 24 R. Sabb. SS. Nazarii, Celsi et Victoris I Pp. Mm. atq Innocentii I Pp. C. (d. a. ex 28 Jul.) sdx. 9 l. SS. Tiburtii et Susannae Mm. com. oct. ac SS. Mm. Gl. Vesp. de seq. com. praec. Dom. et oct.
- 12 25 A. **Dom. 9 post Pent. 3 Aug.** sdx. S. Clarae V. dx. Ll 1 N. Incip. lib. *Sapientiae* 9 l. et com.

AUGUSTUS.

- Dom. et oct. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. Vesp. a cap. de seq. com. praec., Dom. oct. et SS. Hippolyti et Cassiani Mm. *Annunt. pplo fest. Assumpt. cum jej. str.* in vigil.
- 13 26 A. F. 2. S. Joannis Berchmans C. dx 9 l. SS. Mm. com. oct. ac SS. Mm. Gl. In Vesp. com. seq., oct. ac S. Eusebii C.
- 14 27 A. F. 3. *Vigil cum jejun. str.* S. Marthae V. (*d. a. ex 29 Jul.*) sdx. 9 l. Vigil. com. oct. Vigil. et S. C. Gl. ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. ttm. Hymn. per tot oct. term. *Jesu... Qui natus.*
- 15 28 A. F. 4 **ASSUMPTIO B. M. V.** dx. 1 cl. *Celebre* cum. oct. Gl. Cr. Prf. B. per tot. oct. (*Et te in Assumptione*) Ad Prim V. *Qui natus. Benedict. herbar ex Rituali.* In Vesp. com. seq.
- 16 29 A. F. 5. S. Rochi C. PRP. dx. com. 2 oct-rum (Ass. et S. Laur.) Gl. Cr. Prf. B. Vesp. a cap. de seq. ut 1-mae (*or. propr.*) com. praec. et oct. Ass.
- 17 30 R. F. 6. Octava S. Laurentii M. dx. in fest. et pr. l. com. oct. Ass. Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de seq. com. praec. (*or. propr.*) et S. Agapiti M. Hymn. term. *Jesu Qui... natus*
- 18 31 A. Sabb. Purissimi Cordis B. M. V. dxm. ex Dom. III p. Pent. 9 l. S. Agapiti M. Ad Prim. *Qui natus.* com. S. M. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
- Sept. 19 1 A. **Dom, 10 post Pent. 4 Aug.** sdx. S. Hyacinthi C. PRP. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 N. *Beatus vir* reliq. ut in corp. Br. et Miss 16 huj 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. B. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 20 2 A. F. 2. S. Bernardi Abb. et ED. dx. (Ll. 1 N. ex Dom. praec. *Incip. lib. Eccltici*) com. 2 oct. rum (Ass. et S. Hyac.) Gl. Cr. Prf.

AUGUSTUS.

- B. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et 2 oct.-rum.
- 21 3 A. F. 3. S. Joannae Franciscae Fremiot de Chantal Vid. dx. com 2oct-rum Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de seq. ut 1-mae com. praec., oct. S. Hyac. et SS. Timothei et Soc. Mm.
- 22 4 A. F. 4. Octava Assumpt. B. M. V. dx. ut in fest. et pr. l. 9 l. SS. Mm. com oct. S. Hyac. et SS. Mm. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. seq. et oct. S. Hyac.
- 23 5 A. F. 5. *Vigilia*. S. Philippi Benitii C. dx 9 l. Vigil. Gl. Cr. ult. Ev. Vigil. In Cath. 2 Missae Vesp. de seq. com. praec. ttm.
- 24 6 R. F. 6. (M. P) S. Bartholomaei Ap. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. ttm.
- 25 7 A. Sabb. S. Ludovici R. C. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. Cmnis. Vesp. de seq. com. praec. oct. ex 1-mis S. Hyac. S. Rosae Lim V. (*h. a. simplic.*) et Dom.
- 26 8 A. **Dom. 11 post. Pent. 5 Aug.** Translatio S. Casimiri C. dx. 2 cl. Ll. 1 N. Justus 9 l. Dom. com. oct. S. Hyac., S. V., Dom. et (*in laudibus et Miss. lect. ttm.*) S. Zephyrini Pp. M. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. oct., S. V. et Dom.
- 27 9 A. F. 2. S. Josephi Calasactii C. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. (*Ant OD.*) com. praec. et S. Hermetis M.
- 28 10 A. F. 3. S. Augustini Ep. CED. dx. Ll. 1 N. *Sapientiam* com. S. M. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et S. Sabinae M.
- 29 11 R. F. 4. Decollatio S. Joannis Bapt. dxm. Off. pr. 9 l. et com. S. Sabinae Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- 30 12 R. F. 5. Felicis et Adaucti Mm. PRP. et dioec. Viln. dxm., Ll. 1 N. *Fratres debitores* 2 N.

SEPTEMBER.

- 1-ma propr. in corp. 2 et 3 de Coni 1 l. 3 N.
 propr. inter. PRP. Miss. in cap. Missalis Gl.
 In Vesp. com. seq.
- 31 13 A. F. 6. S. Raymundi Nonnati C. dx. v. h. m.
 Gl. Vesp. de seq. com. praec. S. Aegidii Abb.
 et S. Duodecim Fratrum Mm. Hymn term.
Jesu... Qui natus.

SEPTEMBER XXX dierum.

Super Altare nihil omnino ponatur, quod
 ad Missae Sacrificium, vel ipsius Altaris orna-
 tum non pertineat. Extra Missam altare co-
 periri potest et debet, nunquam autem intra
 Missam quaelibet coopertura sive lignea sive
ceratae toleranda sit.

- 1 14 A. Sabb. Dedicatio B. M. V. ad Nives dxm.
 (ex 5 huj.) 9 l. et com. S. Aegidii Abb. et
 SS. MM. Gl. Cr. Pr. B. *et te in Festivitate*
 Vesp. de seq. com. Dom. ttm. *De S. Stephano*
R. C. h. a nil fit.

Incipit pars autumnalis Breviarii.

- 2 15 A. Dom. 12 post Pent. et 1 Sept. sdx. S. Joachim
 C. Patris B. M. V. et Protect. R. P. ad M.
 D. L. dx. 1 cl. cum. oct. 9 l. et. com. Dom.
 Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp.
 com. seq. et Dom.

Annuntr pplo Sabb. seq. fest. Nativ. B. M.
V. et fer. 6 jej. consuet.

- 3 16 A. F. 2. B. Bronislavae V. PRP. dxm. Ll. 1 N.
De Virginibus Gl. Cr. com. oct. Gl. Cr. Vesp.
 de seq. com. praec. et oct.
- 4 17 A. F. 3. Divisionis Apostolorum (ex 15 Aug.) dxm.
 Gl. Cr. Prf. Ap. com. oct. In Vesp. com. seq.
 et oct.

SEPTEMBER.

Do Jozafianu o 3 grolin'e 9 fano.

- 5 18 A. F. 4. S. Laurentii Justiniani Ep. C. sdx. Ll. 1 N. ex Dom. prae. *Incip. lib. Joab.* com. oct. 3 or. B. *Concede.* Gl. Cr. Vesp. de seq. com. prae. et oct.
- 6 19 A. F. 5. S. Antonii C. (*ex 13 Junii*) dxm. com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et oct.
- 7 20 A. F. 6. S. Basilii Ep. CED. (*ex 14 Junii*) dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. prae. ttm. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 8 21 A. Sabb. **Nativitas B. M. V.** dx. 2 cl. cum. oct. *Celebre* off. pr. 9 l. et com. S. Hadriani M. (in laudibus et Miss. lect. ttm.) Ad Prim. V. *Qui natus* Gl. Cr. Prf. B. *Et te in Nativitate* per tot. oct. Vesp. de seq. com. oct. S. Joach. ut 1-mae et Dom.
- 9 22 A. **Dom. 13 post Pent. 2 Sept.** SSmi Nominis Mariae dx. 1 cl. off. ut in fest. per an. et pr l. 9 l. Dom. com. oct. S. Joach. et Dom. Gl. Cr. Prf. B. *Et te in festivitate* ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. oct. S. Joach et Dom.
- 10 23 A. F. 2. S. Nicolai de Tolentino C. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. seq. et SS. Proti et Hyacinthi Mm.
- 11 24 A. F. 3. De 4-ta die infr. oct. Nativ. sdx. ut in fest et pr. l. 9 l. et com. SS. Mm. 3 or. de *Spir. S.* Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de oct.
- 12 25 A. F. 4. De 5-ta d. infr. oct. sdx. etc. ut in fest et pr. l. 2 or. de *Spir. S.* 3 *Eccl.* Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de oct.
- 13 26 A. F. 5. De 6 die infr. oct. sdx. etc. ut heri. Vesp. de seq. com. oct.
- 14 27 R. F. 6. Exaltatio S. Crucis dxm. off. pr. com. oct. Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. ut in 1-mis et S. Nicodemi M.
- 15 28 A. Sabb. Octava Nativ. BMV. dx. ut in fest. et pr. l. 9 l. et com. S. M. Gl. Cr. Prf. B. Vesp.

SEPTEMBER.

- de seq. com. Dom. SS. Cornelii Pp. et Cypriani Ep. Mm., atq. SS. Euphemiae et Sociar. Mm. Hymn. term. *Jesu... Qui natus es.*
- 16 29 A. **Dom. 14 post Pent. 3 Sept.** Septem Dolorum B. M. V. dxm. off. pr. 9 l. Dom. com. Dom. SS. Cornelii etc. Mm., atque SS. Euph. et Soc. Mm. Ad Prim. V. *Qui passus* Miss. pr. Gl. *Sequentia (cum Alleluja in fine)* Cr. Prf. B. *Et te in transfixione* ult. Ev. Dom. *Annunt. pplo dies IV Temp. cum jejun str.* In Vesp. com. seq. ac Dom. SS. Corneli etc. Mm.
- 17 30 A. F. 2, Impressio Sacr. Stigmatum S. Francisci C. dx. ut in pr. l. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- 18 1 A. F. 3. S. Josephi a Cupertino C. dx. Ll. 1 N. pr. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. (*Col. R.*)
- 19 2 R. F. 4. *IV Temp jejun str.* SS. Januarii Ep. et Soc. Mm. dx. Ll. 1 N. ex Dom. praec. *Inc. lib. Tobiae* Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec.
- 20 3 R. F. 5. SS. Eustachii et Soc. Mm. dx. 9 l. et com. Vigil. Gl. ult. Ev. Vig- Vesp. de seq. com. praec.
- 21 4 R. F. 6. *IV Temp. jejun. str.* S. Matthaei Ap. et Ev. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. 9 l. et com. fer. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et SS. Mauritii et Soc. Mm.
- 22 5 A. Sabb. *IV Temp. jejun str.* S. Thomae de Villanova C. dx. m. t. v. Ll. 1 N. *Fidelis sermo* 9 l. et com. fer. Sabb. ac SS. Mm. Gl. ult. Ev. fer. Sabb. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
- De S. Lino Pp. M. et S. Thecla h. a. nil fit.*
- 23 6 A. **Dom. 15 post Pent. 4 Sept.** B. Ladislai de Gielnow C. PRP. dx. 1 cl. cum oet. Ll. 1 N. *Beatus vtr* 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf.

SEPTEMBER.

- Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 24 7 A. F. 2. Mariae V. de Mercede dxm. ad Prim. V. *Qui natus* com. oct. Gl. Cr. Prf. B. *et te in Festivitate* In Vesp. com. seq.
- 25 8 A. F. 3. S. Ladisl. sdx Ll. 1 N. ex Dom. praec. *Incip. lib. Judith.* Gl. 2 or. *Concede 3 Eccl.* Cr. Ll. 2 et 3 N. de Comni Conf non Pont. Vesp. de seq. com. oct. et SS. Cypriani ac Justinae V. Mm.
- 26 9 R. F. 4. S. Josaphat Ep. M. Patr. Dioec. Lith. et Vilnen. dxm. Ll. 1 N. *A Mileto 9 l. (ex 2-bus una)* SS. Mm. com. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et oct.
- 27 10 R. F. 5. Translatio S. Stanislai Ep. M. P. R. P. dx. off. pr. Ll. 1 N. de Ser. ex Dom V Sept. *Incip. lib. Esther 2 N. Ecce enim Stanislaus 3 N. pr. com. oct. Gl Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec et oct.*
Vilnae in Eccl. Cath. Transl. S. Stanisl. Ep. M. dxm. Ll 1 N. Omnis Pontifex reliq. ut supra. In Vesp. com. seq. et oct. *Cras Ll. 1 N. Incip lib Esther.*
- 28 11 R. F. 6. S. Vincesai R. M. P. R. P. dx. Ll. 1 N. *ex feria II Dmnae V. Sept.* Ll. 2 N. ex Corp. Brev. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. ttm.

Capitulum autumnale.

- 29 12 A. Sabb. (M P.) Dedicatio S. Michaelis Arch. dx. 2 cl. Gl. Cr. off. pr. In Vesp. com. seq. ex 1-mis. et Dom.
- 30 13 A. **Dom. 16 post. Pent. et 1 Oct.** Octava B. Ladislai C. PRP. dx. Ll. 1 N. *Incip. lib. 1 Machab.* 2 et 3 N. ex octava S. Joannis Cantii 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit ult Ev.

OCTOBER.

Dom. In Vesp. com seq. et Dom. De S. Hieronymo C. E. D. h. a. fit 12 Oct.

OCTOBER XXXI dierum.

Ministro in Missa privata non licet Missale aperire ad designandam Missam S. R. C. 2572 ad 5. nec quaerere varias partes Missae et Communionem in Missali pro commoditate Sacerdotis S. A. C. 3448 ad 14. nec potest praeparare Calicem, aquam infundere etc. etiam si sit sacerdos vel in sacris constitutus S. R. C. 2572 ad 6.

1 14 A. F. 2. S. Remigii Ep. C. sdx. *m. t. v. Suffr.* ad Prim. *preces* Gl. 2 or *A cunctis* 3 ad libit. Vesp. de seq. absque ulla com.

2 15 A. F. 3. SS. Angelorum Custodum dx. 2 cl. cum. oct. off. pr. Gl. Cr. Prf. Comnis In Vesp. com. seq.

3 16 R. F. 4. SS. Cosmae et Damiani Mm. (d. a. ex 27 Sept.) sdx. com. oct. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct.

4 17 A. F. 5. S. Francisci Seraphici C. dxm. Ll. 1 N. *Justus* com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. oct. SS. Placidi ac Soc. Mm.

Cras dies Onom. S. J. C. Succ. Thr. Caesar. M. D. ALEXII NICOLAI.

5 18 R. F. 6. Sacrarum Riliquiarum sive SS. quorum Corpora vel Reliquiae in Eccl. Upsalen. asservantur. dx. inter PRS. 9 l. SS. Placidi etc. Mm. com. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct.

6 19 R. Sabb. Translatio S. Aeschili Ep. M. PRS. dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. ttm.

Cras ob celebritatem et concursum ppli potest celebrari per modum votivae Missa Rosarii.

OCTOBER.

- 7 20 A. Dom. 17 post Pent. 2 Oct. S. Birgittae Vid. dx. 2 cl. 9 l. et com. Dom. atque *in laud. et Miss. lect.* S. Marci Pp. C. et SS. Sergii et Soc. Mm. Gl. Cr. Prf. Trin. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom
- 8 21 A. F. 2. S. Brunonis C. (d. a. ex 6 huj.) dx. *v. h. m.* com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. ex 1 mis com. praec.
- 9 22 A. F. 3. Octava SS. Angelorum Custodum dx. Ll. i N. de Scr. occ. 2 N. *pro aliq. loc.* 3 de festo. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec.
- 10 23 A. F. 4. Gratiarum actiones pro victoria Chocimensi dxm. off. pr. inter. P. R. P. Gl. Cr. Prf. Trinit. Miss. tot. vot. SS. Trinit., Orationi, Secretae ac Postcom-ni-Missae adduntur sub una conclus. oratio, secreta et postcom. inter Patron. positae sub die 10 Octobr. In Vesp. com. seq.
- 11 24 A. F. 5. S. Francisci Borgiae C. (d. a. ex heri) sdx. *v. h. m.* Suffr. ad Prim. *prec.* Gl. 2 or. *A cunctis* 3. *ad libit.* Vesp. de seq. ttm.
- 12 25 A. F. 6. Sacratiss. Rosarii B. M. V. dx. 2 cl. off. pr. (*ex Dom. 1 Oct.*) Ad Prim. V. *Qui natus* Gl. Cr. Prf. B. *et te in solemnitate* In Vesp. com. seq.

Cras dies onomastica Excell. Illustriss. ac Reverendissimi Praesulis nostri **Eduardi**, quem ut Deus ad multos annos incolumem conservet donisque supernis cumulentissime exornet ferventius hac die vota precesque nostras ad Aram depromamus. Cras or. imp. pro Pp. omtr. et eius loco ab oo. sacerdotibus in Miss. dicitur collecta pro Antist. nostro ut in Miss. vot. *Sacerdotes tui* nottr. Post Miss. cantr. *Te Deum.*

- 13 26 A. Sabb. S. Eduardi R. C. sdx. Suffr. ad Prim. preces Gl. 2 or. *A cunctis* 3 *ad libit.* Vesp.

OCTOBER.

- de seq. com. praec., et S. Callixti I Pp. M. (*h a. simplic.*) et Dom. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 14 27 A. **Dom 18 post Pent. 3 Oct.** Puritatis B. M. V. dxm. *off. pr. pro aliq loc.* Ad Prim. *Qui natus.* Ult. Ev. Dom. Gl. com. S. Pp. M. et Dom. Cr. Prf. B. *et te in Festivitate* ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. S. Pp. M. et Dom.
- 15 28 A. F. 2. S. Teresiae V. Patronae dioec. dxm. Ll. 1 N. *De Virgin.* Hymn. pr. Gl. In Vesp. com. seq.
- 16 29 R. F. 3. SS. Dyonisii Ep. et Socior. Mm. (*d. a. ex 9 huj.*) sdx. Suffr. ad Prim. prec. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
Cras gratiarum actio pro servata coelitus vita Imperialis Augustissimae Familiae.
- 17 30 A. F. 4. S. Hedvigis Vid. dx. *off. inter.* P. R. P. (*d. a. ex 15 huj.*) Ll. 1 N. de Scr. occ. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- 18 31 R. F. 5. S. Lucae Evang. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
- 19 1 A. F. 6. S. Petri. de Alcantara C. dx. *v. h. m.* Gl. In Vesp. com. seq.
- 20 2 R. Sabb. Translatio S. Adalberti Ep. M. P. R. P. dx. ut pr. l. Gl. Ll. 3 N. de Coi. 1 l. Vesp. de seq. com. Dom. ttm. De SS. Ursula et Soc. etiam de S. Hilarione *h. a. nilfit.*
Cras Anniv. Ascens. Throni S. J. M. NICOLAI ALEXANDRI.
- 21 3 A. **Dom. 19 post Pent. 4 Oct.** S. Joannis Cantii C. P. R. P. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 N. *Beatus Vir.* 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 22 4 A. F. 2. B. Margaritae Mariae Alacoque V. (*d. a. ex 17 huj.*) dx. Ll. 1 N. ex Dom praec.

OCTOBER.

- Incip. lib. 2 Machab.* com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et. oct.
- 23 5 A. F. 3. S. Joannis a Capistrano C. dx. Off. pr. inter. P. R. P. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct.
- 24 6 A. F. 4. S. Raphaelis Archang. dxm. *Off. pr. pro aliq. loc.* com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq., oct. et SS. Chrysanthi et Dariae Mm.
- 25 7 A. F. 5. S. Hieronymi Presb. C. E. D. dx. (*ex 30 Sept.*) 9 l. (*ex 2 bus una*) SS. Mm. com. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. In Vesp. com. oct. et S. Evangelisti Pp M.
- 26 8 A. F. 6. De 6 die infr. oct. S. Joann. sdx. ut in fest. et pr. l. 9 l. et com. S. Pp. M. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Vesp. de oct. ut 2-dae.
Cras ob Annivers translationis a Sede Tiraspolen. in Vilnen. Excellent. Praesulis Nostri **EDUARDI** cant in Eccl. cath. Mis. vot. „sacerdotes“ cum Gl. or. unica, Cr. Prf. Comms. Post. Miss. in oo. Dioeceseos eccl. canttr. *Te Deum.*
- 27 9 A. Sabb. *Vigilia.* De 7 die infr. oct. S. Joann sdx. 9 l. et com. Vigil. Missae oo. de Vigil. col viol. sine Gl. sine Cr. 2 or. oct. 3 de B. *Concede.* In Cath. etiam cant. una ttm. Miss. de Vigil. *non tamen prohib.* Miss. vot. et def. Vesp. de seq. com. oct. ex 1 mis et Dom.
- 28 10 A. **Dom. 20 post. Pent. 5 Oct.** Dedicatio Eccl. Cathedr. dx. 1 cl. *Vilnae, etiam extra muros civit., cum oct., per dioec. sine oct.* 9 l. Dom. com. oct. et Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq., et oct. *Annunttr pplo fer. 5. fest. OO. SS. et fer. 4 jej. str.*
- 29 11 R. F. 2. (M. P.) SS. Simonis et Judae App. (*d. a. ex heri*) dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. de eodem. com. seq. per or. ex 29 Jun. pro

NOVEMBER.

- aliq. loc.: „*Deus qui nos Beatorum Aplrum comm. laetificas etc.*“
- 30 12 R. F. 3. Off. vot. De SS. Apostolis sdx. *Suffr.* ad Prim. *preces.* 2 or. *A cunctis.* 3 ad libit. Gl. Prf. Ap. Vesp. a cap. de seq. com. praec. *Suffr.* ad Compl. *preces.* *Vilnae.* de 3 d. infr. oct. Ded. Eccl. sdx. ut in loco 2 or. B. *Concede.* 3 Eccl. Gl. Cr. Vesp. de oct.
- 31 13 3A. F. 4. *Vigilia jejun. strictum* Off. vot. de S. Joseph Sponso B. M. V. sdx. *Suffr.* ad Prim. *preces* 9 l. et com. Vigil. 3 or. *de Spir. S.* Gl. Prf. Commis. ult. Ev. Vigil. Vesp. de seq. ttm. *Vilnae* de 4 d. infr. oct. Ded. Eccl. sdx. etc. ut heri 9 l. com et ult. Ev. Vigil. Vesp. de seq. ttm.

NOVEMBER XXX dierum.

Tobaleae, Amictus, Albae, Corporalia, Pallae, Purificatoria esse debent ex lino vel canabe; et confecta ex gossipio prohibentur. S. R. C. N. 2600.

Tobalea superior Altaris usque ad terram pertingere debet; et contraria consuetudo non probatur, sed servanda est Rubrica generalis Missalis tit. XX. S. R. C. 4029 ad 1.

- 1 14 A. F. 5. **Omnium Sanctorum** dx. 1 cl. cum oct. Gl. Cr. Vesp. de eodem. Post. *Benedic Dno* dictr. in col. nigro Vesp. Deff. ritu dupl. ab oo. qui ad horas canonic. oblig. *Processio cum station. ut in Rit.*
- 2 15 A. F. 6. De 2-da die infr. oct. OO. SS. sdx. ut in fest et pr. l. Commemoratio OO. Fidelium Defunctorum *Dicto in laud. festi* *Benedic Dno*

NOVEMBER.

inchoatr Off. defunct. (anticipari nequit) ritu dupl. cum. 3-bus. Noct. et Laud. Miss in Eccl. Cath. et Colleg. dicitur duae: I de oct. col. albo 2 or. de Spir. S. 3 Eccl. II et principalis pro defunctis iuxta formulare primum cum or. unica. Omnes Miss privatae dicunt. pro def. ut 1-mo l. ponitur licet pro uno def. celebr; praesente tamen corpore cant. ut „in obitu“ Processio ut heri. Vesp. de oct.

Cras ratione Annivers. Consecr. Excellent., Illustriss. ac Reverendissimi Antistitis Nostri **EDUARDI** in Eccl. Cath. cantr. Missa solemn. vot. „*Sacerdotes tui*“ in col. alb. cum Gl. Cr. or. unica. Post. Missam in oo. dioeceseos eccl. cantr. *Te Deum* cum V. et or. ex Direct. OO. Sacerdotes exemplo suo praeuntes exhortentur fideles ad ferventius preces coram D. O. M. effundendas ut Ipse Praesuli hostro iugum suum levius et dulcius fructuque uberius faciat.

3 16 A. Sabb. De 3-ia d. infr. oct. OO. SS. sdx Gl. Cr. 2 or. de Spiritu S. 3 Eccl. (*Vilnae* 2 or. *Dedic. 3 de Spir. S*) Vesp. de seq. com. Dom. oct. et SS. Vitalis et Agricolae Mm. (*Vilnae* Vesp. de oct. ex 1-mis com. S. Caroli Ep. C. (*h. a. simplificati pro Vilna*) Dom. oct. oo. SS. et SS. Vitalis et Agricolae Mm.)

4 17 A. Dom. 21 post. Pent. 1 Nov. S. Caroli Ep. C. Ll. 1 N. *Incip. lib. Ezechiel.* 9 l. et com. Dom. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. Praef. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. Dom. et oct. (*Vilnae* off. et Mis. de octava Dedicacionis Eccl. Cathedr. dx. off. ut in fest. et pr. l. Ll. 1 N. *ex festo Dedic.* 9 l. Dom. com. S. C., Dom. oct. oo. SS. et SS. Mm. Gl. Cr. Prf.

NOVEMBER.

- Trint. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. S. C.,
Dom. et oct OO. SS.)
- 5 18 A. F. 2. De 5 d. infr. oct. OO. SS. sdx. off.
ut in fest. et pr. l. (*Vilnae* Ll. 1 N. ex Dom.
praec. *Incip. lib. Ezech.*) 2 or. *de Spir. S.* 3
Eccl. Gl. Cr. Vesp. de eodem.
- 6 19 A. F. 3. De 6 d. infr. oct. OO. SS. sdx. etc. ut
heri. Vesp. de eodem.
- 7 20 A. F. 4. De 7 d. infr. oct. OO. SS. sdx. etc. ut
heri Vesp. de eodem ut 1-mae ritu dupl. com.
SS. Quattuor, Coronatorum Mm.
- 8 21 A. F. 5. Octava OO. Sanctorum dx. ut in fest.
et pr. l. 9 l. et com. SS. Mm. Gl. Cr. Vesp.
de seq. com. oct. ut 2-dae et S. Theodori M.
- 9 22 A. F. 6. Dedicatio Archibasilicae SSmi Salvato-
ris dxm. ut in pr. l. 9 l. et com. S. M. Gl.
Cr. (*in Secr. parenthesis omittatur*) Prf. Com-
nis. In Vesp. com. seq. ac. SS. Tryphonis
etc. Mm.
- 10 23 A. Sabb. S. Andreae Avellini C. dx 9 l. et
com. SS. Mm. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
S. Martini Ep. C. (*h. a. simplicitati*), Dom. et
S. Mennae M. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
Dom. 2 Nov. cum sua hebdomada h. a. omit-
titur.
- 11 24 A. **Dom. 22 post. Pent. 3. Nov.** Patrocini B. M.
V. dxm. off. ut in fest. B. M. V. per an (*in*
1 Vesp. antif. Tuum sanctuin Patrocinium)
9 l. Dom. com. S. Ep., Dom et S. M. Ad
prim. *Qui natus.* Gl. Cr. Prf. B. *et te in Fe-*
stivitate. ult. ev. Dom. In Vesp. com. seq., S.
Martini Ep. et Dom.
- 12 25 R. F. 2. SS. Quinque Fratrum Polonorum Mm.
dx. off. pr. inter. P. R. P. Ll. 1 N. ex Dom.
3 Nov. *Incip. lib. Danielis.* Gl. In Vesp. com.
seq.

NOVEMBER.

- 13 26 A. F. 3. S. Didaci C. sdx. Suffr. ad Prim. *preces*. Gl. 2 or. *A cunctis* 3 ad libitum Vesp. a cap. de seq. com. praec. Suffr. ad Compl. *preces*.
Cras d. Nat. S. Imp. M. MARIAE THEODORI.
- 14 27 R. F. 4. S. Martini Pp. M. (*d. a. ex 12 huj.*) sdx. etc. ut. heri. R. 8 *Dne praevenisti*. Vesp. de seq. com. praec.
- 15 28 A. F. 5. S. Gertrudis V. dx. Gl. In Vesp. com. seq. Hymn. term. *Sit. laus Patri etc.*
- 16 29 R. F. 6. Off. vot. de Passione D. N. Jesu Chr. sdx. Suffr. ad Prim. *preces*. V. *Qui pro nobis pati dignatus es*. Gl. 2 or. *A cunctis* 3 ad libit. Prf. † Vesp. de seq. com. praec.
- 17 30 A. Sabb. B. Salomeae V. P. R. P. dx. Gl. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
- 18 1 A. **Dom. 23 post. Pent.** 4 Nov. S. Stanislai Kostkae C. P. R. P. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 n. *Justus si morte* 9 l. et com. Dom. Miss. *Os justi* *Ors pr.* Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 19 2 A. F. 2. S. Elisabeth Vid. dx. Ll. 1 N. ex Dom praec. *Inc. lib. Osee* 9 l. S. Pontiani Pp. M. com. oct. et S. Pp. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. (*v. h. m.*) com. praec. et oct.
- 20 3 A. F. 3. S. Felicis de Valois C. dx. Ll. 1 N. *Incip. Joel.* com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 21 4 A. F. 4. Praesentatio B. M. V. dxm. Gl. Cr. com. oct. Prf. B. *Et te in Praesentatione.* In Vesp. com. seq. et oct.
- 22 5 R. F. 5. S. Caeciliae V. M. dx. off. pr. Ll. 1 N. *de Virginibus* com. oct. Gl. Cr. Vesp a cap. de seq. com. praec. oct. et S. Felicitatis M.

NOVEMBER.

64

- 6 R. F. 6. S. Clementis I Pp. M. dx. off. pr. Ll. 1 N. *A Mileto* 9 l. S. M. com. oct. et S. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. (*v. h. m.*) com. praec., oct. et S. Chrysogoni M.
- 24 7 A. Sabb. S. Joannis a Cruce C. dx. Ll. 1 N. *Inc. Amos*, 2. *Inc. Abdias*. 3. *Inc. Jonas*. 9 l. S. M. com. oct. et S. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. ut 1-mae, com. praec., S. Catharinae V. M. (*h. a. simplicati*) et Dom.
- 25 8 A. **Dom. 24 et ult. post. Pent. 5 Nov.** Octava S. Stanislai Kostkae C. P. R. P. dx. Ll. 1 N. *Inc. Michaeas* 9 l. Dom. com. S. V. M. et Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. Vesp. a cap. de seq. com. praec. S. Cathar. V. M. et Dom. et S. Petri Alexandrini Ep. M.
- 26 9 A. F. 2. S. Silvestri Abb. dx. Ll. 1 N. *Inc. Nahum*. 9 l. et com. S. Ep. M. Gl. In Vesp. com. seq.
- 27 10 A. F. 3. S. Gregorii Thaumaturgi Ep. C. (*d. a. 17 huj.*) sdx. (*v. h. m.*) Ll. 1 N. *Incip. Habacuc. Suffr. ad Prim. preces* Gl. 2 or. *A cunctis* 3 *ad libit.* Vesp. de seq. com. praec.
- 28 11 A. F. 4. Dedicatio Basilicarum SS. Petri et Pauli Ap. dxm. (*ex 12 huj.*) Gl. Cr. Prf. Co-mnis. In Vesp. com. seq. Hym. term. *Jesu... Qui natus* et S. Saturnini M.
- 29 12 A. F. 5 *Vigilia*. Off. vot. de SSmo Sacram sdx. Ll. 1 N. *Inc. Sophon*. 2. *Inc Aggaeus* 3. *Inc. Zacharias*. 9 l. et com. Vigil. et S. Saturnini M. *Suffr. ad Prim. V. Qui natus. et preces* Gl. ult. Ev. Vigil Vesp. de seq. ttm.
- 30 13 R. F. 6. (M. P.) S. Andreae Ap. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. Hym. term. *Jesu... Qui natus.*

DECEMBER XXXI dierum.

In ornatu altaris et ecclesiae habenda est ratio temporis et loci ac personarum. Quocirca tempore laetitiae, in festis et solemnitatibus, flores aliaque decentia et pulchra ornamenta conveniunt; et contra, tempore Quadrages. et Adventus, aliisque poenitentiae diebus, ac generaliter, cum color niger aut violaceus adhibetur, non decet ornamenta alia apponere, exceptis tamen dominica III Adv. et IV Quadrgs., et Missa in Coena Domini et Sabbato Sancto, quae cum laetitia celebrantur. Herdt. I § 191.

114 A. Sabb. Off. vol. de Immac. Conc. B. M. V. sdx. Ll. 1 N. *Incip. Malachias*. Suffr. ad Prim. V. *Qui natus* et *preces* Gl. 2 or. *de Spir. S.* 3 *Eccl.* Prf. B. Vesp. (col. viol.) a cap. de Dom. I Adv. com. praec. et S. Bibianae V. M. in fine. Ant. Alma ad Compl. *preces*.

Notae pro tempore Adventus:

1. *Clauduntur Nuptiarum solemnitates.*
2. *Post. Vesp. v. Complet. hod. et usq. ad Purific. B. M. V. inclus. Antiph. finalis Mariana dictr. Alma Redemptoris. In choro dieb. Dominicis a 1-mis Vesp. dictr. stando reliq. dieb. genibus flexis.*
3. *Pro commemoratione Ferae in Adv. sumatur quotidie Ant. pr. cum. Or. Dom. praec. nisi al. nottr*
4. *Ad Primam etiam in festis (excepta Octav. Immac. Conc.) dictr. V. Qui venturus es in mundum.*
5. *Suffragia SSrum et comm. Crucis abhinc. cessant usq. ad oct. Epiph. inclus; preces more solito dicuntur.*
6. *In Off. et Miss. de Temp. non pulsantur Organa et Ministri sacri in Ecclesiis praec.*

DECEMBER.

cipuis utuntur planetis plicatis (excepta Domnica 3 Adv. atque Vigil. Nat. Dni, quibus diebus indui debent Dalm. et Tunic. atque organa pulsantur).

7. *Missa Rorate ex antiqua consuetudine ad satisf. devot. ppli p. t. Adv. quotidie in festis et Dominicis etiam potest cantari in Aurora in col. albo.*

8. *Per tot. Adv. feriis 4 et 6 jej. str.*

Incipit pars hiemalis Breviarii.

- 2 15 Viol. Dom. I Adventus 1 cl. De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. Ad Prim. 4 Ps. (*Confitemini*), Symb. V. pr. et preces. 2 or. (*sine licet*) S. Bibianae V. M. 3 or. *Deus, qui de Beatae Cr. Prf. SS. Trinit. Annunt. Sab. seq. Immac. Conc. B. Vesp. de seq. com. Dom. et S. Bibianae V.*
- 3 16 A. F. 2. S. Francisci Xaverii C. dxm. com. fer. Gl. In Vesp. com. seq. et fer.
- 4 17 R. F. 3. S. Barbarae V. M. P. R. P. dx. com. fer. Gl. Vesp. (*col. alb.*) a cap. de seq. *v. h. m.* (Ant. OD.) com. praec. fer. et S. Sabbae Abb.
- 5 18 A. F. 4. S. Petri Chrysologi Ep. C. E. D. (*d. a. ex heri*) dx. com. fer. et S. Abb. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et fer.
Cras d. Nom. S. J. M. NICOLAI ALEXANDRI.
- 6 19 A. F. 5. S. Nicolai Ep. C. dx. 2 cl. Ll. 1 N. *Fidelis sermo* Gl. com. fer. In Vesp. com. seq. (Ant. OD.) et fer.
- 7 20 A. F. 6. *Vigilia cum jej consueto.* S. Ambrosii Ep. C. E. D. dx. *v. h. m.* (*in Off. de Vig. ni-*

DECEMBER.

- hil)* com. fer. Gl. Cr. 3 or. et ult. Ev. Vigil. Vesp. de seq. com. fer. ttm. Hymn. term *Je-su... Qui natus.*
- 8 21 A. Sabb. **Immaculata Conceptio B. M. V.** dx. 1 cl. cum. oct. *Celebre* com. fer. Gl. Cr. Prf. B. *et te in Conceptione Immaculata* per tot. oct. nisi aliter nottr. ad Prim V. *Qui natus* per tot. oct. In Vesp. com. Dom. 2 Adv.
- 9 22 Viol. **Dom. II Adventus.** 2 cl. De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. ad Prim. 4 Ps. et Symb. (*sine precibus*) com. oct. ttm. Cr. Vesp. de seq. com. Dom. et S. Melchiadis Pp. M.
- 10 23 A. F. 2. Translatio Almae Domus B. M. V. dxm. Off. pr. *pro aliq. loc.* com. fer. et S. Pp. M. Gl. Cr. Prf. B. *et te in Festivitate* In Vesp. com. seq. et fer.
- 11 24 A. F. 3. S. Damasi I Pp. C. sdx. com. oct. et fer. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. *Ant. Dum esset* com. oct. et fer
- 12 25 A. F. 4. De 5 die infr. oct. Immac. Conc. B. M. V. sdx. ut in fest. et pr. l. com. fer. 3 or. *de Spir. S.* Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de seq. com. oct. et fer.
- 13 26 R. F. 5. S. Luciae V. M. dx. Off. pr. com. oct. et fer. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. oct. et fer.
- 14 27 A. F. 6. De 7 die infr. oct. Imm. Conc. B. M. V. sdx. ut in fest. et pr. l. com. fer. 3 or. *de Spir. S.* Vesp. de oct. (*ex 1-mis*) ritu dupl. com. fer.
- 15 28 A. Sabb. Octava Immacul. Conc. B. M. V. dx. com. fer. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. Dom. et S. Eusebii Ep. M. *Abhinc. cessant off. vot. non tam. defunct.*
- 16 29 Viol. **Dom. III Adventus.** 2 cl. De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. com. S Ep. M. Ad Prim. 4 Ps.,

DECEMBER.

- Symb., preces. Miss. (sine Gl.) cum suis or.
Cr. Prf. Trinit. *Annunt. pplo IV Temp. feriis*
4, 6. et Sabb. cum jej str. In Vesp. com. S.
Ep. M. ad Compl. preces.
- 17 30 Viol. F. 2. De ea splx. ut in Psalt. et pr. l.
preces feriales Ad Laud. et per Hor. Ant. Ecce
veniet *Cap. „Venite“ Hymn. ut in Dom. praec.*
„En clara vox.“ Ant. ad Benedict. „Egredie-
tur“ et or. Dom. praec. Miss. Dom. praec. si-
ne Gl. et sine Cr. 2 or. B. 3. Eccl. post.
Grad. omtr. 2 All. et V. Vesp. de seq. com.
fer. per Ant. „O Sapientia“ Hymn term,
„Virtus honor“.
- 18 31 A. F. 3. Exspectatio Partus B. M. V. dxm. Off.
pr. *pro aliq. loc. com. fer. Gl. Cr. Prf. B. et*
te in Exspectatione In Vesp. com. fer. *per*
ant. O Adonai.
- 19 1 Viol. F. 4. *IV Temp. jej str.* De ea simplx. ut
in Psalt. et pr. l. *Ad laud. et per hor. ant.*
„Prophetas.“ ad Benedict. ant. Missus est. Ad
Laudes et oo. hor. preces feriales. In Mis. 2 or.
B. 3. Eccl. (*sine Gl. sine Cr.*) Vesp. fer. *ad*
Magn. Ant. O radix. duplic. Prec. fer. ad
Vesp. et Compl.
- 20 2 Viol. F. 5. *Vigilia, de qua nil. in off.* De ea
spx. ut in psalt. et pr. l. *Ad Laud. et per*
Hor. Ant. „De Sion.“ Ad Benedict. Ant. „Vi-
gilate.“ Prec. fer. ad Laud. et oo. hor. In Miss.
2 or. B. 3. Eccl. (*sine Gl. sine Cr.*) Miss. dic.
in col. viol. de Vigil. 2 or. fer. 3 B. ult. Ev.
S. Joannis. Vesp. de seq. com. fer. *per Ant.*
„O clavis.“
- 21 3 R. F. 6. *IV Temp. jej. str. (M. P.) S. Thomae Ap.*
dx. 2 cl. ut pr. l. 9 l. et com. fer. (*Ant. Nolite*
timere) Gl. Cr. Prf. Ap. ult. Ev. fer. In Vesp.
com. fer. *Ant. O Oriens.*

J. 1908.

DECEMBER.

- 22 4 Viol. Sabb. *IV Temp.* jej. str. De ea splx. ut in Psalt. et pr. l. *ad Laud. et oo. hor. Ant. Constantes Ad Benedict. ant. „Quomodo“ prec. fer. in Laud. et oo. hor. In Miss. 2 or. B. 3 Eccl. Vesp. de fer. a cap. de Dom. Ant ad Magnif. „O Rex“ duplic. Preces ad Compl.*
- 23 5 Viol. **Dom. 4 Adventus.** De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. ac ut in Dom. 1 Adv. *Ad Laud. et per oo. hor. Ant. Canite tuba. Ad Bened. Ant. Ecce completa. In Miss. sine Gl. 2 or. B. 3 Eccl. Cr. Prf. Trinit. In Vesp. Ant ad Magn. „O Emmanuel“ duplic. Annunt. pplo fest. Nativ. Dni. Ad Compl. preces.*
- 24 6 Viol. F. 2. *Vigil. Nativ. Dni cum jej str.* De ea splx. Matut. ferial. ut in Psalt. et pr. l. *Ad Laud. et oo. hor. fit duplex. In Miss. pr. (sine Gl. et sine Cr.) unica or. (or. imp. omtr.) Prf. Comnis. Vesp. de Nativ. Dni.*

Notae pro Vigil. et Nativ. Dni eiusque octava:

1. Per tot. oct. prohibentur Miss. votivae et de Requiem praeter unam solemnem cantatam funere recens humato aut pridie vespere sepulto, quae prohibetur crastina die ttm.

2. Sacerdotes prope mediam noctem primum Missae sacrum facturi per sex circiter horas debent esse jejuni, non quidem de praecepto, sed ex convenientia.

3. In sacra Dni Natalis nocte omnino prohibitum est celebrare Missam privatam aut Sacram Communionem distribuere, nisi speciale habeatur Indultum Apostolicum, sed una tantum et quidem solemniter cantata Missa in qualibet Ecclesia curata permittitur.

4. In 1 et 2 Miss. non fit nec sumitur ab-

DECEMBER.

lutio; in 2 et 3 Miss. calix non extergitur; ad offert. non ponitur extra corporale, in 3-a Miss. omnes ablutiones sumuntur et calix purificatur.

5. In tribus Miss. Nativ. Dni Celebrans post sumptionem SS. Sanguinis non debet genuflectere S. R. C. 1772. 7.

6. In Nativitatis Dni Nocte expositio SS. Sacram. non probatur. S. R. C. 2528. 4.

7. In Nativitate Domini Preces in fine Missae dicendae recitantur tantum quoties Sacerdos ab altari discedit, sive post primam; sive secundam, sive tertiam lectam, et non sunt recitandae post secundam Missam privatam, quando immediate sequitur 3-ia Missa solemnis. S. R. C. 3855. 7; 3936. 1.

25 7 A. F. 3. **Nativitas D. N. J. Chr.** dx. 1 cl. cum oct. Ad Prim. V. *Qui natus.* usq. ad Epiph. exclus. Dic. 3 Missae cum Gl. Cr. Prf. et Com. cant. pr. per tot. oct. In 1-ma Miss. dic. *Noctem sacratissimam* etiamsi dic. ante merid., in aliis vero et per oct. *diem sacratissim.* In 2 Miss. com. S. Anastasiae V. M.; in 3-tia ult. Ev. ex fest. Epiph. Dni. In Vesp. com. seq. (*etiam in pr. Eccl.*)

26 8 R. F. 4. S. Stephani Protomart. dx. 2 cl. cum oct. *Celebre* Off. pr. com. oct. Nativ. Gl. Cr. Prf. etc. Nat. *Bened. avenae iuxta Rituale* Vesp. de Nativ. Dni, a cap. de S Steph. com. S. Joan. et oct. Nativ.

27 9 A. F. 5. (M. P.) S. Joannis Ap. et Evang. dx. 2 cl. c. oct. Off. pr. com. 2 oct Gl. Cr. Prf. etc. Nativ. Ante ult. Ev. *Bened. vini.* Vesp. ut in loco.

28 10 Viol. F. 6. (M. P.) SS. Innocentium Mm. dx. 2 cl. c. oct. Off. pr. Ant 2-da 3-ii N. *Isti*

DECEMBER.

- sunt.* non dic. Te Deum, sed. 9 R. com. 3 oct. Mis. pr. sine Gl. Grad. Tract. (2 Allel. et V. seq. omtr.) Cr. Prf. etc. Nativ. in fine Benedic. Dno. Vesp. ut in loco.
- 29 11 R. Sabb. S. Thomae Ep. M. dx. com. 4 octavar. Gl. Cr. etc. Vesp. *col. alb.* de Nativ. (*ritu dupl.*) cap. et reliq. de S. Thoma com. Dom. et 4 oct.
- 30 12 A. **Dom.** infr. oct. Nativ. sdx. Off. ut in fest. et pr. l. com. 4 octavar. etc. ut in festo Vesp. (*dupl.*) de Nativ. a cap. de seq. com. Dom. et 4 octavar.
- 31 13 A. F. 2. (M. P) S. Silvestri I Pp. C. dx. ut in pr. l. etc. com. 4 octavar. Vesp. de Circumcisione sine ulla com.

Post Vesperas pro collatis anno elapso gratiis *Te Deum* cum:

V. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.

R. Laudemus et superexaltemus Eum in saecula.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum etc.

O R E M U S.

Deus, cuius misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae Maiestati Tuae pro collatis donis gratias agimus, Tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

SPECIMEN KALENDARIII

pro mense Januario 1908 a.

- 1 14 A. F. 3. **CIRCUMCISIO DNI** dx. 2 cl.
 2 15 R. F. 4. Oct. S. Stephani Prtmtr. dx. com. 2 oct.
 3 16 A. F. 5. Oct. S. Joannis Ap. dx. com. Oct.
 4 17 R. F. 6. Oct. SS. Innocentium Mm. dx. In Vesp.
 com. Vigil. Epiph. et S. Telesphori M.
 5 18 A. Sabb. Vigil. Epiph. sdx. De ea com. S. Telesphori M.
 6 19 A. **Dom.** (vacat) **Epiph. Dni** dx. 1 cl. cum oct.
 7 20 A. F. 2. }
 8 21 A. F. 3. } De oct. Epiph. sdx.
 9 22 A. F. 4. }
 10 23 A. F. 5. }
 11 24 A. F. 6. De oct. sdx. com. S. Hygini. Pp. M.
 12 25 A. Sabb. De Dom. infra oct. Epiph. sdx.
 13 26 A. **Dom.** (vacat) **Octava Epiphaniae** dx.
 14 27 A. F. 2. S. Hilarii Ep. C. E. D. dx. com. S. Felicis Presb. M.
 15 28 A. F. 3. S. Pauli Erem. C. dx. com. S. Mauri Abb. *Abhinc. resumuntur. Suffr. SS. et preces.*
 16 29 R. F. 4. S. Marcelli Pp. M. sdx. *Suffr. ad Prim. preces Gl. 2 or. B. Deus qui salutis 3 Eccl.*
 17 30 A. F. 5. S. Antonii Abb. C. dx.
 18 31 A. F. 6. Cathedra S. Petri Ap. Romae dxm. com. S. Pauli Ap. ac S. Priscæ V. M.
 19 1 R. Sabb. S. Henrici Ep. M. P. R. S. dx. 1 cl.
 20 2 A. **Dom. 2 post. Epiph.** SS. Nominis Jesu dx. 2 cl.
 9 I. Dom. com. (sine lect.) SS. Fabiani et Se-

... non die 30 Decem. sed 31. H. com. a
 oct. Mis. pr. miss. Gl. Gress. Tract. (2 Allet)
 et V. scilicet amicus Cr. Pr. de. Natus in fine
 Benedicti Dom. Vesp. ad in. Inco.

29 15 R. Sabb. S. Thome Ep. M. dx. com. 4 octo-
 var. 71. Cr. sic. Vesp. col. off. de Natus. (cr.
 in 21pt) cap. in relig. de S. Thoma com.
 Dom. of 4 oct.

30 12 A. Dom. hinc oct. Natus sdx. Off. in fest. et
 pl. 3 com. 5 octavar. dicitur in Acto Vesp.
 Epiph. de Natus a cap. de sep. non. Dom.
 et 4 octavar.

31 18 A. F. 2. *Colonus in Epiph. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.*
 ut 3. sic. cap. 4 oct. Vesp. in
 cisione sine ulla com.

Post Vespere pro collata missa claped gra-
 tiae de Dom. cano.

V. Benedictamus Patres et Filios cum
 Sancto Spiritu

R. Laudamus et superexaltamus Tuum in
 gloria

V. Domine exaudi orationem nostram.

R. In circuitu mens ad Te veniet

V. Domine roboramur

Domine, misericordias cum eis miseris
 et hostibus inimicis et thersuris, presentibus
 Maiestati Tuæ pro-celatis domus gratias ag-
 nus. Tuam semper clementiam exorantes, ut
 qui potentibus postulata concessis, eisdem non
 desereas, ut precibus futuris disponas. Per
 Christum Dominum, semper. R. Amen.

JANUARIUS.

- bast. Mm. ac Dom. Prf Nativit. Dni ult. Ev.
Dom. In Vesp. com. seq.
- 21 3 R. F. 2. S. Agnetis V. M. dx. Gl. In Vesp.
com. seq.
- 22 4 R. F. 3. SS. Vincentii et Anastasii Mm. sdx.
Suffr. ad Prim. preces Gl. 2 or. B. 3 a Eccl.
Vesp. de seq. com. S. Joseph. praec. et S.
Emerentianae V. M. Hymn. term. *Jesu... Qui
natus.*
- 23 5 A. F. 4. Desponsatio B. M. V. dxm. pro aliq.
loc. 9 l. S. Emerentianae V. M. com. S. Jo-
seph et S. V. Ad Prim. *Qui natus.* Gl. Cr.
Prf. B. *in Desponsatione* In Vesp. com. S. Jo-
seph et S. Erii R. M.
- 24 6 R. F. 5. Translatio S. Erii R. M. P. R. S. dx.
Gl. Vesp. de seq. com. S. Petri Ap. et praec.
- 25 7 A. F. 6. Conversio S. Pauli Ap. dxm. com.
S. Petri Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com.
S. Petri et seq.
- 26 8 R. Sabb. S. Policarpi Ep. M. dx. Gl. Vesp. de
seq. com. praec. et Dom. Hymn. term. *Jesu...
Qui natus.*
- 27 9 A. **Dom. 3 post. Epiph.** Sanctae Familiae Jesu,
Mariae, Joseph dxm. Ad Prim. *Qui natus* Gl.
Cr. In Vesp. com. seq. et S. Agnetis secundo.
- 28 10 A. F. 2. S. Joannis Chrysostomi Ep. C. E. D.
dx. (d. a. ex heri) com. S. V. Gl. Cr. Vesp.
de seq. com. praec.
- 29 11 A. F. 3. S. Francisci Salesii Ep. C. E. D. dxm.
Gl. Cr. In Vesp. com. seq.
- 30 12 R. F. 4. S. Martinæ V. M. sdx. 2 or. B. 3-a
Eccl. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- 31 13 A. F. 5. S. Petri Nolasco C. dx. Vesp. a cap.
de seq. com. praec.

KALENDARIUM

in ann. curr.

PRO ECCLESIIIS PARTICULARIBUS.

Nota generalis. Festa Titularia et Anniversaria Dedic. celebrantur cum Octava excepto tempore Quadragesimæ. Comm. Octavæ sumitur in Officio ad Vesperas et Laudes, et ad Missam post comm. duplicis v. semdeis simplici et Dominicæ, sed ante feriam v. simplicem. In dx. 1 et 2 cl. com. Oct. omittitur incipiendo a I-mis Vesperis. In II-dis Vesperis dx. 2 cl. non fit com. de die infr. Oct., nisi quando de ea fieri debeat Officium die sequenti. Infr. oct. omittuntur in sdx. Suffragia et preces, in Missa dicitur Credo per tot. Oct., si ipso festo dictum erat. In sdx. in Missa dicuntur tres orationes; imperata ponitur 4-to loco. Vesperæ in Octava et in festis translationis sunt ordinandæ iuxta tabellam (*concurrentiæ*) Breviario vel Diurnali appositam.

JANUARIUS.

- 6 A. Sabb. Epiph. Dni *Kamionka*—*Titul. Eccl.* oo.
ut in Direct.
- 7 A. Dom. 1 post. Epiph. *Drohiczyn-Anniv. Dedic.*
Eccl. dx. 1 cl. I Vesp. de Epiph. com. Dedic. et
Dom. Dom. off. de Dedic. *Eccl.* dx. 1 cl. com.
Dom. et oct. Epiph. Prf. de Epiph. 9 l. et ult.
Ev. Dom. II Vesp. Dedic. com. Dom. et oct.
Fer 2 et seq. off. et Miss. ut in Direct. cum
Dir. Vil.

- com. Dedic. Fer 2 Ll. 1 N. *Inc. Ep. 1 ad Corinth.* Sabb. in II Vesp. et in off. ac Miss. Dom. atque II Vesp. Dom. ponitur com. Dedic. 1 l. ante ceteras comm.
- 21 R. Dom. 3 post. Epiph. S. Agnetis V. M. *Goniqdz* — *Titul. Eccl.* R. 1 cl. c. oct. I Vesp. S. Agnetis V. M. comm. Dom. ttm. Dominica off. S. Agnetis 9 l. et com. Dom. in Miss. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. II Vesp. S. Agnetis com. SS. Vincentii et Anastasii Mm. et Dom. Seqq. diebus fit com. S. Agnetis et dic. ubi deest. Cr. Dom. seq. fit Octava S. Agnetis I Vesp. S. Agnetis com. Dom. ttm. Dominica Off. et Missa S. Agnetis 9 l. et com. Dom. ult. Ev. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. In II Vesp. com. S. Francisci E. D. et Dom. De S. Familia Jesu, Maria et Joseph dxm. Off. et Miss. fit 1-ma die Martii fer. 5-ta.

FEBRUARIUS.

- 6 R. F. 3. S. Dorotheae V. M. P. *Domanowo et Winnae*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. 1 Vesp. S. Dorotheae absque ulla com. Die fest. off. et Miss. SS. Dorotheae Gl. Cr. (*et per tot. oct.*) Prf. Communis Ll. 1 N. *De Virginibus.* II Vesp. S. Dorotheae com. S. Romualdi Abb. C. Fer. IV Ll. 1 N. *Inc. Ep. 2 ad Timotheum.* Die octava fit in I Vesp., fer. III, et in II Vesp. off. S. Dorotheae cum com. S. Andreae Corsini (*pro hac ecclesia simplificati*).

MARTIUS.

- 4 A. Dom. Quinquag. S. Casimiri C. P. R. P. *Sorokopol*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.
- 9 A. F. 6. S. Franciscae Romanae Vid. *Wawiorka*—

- Titul. Eccl.* dx. 1 cl. sine oct. I Vesp. S. Franciscae Vid. absque ulla com. In II Vesp. com. SS. Quadraginta Martyrum. Die fest. Gl. Cr. Prf. Communis 15 die. fer. 5 fit off. et Miss. Sacrae Spineae Coronae D. N. J. Chr. dxm. (*d. a. ex 9-die*) I Vesp. de Corona Spinea. nihil de seq. off. Lanceae et Clavorum D. N. J. Chr.
- 19 A. F. 2. S. Joseph C. Sponsi B. M. V. *Bočki, Korwie, Polusze, Szeszole*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. (*sine oct.*) oo. ut in Direct.
- 25 A. Dom. III Quadr. Annuntiatio B. M. V. *Derewnae, Dobrzymiew, Giegużyn*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. oo. ut in Direct.
- 26 A. F. 2. *Wolpae*—Anniv. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. (*sine oct.*) I Vesp. com. Dedic. et fer. II Vesp. com. S. Joannis Damase. et fer. In off. 9 l. fer. in Miss. com. et ult. Ev. fer.

APRILIS.

- 1 R. F. 3. SS. Philippi et Jacobi Ap. *Hanuszyszki et Vilnae Eccl. S. Jacobi Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. SS. App. com. S. Georgii cetera ut in Direct. per tot. oct. exc. fer. 5 fit com. oct. 8 die dic. com. oct. in utrisque Vesp. et in Missa.
- 3 R. F. 5. Inventio S. Crucis. *Boguslawiszki, Grodnae Eccl. po-Bernard., Korycin, Nieciecz, Werki, Żyrmuny*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla com. Per oct. except. fer. 3 fit com. oct. et dicitur Cr. ubi deest.
- 6 A. Dom. 2 post. Pasch. B. Mariae V. de Gratia *Zadoroże*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. (*Off. pro alic. loc.*) In I Vesp. com. Dom. ttm. in II Vesp. com. S. Catharinae et Dom. Per oct. exc. fer. 3 fit com. oct. et dic. Cr. ubi deest, atque semper dic. Prf. B. *et te in Festivitate.* Dom.

- seq. fit com. oct. in utrisque Vesp. et in Missa.
De S. Sepulchro Dni in hac Eccl. h. a. nil fit.
- 6 A. Dom. 2 post. Pasch. *Bialystok, Kobylnik, Vilnae Eccl. S. Joann. — Annivers. Dedicat. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I-mis Vesp. com. dom. ttm. In II Vesp. com. S. Catharinae V. et Dom. 9 l. et com. ac ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 3 fit. com. oct. et die. ubi deest. Cr. Seq. Dom. in utrisque Vesp. et in Miss. die. com. oct. De S. Sepulchro Dni his in eccl. h. a. nil. fit.*
- 8 R. F. 3. S. Stanislai Ep. M. P. R. P. *Dolhinów, Lack, Miadziol, Narew, Pobikry, Topczewo, Vilnae Eccl. Cathedr. — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.*
- 20 A. Dom. 4. post. Pasch. *Boeki, Domanów, Grodnae Eccl. post. Bernard. — Annivers. Dedicat. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Bernardini C. et Dom. et etiam in Missa atque in II Vesp. 9 l. et ult. Ev. Dom. Per. oct. die. com. oct. et ubi deest Cr. seq. Dom. fit de octava I Vesp. de oct. ex I-mis et com. S. Philippi, Dom. et S. Joannis Pp. M. In II Vesp. com. S. Augustini Ep. C. et Dom. De S. Beda Venerabili C. E. D. his in eccl. fit 4 die Septembris. In I Vesp. et in Missa de S. Beda, com. oct. S. Joachimi, in II Vesp. de S. Beda, com. S. Laurentii Ep. C. et oct. S. Joachim.*
- 31 A. F. 5. Ascensio D. N. J. Chr. *Dierkowszczyznae, Ejszyszki, Strablac, Vilnae Eccl. Mont. Salvator. — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.*

JUNIUS.

- 3 A. Dom. 6 post. Pasch. *Werki, Vilnae Eccl. S. Philip. et Jacobi — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. Dedic. com. S. Marci, Dom.*

- et oct. In II Vesp. com. S. Francisci, C., Dom. et oct. 9 l. Dom. in Miss. com. et ult. Ev. Dom. Per oct. quae post. Vesp. fer. 6 cessat fit com. Dedic. post. com. oct. Ascens. in Off. et in Miss. Cras Ll. 1 N. de Dom. praec.
- 13 A. F. 4. *Kowale, Sokolka — S. Antonii Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In utrisque Vesp. et in Missa Per oct. except. die dominica fit com. oct. S. Antonii, fer. 4. fit de octava cum com. S. Bonifacii et S. Silverii Pp. M.*
- 17 A. Dom. 1 post Pent. SS. Trinitatis, *Ciechanowicz, Daniuszew, Drohiczyn, Drujae, Gierwiaty, Głębokie, Hermaniszki, Jasionówka, Indura, Iszczotna, Juchnowicze, Kietowiszki, Kossowo, Krupowo, Lyngmiany, Muśniki, Niestaniszki, Niedzingi, Niewodnice, Otawa, Pohost, Radoszkowicze, Ross, Rożana, Rudniki, Rutka, Sidra, Stokliszki, Strubnica, Suderwa, Surwieliszki, Supraśl Świsłocz, Szereszew, Szydłowice, Turaśń, Twerecz, Wojstom, Wysokie-Lit., Zabłoc, Zabrzeź D. W. Żodziszki. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Joannis ante Portam et Dom. ttm. Per oct. exc. fer. 5 fit com. Titul. et ubi deest die. Cr. Prf. Trinit. seq. triduo ttm. Seq. Dom. fit. com. octavae in utrisque Vesp. et in Missa.*
- 17 A. Dom. 1 post. Pent. *Trzciany Annivers. Dedic. Eccl. Haec dies solemniter celebratur, sed. off. et Miss. die de SS. Trinitate. De Dedicatone fit die seq. I Vesp. Dedic. com. SS. Trinit. et Dom. in II Vesp. com. S. Julianae V. Per oct. except. fer. 5 fit. com. oct. et die. ubi deest Cr. seq. Dom. die. in utrisque Vesp. et in Miss. com. Dedic. 22 die hac in Eccl. fit de S. Aeschilo dx. 2 cl. transl. ex 12 huj. cum com. oct. Corporis Christi.*
- 21 A. F. 5. SS. Corporis Christi, *Dworzec, Hoduciszki,*

- Ikaźń, Krzemienica, Suraz Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.*
- 24 A. Dom. 2 post Pent. Nativitas S. Joannis Bapt. *Bierniakonie, Bierezowo, Choroszeza, Czabiszki, Holszany, Komaje, Kukuciszki, Lawaryszki, Melegiany, Mosty, Mścibów, Nowy-Dwór D. S. Vilnae Eccl. S. Joann., Wolkolata, Wolpa — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct. Per oct. exc. fer. 6 et Sabb. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. Dom. fit in utrisque Vesp. et in Miss. com. octavae.*

JULIUS.

- 1 A. Dom. 3 post Pent. *Komaje, Oszmiana, Vilnae Eccl. in monte Salvat. Annivers. Dedicatio Eccl. dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. Dedic. com. Sac. Cordis Jesu, oct. S. Joannis et Dom. In II Vesp. com. Visitationis B. M. V., oct. S. Joannis et Dom. Per oct. fit com. oct. et dic., ubi deest., Cr. Seq. Dom. in utrisque Vesp. et in Miss. fit com. oct. De Pretiosissimo Sangn. D. N. J. Chr. his in eccl. fit 4 Septembr. In I Vesp. com. B. Bronislavoe ttm., in II Vesp. com. S. Laurentii Ep. C. ttm.*
- 2 A. F. 2 Visitatio B. M. V. *Gielczyn, Gielwany, Olkieni, Olkowicze, Troki-Now., Trokiele, Wiszniew D. W. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Pretios. Sangu. ttm. cet. ut in Direct. Per oct. exc. die Dom. et fer 2 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. et per tot. oct. Prf. B.*
- 8 A. Dom. 4 post Pent. *Sokolka et Vilnae Eccl. S. Stephani Annivers. Dedicat. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in direct. ponendo Annivers. Dedic. loco B. Joannis de Dukla. De B. Joanne de Du-*

- kla hac in eccl. fit 4 Sept. absque com. oct. S. Joachim.*
- 4 R. F. 4. S. Barnabae Ap. *Slonim Monast. Bernard. Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. Dedic. absque ulla com. In II Vesp. com. S. Antonii. Per oct. except. dic. Dom. fit com. oct. et dic. ubi deest. Cr. Fer. 4 dic. de octava Dedicatio. De S. Antonio hac in Eccl. fit 4 Septembr. de S. Barnaba fit 6 Septembr. cum com. oct. S. Joachim.*
- 16 A. F. 2. B. Mariae V. de Monte Carmelo *Hoduuciszki Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla sumitur com. In II Vesp. com. S. Alexii C. Per oct. fit com. et Prf. B. seq. fer. 2 fit. de octava cum commemoratione S. Appolinaris (pro hac. eccl. simplici) in utrisque Vesp. et Missa*
- 22 A. Dom. 6 post. Pent. *Iwje, Koltyniany. — Anniv. Dedic. Eccl. I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Appolinaris. 9 l., com. et ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 4 et 5 fit com. oct. et dic. ubi deest, Cr. seq. Dom. com. oct. fit in utrisque Vesp. et in Missa. De S. Maria Magdalena hac in Eccl. h. a. nil. fit*
- 25 R. F. 4. S. Jacobi Ap. *Janiszki, Punie, Żyżmory — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. Per oct. exc. fer. 5 et Dnea fit com. oct. et, ubi deest, Cr. Atque Prf. Ap.*
- 26 A. F. 5. S. Annae Matris B. M. V. *Daugieliszki, Jewje, Kalinówka, Krynk, Lunnae, Mossarz, Replae, Vilnae — Eccl. S. Annae — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Jacobi Ap. In II Vesp. com. S. Camilli C. ttm. Per oct. except. Dominica fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. seq. fer. 5 fit de octava. De S. Alphonso Ep. C. E. D. his in eccl. fit 4 die Septembr. cum com. oct. S. Joachim.*
- 29 A. Dom. 7 post. Pent. *Giedrojcie, Kobryń, Żyżmo-*

ry—*Annivers. Dedicat. Eccl.* dx 1 cl. cum oct. oot in Direct ponendo Annivers. Dedic. loco B. Cunegundis, de qua hac in eccl fit 4 die Septembr.: in I Vesp. et in Missa nulla fit com., in II Vesp. com. S. Laurentii Ep. C. Ll. 1 N. Incip. lib. Joab sumuntur fer. seq.

AUGUSTUS.

- 2 A. Fer. 5. *Grodnae—PP. Franciscanor., Postawy, Vilnae—Eccl. p. Bernardin. Annivers. Dedicat. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. seq. ttm. Per oct. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. De S. Alphonso Ep. C. E. D. fit 4 die Septem. cum com. oct. S. Joachim.
- 4 A. Sabb. *Budzslaw—Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit. com. in II Vesp. com. B. M. V. ad Nives, oct. B. Cuneg. ex 1-mis et Dom. Per oct. except. fer. 6 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. Sabb. fit de octava cum com. SS. Nazarii etc. Mm. De S. Dominico C. hac in eccl. fit 4 die Septembr. cum com. oct. S. Joachim.
- 5 A. Dom. 8 post Pent. *Choroszcza, Krzemianica, Odelsk, Świeciany—Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. oct. B. Cunegundis ex 1-mis et Dom. In II Vesp. com. Transfigurationis, oct. B. V. et Dom. 9 l. et ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 6 fit. com. oct. et dic., ubi deest, Cr. *De B. M. V. ad Nives his in eccl. fit 4 die Sept. cum com. oct. S. Joachim.* Seq. Dom. fit de octava cum com. S. Clarae V. (*pro hac. eccl. simplificati*) in utrisque Vesp. et in Missa. Ll. 1 N. *Incip. lib. Sapientiae* leguntur fer. 2.
- 6 A. F. 2. *Janowo D. K. Annivers. Dedic. Eccl.* dx.

- 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. S. Cajetani C. Per oct. exc. fer. 6 fit com. oct. *De Transfiguratione hac in eccl. fit 4 die Sept. cum oct. S. Joachim.* Seq. fer. 2 fit de octava cum com. S. Joannis Berchmans (*pro hac. eccl. simplificati*).
- 6 A. F. 2. *Transfiguratio D. N. J. Chr. Hermanowicze, Pierlejewo, Sokolany, Zadziejew—Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. S. Cajetani ttm. *De SS. Xysto et Sac. Mm. his. in eccl. h. a. nil. fit.* Per oct. exc. fer. 6 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 2 fit de octava cum com. S. Joannis Berchm. (*pro hac eccl. simplificati*).
- 10 R. F. 6. S. Laurentii M. *Dolistów, Sumieliszki, Wdżiniszki—Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. SS. Nazarii etc. Mm. ttm. cetera ut in Direct.
- 12 A. Dom. 9 post Pent. *Dobrzyniew, Kietowiszki, Krzywicze, Olkieniki, Szereszew, Wolkowysk.—Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Joannis Berchm. et Dom. 9 l. com et ult. Ev. Dom. *De S. Clara V. his in eccl. h. a. nil. fit.* Per oct. exc. fer. 4 fit com. oct. a fer. 5 com. com. De dic. pon. 2 loco Ll. *Incip. lib. Sapientiae* fiunt. fer. 2.
- 15 A. Fer. 4. Assumptio B. M. V. *Białystok, Brańsk, Dorsuniszki, Inturki, Kobryń, Konstantynów, Kwasówka, Lubin, Mejszagola, Merecz, Miory, Naliboki, Narew, Nowydwór D. L., Oborek, Odelski, Piwoszuny, Prozoroki, Pruzany, Siemiatycze, Troki SS., Turgiele, Zdzieciół, Żobudek—Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct, eo. ut in Direct.
- 19 A. Dom. 10 post Pent. *Ciechanowiec, Hanuszyszki, Kiemieliszki, Lebidziejew Ławaryszki, Lyntupy,*

- 31 *Olita, Szeszole, Widzieniszki, Wojstom, Zdzięciol—Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. Eccl. loco S. Hyacinthi, C. de quo haec in eccl. fit 4 die Septembris absque com. oct. S. Joachim. Ll. 1 N. lib. Joab leguntur fer. 4.*
- 24 R. F. 6. S. Bartholomaei Ap. *Giedrojcie, Rotnica, Vilnae Eccl. S. Bartholomaei. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. Per oct. except. die Dom. fit com. oct. et die. ubi deest Cr. atque Prf. Ap. Seq. fer. 6 fit de octava cum com. in utrisque Vesp. et in Missa S. Raymundi C. (pro his eccl. simplificati).*
- 25 A. Sabb. S. Ludovici R. C. *Olitae—Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Bartholomaei Ap. ttm. In II Vesp. com. Translationis S. Casimiri, oct. S. Hyacinthi ex 1-mis, S. Rosae Lim. et Dom. Per tot. oct. fit com. oct. et die., ubi deest, Cr.*
- 26 A. Dom. 11 post Pent. *Naliboki—Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. oct. S. Hyac. ex 1-mis, S. Rosae Lim. V. et Dom. In II Vesp. com. S. Josephi Calas. C., oct. S. Hyac., S. Rosae V. et Dom. 9 l. et ult. Ev. Dom. De S. Zephyrino Pp. M. nil. fit. Per oct. fit com. oct. et die., ubi deest, Cr. Translatio S. Casimiri transfertur in 4 diem Sept. absque com. oct. S. Joachim.*

SEPTEMBER.

- 2 A. Dom. 12 post Pent. *Niedzingi, Świr, Radoszkowice, Suderwae, Wysokie-Lit. — Annivers. Dedicat. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. loco S. Joachim, de quo fit fer. 3: in I Vesp. sine ulla com., in II Vesp. com. S. Laurentii Ep. C.*

- 2 A. Dom. 12 post Pent. S. Joachim C. Patris B. M. V. *Kluszczany — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.*
- 8 A. Sabb. Nativitas B. M. V. *Bielsk, Budzslaw, Dudy, Kiemielszki, Kundzin, Lebedziew, Labonary, Niemonajcie, Ostrożany, Traby.—Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. II Vesp. de Nativitate B. M. V. com. S. Joachim ex 1-mis. Cetera ut in Direct.*
- 9 A. Dom. 13 post Pent. *Ostrożany, Piwoszuny, Vilnae—Eccl. SS. Petri et Pauli, Wiszniew D. W. Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. Eccl. loco SS. Nominis Mariae, de quo fit his in Eccl. fer. 3 absque ulla com. et nil. fit de SS. Prato et Hyac. Per oct. fit Prf. Commis.*
- 9 A. Dom. 13 post Pent. SSmi Nominis Mariae *Parafianów—Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in festo. Per oct. fit com. oct. et die, ubi deest, Cr. ac. Prf. B.*
- 14 R. F. 6. Exaltatio S. Crucis *Brześć, Janowo, D. K. Lidae, Usnarz, — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. et in Mis. nulla fit com. In II Vesp. com. oct. Nativ. ttm. Per oct. fit com oct. die., ubi deest, Cr. et Prf. †*
- 16 A. Dom. 14 post Pent. 3 Sept. *Gieranony, Parafianów — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. Sac. Stigm. S. Franc. et Dom. 9 l., com. et ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 6. fit com. oct. et ubi deest, die. Cr. Seq. Dom. fit com. oct. in utrisque Vesp. et in Missa. De festo Septem Dolor. B. M. V. dxm. fit 23 die huj. In I Vesp. de B. Maria V. de Mercede com. oct. S. Ladisl. ttm.: die festo fit Septem. Dolorum B. M. V. com. S. Ladislai R. C.*
- 21 R. Fer. 6. S. Matthaei Ap. *Daugi—Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II*

- Vesp. com. S. Thomae Ep. C. ttm. Per oct. exc. die Dom. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. et Prf. Ap. Seq. fer. 6 fit de octava cum com. S. Venceslai in utrisque Vesp. et in Missa (pro hac eccl. simplici).
- 23 R. Dom. 15 post Pent. S. Theclae V. M. *Jelnae*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo S. Theclae off. loco S. Ladislai, pro quo fit fer. 3 absque ulla com. in I Vesp. et in Miss. in II Vesp. com. S. Josaphat ttm.*
- 23 A. Dom. 15 post Pent. *Brześć-Lit. et Dudy, Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. loco S. Ladislai C., cujus off. fit fer. 3 absque ulla com. in I Vesp. et in Miss. In II Vesp. com. S. Josaphat ttm.*
- 28 R. F. 6. S. Venceslai R. *Wolkowysk.*—*Titul. Eccl. dx 1 cl. cum oct. In I Vesp nulla fit com. In II Vesp. com. S. Michaelis. Per oct. fit com. oct. except. sabb., Dominica et fer. 3. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 6 fit de octava; de sacris reliquiis Ecclesiae Upsalensis fit tantum com. in utrisque Vesp. et in Missa.*
- 29 A. Sabb. Dedicatio S. Michaelis Arch. *Bialohruda, Butrymańce, Dunilowicze, Hniezno, Jezno, Krasnik, Luźki, Michaliszki, Niemenczyn, Orany, Oszmiana, Porozowo, Szyrwinty, Taboryszki*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com., cetera ut in Direct. Per oct. fit com. oct. except. fer. 3 et dic., ubi deest, Cr. Seq. sabb. fit de octava cum com. Translationis S. Aeschili Ep. M. in utrisque Vesp. et in Missa.*
- 30 A. Dom. 16 post Pent. *Indura, Jezno et Strablae*—*Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In utrisque Vesp. et in Missa fit de Dedicazione cum com. octavae S. Ladislai et Dom. In II Vesp. com. S. Remigii Ep. C., oct. S. Ladislai*

et. Dom. Per oct., exc. fer. 3, fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr.

OCTOBER.

- 4 A. F. 5. S. Francisci Seraph. C. *Ejszyszki et Vilnae*—*Eccl. post Bernardin.*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. et in Missa nulla com. In II Vesp. com. SS. Reliquiarum Eccl. Upsalensis ttm. Per oct. except. Dom. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr. Seq. fer. 5 fit de octava cum com. S. Francisci Borgiae C. In I Vesp. com. oct. S. Francisci ex 1-mis et S. Francisci Borgiae. In II Vesp. com. S. Hieronymi.*
- 7 A. Dom. 17 post Pent. 2 oct. Sacratiss. Rosarii B. M. V. *Dziewieniszki, Jeziory, Pieski, Raduń, Soly, Wielkie-Ejsymonty*—*Titul. Eccl. dx 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm., cetera ut in Direct. Per oct. fit com. oct. Seq. Dom. nil. fit de oct. Per oct. ubi deest, dic. Cr. et Prf. B.*
- 7 A. Dom. 17 post Pent. 2 Oct. *Druja, Michaliszki, Mosarz, Niemenczyn, Soly, Świranki, Troki-Nov., Vilnae Eccl. Spir. S., Żodziszki*—*Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. 9 l., com. et ult. Ev. Dom. In II Vesp. com. S. Brunonis C. et Dom. Per oct. fit com. Dedic. et dic., ubi deest, Cr. De Sacratiss. Rosario B. M. V. his in Eccl. fit 25 huj. in I Vesp. de SS. Rosario cum com. S. Birgittae ttm. 9 l. et com. (in Miss. lecta ttm.) S. Evaristi Pp. M. In II Vesp. com. oct. S. Joannis Cantii.*
- 14 A. Dom. 18 post Pent. 3 Oct. *Kalinówka, Kamieniec-Litew., Kozakiszki, Stokliszki*—*Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. 9 l. et com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Teresiae et Dom. ttm. Per oct. exc. fer.*

5. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. *De Puritate B. M. V. hac. in eccl. nil. fit.*
- 15 A. F. 2. S. Teresiae V. *Szczuczyn, Vilnae — Eccl. ad Port-Acial. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com., in II Vesp. com. SS. Dyonisii Ep. et loc. Mm. Per oct., except. fer. 5, et Dom. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 2 fit de octava S. Teresiae cum com. in utrisque Vesp. et in Missa B. Margaritae Mariae Alacoque (pro his eccl. simpliciati).*
- 21 A. Dom. 19 post Pent. 4 Oct. *Grodnae — Monast. Brigid. — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. loco S. Joannis Cantii, de quo fit fer. 6. absque ulla com. in Missa. In I Vesp. com. S. Brigittae ttm., in II Vesp. com. oct., S. Joannis. Per oct. Except. fer. 5 et 6 com. oct. et dic., ubi deest, Cr.*
- 24 A. Fer. 4. S. Raphaelis Archang. *Vilnae — Eccl. S. Raphaelis — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. et in Missa nulla fit com. In II Vesp. com. S. Brigittae ttm. Per oct. except. fer. 5, Dom., fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 4. fit off. et Missa de octava S. Raphaelis, 9 l. com. et ult. Ev. Vigil.*
- 28 A. Dom. 20 post Pent. 5 Oct. *Lużki, Prużany, Szemetowszczyzna, Szydłowice, Vilnae Eccl. Cathedr. — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Directorio. Per oct. except. fer. 2 et fer. 5 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Fer. 3 et 4 fit de oct. Dedic.; fer. 6 et Sabb. fit com. Dedic. Seq. Dom. fit de octava Dedic. cum com. S. Caroli Ep. C. (pro his eccl. simpliciati).*
- 28 A. Dom. 20 post Pent. SS. Simonis et Judae App. *Duśmiany, Łazduny, Marcinkańce, — Titul. Eccl. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo off.*

- SS. App. loco Dedic. Eccl. cuius off. fit fer. 2. Fer. 3 et 4 fit de oct. App. Fer. 6 et Sabb. dic. com. App. Seq. Dom. fit de octava App. cum com. S. Caroli Ep. C. (*pro his eccl. simpliciati*).
- 28 A. Dom. 20 post Pent. S. Judae Apost. *Luczaj et Birsztany et Werenowo — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut supra omisso nonnisi ubique nomine Simonis et in numero singulari.*

NOVEMBER.

- 4 A. Dom. 21 post Pent. 1 Nov. *Bielsk, Dolubów, Duśmiany, Worniany, Grodnae — Farn. — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. De S. Carolo et SS. Vitali et Agricola Mm. his in eccl. h. a. nil fit. Per oct. fit com. oct. et Sabb. dict. Cr.*
- 11 A. Dom. 22 post Pent. Patrocinii B. M. V. *Siehniewicze et Vilnae Ecc. ad Port. Acial. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Martini Ep. C. et Dom. ttm. Die festi 9 l. Dom. com. S. Martini Ep. C. et Dom. ult. Ev. Dom. In II Vesp. ut in Direct. Per oct. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr. atque Prf. B.*
- 11 A. Dom. 22 post Pent. 3 Nov. *Strunojcie et Vilnae — Eccl. S. Raphaelis Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Martini Ep. C. et Dom.; die festi 9 l. Dom. com. S. Ep. C. et Dom., ult. Ev. Dom. II Vesp. ut in Direct. Per oct. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr.*
- 18 A. Dom. 23 post Pent. 4 Nov. *Luczaj, Grodnae — Eccl. PP. Franciscanor. et Vilnae — Eccl. ad Port. Acial. Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. Eccl. loco S. Stanislai Kostkae de quo fit 29*

- hujus absque ulla com. in I Vesp. et in Missa; in II Vesp. com. S. Andreae Ap.
- 20 A. F. 3. S. Felicis de Valois C. *Sużany* — *Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* In I Vesp. et in Missa nulla com. In II Vesp. com. seq. ttm. Per oct. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 3 fit de octava cum com. S. Gregorii Thaumaturgi Ep. C.
- 25 A. Dom. 24 post Pent. 5 Nov. *Brańsk et Vilnae Eccl. S. Nicolai* Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. oct. (ex 1-mis) S. Stanislai K. et Dom. ttm. Die festi 9 l. Dom. com. S. Stan. et Dom. ult. Ev. Dom. In II Vesp. com. S. Silvestri Abb., S. Stanisl. et Dom. Per oct. exc. fer. 6. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Fer. 5 fit de oct. Dedic. Seq. Dom. dic. in utrisque Vesp. et in Miss. com. Dedic. 2 l.
- 25 A. Dom. 24 post Pent. *Vilnae Eccl. S. Catharinae* Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. de S. Catharina V. M. com. oct. (ex 1-mis) S. Stanisl. et Dom. et oo. ut supra ponendo off. S. Catharinae loco Dedic. Eccl.
- 30 R. F. 6. S. Andreae Ap. *Kobylnik, Krzywicze, Lynupy, Stonim, Wyszki*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* OO. ut in Direct. II Vesp. de S. Andrea et Sabbati fit de oct. S. Andreae. Per oct. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr. atque Prf. Ap. Seq. fer. 6 fit de oct. S. Andreae Ap., de S. Ambrosio Ep. C. E. D. fit 12 Dec. cum com. oct. Immac. Conc. B. M. V.

DECEMBER.

- 3 A. F. 2. S. Francisci Xav. *Grodnae—Farn. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* In I Vesp. omtr. com. S. Bibianae V. In Miss. dic. Cr. cetera ut in

- Direct. Per oct. except. fer. 5 et Sabb. dic. com. oct. et, ubi deest, dic. Cr.
- 6 A. F. 5. S. Nicolai Ep. C. *Gieranony, Kiernowo, Konwaliszki, Świr*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* In I Vesp. omtr. com. S. Petri Ep. C. E. D. in Miss. dic. Cr. cetera ut in Direct. Per oct. except. Sabb. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 5 fit de octava S. Nicolai cum com. S. Luciae V. in utrisque Vesp. et in Missa.
- 8 A. Sabb. Immaculata Conc. B. M. V. *Dzisna, Koscieniewicze, Koleśniki, Nacza, Postawy, Udział*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* OO. ut in Direct.
- 26 R. F. 4. S. Stephani Protomart. *Choroszcza*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* OO. ut in Direct.
- 27 A. F. 5. S. Joannis Ap. *Knyszyn*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* OO. ut in Direct.

Dies Festivi Papales

6 Martii. Dies onomastica Suae Sanct. Pont. Pii X.

22 Julii. Dies Electionis Suae Sanctitatis Pont. Pii X.

27 Julii. Dies Coronationis Suae Sanctitatis Pont. Pii X.

Enumeratis diebus Celebrans, absoluto Missae Sacrificio, intonat Hymnum „Te Deum“, quo finito, canit sequentia.

V. Oremus pro Pontifice Nostro PIO.

R. Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terra, et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

V. Fiat pax in virtute tua.

R. Et abundantia in turribus Tuis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

† DEUS! omnium fidelium Pastor et Rector, Famulum Tuum PIUM, quem Pastorem Ecclesiae Tuae praeesse voluisti, propitius respice; da Ei, quaesumus, verbo et exemplo, quibus praees, proficere, ut ad vitam una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.

Dies Festivi Episcopales.

9 Apr. Dies Praeconisationis.

13 Oct. Dies Onomastica.

27 Oct. Dies Translationis.

3 Nov. Dies Consecrationis.

Celebrans absoluto Missae Sacrificio, intonat Hymnum „Te Deum“, quo finito, canit sequentia.

V. Domine, salvum fac Antistitem nostrum EDUARDUM.

R. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus Te.

V. Fiat pax in virtute Tua.

R. Et abundantia in turribus Tuis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, miserere famulo tuo, Antistiti Nostro MIECISLAO et dirige Eum secundum Tuam clementiam in viam salutis aeternae, ut te donante Tibi placita cupiat et tota virtute perficiat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.

Festa Palatii 1^{mi} Ordinis,

quae ipso die cadente cum cantu hymni TE DEUM celebrantur.

- Aprilis 23. Dies Onomasticus SIM ALEXANDRAE THEODORI.
- Mai 6. " Nat. SIM NICOLAI ALEXANDRI.
14. " Coronationis Suae Imperat. Majestatis NICOLAI ALEXANDRI et Suae Imp. Majest. ALEXANDRAE THEODORI.
25. " Nat. SIM ALEXANDRAE THEODORI.
- Julii 22. " Onomasticus SIM MARIAE THEODORI.
30. Nat. Successoris Throni SCMD. ALEXII NICOLAI.
- Octob. 5. Dies onom. Successoris Throni SCMD. ALEXII NICOLAI.
- Octob. 17. Gratiarum actio pro servata coelitus vita Imperialis Augustissimae Familiae.
21. Ascensio Throni SIM NICOLAI ALEXANDRI.
- Nov. 14. Dies Nat. SIM MARIAE THEODORI.
- Dec. 6. " Onomast. SIM NICOLAI ALEXANDRI.
- Omnes hi dies in Calendario duplici asterisco sunt notati.

Festa Palatii 2^{mi} Ordinis,

quae una cum cantu hymni TE DEUM transfer. in proximam Dominic.

- Jan. 2. Dies Nat. SCMD. *Alexii Alexandri.*
4. " " MD. *Nicitae Alexandri.*

- Jan. 10. Dies Nat. SCMD. *Petri Nicolai.*
11. " " MD. *Tatianae Constantini.*
12. " Nom. SCMD. *Tatianae Nicolai.*
- " " " MD. *Tatianae Constantini.*
- " " Nat. SCMD. *Andrae Alexandri.*
13. " " " *Elisabethae Mauriti.*
14. " " " *Ninae Georgii.*
17. " " " *Helena Vladimiri.*
- Jan. 24. Dies Nom. SCMD. *Xeniae Alexandri.*
- Febr. 3. " Nat " *Nicolai Constantini.*
4. " " " *Vierae Constantini.*
20. " " " *Mariae Georgii.*
28. " " et Nom. SCMD. *Marinae Petri.*
- Mart. 3. " Nat. SCMD. *Nadicædae Petri.*
25. " " " *Xeniae Alexandri.*
- April. 1. " " " *Alexandri Michaelis.*
6. " " " *Mariae Pauli.*
10. " " " *Vladimiri Alexandri.*
17. " " " *Nicolai Michaelis.*
23. " Nom. " *Alexandrae Josephi et Nat. SCD. Georgii Constantini.*
- Maii. 2. " " SSCCMMDD. *Mariae Pauli et Andrae Vladimiri, et Dies Nom. SCMD. Borisii Vladimiri.*
5. " Nom. SCMD. *Irenae Alexandri.*
11. " " " *Cyrilli Vladimiri.*
16. " " " *Theodori Alexandri.*
20. " " " *Alexii Alexandri.*
21. " " " *Constantini Constantini, Helena Vladimiri.*
29. " Nat. MD. *Tatianae Nicolai et MD. Igorii Constantini.*
- Jun. 1. " Nat SCMD. *Demetrii Constantini et SCMD Olga Alexandri.*
5. " Nat. MD. *Anastasiae Nicolai.*
- Nom. SCMD. *Igorii Constantini.*
7. " Nat. SCMD. *Ninae Georgii.*
14. " " " *Mariae Nicolai.*

- Jun. 23. Dies Nat. MD. *Joannis Constantini.*
 24. „ Nom. MMDD. *Joannis Constantini et Nici-
 citae Alexandri.*
 26. „ Nat. SCMD. *Alexandrae Josephi.*
 29. „ Nom. SSCMMDD. *Pauli Alexandri et
 Petri Nicolai.*
- Jul. 3. Dies Nat. SCMD. *Irenae Alexandri* et MD. *Gabrielis Constantini.*
 11. „ „ *Olgae Nicolai, Olgaе Ale-
 xandri, Olgaе Constantini.*
 13. „ Nom. MD. *Gabrielis Constantini.*
 14. „ Nat. SCMD. *Milicae Nicolai.*
 15. „ Nom. „ *Vladimiri Alexandri.*
 16. „ Nat. „ *Anastasiae Michaelis.*
 19. „ Nom. „ *Milicae Nicolai.* et MD. *Romani Petri.*
 22. „ Nom. SSCMMDD. *Mariae Alexandri
 Mariae Pauli, Mariae Nicolai* et MD. *Mariae Georgii.*
 27. „ Nom. SCMD. *Nicolai Nicolai.*
- Aug. 2. „ Nat. SCMD. *Demetrii Alexandri.*
 9. „ Nat. SCMD. *Xeniae Georgii.*
 10. „ Nat. „ *Constantini Constantini.*
 11. „ „ *Georgii Michaelis.*
 22. „ „ SRM. *Olgae Constantini.*
 30. „ Nom. SCMD. *Alexandri Michaelis.*
- Sept. 5. „ Nom. SCMD. *Elisabeth Theodori* et *Elisabeth Mauririi.*
 6. „ Nat. SCMD. *Demetrii Pauli.*
 17. „ Nom. MD. *Vierae Constantini* et *Nadieždae Petri.*
 20. „ Nom. SCMD. *Olegi Constantini.*
 21. „ Nat. „ *Pauli Alexandri* et Nom. *SSCCMMDD Demetrii Constantini* et *Demetrii Pauli.*
 25. „ Nat. et Nom. SCMD. *Sergii Michaelis.*
 30. „ „ SCMD. *Cyrilli Vladimiri.*

- Oct. 4. Dies. Nat. SCMD. *Michaelis Michaelis.*
 5. „ „ „ *Mariae Alexandri* et dies *Nat. MD. Romani Petri.*
 13. „ „ „ *Michaelis Nicolai.*
 20. „ Nat. SCMD. *Elisabeth Theodori.*
- Nov. 3. „ „ „ *Olgae Nicolai.*
 6. „ „ „ *Nicolai Nicolai.*
 8. „ Nom. SSCMMDD. *Michaelis Nicolai* et *Michaelis Michaelis.*
 11. „ Nat. SCMD *Rostislai Alexandri.*
 12. „ „ „ *Borisii Vladimiri.*
 15. „ „ „ *Olegi Constantini.*
 22. „ Nat. et Nom. SCMD. *Michaelis Alexandri.*
 26. „ Nom. „ *Georgii Michaelis.*
 30. „ „ „ *Andrae Vladimiri* et *Andrae Alexandri.*
- Dec. 6. „ „ SSCMMDD. *Nicolai Michaelis* et *Nicolai Constantini.*
 11. „ Nat. SCMD. *Theodori Alexandri.*
 20. „ „ SCMD. *Constantini Constantini.*
 22. „ Nom. SCMD. *Anastasiae Nicolai* et *Anastasiae Michaelis.*

Omnes hi dies in Calendario asterisco simpl. sunt notati.

MODUS DICENDI PRECES IN FESTIS MAIORIBUS PALATII.

Sacerdos indutus pluviali (vel casula, si immediate post Missam) intonat.

H Y M N U M:

Te DEUM laudamus: Te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.
Tibi omnes Angeli, Tibi coeli et universae Potestates,

Tibi Cherubim et Seraphim incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus DEUS Sabaoth.

Pleni sunt coeli et terra Majestatis gloriae Tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus,
Te Prophetarum laudabilis numerus,
Te martyrum candidatus laudat exercitus.
Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia,

Patrem immensae Majestatis,
Venerandum Tuum verum et unicum Filium,
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.
Tu Rex gloriae, Christe,

Tu Patris sempiternus es Filius,
Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna caelorum.

Tu ad dexteriam DEI sedes in gloria Patris.
Judex crederis esse venturus (*genu flectendo*).

Te ergo quaesumus, Tuis famulis subveni, quos pretioso Sanguine redemisti.

Aeterna fac cum Sanctis Tuis in gloria numerari.

O r e m u s.

Pro Supreme Gloriosissimo, Potentissimo, Magno Domino Nostro Imperatore totius Rossiae NICOLAO ALEXANDRI; pro Coniuge Ejus Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice ALEXANDRA THEODORI; pro Matre Illius Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice Vidua MARIA THEODORI; pro Successore Throni Supreme Gloriosissimo Domino, Caesaride Magno Duce ALEXIO NICOLAI et pro tota Domo Imperiali, et pro omni ordine Civili et Militari.

V. Domine, salvum fac Imperatorem nostrum NICOLAUM ALEXANDRI.

R. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus Te.

O r e m u s.

† DEUS! omnium fidelium Pastor et Rector, Famulum Tuum PIUM, quem Pastorem

Ecclesiae Tuae praeesse voluisti, propitius respice; da Ei, quaesumus, verbo et exemplo, quibus praest, proficere, ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam.

† Quaesumus omnipotens DEUS! ut Famulus Tuus NICOLAUS, Imperator Noster, qui Tua miseratione suscepit Imperii gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, et peccata devitare et ad Te, qui via, veritas et vita es, gratosus valeat pervenire.

† DEUS! qui populis Tuis indulgentia consulis et amore dominaris, Episcopo nostro EDUARDO cui dedisti regimen disciplinae, da spiritum sapientiae, ut de profectu ovium fiant gaudia aeterna Pastoris.

V. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

O r e m u s .

Pro Supreme Gloriosissimo, Potentissimo, Magno Domino Nostro Imperatore totius Rossiae NICOLAO ALEXANDRI; pro Coniuge Ejus Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice ALEXANDRA THEODORI; pro Matre Ilius Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice Vidua MARIA THEODORI; pro Successore Throni Supreme Gloriosissimo Domino Caesaride Magno

Duce ALEXIO NICOLAI; et pro tota Domo Imperiali et pro omni Ordine Civili et Militari.

V. Domine, salvum fac Imperatorem Nostrum NICOLAUM ALEXANDRI.

R. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus Te.

V. Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic haereditati tuae.

R. Et rege eos, et extolle illos usque in aeternum.

V. Fiat pax in virtute tua.

R. Et abundantia in turribus tuis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

† **O r e m u s .**

DEUS! cujus misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae Majestati Tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes; ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens, ad praemia futura disponas.

† DEUS! omnium fidelium Pastor et Rector, Famulum Tuum PIUM, quem Pastorem Ecclesiae Tuae praeesse voluisti, propitius respice; da Ei, quaesumus, verbo et exemplo quibus praest, proficere, ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam.

† Quaesumus omnipotens DEUS! ut Famulus Tuus NICOLAUS, Imperator Noster, qui Tua miseratione suscepit Imperii gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus. et peccata devitare, et ad Te, qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire.

† DEUS! qui populis Tuis indulgentia consulis et amore dominaris, Episcopo nostro EDUARDO cui dedisti regimen disciplinae, da spiritum sapientiae, ut de profectu ovium fiant gaudia aeterna Pastoris.

† Omnipotens sempiternae DEUS, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiae sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis Ordinibus supplicantes: ut gratiae tuae munere, ab omnibus Tibi gradibus fideliter serviatur.

† DEUS! qui miro ordine universa disponis, et ineffabiliter gubernas, respice propitius in universos Imperii Rossiaci Ordines, eisque Spiritum tuae gratiae clementer infunde, ut in communem salutem omnia disponant, et a tuae veritatis tramite non declinent.

† Omnipotens sempiternae DEUS! aedificator et custos Jerusalem, civitatis supernae, custodi die nocteque locum istum, totamque Dioecesim cum habitatoribus ejus, ut sit in eis domicilium incolumitatis et pacis.

Domine Jesu Christe, sine quo nihil possumus, effunde super nos Spiritum Sanctum.

qui doceat nos, quae Tibi sunt placita, semper postulare.

Praetende, Domine, famulis et famulabus tuis dexteram coelestis auxilii, ut Te toto corde perquirant, et quae digne postulant, consequi mereantur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

PSALMUS 45.

ORDO

Supplicationis in Ecclesiis Dioecesis Vilnensis
cantandae.

Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis,
Miserere nobis (*ter*).

A peste, fame, igne, et bello, Libera nos Domine
(*semel*).

A subitanea et improvisa morte, Salva nos Do-
mine.

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare
digneris, Te rogamus, audi nos.

Ut IMPERATOREM Nostrum cum tota ejus domo et
populo christiano in gratia et tutela tua con-
servare digneris, Te rogamus, audi nos.

Ut nos ad veram poenitentiam perducere digneris,
Te rogamus, audi nos.

Ut nosmetipsos in Tuo sancto servitio confortare
digneris, Te rogamus, audi nos.

Ut fructus terrae dare et conservare digneris, Te
rogamus, audi nos.

Peccatores, Te rogamus, audi nos.

O Jesu, Jesu, Jesu, miserere nobis.

O Maria, maria, Maria virgo et mater Domini,
intercede pro nobis.

Deus noster, refugium et virtus: * adjutor in tri-
tulationibus, quae invenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus, dum turbabitur ter-
ra: * et transferentur montes in cor maris.

Souerunt, et turbatae sunt aquae eorum: * con-
turbati sunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus laetificat civitatem Dei: * sancti-
ficiavit tabernaculum suum Altissimus.

Deus in medio ejus non commovebitur: * adju-
vabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatae sunt gentes, et inclinata sunt reg-
na: * dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum: * susceptor noster
Deus Jacob.

Venite et videte opera Domini, quae posuit pro-
digia super terram: * auferens bella usque ad finem
terrae.

Arcum conteret et confringet arma: * et scuta
comburet igni.

Vacate et videte, quoniam ego sum Deus: * exal-
tabor in gentibus et exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum: * susceptor noster
Deus Jacob.

Gloria Patri, et Filio,* et Spiritui Sancto: Sicut
erat in principio, et nunc, et semper,* et in saecula
saeculorum. Amen.

PORZĄDEK SUPLIKACYI

dla zachowania jednostajności po wszystkich kościołach.

1. Święty Boże, Święty mocny, Święty nieśmiertelny! Zmiłuj się nad nami. (*Trzy razy*).
2. Od powietrza, głodu, ognia i wojny! Wybaw nas Panie! (*Po razie*).
3. Od nagłej i niespodziewanej śmierci! Zachowaj nas Panie.
4. Abyś Kościół Twój święty rządzić i zachować raczył, Prosimy Cię Panie.
5. Abyś Ojca św. i wszystkie duchowne stany w jedności i pobożności zachować raczył, Prosimy Cię Panie.
6. Abyś **Imperatora** naszego z całym Jego Domem i ludem poddanym w łasce i opiece Twojej zachować raczył, Prosimy Cię Panie.
7. Abyś nas do prawdziwej pokuty przyprowadzić raczył, Prosimy Cię Panie.
8. Abyś nas w służbie Twojej świętej utwierdzić raczył, Prosimy Cię Panie.
9. Abyś urodzaje ziemskie dać i one w całości zachować raczył, Prosimy Cię Panie.
10. My grzeszni Ciebie Boga prosimy, Wysłuchaj nas Panie.
11. O Jezu, Jezu, Jezu, Zmiłuj się nad nami.
12. O Maryo, Maryo, Panno i Matko Boża, Przyczyń się za nami.

P S A L M 45.

Bóg nasz ucieczką, i mocą: * pomocnikiem w uciskach, które znalazły nas bardzo.

Przełoż się bać nie będziem, gdy się poruszy ziemia: * i przeniosą się góry w serce morza.

Szumiały i zamąciły się wody ich: * zatrzęsły się góry przed siłą jego.

Bystrość rzeki rozwesela miasto Boże: * poświęcił przybytek Swój Najwyższy.

Bóg w pośrodku jego nie będzie poruszony: * ratuje go Bóg rano na świtanie.

Potrwożyły się narody, i nachyliły się królestwa * dał głos swój, poruszyła się ziemia.

Pan Zastępów z nami: * Bóg Jakubów obrońcą naszym.

Pójdźcie, a oglądajcie sprawy Pańskie, jakie uczynił cuda na ziemi: * odjąwszy wojny aż do krajów ziemi.

Skruszy łuk i zdruzgocze oręż: * i tarcze ogniem popali.

Uspokójcie się, a obaczcie, zeciem ja jest Bóg: będę podwyższon między narody, i będę podwyższon na ziemi.

Pan zastępów z nami: * Bóg Jakubów obrońcą naszym.

Chwała Ojcu, i Synowi, i Duchowi Świętemu: * Jak była na początku, i teraz, i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Celebrans ubrany w kapę lub ornat, jeśli modły mają miejsce zaraz po odprawionej przezeń Mszy św., u stóp ołtarza intonuje.

H Y M N

Ciebie Boga chwalimy: Ciebie Panem wyznawamy.
Tobie Ojcu wiecznemu wszystka ziemia cześć oddawa.

Tobie wszyscy Aniołowie, Tobie niebiosa i wszystkie mocarstwa:

Tobie Cherubiny i Serafyny, nieustającym głosem śpiewają:

Święty, Święty, Święty Pan Bóg Zastępów.
Pełne są niebiosa i ziemia Majestatu chwały Twojej.
Ciebie przesławny chór Apostolów.

Ciebie chwalebny poczet Proroków,
Ciebie świetne wojsko Męczenników wysławia.
Ciebie po wszystkim świecie święty Kościół wyznawa,

Ojca niezmiernego Majestatu.
Czcigodnego, prawdziwego i Jednorodzonego Syna Twego.

Także Ducha Świętego Pocieszyciela.

Tyś jest Król chwały Chryste.

Tyś jest Syn Ojca Przedwieczny.

Ty dla zbawienia człowieka: nie wzgardziłeś Panieńskiego żywota mieszkaniem.

Ty skruszywszy żadło śmierci: otworzyłeś wierzącym królestwo niebieskie.

Ty na prawicy Bożej siedzisz, w chwale Ojca Twego.
Wierzymy że stamtąd przyjdiesz nas sądzić.

(z przyklęknięciem)

Przeto Cię blagamy wspomogaj nas sługi twoje:
których najdroższą krwią odkupiłeś.

Racz nas z twymi świętymi: w chwale wiecznej policzyć.

Módlmy się.

Za Najjaśniejszego i Najsamowładniejszego Wielkiego Monarchę Naszego, Imperatora Wszech Rosyi *Mikołaja Alexandrowicza*; za Małżonkę Jego Najjaśniejszą Monarchinię, Imperatorowę *Alexandrę Teodorównę*; za Matkę Jego Najjaśniejszą Monarchinię *Maryę Teodorównę*; i za Następę Jego Najjaśniejszego Wielkiego Księcia *Alerego Mikołajewicza*, i za cały Dom Cesarski i za wszystek Ich Stan Cywilny i Rycerski.

V. Panie zachowaj Imperatora Naszego *Mikołaja*.

R. I wysłuchaj nas w dzień w którym Cię wzywać będziemy.

V. Niech będzie pokój w mocy Twojej.

R. I obfitość w zamkach Twoich.

V. Panie wysłuchaj modlitwy nasze.

R. A wołanie nasze niech do Ciebie przyjdzie.

V. Pan z wami.

R. I z duchem twoim.

Módlmy się.

Boże, którego miłosierdzia niema liczby, i którego dobroci skarb jest nieprzebrany: składamy dzięki Najświętszemu Majestatowi Twemu za odebrane łaski, nie przestając błagać dobroci Twojej; abyś tych których przyjmujesz prośby, nigdy nie opuszczając, do wiecznej przygotował nagrody.

Boże, wszystkich wiernych Pasterzu i Rządcy, wejrzyj miłościwie na sługę Twego PIUSA, któregoś najwyższym Kościoła Twego Pasterzem postanowić raczył, spraw: aby tym, którymi rządzi, słowem i przykładem przyświecał, i razem z trzodą sobie powierzoną przyszedł do żywota wiecznego

Prosimy Cię wszechmogący Boże, aby sługa Twój MIKOŁAJ, Cesarz Nasz, który z łaski Twojej objął rządy Państwa, nabył także wszystkich cnót pomnożenia, któremiby wysoce ozdobiony, i skazy grzechów uniknął, i do Ciebie, który jesteś drogą, prawdą, i życiem, pełen łaski przyjść zasłużył.

Wszechmogący wieczny Boże, zmiłuj się nad sługą Twoim Biskupem EDWARDEM poprowadź Go wedle łaskawości Twojej na drogę zbawienia wiecznego, aby za łaską Twoją pragnął tego co się Tobie podoba, i całą mocą wypełniał.

Wszechmogący wieczny Boże, którego się Duchem cały Kościół poświęca i rządzi, wysłuchaj nas za wszystkimi stanami proszących, aby za pomocą Twojej łaski, wszystkie podług stopni swoich wiernie Tobie służyły.

Boże, który nadzwyczajnym porządkiem wszystkim władasz i niewysłowioną rządzisz mądrością, wejrzyj dobrotliwie na wszystkie stany Państwa, i ducha im Twojej łaski miłościwie udzielaj, aby wszyscy we wszystkim

ku dobru powszechnemu zmiierzali, i z drogi prawdy Twojej nie zbaczali.

Wszechmogący wieczny Boże, Stwórcu i zachowawco miasta niebieskiego Jeruzalem, strzeż dniami i nocą miejsce to i całą dycezyję z jej mieszkańcami, aby mieli w niej niewzruszone bezpieczeństwo, i pokój.

Wyciągnij Panie ku wiernym swoim prawicę niebieskiej pomocy, aby całym sercem Ciebie szukali, i o co sprawiedliwie proszą, otrzymać zasłużyli. Przez Chrystusa Pana naszego. *R. Amen.*

*V. Pomoc Boska niech będzie zawsze z nami.
R. Amen.*

Suplikacijos.

1. Šventas Dieve, Šventas tvirtas, Šventas amžinasis. Susimilk ant musu. (Tris kartus).
2. Nūg maro, bado, ugnies ir kariu. Išgelbek mus Viešpatie, (viena kartą).
3. Nūg umo ir netiketo smerčio. Užlaikyk mus Viešpatie.
4. Idant Tavo šventą Bažnyčią rėdyti ir užlaikyti teiktumeis. Prašom Tavęs Viešpatie.
5. Idant Aukščiausį Papiežjų ir visus dvasiškus stonus vienybeje ir šventenybeje užlaikyti teiktumeis. Prašom Tavęs Viešpatie.
6. Idant **imperatoriu** musu su visu Jo Namu ir žmonemis padūtaiseis maloneje ir prieglaudoje Tavo užlaikyti teiktumeis. Prašom Tavęs Viešpatie.
7. Idant mus į tikrą metavone atvesti teiktumeis. Parašom Tavęs Viešpatie.
8. Idant mus šventame Tavo tarnavime pastiprinti teiktumeis. Prašom Tavęs Viešpatie.
9. Idant vaisius žemei dūti ir užlaikyti teiktumeis. Prašom Tavęs Viešpatie.
10. Mes nusidejelėję Tavęs Dieve meldžiame. Išklaušyk mus Viešpatie.
11. O Jezau, Jezau, Jezau! Susimilk ant musu.
12. O Marija, Marija Dievo Motina. Užtarykie už mus.

MAĖDOS

Už Szviesiausį Ciesorių ir visą Jo giminę.

Tavę Dievą garbiname.
 Tavę Vieszpatį išspažįstame.
 Tavę amžiną Tėvą visa žemė szlovina.
 Tav visi Aniolai! Tav dangus ir visokios galybes:
 Tav Kerubinais ir Serafinai: nepalaujanczu balsu gieda.
 Szventas, Szventas, Szventas Vieszpatas Dievas galybiu,
 Pilnas yra dangus ir žemė majestoto garbės Tavo.
 Tavę garbingas Apasztojų surinkimas
 Tavę Pranaszu garsingas skaitlens.
 Tavę Muczelnikų graži kariumene garbina.
 Tavę po visą svieta Szventa Bažnycza išspažįsta.
 Tėvą nepaimto Majestoto.
 Teipogi garbingą, tikrą ir vienaitį Tavo Sunų.
 Jr Dvasią Szventą Palinksmintoją.
 Tu Karalau garbes Kristau.
 Tu Tėvo esi Sunus amžinas.
 Tu norėdamas išgelbeti žmogų, nepaniekinai
 Ponos živato.
 Tu sutrynęs smerties galybę, atidarei tikintiems dan-
 gaus karalystę.
 Tu po deszinės Dievo sėdi, garbėje Tėvo Tavo.
 Tikime, jog ateisi sudyti.
 Todėl Tavę meldžame: padėk Tavo tarnams, kurius
 brangiū krauju atpirkai.

Melskimes.

Už Szviesiausį, Galingiausį, Didį Poną Musu-
 Ciesorių visos Rusijos MIKOŁOYŲ ALEKSANDRAI-
 TI; ir už Moterį Jo Szviesiausią Ir Didžą Ponią Cieso

riene ALEKSANDRĄ TEODORAITE; ir už Motina Jo Szviesiausia Didžą Ponia Ciesorienę MARIĄ TEODORAITE; ir už Ipėdini Jo Szviesiausi Pona Didį Kunigaikštį ALIEKSIŲ MIKOŁAITI, ir už visą Ciesoriaus giminę ir už visokius sziaip jau stonus ir karveivszkus.

Ū. Vieszpatie užlaikyk Ciesorių musu.

R. Ir iszklausyk musu dienoje kurioje męs pas Tavę szauksime.

Melskimes.

Dieve, kurio mielaszirdystės nėra skaitliaus ir begalinės gerybės iszdas: Szvencziausiam Majestotui Tavo už datirtas geradėjystes, dėkavojamė, melsdami Tavo gerybės, idant Tu, kurs praszanczu iszklausyti teikiesi, neapleisdamas jų, į amžiną palaiminimą juos nuvestumei.

Dieve, visu tikincziuju Ganytojau ir Valdytojau! žvilgterėk meilingai ant Tavo Tarno PIJAUS, kuri Ganytoju Tavo Bažnyczos pastatei; teikies Jam duoti, idant tuos, kuriuos valdo žodžias ir darbais, ant gero vesdamas, su savo avelėmis amžiną gyvenimą apturėtu.

Meldžiamo Tavę, Visagalį Dieve, ipant Tarnas Tavo MIKALOJUS, Ciesorius mūsų, kurs isz Tavo mielaszirdystės igyjo Ciesorystės valdžią, galėtu apturėti pagausinimą visokių dorybių, kuriomis prigulinczai apveizėtas, kaltybiu iszsisaugoti ir pas Tavę, kurs esi keliu, teisybe ir gyvenimu, ateiti galėtu.

Meldžame Tavę, Visagalį Dieve, susimilk aut Tavo Tarno EDVARDO, mūsų Vyskupo, ir isz mielaszirdystės Tavo vesk Jį keliu iszganymo amžino, idant su Tavo paszalpa valia Tavo kaip iszmanydamas iszpildyti troksztu.

Visagalį, Amžinasis Dieve, kurio Dvasia vtsa Bažnyczią paszvenca ir rėdo, iszklausyk mus, už vi-

sokius paszaukimus meldžanczuos, idant visi su Tavo padėjimu tikrai Tav tarnautu.

Dieve stebuklingai viską redas ir neiszpasakytai valdas, žvilgterėk ant visu paszaukimu Rusijos Ciesorystės, ir suteik jiems Tavo mylistą idant visi priederanczai elgtusi ir isz kelo teisybės neiszkllystu.

Visagalį amžinasis Dieve, Sutvertojau ir Sarge dangiszko miesto Jeruzolimos, sergėk dieną ir naktį szitą vietą ir visą vyskupiją su jos gyventojais, tegul sveikata ir ramumas joje gyvena.

Vieszpatie Jezau! be kurio mes nieko negalime, atsiųsk mums Dvasią Szventą, idant Ji iszmokytu mus to tiktai nuo Tavęs laukti ir praszyti, kas Tav patinka.

Suteik, Vieszpatie, visiems tikintiems isz dangaus pagelbą, idant isz visos szirdies Tavęs jieszkotu ir ko teisingai geidža apturėti galėtu. Par Kristų Vieszpatį musu. R. Amen.

Ū. Dievo pagelba tegul bus su mumis visados.
R. Amen.

Psalmė 45.

Dievas musu gelbėtojas, ir tvirtybė: * pašelpa pripaudimūse, kurie rado mus didelei.

Delto nesibijosme kad pasijudis žeme: * ir persineš kalnai i mariu širdis.

Suūže, ir susidrumste ju vandenis * sudrebejo kalnai prieš jo tvirtybę.

Upes sraunumas linksmina Dievo miesta: * pašvenste savo pribuvimą Aukščiaus.

Dievas jo viduryje, ne bus pajudintas: * gelbės ji Dievas anksti švintant.

Nusigando Gimines, ir nusilenke karalystes: * davė savo balsa, ir pasijudino žemė.

Dievas tvirtybiu su mumis: * Dievas Jokubo apgineju musu.

Eikite, ir prisiveizekite darbams Dievo, kokius padare stebklus ant žemės: * pašalindamas karę iki žemės galo.

Sulaužys šaudiklę, ir sutrupis ginklus: * ir uždengtuves sudėgys ugnimi.

Nusiraminkite ir išvyskite jog aš esmi Dievas: * busiu išaugštintas terp Giminiu ir busiu išaugštintas ant žemes.

Dievas tvirtybiu su mumis: * Dievas Jokubo apgineju musu.

Garbe buk! Dievui Tevui, ir Sunui, ir Dvasci Šventai: * kaipu buvo iš pradžios, dabar ir visados, ir per amžiu amžius. Amen.

SUPPLICATION (Deutsch).

1. Heiliger Gott! heiliger starker Gott! heiliger unsterblicher Gott! erbarme Dich unser (3 mal).
2. Vor Pest, Hunger, Feuer und Krieg, bewahre uns o Herr! (einmal).
3. Vor dem jähen unvorhergesehenen Tode, bewahre uns o Herr!
4. Dass Du Deine heilige Kirche regieren und erhalten wollest, wir bitten Dich o Herr!
5. Dass Du unsern KAISER mit ganzen Seinen Hause und Unterthanen in Gnade und Schutze erhalten wollest, wir bitten Dich o Herr!
6. Dass Du uns zur wahren Busse bekehren wollest, wir bitten Dich o Herr!
7. Dass Du uns in deinem heiligen Dienste stärken wollest, wir bitten Dich o Herr
8. Dass Du die Früchte des Erdreiches geben und erhalten wollest, wir bitten Dich o Herr!
9. Wir armen Sünder bitten Dich o Gott, erhöre uns, o Herr!
10. O Jesu! Jesu! Jesu! erbarme Dich unser!
11. O Maria! Maria! Du Mutter Gottes! bitte Gott für uns!

PSALM 45.

Gott ist unsere Zuflucht und Stärke, ein Helfer in Trübsalen, die uns sehr hart getroffen.

Darum fürchten wir uns nicht wenn auch die Erde sich bewegete: und die Berge versetzt würden mitten ins Meer.

Mögen rauschen und wallen seine Wässer, und die Berge erbeben vor seiner Gewalt.

Des Stromes Anlauf erfreuet die Stadt Gottes, der Allerhöchste heiliget seine Wohnung.

Gott ist in ihrer Mitte, sie wird nicht wanken: frühe am Morgen hilft ihr Gott.

Es tobten die Völker, und wankten die Reiche: da gab er seine Stimme, und die Erde erbebte.

Der Herr der Heerschaaren ist mit uns: unsere Zuflucht, der Gott Jakobs!

Kommet, und schauet die Werke des Herrn, welche er Wunder gewirkt auf Erden.

Der da wegnimmt die Kriege, bis ans Ende der Erde, den Bogen zertrümmert, und die Waffen zerschlägt, und die Schilde mit Feuer verbrennt.

Seid still und schauet; denn ich bin Gott: will erhöht sein unter den Völkern, und erhöht auf Erden.

Derr Her der Heerschaaren ist mit uns: unsere Zuflucht ist der Gott Jakobs.

ELENCHUS
OMNIUM ECCLESIARUM

ET

UNIVERSI CLERI

Dioeceseos Vilnensis

PRO

Anno Domini

1907

CONSCRIPTUS.

SANCTAE
ROMANO-CATHOLICAE ECCLESIAE

JESU CHRISTI

DOMINI NOSTRI

VICARIUS,

PRINCIPIS APOSTOLORUM DIVI PETRI 264 SUCCESSOR

SUMMUS PONTIFEX

PIUS PAPA X

ANTEA

JOSEPHUS SARTO,

Natus in Riese (Treviso) d. 20 Maji (2 Junii) 1835 a. Presbyter ordinatus d. 5/18 Septembris 1858 a. Episcopus, Mantuensis consecratus die 28 Oct (10 Nov) 1884 a. Cardinalis—presbyter S. R. E. 30 Maji (12 Junii) 1893 a. creatus. Patriarcha Venetiarum d. 2/15 Junii 1893 a. nominatus. Post fata vero beatissimae memoriae Leonis Papae XIII Summus Pontifex d. 22 Julii (4 augusti) 1903 a. electus, dein 27 Julii (9 Augusti) eiusdem anni coronatus.

HIERARCHIA ECLESIAITICA.

In Imperio.

1. *Archiepiscopus Mohiloviensis*, (Vacat).
Administrans Archidioec. Vicarius Capitularis Praelatus Praepositus Cap. Mohilev. Protonotarius Apostolicus **Stephanus Deniszewicz**, M. S. Th. Ord. S. Vlodimiri 3 cl., S. Annae 2 cl. S. Stanislai 3 cl. Equeruce pect. decoratus.
2. *Vilnensis Episcopus*, Liber Baron **Eduardus de Ropp**, ord. S. Vlodimiri 3 cl. Equ.
3. *Telsensis Samogitiensis Episcopus*, **Miecislaus Palulon**, S. Th. M. Prael. Dom. S. Sanctit. et Assistentis Pontificio Solio, Ordinis S. Stanislai 1 cl. Eques.
Suffraganeus, **Gasparus Cyrtowtt**, S. Th. M. Eppus Castoriensis. Equ. ord. S. Vlodimiri 3 cl. S. Stanislai 2 et 3 cl. cruc. pect. dec.
4. *Luccorio-Zytomirensis Episcopus*, **Carolius - Antonius Niedzialkowski**, S. Th. D. Ord. S. Aanne 1 cl., S. Stanislai 1 cl. et S. Vlodimiri 3 cl. Equ.
5. *Cherouensis seu Tiraspolensis Episcopus*, **Josephus Kessler**, S. Th. M.

In Regno Poloniae.

1. *Archiepiscopus Ecclesiae Metropolitanae Varsaviensis*, Praelatus Domesticus S. Sanctitatis et Assisteos Throni Pontif. **Vincentius Theophilus Chościak Popiel**, S. T. D. Ord. Albae Aquilae, S. Vlodim. 2 cl. S. Annae et S. Stanislai 1 cl. Eques.
Suffraganeus Varsaviensis, **Casimirus Ruszkiewicz**, D. S. T. Ep. Berissen. Dec. Cap. Varsav.
2. *Kielcensis Episcopus*, **Thomas Theophilus Kuliński**, S. Th. C. Ord. S. Annae 1 cl. S. Stanislai 1 et 2 cl. cum cor. Imper. Eques.

3. *Vladislaviensis seu Kujawo-Calisiensis Episcopus*, **Stanislaus Zdzitowiecki**, Ord. Eq. S. Vlodimiri 3 cl.
4. *Plocensis Episcopus*, **Apollinaris Wnukowski**, S. Th. M. Ord. S. Vlodimiri 3 cl. S. Stan. 2 cl. et S. Annae 3 cl. Eques, aurea cruce pect. decor.
- Suffraganeus*, (Vacat.)
5. *Lublinensis Episcopus*, **Franciscus Jaczewski**, S. T. C., Ord. S. Vlodimir. 3 cl. Equ.
6. *Sandomirensis Episcopus*, **Stephanus Zwierowicz**, S. T. M. Ord. S. Annae 2 cl. et S. Stanislai 3 cl. Equ.
7. *Sejnensis seu Augustoviensis Episcopus*. (Vacat.)
Administrans Dioecesim, Vicarius Capitularis, Praelatus Capituli Cathedr., **Joseph Antonowicz**, ord. S. Annae 2 et 3 cl. Equ.
- Suffraganeus*, (Vacat.)

Collegium Ecclesiasticum Romano-Catholicum Petropoli.

- f. m. *Praesidis Vincentios Kluczyński*, S. Th. D., Membrum Eccl. Coll., Prael. Cath. Vilnen., Prael. Dom. Suae Sanctitatis, Ord. S. Vlodimiri 3 cl., S. Stanislai 2 cl. et S. Annae 3 cl. equ.
1. *Membrum*. (Vacat.)
  2. *Membrum*. (Vacat.)

Assessores ex Capitulis Cathedralibus.

1. *Mohilovens*, **Vitoldus Erdmann**, S. Th. M. Prael. Cath. Mohil., Ord. S. Vlodimiri 3 et 4 cl., S. Stanislai 2 et 3 cl. et S. Annae 3 cl. equ.
2. *Telsensis seu Sawogitiensis*, **Joannes Maculewicz**, Canonicus Cathedr. Samogit. S. Th. D. Inspect. R. C. Academiae S. Stanisl. 2 et 3 cl. Eq., cruce pect. decor.

3. *Kielcensis* **Joannes Cieplak**, Canonicus Capit. Kielcensis S. T. D., Ord. S. Annae 3 cl. et S. Stanislai 2 et 3 cl. Eq. cruce pect. decoratus.
4. *Plocensis*, **Adolphus-Petrus Szelązek**, S. Th. M., Can. Cap. Ploc., Prael. Dom. S. Sanctit. Judex Surrogatus Cons. Ploc., Ord. S. Annae 3 cl. Equ.
- Procurator*, **Leonidas Francisci Van-der-Flass**, Con. Status, Ord. S. Vlod. 3 et 4 cl., S. Annae 2 cl., S. Stanislai 2 et 3 cl., Eques, Comand. Crucis S. Silvestri et sig. in m. reg. S. I. Maj. Alexandri III et Cor. Suae Maj. 1866 a.
- Secretarius*, **Leo Leskiewicz**, Cons. aul. Ord. S. Vlodim. 4 cl., S. Annae et S. Stan. 2 et 3 cl. Equ. — Sign. in m. S. I. Alexandri III et populi descript. dec. Horologio aureo cum Corona Imperiali munerates.

DIOECESIS VILNENSIS.

LOCI ORDINARIUS

Illustrissimus, Excellentissimus et Reverendissimus

DOMINUS DOMINUS

EDUARDUS Liber Baron

de ROPP

Dei miseratione et S. Sedis Apostolicae gratia

EPISCOPUS VILNENSIS

Natus die 2 dec. 1851 a.—Presbyter ordinatus die 20
juli 1886 a.—Praeconisatus Episcopus Tiraspolensis
die 9 apr. 1902 a.—Consecratus die 3 nov. 1902 a.—
Ad. Episcopatum Vilnensem translatus die 27 oct.
1903 a. dein sedem hanc solemniter ascendit die 13
iunii 1904 a.

Suffraganei.

Vilnensis }
Troicensis } vacat.
Brestensis }

Capitulum Ecclesiae Cathedralis Vilnen.

1. Praelatus Praepositus, Augustinus **Lipnicki**, Magister
S. Th. aurea cruce pector. ac medalione pro
1853—59 a. dec.
  2. Praelatus Decanus Carolus **Bajko**, S. Th. M.
  3. Praelatus Archidiaconus, Joannes **Kurczewski**, S.
Th. M.
  4. Praelatus Custos, Joannes **Hanusowicz**, S. Th. C.
  5. Praelatus Scholasticus, Vincentius **Kluczyński**, S.
Th. D. Praelatus domestic. Suae Sanctitatis.
  6. Praelatus Cantor, Joannes **Sadowski**, S. Th. M.
  7. Canonici Senior, Victor **Frackiewicz**, S. Th. M.,
prael. dom. S.S. et proton apost.
  8. Canonici Constantinus **Majewski**, S. Th. M.
  9. Canonici Adamus **Sawicki**, S. Th. C.
- F. m. Vice Custodis

Vicarii: {
Theodorus **Brazis-Frej**.
Georgius **Januszewicz**.
Clemens **Malukiewicz**.
Valerianus **Szymański** J. C. D.

Magister Caeremoniarum Leo **Żebrowski**, S. Th. M.
Poenitentiarius Adolphus **Kassianowicz**.
Notarius Capituli Joannes **Kurczewski**, v. s.
Procurator Capituli Praelatus Joan. **Sadowski**.

Consistorium Romano-Catholicum Vilnense.

Officialis Victor **Frackiewicz**, v. s.

Vice-Officialis Joannes **Kurczewski**, v. s.

Assessores: {
1. Constantinus **Majewski**, v. s.
2. Adam **Sawicki** S. Th. C.
3. Joseph **Kuchta** S. Th. M.

Visitor religiosorum ordinum per dioecesim Vilnen.
Joannes **Hanusowicz** Prael. v. s.

Secretarius Consistorii Constantinus Floriani **Bohuszewicz**, Assessor Coll. S. Stanislai 3 cl. eques.
 Defensor Matrimonii Leo **Żebrowski**, S. Th. M.
 Notarius Hippolytus **Bojaruniec**, S. Th. M.

Cancellaria Curiae Episcopalis.

Secretarius Curiae Episcopalis Joannes **Sadowski**, Praelatus, S. Th. M.
 Capellanus Joannes **Nowicki**.

SEMINARIUM DIOECESANUM VILNENSE.

an. scholari 1906—7.

Rector Seminarii Praelatus Carolus **Bajko**, Magister S. Theologiae.
 Inspector Can. honorarius Carolus **Lubianiec**, Mag. S. Theologiae.

Professores:

Sacrae Scripturae in III et IV cursu Rector.
 " " " II cursu Hippolytus **Bojaruniec**,
 Can. hon. Mag. S. Theol.
 Archaeologiae biblicae in I cursu Michael **Michnowicz**,
 Magister S. Theol.
 Theologiae Dogmaticae Leo **Żebrowski**, S. Theol. Mag.
 Theologiae Moralis Michael **Nichnowicz**.
 Juris Cannonici Hippolytus **Bojaruniec**.
 Historiae Ecclesiasticae Inspector.
 Linguae Latinae—Julianus **Steckiewicz**, Canonicus honorarius, Magister S. Theologiae.
 Linguae et Litterarum Russicarum—Michael **Sierebriakow**, Consil. Status, Equi Ordinum.

Historiae Russicae—Arsenius **Turcewicz**, Consiliarius Status, Equi Ordinum.
 Homileticae—Praelatus Joannes **Kurczewski**, S. Theol. Magister.
 Catechismi et Historiae Sacrae—Inspector.
 Rituum Sacrorum—Leo **Żebrowski**.
 Cantus Ecclesiastici Hippolytus **Bojaruniec**.
 Linguae Polonicae—Praelatus Joannes **Kurczewski**.
 " Lithuanicae—Joseph **Kuchta**, S. Theol. Mag. Canonicus honorarius.
 Procurator Seminarii—Hippolytus **Bojaruniec**.
 Bibliothecarius—Julianus **Steckiewicz**.
 Pater Spiritualis—Michael **Michnowicz**.
 Medicus—Leo **Rudziewicz**, Assessor Collegialis.
 Secretarius—Vitoldus **Bortkiewicz**.

A L U M N I

Caesareae R.-Cath. Academiae Petropoli.

an. scholari 1906—7.

	A n n u s		
	Nati- vit.	Vocati- onis.	Studi- oruni.
Kiersnowski Casimirus, Sacerdos . . .	23	8	4
Milkowski Stanislaus, Sacerdos . . .	25	8	4
Stefanowicz Joannes, Sacerdos . . .	26	8	4
Kraujalis Petrus, IV Min. Ord. . .	24	5	3
Tamulewicz Franciscus, cl. IV Min. Ordin.	23	7	3
Hrynkiewicz Franciscus, cl. IV Min. Ordin.	22	6	2
Rejnis Miecislauus, cl. IV. Min. Ord.	22	6	2
Zajackowski Vincentius, cl. IV Min. Ordin.	22	6	2
Chomski Leopoldus, cl. IV Min. Ord.	21	5	1
Kozak Julianus, cl. IV Min. Ordin.	20	3	1

ALUMNI

Seminarii Dioecisani Vilnensis anno scholari 1906—7.

	Annus	
	Natio- nalis	Studio- rum
Czarkowski Theophilus, Presbyter	23	5
Kulwieć Paulus, Subdiaconus	23	6
Mikolajun Eduardus, IV Minor. Ordin.	21	5
Puciata Leo, Subdiaconus	22	5
Zdanowicz Eduardus-Joseph, Subdiaconus	28	5

IV cursus.

Akrejć Miecislaus, Subdiaconus	22	4
Bagieński Hieronymus, Diaconus	24	5
Bielawski Joseph, Prima Tonsura	21	3
Gliniski Joseph, Subdiaconus	23	4
Chwastecki Henricus, IV Minor. Ordin.	21	5
Juchniewicz Andreas, Subdiaconus	23	4
Klimm Stanislaus, "	24	3
Kretowicz Constantinus "	24	4
Kwiatkowski Sigismundus, IV Min. Ord	21	4
Kunicki Joannes, Diaconus.	29	4
Lewicki Sigismundus, Diaconus	29	2
Marcinkiewicz Joseph, "	22	4
Olszański Ignatius, "	23	4
Ostrowski Adamus "	23	4
Pietkiewicz Felix, IV Minor. Ordines	23	4
Popławski Joseph, Subdiaconus	37	6
Sadowski Ladislaus, IV Minor Ordines	21	4
Siemaszkiewicz Joannes, IV Min. Ordin.	23	4
Skrodis Joannes, Diaconus	24	4
Śmiałowski Stanislaus, Subdiaconus	23	3
Wojtekunas Joseph, "	25	5
Żebrowski Thomas, Diaconus	29	4
Zyntel Felicianus, Subdiaconus	26	5
Żytkiewicz Joannes, Diaconus	24	6

III cursus.

Andrukonis Georgius, IV Minor. Ordines	21	3
Bachanowski Petrus " " "	24	5
Bakszys Joseph " " "	22	3
Biesiekiński Ludovicus, Subdiaconus.	22	4
Buklarewicz Michael, IV Minor. Ordines	22	3
Chlewiński Antonius, " " "	24	3
Ciunajtis Mathias, " " "	20	3
Drozdowski Felix, " " "	22	3
Giedgowd Antonius, " " "	28	3
Halko Stanislaus " " "	21	3
Harasimowicz Henricus, " " "	21	1
Jankianiec Edmundus, " " "	25	3
Kardelis Ludovicus, " " "	22	3
Kartanowicz Joseph, " " "	35	1
Kropiwnicki Joseph, Subdiaconus	22	4
Markowski Florianus, "	18	1
Mazur Petrus, IV Minor. Ordines	21	2
Matulewicz Joannes, IV Minor. Ordines	23	3
Micewicz Stanislaus, Subdiaconus	26	5
Moroz Joannes	20	3
Nieciecki Kazimirus IV Minor. Ordines	19	3
Niewiarowski Petrus, " " "	23	4
Oleszczuk Bonifacius, " " "	19	3
Rogowski Venceslaus, Prima Tonsura	21	2
Sawicki Adamus, IV Minor. Ordines	21	3
Siemaszko Vincentius, IV Minor. Ordines	19	1
Sienkiewicz Georgius-Boguslaus, IV M. O.	23	1
Sobolewski Henricus, IV Minor. Ordines	21	3
Stefanowicz Ludovicus, " " "	23	4
Szwedowicz Joseph, " " "	20	3
Toloczko Ladislaus " " "	19	1
Zamejć Georgius, " " "	21	3
Zemajtis Adamus, " " "	21	3
Żuk Michael, " " "	23	1

II cursus.

Araszkiewicz Stanislaus, IV Min. Ordines	21	2
Bobin Vincentius, " " "	21	3
Brauer Ludovicus, " " "	22	2
Ciechanowski Eduardus " " "	21	2
Cybas Casimirus " " "	35	2
Czyras Alexander " " "	21	2
Czyżewski Antonius " " "	20	2
Dubaniewicz Casimirus " " "	25	2
Dubietis Joseph " " "	21	2
Godwod Joseph " " "	20	3
Gryniewski Stanislaus " " "	31	3
Gumbaragi Carolus " " "	20	2
Hanusowski Felix " " "	23	3
Jazukiewicz Ladislaus " " "	20	3
Korejwo Boleslaus " " "	21	2
Kurpis Ladislaus " " "	22	3
Lesiewicz Casimirus " " "	23	3
Makowski Joannus " " "	21	2
Maldziun Adamus " " "	22	2
Matulis Ladislaus " " "	20	2
Mickun Joannus " " "	20	2
Niemyski Pieteus " " "	19	3
Piekunko Alexander " " "	29	3
Ratkiewicz Michael " " "	22	2
Rodźko Venceslaus " " "	18	2
Romecki Adolphus " " "	19	2
Romejko Franciscus " " "	21	2
Rutkowski Antonius " " "	21	2
Rymko Ignatius " " "	21	2
Sochoń Joseph " " "	21	2
Stasiunas Joseph " " "	20	2
Stefanowicz Sigismundus " " "	21	2
Surudo Bronislaus " " "	20	2
Swirkowski Romualdus " " "	20	2
Tartyłlo Romanus " " "	19	2

Warnas Adolphus, IV Minor. Ordines .	19	3
Wolejko Joseph " " "	22	3
Żywicki Joannes " " "	20	2

I cursus.

Aleksandrowicz Julianus, IV Min. Ordin.	21	2
Aleszkiewicz Alexander " " "	20	1
Baradyn Antonius " " "	21	1
Bednarski Stanislaus " " "	21	1
Bobrowski Xaverius " " "	19	1
Bokszezanin Antonius " " "	21	1
Bołondź Michael " " "	19	1
Borowko Julianus " " "	20	1
Bryszko Antonius " " "	21	1
Charytanowicz Michael " " "	20	1
Chomicki Stanislaus " " "	18	1
Cycen Romualdus " " "	21	2
Czerechowski Franciscus Bronislaus IV M.O.	17	1
Drukas Theophilus, IV Minor. Ordin.	22	2
Filmanowicz Stanislaus " " "	18	1
Gajlusz Dominicus " " "	19	1
Gryganis Mathaeus " " "	17	1
Indraszys Antonius " " "	20	1
Jakowanis Ambrosius " " "	20	1
Jodkowski Hippolytus " " "	23	1
Jurkiewicz Julianus " " "	19	1
Kaczmarek Felix " " "	19	1
Kiaras Romualdus " " "	28	2
Kuchta Sigismundus " " "	21	2
Kuderewski Stanislaus " " "	18	1
Lukjanowicz Thaddaeus " " "	22	2
Maksimowicz Carolus " " "	17	1
Markowicz Ladislaus " " "	20	1
Oldziejewski Adolphus " " "	19	1
Olszański Antonius " " "	19	1
Pawłowicz Casimirus " " "	19	1

Petkel Leo, IV Minor. Ordines	21	1
Piotrowicz Franciscus, IV Minor. Ordines	21	1
Piotrowski Michael	17	1
Poczobko Boleslaus	22	2
Podlipski Constantinus	20	1
Podolski Aleksander	22	1
Sabanis Joannes	33	1
Sienkiewicz Paulus	18	1
Stefanowicz Joseph	21	1
Sużedel Bernardus	18	1
Swirski Julianus	27	1
Synusz Boleslaus	18	1
Szapel Eduardus	20	1
Szuman Justinus	18	1
Wialbut Eduardus	19	1
Zajkowski Constantinus	21	1
Żukowski Vincentius	19	1

DECANI

	pag.
1. Bialostocensis—Gulielmus Szware	140
2. Bielscensis—Antonius Panasewicz	143
3. Brestensis—Ignatius Rosolowski	147
4. Dzisniensis—Georgius Moczulski	—
5. Giedrojcensis - Joannes Nowicki	150
6. Grodnae Civit. et in districtu—Julius-Aloisus Ellert, S. Th. C.	152
7. Kobrinensis—Casimirus Stankiewicz.	156
8. Lidensis—Josephus Szkop	—
9. Mercensis—Thomas Kakareko	159
10. Nadwilejcensis—Alexander Dulko.	162
11. Pszmianensis - Ejdziatowicz Julianus	164
12. Prużanensis—Antonius Songajło	166
13. Radunensis—Nicasius - Josephus Gintowt- Dziewaltowski	168
14. Slonimensis—Justinus Petranis.	170
15. Socolcensis—Anselmus Noniewicz.	172
16. Swincianensis—Joannes Burba.	174
17. Swirensis—Paulus Staniewicz, S. Th. M.	178
18. Trocensis—Josephus Karwowski	180
19. Vilnae Civit. et extra illam—Joannes Mo- krzecki, S. Th. Stud.	183
20. Vilnen. in districtu—Thaddaeus Zahorski	188
21. Wilejcensis—Victor Bialozor.	190
22. Wiszniewiensis—Nicodemus Tarasewicz, S. Th. C.	191
23. Wolkovyscensis—Ignatius Gryganiewicz	194

Ecclesiae per dioecesim Vlnensem.

I. Decanatus Białostocensis. (gub. Grodn.)

	Num. pa- roch.
1. <i>Goniądz</i> — eccl. par. s. t. S. Agnetis V. M. 2 cl. fund. Vitoldi, ling. a 1779 ab Eppo Przemyski et sacer. Biegański erecta	8720
Adm. Joannes Wojdyłowski.	
Vicar.	
Capellae: S. Floriani M. et in coemeterio. (Off. post. in loco).	
2. <i>Civitas Białystok</i> — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. primitiva fundatio incerta, ecclesia lignea ab haeticis raptā, a Maresch Petro Wesiołowski a. 1584 recuperata et murata erecta a. 1617, dein a. 1906 cura parochi Guilelmi Szware et sumptibus parochianorum nova murata aedificata.	20150
Adm. Guilielmus Szware, Decanus.	
Vicar. 1. Benno Kaj.	
— 2. Julianus Dudziński.	
— 3. Josephus Buczyn.	
Mans. Sigismundus Ławrynowicz.	
Capellae 1. In Instituto puellar. nobilium s. t. B. M. V. a Duce Branicki aedifita.	
2. In coemeterio s. t. Christi Salvator. (Off. post. in loco).	

3. <i>Supraśl</i> eccl. s. t. SSS. Trinitatis, murata, a. 1881 a mercatoribus aedificata	1216
Adm. Joseph. Tarasewicz. (Off. post. in loco).	
4. <i>Wasilkow</i> eccl. s. t. Transfig. Dni, fund. a Sigism. Augusto 1567, denuo a parochian. a. 1883 exstructa murata	4230
Adm. Henricus Wojewódzki. (Off. post. Wasilkow Grodn. gub.)	
5. <i>Jasionówka</i> — eccl. par. s. t. SSS. Trinitatis, 3 cl. murata, a. 1553 aedificata a Luca, Gasp. et Georgio Kurzeniecki.	2446
Adm. Julianus Żukowski. (Off. post. Knyszyn).	
6. <i>Trzcianne</i> — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 3 cl. fund. ab Alexandro rege 1504 a. mur. a 1846 a parochianis erecta	8770
Adm. Eduardus Pietkiewicz. Vicar. Julianus Bujno. Capella in coemeterio. (Off. post. Trzcianne).	
7. <i>Dolistow</i> — eccl. par. s. t. S. Laurentii M. 4 cl. murata, a. 1691 a Castell. Isabell. Branicka erecta.	5755
Adm. Romualdus Jabłoński. Vicar. Capella in coemeterio s. t. S. Georgii M. (Off. post. Goniądz).	
8. <i>Knyszyn</i> — eccl. par. s. t. S. Joan. Ap. et Ev. 4 cl. murata a. 1520 a Principe Nicolao Radziwill erecta	3775
Adm. Christophorus Aborowicz. Vicar.	
9. <i>Krypno</i> eccl. s. t. B. M. V.	4800
Curam animarum exercet: Boleslaus Leszczyński. (Off. post. Knyszyn).	

- 10. *Turośń*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 4 cl. fund. 1515 a Georgio Raszko, murata a. 1778 a Praeside Vincentio Zaleski erecta 3467
Adm. Isidorus Slyczko.
(Off. post. Białystok).
- 11. *Choroszcz*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 5 cl. fund. a Nicol. Steph. Pac. 1654 a. cum. monasterio, a. 1756 a Duce Branicki reaedif. 6429
Adm. Josephus Songin.
Vicar.
(Off. post. Choroszcz.)
- 12. *Gielczyn*—eccl. par. s. t. Visit. B. M. V. 5 cl. lign., a. 1777 a Castell. Chrisant. Opacki erecta 1317
Adm. Joannes Kiecarys.
(Off. post. Trzcianne.)
- 13. *Juchnowiec*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit., 5 cl. mur., a. 1540 a thesaurar. Lith. Stanislaw Włoszek erecta 3669
Adm. Antonius Dalinkiewicz.
(Off. post. Białystok et st. v. fer. Lewicka).
- 14. *Kalinówka*—eccl. par. s. t. S. Annae 5 cl. fund. 1511 a Nic. Radziwill, lign. a. 1776 a parochianis erecta 3210
Adm. Boleslaus Janowicz.
(Off. post. Knyszyn).
- 15. *Brzozowo* eccl. s. t. S. Joan. Bapt. fund. a Joseph Karp. 1610 mur. a. 1863 a rusticis pagi Berezowa Bobrówka erecta 1402
Adm. Adolphus Korkuć.
(Off. post. Goniądz).
- 16. *Niewodnica*—eccl. par. s. t. S. Antonii C. 5 cl. mur. a. 1596 ab. Andr. et Elisabeth Korycki erecta, a. vero 1896 denuo sumptib. sacer. Anton. Dowbor et parochianor. reaedificata 3236

- Adm. Antonius Dowbor.
Capella in coemeterio.
(Off. post. Białystok).
- 17. *Dobrzyniew*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. lign., a. 1519 a Principe Nicolao III Radziwill erecta 5975
Adm. Hippolytus Malinowski.
Vicar.
Mans. Ladislaus Brodowski.
(Off. post. Białystok).
- 18. *Suraż*—eccl. par. s. t. Corp. Chr. 5 cl. fund. initio V. s., dodata ab Alexandro rege 1501 a., lign. a. 1764 ab Eppo Zaluski erecta, qua ab incendio consumpta a. 1878 a parochianis aedificata 2776
Adm. Richardus Knobelsdorf.
- 19. *Filia Uhowo* s. t. S. Adalberti Ep. M. lignea, ab Eppo S. Riancour a. 1753 erecta . 1356
Filiat. Julianus Łopuski.
(Off. post. v. fer. Łapy).
- 20. *Zabludow*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. a Georgio Chodkiewicz a. 1567, mur. a. 1840 a Com. Dembiński erecta 8150
Adm. Martinus Puzyrewski.
Vicar.
Capellae: S. Rochi et S. Mariae Magd. in coemeterio.
(Off. post. Zabludow). 100849

II. Decanatus Bielscensis. (gub. Grodn)

- 1. *Civit Bielsk*—eccl. par. s. t. Nativ. B. M. V. et S. Nicolai Ep. 3 cl. fundatio primitiva incerta, dotata a rege Alexandro 1492 a., murata, a. 1780 a parochianis erecta . . . 4600
Adm. Antonius Panasewicz, decanus.

Vicar.

Capella in coemeterio murata.

(Off. post. civit. Bielsk).

- 2. *Boćki*—eccl. par. s. t. S. Joseph. et S. Antonii Pad- 3 cl. primitiva a Joanne Sapielha a 1513 fundata ob vetust. clausa a 1824; moderna vero post Pp. Reform. in paroch. 1832 conversa, haec eccl. fundata a Sapielha Joseph et Cathar. Branicka conjug. a. 1720. 4694
Adm. Aleksander Hajduk.

Vicar.

(Off. post. Boćki).

- 3. *Drohiczyn*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 3 cl. fund. XIV. saec., dodata ab Alex. rege, murata a 1555 erecta, a quo incertum 4400
Adm. Augustinus Wesolowski.

Capellae: in coemeterio, et Milkowice-Maćki.

(Off. post. Drohiczyn).

- 4. *Wyszki*—eccl. paroch. s. t. S. Andreae Ap. 3 cl. lign. a 1458 a Judic. Bielsk. Wislaw erecta 2143
Adm. Vincentius Wojtekunas.

Capella Pulsy in coemeterio.

(Off. post. Bielsk).

- 5. *Lubin*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lign. a. 1498 a Judice Petro Luba erecta. 2014
Adm. Paulus Dolżyk.

(Off. post. Bielsk. et Lubin.)

- 6. *Pobikry*—eccl. par. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. lign. a. 1504 a Dno Pobikrowski erecta, a. vero 1846 a Stephano Cycerski restaurata 1812
Adm. Boleslaus Czarkowski.

(Off. post., Ciechanowiec Grodn. gub.)

- 7. *Topczewo*—eccl. par. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. lign. a. 1433 a Dnis Topczewski et Zalecki erecta 4479

Adm. Adolphus Sniezko-Blocki.

(Off. post. Brańsk).

- 8. *Brańsk*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. fund. a Sigism. I 1525 a., murata a. 1862 a parochian. erecta 6910
Adm. Joannes Zochowski.

Vicar.

Capella in coemeterio s. t. S. Scholasticae V.

(Off. post. Brańsk).

- 9. *Ciechanowiec*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 5 cl. fund. XVI saec. murata a. 1737 a Comite Osoliński erecta 3747
Adm. Josephus Gaul.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Ciechanowiec Grodn. gub.)

- 10. *Dolubow*—eccl. par. s. t. Ss. Petri et Pauli Ap. 5 cl. lign. a 1465 a Vito et Dorothea Łyczko erecta, a 1904 a. paroch. murata 2976
Adm. Vincentius Gabszewicz.

(Off. post. Boćki).

- 11. *Domanow*—eccl. par. s. t. S. Dorotheae V. M. 5 cl. lign. a. 1460 a Petro Kaszyc erecta 1930
Adm. Antonius Nowicki.

(Off. post. Brańsk).

- 12. *Kleszczele*—eccl. sub. titul. S. Sigismundi fund. a regina Bona a 1544 an. 1866 suppressa; aedificatur novo sumptib. parochianorum 583
Adm. Casimirus Kowalewski.

(Off. post. Kleszczele).

- 13. *Narew*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. et S. Stanislai Ep. M. 5 cl. fund. Sigism. I a. 1528, lign. a. 1728 ab Eppo Riancour erecta 2534
Adm. Julianus Zaniewski.

(Off. post. Bielsk).

14. *Ostrożany* — eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1450 a fratrib. Ostrożański erecta 3310
Adm. Alexander Rymkiewicz.
(Off. post. Siemiatyce).
15. *Perlejewo* — eccl. par. s. t. Transf. Dni 5 cl. a 1407 a Valtero Cycerski erecta lign. a. vero 1883 sumptib. parochianor. et cura Praepositi Vincent Szablowski opere later. exstructa 6296
Adm. Joannes Chomicki
Vicar.
(Off. post. Ciechanowiec Grodn. gub.)
16. *Rudka* — eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 5 cl. fund. a. 1442 a Korczewski in Korzew. mur. a. 1754 a Comite Osolinski erecta 3175
Adm. Carolus Suchocki.
(Off. post. Brańsk).
17. *Siemiatyce* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. fund. Michael. Kmita 1513 a., murata a. 1637 a Principe Leone Sapicha erecta 4800
Adm. Casimirus Paukszta
Capella in coemeterio parochiali s. t. s. Annae.
(Off. post. Siemiatyce).
18. *Strabla* — eccl. par. s. t. Ascen. Dni, 5 cl. murata, a. 1617 ab Adamo Turowski erecta 1880
Adm. Albinus Jaroszewicz.
(Off. post. Bielsk).
19. *Winna* — eccl. par. s. t. S. Dorothebe V. M. 5 cl. lignea, a. 1694 a sacer. Mamiński erecta 3238
Adm. Franciscus Bajksztis.
(Off. post. Ciechanowiec Grodn. gub.)
20. *Niemirów* — eccl. par. s. t. S. Stanislaï Ep. M. 5 cl. a. 1620 lignea fund. a Castellano Podlachiensi Stanislaô Niemira a. 1774 igne

consumpta est, a. 1775—1790 murata erecta a principe Czartoryski, a. 1866 a gubernio clausa, dein a 1905 cultui catholico restituta 1445
Adm. Antonius Szadurski.
(Off. post. et telegr. Wysokie-Litewskie).

66956

III. Decanatus Brestensis. (gub. Grodn.)

1. *Civit. Brześć Lith.*—eccl. paroch. s. t. Exalt. S. Crucis. 2 cl. fund. Vitoldi a 1412, murata a. 1856 a parochianis erecta 9192
Adm. Ignatius Rosołowski. Decanus.
Vicar. Josephus Farbotko.
Capellae: Domaczew, Wistycza, Trościanica et Brześć in coemeterio.
(Off. post. Brest-Lit.)
2. *Wysokie Lith.*—eccl. par. s. t. SSS. Trinitatis, 4 cl. post. ruinam primitivae forsan Vitoldianae, murata a. 1603 ab Andrea Wojna erecta, a vero 1872 a Comitissa Potocka reaedificata 2105
Adm. Antonius Kaczyński.
Mans. Napoleo Lubowicki.
Capella s. t. S. Barbarae V. M.
(Off. post. in loco).
3. *Kamieniec Lith.*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli 4 cl. fund. a rege Alexandro a. 1501, lign. a. 1723 a Greg. Giżycki erecta . 2423
Adm. Theodorus Puchalski.
(Off. post. in loco).

13720

IV. Decanatus Dzisnensis. (gub. Wiln.)

1. *Civitas Dzisna* — eccl. paroch. s. t. Immac. Concept. B. M. V. 3 cl. fund. a Stephano

- Batorio 1583 a., murata a. 1774 a Patr. ordinis S. Francisci erecta 4460
 Adm. Georgius Moczulski, Decanus.
 Vicar. Joannes Kunigelis.
 Capellae: Prosilkowicze, Czerepy, Zaucie, Uzmiony, Kotowicze et Rużmonty.
 (Off. post. in loco).
2. *Głębokie*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 3 cl. fundata a. 1642 a Josepho Korsak, a. 1764 condita murata a parocho Jaszczołd. 5225
 Adm. Daniel Bujwis.
 Vicar.
 (Off. post. Głębokie).
3. *Ikażń*—eccl. paroch. s. t. Corporis Christi, 3 cl. lignea, a. 1509 a Joanne Sapieha erecta 6228
 Adm. Alphonsus Chalecki.
 Vicar.
 (Off. post. Brasław Caen. gub.)
4. *Borodzianicze*—eccl. par. fund. a Jos. Łopaciński, dotata ab Anna Łopacińska a. 1904 5110
 Adm. Joann. Beniasz-Krzywice.
 (Off. post. Brasław, Caenen. gub.)
5. *Zadoroże* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. de gratiis. 3 cl. lignea, a. 1773 a Petro Orzechowski erecta a. 1902 ab igne consumpta est 6501
 Adm. Antonius Walentynowicz.
 Filia Boryskowicze.
 Capellae: Krukowszczyzna et Zadoroże in coemeterio.
 (Off. post. Plissa).
6. *Mosarz*—eccl. paroch. s. t. S. Annae, 3 cl. murata, a. 1702 a Comite Brzostowski erecta 7042
 Adm. Stanislaus Zawadzki.

- Vicar.
 Capella Kozłowski et in coemeterio.
 (Off. post. Mosarz).
7. *Szarkowszczyzna*—eccl. aedificatur sumptibus parochianorum. 2513
 Adm. Petrus Waluszki.
 (Off. post.)
8. *Pohost* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, a. 1593 a. Principe Leone Sapieha erecta 4980
 Adm. Stanislaus Siwicki.
 Capellae: Stephanowo et Pohost in coemeterio.
 (Off. post. Nowy Pohost).
9. *Miory* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lignea, a. 1641 a Sebast. Mirski erecta 5075
 Adm. Josephus Borodzicz.
 Capellae: Kamionpol et Miory.
 (Off. post. Miory).
10. *Prozoroki* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lignea, a. 1698 a Justino Szczyt erecta, a. vero 1892 ab igne consumpta est 5547
 Adm. Dominicus Druktejn.
 Capellae: Ostrow et Prozoroki.
 (Off. post. Prozoroki).
11. *Łużki*—eccl. paroch. s. t. S. Michael. Arch. 5 cl. murata, 1741 a. Waleriano Żaba erecta 2612
 Adm. Joseph Szolkowski.
 Capellae: Porzyn, Łużki et Ulin.
 (Off. post. Łużki).
12. *Hermanowicze* — eccl. paroch. s. t. Transf. Dni 5 cl. murata, a. 1787 ab Ignatio Szyryn erecta 4851
 Adm. Philippus Budwidt.
 Capellae: Balnowo, Rzeczki, in coemeterio et Hermanowicze.

(Off. post. Łużki).

13. *Druja* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl. murata, a. 1644 a Principe Casimiro-Leone Sapieha erecta 8501
 Adm. Stephanus Lachowicz.
 Vicar. Otto Sidorowicz.
 Capellae: S. Michaelis, Malkowszczyzna et Idolta.

(Off. post. Druja).

14. *Udział* — eccl. par. s. t. Immac. Concept. B. M. V. 5 cl. murata, a. 1790 a Patrib. Ord. S. Francisci erecta 3721
 Adm. Macarius Jancewicz
 Filia Konstantynow.
 (Off. post. Głębokie).

69853

V. Decanatus Giedrojcensis. (gub. Viln. distr. Viln.)

1. *Giedrojeie* — eccl. paroch. s. t. S. Bartholomaei Ap. 3 cl. fund. 1410 a Mich. Gintylowicz et dodata; a. 1445 a Principe Josepho Giedrojé erecta murata 5620
 Adm. Joannes Stragas.
 Vicar.

(Off. post. Giedrojeie).

2. Filia Podbrzeź sub tit. SS. Cordis J. Chr. 7000
 Filial. Adamus Zaremba.
 (Off. post. Podbrzeź).

Capellae: Wielki Dwór et in coemeterio.

3. *Szyrwinty* — eccl. paroch. s. t. Michaelis Arch 3 cl. murata, a. 1475 a Catharina, Agnete et Bohdana Oseikówna 8015
 Adm. Joannes Nowicki, decanus.
 Vicar. Leo Wojtkiewicz.
 Filiae: Zybały et Szeszolki.
 Capellae: in coemeterio et Olany.

(Off. post. Szyrwinty).

4. *Dubinki* — eccl. par. s. t. Georgii M. 4 cl. lignea fund. Witoldi, confirm. a. Casim. Jagiellon; a. 1678 a Princip. Neuburg Ludovica Radziwiłł erecta 3942
 Adm. Josephus Gabszewicz.
 Vicar.
 Capella in coemeterio.

(Off. post. Giedrojeie).

5. *Widzieniszki* — eccl. par. s. t. S. Laurentii M. 4 cl. murata, a. 1618 a Principe Martino Giedrojé erecta 5500
 Adm. Joannes Skardyński.
 Vicar.
 Capella in coemeterio.

(Off. post. Malaty).

6. *Szeszole* — eccl. par. s. t. S. Joseph, 4 cl. lignea fund. ab Eppo Protasewicz a. 1572; ab Eppo Zienkowicz 1761 an. reaedific. 2896
 Adm. Petrus Balkowski.
 7. Filia Kiewkle s. t. Visitationis B. M. V. 2184
 Filial. Georgius Zimkus.
 Capella: Rozaliszki v. Łabejki.
 (Off. post. Szyrwinty).

8. *Gielwany* — eccl. paroch. s. t. Visitat. B. M. V. 4 cl. lignea a. 1689 a Casimiro Łozicki fundata, qua incensa a. 1897 sumptib. parochianor. murata erecta est. 5012
 Adm. Antonius Szymelun.
 Vicar.

Capellae: in coemeterio penes ecclesiam et in aula Gielwany.

(Off. post. Szyrwinty).

9. *Malaty* — eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 4 cl., fund. Eppor. Vilnen. tempus non constat; lignea a. 1700 ab. Eppo Brzo-

- stowski erecta; 1905 a. murata sumptibus paroch. et cura parochi Bandzewicz 6718
 Adm. Casimirus Bandzewicz.
 Vicar.
 Filia Skoduciszki s. t. Ss. Trinitatis.
 (Off. post. Malaty).
10. *Inturki*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. lignea, a 1555 a Regina Bona erecta 4000
 Adm. Petrus Pruński.
 Capella Rudessa s. t. S. Joan. Baptistae.
 (Off. post. Malaty)
11. *Janiszki*—eccl. paroch. s. t. S. Jacobi Ap 5 cl. lignea, fund. a Pp. Soc. Jesu initio XVIII saec. 4506
 Adm. Joannes Kuźmiński.
 Vicar.
 Capella in coemeterio.
 (Off. post. Podbrodzie).
12. *Korwie*—eccl. paroch. s. t. S. Joseph. 5 cl. fund. 1790 ab. Eppo Toczyłowski, murata a. 1862 sumpt. parochianor. erecta 2173
 Adm. Ladislaus Miniatt.
 (Off. post. Mejszagola).
13. *Bogustawiszki*—eccl. paroch. s. t. Invent. S. Crucis. 5 cl. lignea, a. 1787 a. Dno Ign. Szykowski erecta 3520
 Adm. Paulus Burbulis. 61055
 Capellae: in coemeterio et Szawle.
 (Off. post. Szyrwinty).

VI. Decanatus Grodnensis.

1. *Civitas Grodno. Fara*—eccl. par. s. t. S. Francisci Xaverii 1 cl. primaeva eccl. fund. Vitoldi XIV saec., dotata a Casimiro Jagiel. et Si-

- gism. III a 1797 clausa et ad cultum gr. ross. adempta; moderna pro Soc. Jesu a. 1663 ab Eppo Isajkowski erecta 10881
 Adm. Julius Aloysius Ellert. Decanus.
 Vicar. 1. Paulus Grzybowski.
 — 2. Stanislaus Werenik.
 Capellae: murata in coemeterio et lignea in pago Grandzicze.
2. Filia Porzecze, sub. tit. B. M. V. de Perpetuo Succursu lignea, a parochianis erecta . . . 3193
 Filial. Josephus Kuczyński.
 (Off. post. Porzecze).
3. Eccl. post. *PP. Bernardin.* paroch. s. t. Invent. S. Crucis, 3 cl. murata, a. 1595 a Rege Sigismundo III et militib. erecta . . . 5211
 Adm. Thomas Doliński.
 Vicar. Alexander Chodyko.
 Mans. Stanislaus Drzewiński.
 Capella Poniemuń.
4. Eccl. *PP. Franciscanor.* cum monasterio—paroch. s. t. B. M. V. Angelor 2 cl. murata, a. 1635 ab Eustachio Kurcz erecta 4937
 Adm. Michael Rutkowski.
 Vicar. Miecislaus Wondrak.
 Patres monachi et sacerdotes in monasterio v. infra.
 Capellae: Augustówek et Grodnae in coemeterio.
5. Eccl. Monial. *S. Birgittae.* cum monasterio s. t. Annunt. B. M. V. murata, a. 1642 a Christophoro et Alexandra Wiesiolowski erecta. Capellanus. Michael Głębocki.

In districtu Grodnensi.

6. *Indura*—eccl. par. s. t. Sss. Trinitatis, 3 cl. fund. Joan. Dowojnowicz 1542 a., murata

- a. 1815. a. sacerd. Rodziewicz et parochianis erecta 4704
 Adm. Napoleo Sobolewski.
 Vicar.
 (Off. post. Indura).
7. Filia Usnarz s. t. Exaltationis S. Crucis, lignea, a 1795 a. Dno Panczerzyński erecta 2080
 Filial. Ladislaus Luchtanowicz.
 Capellae: Lachnow, Obrembszczyzna et ibid. murata sepulchr.
 (Off. post. Krynki).
8. *Jeziory* — eccl. par. s. t. Ss. Rosarii B. M. V. 4 cl. lignea, a 1679 a parochian. erecta 1700
 Adm. Nicolaus Philippus Tomaszewicz.
 Vicar.
 (Off. post. Jeziory).
 Capellae: in coemeterio lignea, Nowa Ruda, Skidel murata.
9. Kotra v. Kaszubińce eccl. sub. tit. Immacul. Conc. B. M. V. 1646
 Capell. Franciscus Bobnis
 (Off. post. Skidel).
10. *Wielkie Ejsymonty*—eccl. par. s. t. B. M. V. et S. Joan. Nieporzuc 4 cl. fund. 1660 ab Anna Ejsymont, murata a. 1849 a sacerd. Siezieniewski et parochianis erecta: ibid. imago B. M. V. miraculis illustris 4290
 Adm. Dominicus Jarosz
 Capellae: in coemeterio, Wielka Brzostowica et Masalany.
 (Off. post. Lunna).
11. Filia Kraśnik s. t. S. Michaelis Arch. et S. Mariae Magdal. murata, a. 1824 a Comite Dziekoński erecta . . . . .
 Filial. (vacat.)
 (Off. post. Lunna).

12. *Hoża*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 4 cl. fund. a Casimiro Jagiell. 1494, murata a. 1862 sumptib. parochianor. erecta . . . 5563
 Adm. Constantinus Teżyk.
 (Off. post. Grodno per Hożen. plebeam administr.)
 Capella: Przelom.
13. *Druskieniki* eccl. s. t. B. M. V. de Monte Carm. a. 1844 aedificata sumptibus aegrotorum 1340
 Adm. Boleslaus Wolejko.
 (Off. post. Druskieniki).
14. *Mosty*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl. lign., a. 1539 a Regina Bona erecta . . . 4257
 Adm. Thaddaeus Sawaszyński.
15. Filia Mikielowszczyzna s. t. B. M. V. murata, a. 1823 a generali Andrzejkowicz erecta. Filial. (vacat.)
 (Off. post. Mosty).
16. *Kamionka*—eccl. par. s. t. Epiphaniae Dni, 5 cl. lign., a. 1580 a Gasparo Klodziński erecta 2620
 Adm. Boleslaus Jarocki.
 Capella: Oleszkowicze.
 (Off. post. Milkowszczyzna).
17. *Krynki*—eccl. par. s. t. S. Annae, 5 cl. a. 1521 a rege Sigismundo I erecta 9903
 Adm. Ludovicus Bałaban.
 Vicar.
 Capella Mała Brzostowica.
 (Off. post. Krynki).
18. *Kwasówka*—eccl. par. s. t. Immac. Concept. B. M. V. 5 cl. fund. a Christina Wiesiołowska a. 1600, murata a. 1881 a praeposito et parochianis erecta 2218
 Adm. Adolphus Tomkiewicz.
 (Off. post. Indura).

19. *Lunna* — eccl. paroch. s. t. S. Annae, 5 cl. fund. reginae Bonae 1546 a., murata a. 1785 a rege Stanislao Augusto erecta 2277
 Adm. Adolphus Michniewicz. 71820
 Capellae: Jablonow, Czerlona et Lunna in coemeterio.
 (Off. post. Lunna).

VII. Decanatus Kobrinensis. (gub. Wiln.)

1. *Civit Kobryń* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. c. a. 1500, reaedif. a Hier. Wollowicz a. 1625, diruta 1812 a. in bello, mur. a. 1846 a parochian. erecta, in ea imago Salvatoris miracul 6030
 Adm. Casimirus Stankiewicz, Decanus.
 Vicar. Joannes Kundziewicz.
 Capella Nowosady.
 (Off. post. Kobryń).

2. *Janow* — eccl. par. s. t. Crucis 3 cl. fund. 1746 a Principissa Szujaska conflagrata a. 1823, murata a. 1842 sumptib. sacerd. Pallulon et parochianor. erecta 1865
 Adm. Victor Ellert. 7895
 Capellae: in coemeterio, Zakoziel et Molo-dowo.
 (Off. post. Janow).

VIII. Decanatus Lidensis. (gub. Grodn.)

1. *Lida* — eccl. paroch. s. t. Exaltationis S. Cru-cis, fund. Jagiellonis 1387 2 cl., murata a. 1770 a sufragan. Vilnen. Thoma Zinkowicz erecta 15492
 Adm. Josephus Szkop, Decanus.

Vicar. 1. Antonius Świl.
 — 2. Joannes Kondrat.
 Filia Krupa s. t. Sss. Trinitatis, lignea, a. 1460 ab Anna Dowojno erecta.
 Capellae: Czechowce, Perepeczyce et in coe-meterio.
 (Off. post. civit. Lida).

2. *Nowydwór* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. lignea, a. 1480 a Dno Czolgin erecta, reaedif. 1749 a. 5650
 Adm. Boleslaus Moczulski.
 Vicar.
 Capella in coemeterio.
 (Off. post. Szczuczyn Liden. distr.)

3. *Żoludok* — eccl. paroch s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. Casimiri Jagiellon. 1490 mu-rata, a. 1835 a Comitissa Uruska erecta 9739
 Adm. Matthaeus Łajewski.
 Vicar.
 Capella Krasula.
 (Off. post. Żoludok).

4. *Lack* — eccl. paroch. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. lignea, a. 1424 a Dno Stanisl. et Andr. Prostolowicz Skinder erecta; reaedif. 1777 a. 1906 sumptibus parochianorum et cura pa-rochi Josephi Szkop murata aedificata 6000
 Adm. Vincentius Taszkun.
 Vicar.
 Capella in coemeterio.
 (Off. post. Szczuczyn).

5. *Szczuczyn* — eccl. paroch s. t. Jesu Chr. et S. Teresiae V. 4 cl. fund. 1436, murata a. 1829 a Principe Drucki-Lubecki erecta 2725
 Adm. Zeno Worotyniec.
 (Off. post. Szczuczyn).

6. *Bialohrud* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. 5 cl.

- ligna, a. 1609 a Duce Joanne Zawisza erecta 2375
 Adm. Casimirus Stalewski.
 Capella Bialohrud.
 (Off. post. civit. Lida).
7. *Trokiele* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. 5 cl. ligna, a. 1500 a Principe Martino Gasztold erecta 4264
 Adm. Josephus Sidorski.
 Filia Dworzyszcze s. t. B. M. V. ligna, a. 1779 a Patrib. S. J. erecta.
 (Off. post. Bastuny).
8. *Jelna* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. S. Rosarii 5 cl. ligna, a. 1667 a Joanne Sapielha et Sophia Odachowska erecta 3200
 Adm. Michael Ziemczonek.
 Capella Bielica.
 Filia Waszkiewiczze s. t. S. Annae, murata, a. 1763 a Dno Solohub erecta.
 (Off. post. Nieman-Sielec).
9. *Żyrmuny* — eccl. paroch. s. t. S. Crucis, 4 cl. fund. a Joanne Zawisza a. 1630, ligna a. 1778 a Principe Carolo Radziwill erecta 5030
 Adm. Boleslaus Sperski.
 (Off. post. Bastuny).
10. *Nieciwice* — eccl. paroch. s. t. S. Michael. Arch. 5 cl. ligna, a. 1715 a Venatore aulico Kaluszewski erecta 2773
 Adm. Venceslaus Gintowt-Dziewaltowski.
 (Off. post. Nieman-Sielec).
11. *Różanka* — eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. murata, a. 1674 a Duce Pac erecta 4001
 Adm. Ladislaus Klamm.
 (Off. post. Szczuczyn).
12. *Hermaniszki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl., fund. eppor. Vilnens., a. 1686

- ab Eppo Brzostowski ligna erecta est, a. vero 1880 sumptib. parochianor. opere lateric. exstructa 3890
 Adm. Czelkis Petrus.
 (Off. post. Werenowo).

IX. Decanatus Mercensis. (gub. Wiln. districtus Trocens).

1. *Merecz* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. murata, a. 1418 a Rege Ladislao Jagiello fundata, a. vero 1648 a Rege Ladislao IV restaurata 6514
 Adm. Thomas Kakareko, decanus.
 Vicar. Joseph Kraujalis.
 Mans. Adamus Szlapowicz.
 Capella in coemeterio.
 (Off. post. Merecz).
2. Filia Marcinkańce s. t. Ss. Ap. Simonis et Judae, a. 1700 a sacerd. Józefowicz erecta, qua incensa a. 1870 sumptib. parochianor. aedificata ligna 5075
 Filial. Josephus Wangal.
 (Off. post. Marcinkańce).
3. Filia Rotnica s. t. S. Bartholomaei Apost. ligna, a. 1762 a Principe Leone Sapielha erecta 2865
 Filial. Franciscus Bernot.
 (Off. post. Druskieniki).
4. *Niedzingi* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 3 cl. murata, a. 1844 a Generali Żyliński erecta 2938
 Adm. Casimirus Stebierakas.
 Vicar.
 Capella Michniuny.
 (Off. post. Orany).
5. *Przelaje* eccl. lig. sub. tit. S. Bartholomaei

Ap. fund Vitoldiana dotata a regibus Alexandro Jagiel., Batorio et Sigism. III sup-
pressa a 1865, restituta 1905 2750

Adm. Josephus Czaplik.

(Off. post. Orany)

6. *Olkieniki* — eccl. paroch. s. t. Visitation. B. Mariae V. 3 cl. fund. Bonae, ditata a Batorio, murata a 1823 a sacer. Kotowicz et Francisco Rupejko erecta, aucta a. 1898 9686

Adm. Alexius Racewicz.

Vicar. 1. Hieronimus Janulanis

— 2

(Off. post. Olkieniki)

7. *Daugi* — eccl. paroch. s. t. Providentiae divinae, 3 cl. murata, circa a. 1400 a Magno Duce Lit. Vitoldo fundata, a. vero 1862 a sacer. Matthaeo Piotrowski sumpt. paroch. reaedificata 6150

Adm. Leopoldus Waszkiewicz.

Vicar.

(Off. post. Orany-Daugi).

8. Filia Orany s. t. S. Michaelis Arch. lignea, a. 1780 a Generali Brzostowski erecta 5912

Filial. Vincentius Wollowicz.

Vicar.

Capellae: Kamień, Bobryszki, Bychowcyszki, et in coemeterio parochiali.

(Off. post. Orany).

9. *Punie* — eccl. paroch. s. t. S. Jacobi Ap. 3 cl. fund. 1503 a rege Alexandro, murata a. 1857 a sacer. Zagórski sumpt. parochianor. erecta 3132

Adm. Stephanus Raczkowski

Capella in coemeterio.

10. *Butrymance* eccl. s. t. Salvatoris, lignea, a. 1843 a sacer. Jezierski erecta 2592

Filial. Josephus Deksnis.

(Off. post. Butrymance).

11. *Jezno* — eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Arch. et S. Joan Bapt. 4 cl. murata a. 1643 a Steph. et Christ. Pac erecta 5415

Adm. Georgius Zubrzycki.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Jezno).

12. *Stokliszki* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. fund. 1593 a rege Sigism. III murata an. vero 1777 a Josepho Boufall restaurata 7251

Adm. Vincentius Butwid.

Vicar.

Capellae: Piesztowiany et in coemeterio.

(Off. post. Jezno).

13. *Olita* — eccl. paroch. s. t. S. Ludovici, 4 cl. a. 1524 erecta est lignea a Duce Zabrzeziński, a. vero 1818 sumptib. sacer. Kamiński aedificata opere latericio 2828

Adm. Constantinus Staszewski.

14. Filia Olawa s. t. Ss. Trinitatis lignea, a. 1802 a Kiejstut-Giedymino erecta 3080

Filial. Raphael Juchnis

(Off. post. Olita, Trocen. distr.)

15. *Pioszuny* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lignea. a. 1825 a sacer. Soroko erecta 4995

Ibid. imago Dei Genitricis miraculis insignis.

Adm. Antonius Deksnis.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Butrymance).

16. *Hanuszyszki* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Philip-
pi et Jacobi 4 cl., a. 1568 a Joanne Naru-

szewicz erecta est lignea; a. vero 1829 a Dno Szetkiewicz aedificata oper. lateric. . . 5959
Adm. Matthaeus Szydagus.
Vicar.

(Off. post. Hanuszyszki).

17. *Duśmiany*—eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Simonis et Judae 5 cl. lignea, a. 1820 sumpt. Patrum Camedul. erecta 3629

Adm. Stanislaus Szlamas.

Capella Żyliny.

(Off. post. Hanuszyszki).

18. *Niemonajcie*—eccl. par. s. t. Nativ. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1325 a Nicolao et Casimir. Sapieha erecta., a. autem 1831 a Dno Vincentio Żyliński restaurata, a. 1901 a parochianis murata 3000

Adm. Felix Baltuszko.

(Off. post. Olita).

19. *Niemoniuny*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. lignea, a. 1789 sumpt. Kaczanowska erecta, a. vero 1878 cura sacerdot. Noniewicz et sumpt. Stanisl. Morawski ac. parochianor. restaurata 3200

Adm. Simeon Bystrais.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Jezno).

20. *Birsztany*—eccl. par. s. t. S. Thaddaei—Judaep. 4 cl. lignea, a. 1787 a Principe Casimiro Sapieha erecta 1297

Adm. Joannes Karwelis-Korwel.

88267

(Off. post. Preny gub. Suwal.)

X. Decanatus Nadwilejcensis. (gub. Wiln. distr. Wilejcen)

1. *Wolkołata*—eccl. paroch. s. t. S. Joan. Bapt. 3 cl. fund. Elisab. Radziwill a. 1524, postea

a 1624 a Subcemer, Dolmat-Isajkowski erecta est lignea a. vero 1884 a sacerdot. Cycen. et parochian. e lapid. exstructa 6764
Adm. Boleslaus Sokolowski.

Vicar.

Capellae: in coemeterio, Teresdwor et Staro-Żosna.

(Off. post. Dunilowicze).

2. *Dunilowicze*—eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Arch. et B. M. V. de mont. Carmelo, 4 cl. fund. a principib. Olszaniensib. c. a. 1500 a. 1624 ab eppo Isajkowski lignea erecta est. qua ab incendio a. 1894 consumpta a sacerdot. Dulko sumptib. paroch. Mariae Abramowicz reaedificata 6125

Adm. Alexander Dulko, Decanus.

Vicar.

(Off. post. Dunilowicze).

3. Filia Dzierkowszczyzna s. t. Ascen. Dni murata, a. 1817 a Leone Domejko erecta . . . 2400
Filiat. Vincentius Szablowski.

Capellae: Dunilowicze, Jasienowicze, Kraśniany et Darewo.

4. *Zadziew*—eccl. paroch. s. t. Transfigur. Dni, 4 cl. lignea, a. 1760 ab Eppo Zienkowicz erecta 4440

Adm. Mathias Bugianis.

Capella Zadzew.

(Off. post. Postawy).

5. *Luczaj*—eccl. paroch. s. t. S. Thaddei Ap. 4 cl. murata, a. 1766 ab Elisab. Puzynina erecta 7620

Adm. Kryński Joannes.

Vicar.

Capellae. Luczaj et Hruzdowno.

(Off. post. Dunilowicze).

6. *Miadziol*—eccl. paroch. s. t. Stanislai Ep.

M. 4 cl. lignea, a. 1454 ab Andrea Sako-
wicz erecta qua ab igne consumpta a. 1952
a parochianis raedificata 5650

Adm. Adamus Pleskaczewski.
Capellae: Miadziol et Przegrodzie.
(Off. post. Miadziol).

7. *Parafianow*—eccl. paroch. s. t. Ss. Nominis
B. M. V. 4 cl. fund. Archidiaconor Cpli Vil-
nensis lignea, a. 1765 ab Eppo Slupski re-
staurata, a. 1904 sumptib. parochianor. mu-
rata 6829

Adm. Stephanus Romanowski.
Vicar.

Capella Hniezdziłowo.
(Off. post. Dokszyce, Minscen. gub.)

8. *Postawy*—eccl. paroch. s. t. Immac. Concept.
B. M. V. 4 cl. fund. a Joan. Zeenowicz a.
1522, lignea a. 1617 a Stanislao et Anna
Biegańska erecta 3050

Adm. Dzieszulski Alexander. 42878

Capellae: Kubarki et Mańkowicze.
(Off. post. in loco.

XI. Decanatus Oszmianensis. (gub. Wiln.)

1. *Oszmiana*—eccl. par. s. t. S. Michaelis Arch.
1 cl. murata, fund. a. 1387 a Jagiellone 11058

Adm. Julianus Ejdziatowicz, Decanus.
Vicar. 1. Wękwicz Joannes.
— 2.

Capellae: in coemeterio Olany, Horodniki et
Polany.
(Off. post. civit. Oszmiana).

2. *Olszany*—eccl. paroch. s. t. S. Joannis Bapt.
2 cl. condita a princip. Olszanien. XV sa-
eculo; a Sapielis ad cultum helveticum ra-

pta; a. 1618 a Paulo Sapiela cum monaste-
rio Pp. franciscanor, exstructa moderna . . . 6802

Adm. Boleslaus Korn.
Vicar. 1. Stanislaus Huniewicz.
— 2.

(Off. post. Holszany).

3. Filia Bohdanów s. t. S. Michaelis Archang. 3500
Filiat. Thomas Syrwid.

Capella: Olszany et in coemeterio.
(Off. post. via Holszany-Wiszniw.)

4. *Smorgonie*—eccl. lign. sub. titulo S. Mi-
chael. Arch. fund. a. 1503 a Georgio Zeno-
wicz; lateric. ex helvetico cultu a. 1612 ca-
tholico sacrata et a. 1866 suppressa, ad ritum
graeco rossiacum adempta. Aedificatur nova-
later. sumptib. paroch. sub titulo S. Mich.
Arch. et S. Alexii 4376

Adm. Michael Wieliczko.
(Off. postal. Smorgonie).

5. *Krewo*—eccl. later. sub. tit. S. Joannis Bapt.
a rege Ladisl. Jagiellone a. 1387 fundata a
Gastoldis et Zakrzewski dotata, a. 1866 ad
cultum graeco rossiacum adempta. Aedifica-
tur nova sumptib. parochianor. 6179

Adm. Antonius Ościłowicz.
(Off. postal. Krewo).

6. *Soly*—eccl. paroch. s. t. S. Rosarii B. M. V.
4 cl. fund. 1620 a Joan. Kiszka et Christi-
na Drucka Sokolnicka lignea, cum a. 1812
ab incendio consumpta esset, a. 1849 sumpt
par. Petri Żyliński et parochianor. nova
est aedificata 7385

Adm. Josephus Pakalnis.
Vicar. 1. Laurentius Liesniewski.
— 2.

Filia Daukszyszki s. t. Patrocinii B. M. V.

- Capellae: Soly, Slobodka in coemeterio, Razuny et Proniuny.
7. *Filia Gudohaje* s. t. Visitationis B. M. V. fund. 1764 a. Joseph et Anna Wojno . . . 5883
 Filial. Felix Mingin.
 (Off. post. Soly).
8. *Grauzyszki*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 4 cl. lignea, ab Eustachio Kordiej erecta, circa a. 1650 4400
 Adm. Antonius Gajlewicz.
 Capella Klewica.
 (Off. post. Oszmiana civit.)
9. *Żuprany* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. circa med. XVI s. a. Dnis Henrico Dauksza et Dowgird. rapta a calvinistis, a. 1646 recuperata a Canonico Kleczkowski; murata a. 1854 sumpt Comitis Czapski et parochianor erecta 7547
 Adm. Leonardus Rodziewicz.
 Vicar.
 (Off. post. Soly).
10. *Oszmianka Murata* — eccl. par. s. t. B. Mariae V. 5 cl. lignea et a. 1790 a Subcamerar. Ign. Ważyński erecta, antea capella. . 4500
 Adm. Antonius Jabłoński. 58115
 Vicar.
 (Off. post. civit. Oszmiana).

XII. Decanatus Prużanensis. (gub. Grodn).

1. *Civit Prużana*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. a. 1522, a reg. Bona a. 1534 dotata, a 1884 reaedificata . . . 2027
 Adm. Antonius Songajlo, Decanus.
 Capellae: in coemeterio, Dołhe, Kuplin et Bukrabowszczyzna.
 (Off. post. civit. Prużana).

2. *Szereszów*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 3 cl. fund. reg. Bonae 1538 a., mur. a. 1848 a paroch. erecta 2900
 Adm. Joannes Nieczyporowicz.
 (Off. post. Szereszew).
3. *Sielec* eccl. sub. tit. S. Laurentii M. a. 1471 fund. a reg. Bona 1535 dotata; a 1866 suppressa et ad cultum graeco ross. adempta; aedificatur nova sub tit. S. Alexii conf. sumptib. parochianor 1463
 Adm. Bartholomaeus Jasiak.
 (Off. post. et tel. Sielec).
4. *Sichniewicze*—eccl. par. s. t. Patrocinii B. M. V. 4 cl. fund. 1534 a Floriano et Anna Rudogowski, mur. a. 1785 a Josepho et Maria Prozor erecta 2365
 Adm. Antonius Sałatyński.
 Vicar.
 Capella Międzylesie.
 (Off. post. Kartuz-Bereza).
5. *Bereza* eccl. sub tit. SSS. Trinitatis fund. Joannis et Barbarae Hamszeiorum a. 1477; a. 1832 officium cum titulo in eccl. pp. Cartusianorum translatum, ipsa vero qua filialis existeb. ad an. 1866, quo una cum parochiali suppressa et ad cultum greco russiac. adempta; parochialis vero diruta fuit. Constructitur nova sumptib. paroch. 2128
 Adm.
 Capella Pieski.
 (Off. post. et tel. Bereza).
6. *Kiwatyceze*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli 5 cl. lign. a. 1605 a Nicolao et Sophia Pac erecta 876
 Adm. Antonius-Ludovicus Pogumirski. 11759
 Capellae: Sieliszczę et Równo.
 (Off. post. Tewli v. fer. Moscov-Brest.)

XIII. Decanatus Radunensis. (gub. Wiln. district. Lidensis).

1. *Ejszyszki*—eccl. paroch. s. t. Ascens. Dni, 2 cl. fund. Vitoldi dotata a Sigism. I 1522 a. murata a. 1852 a sacerd. Paulo Kalinowski erecta 10821
Adm. Nicasius-Joseph Gintowt - Dziwiałowski, decanus.
Vicar. 1. Nicodemus Aborowicz.
— 2.
Capella Podzitwa.
(Off. post. Ejszyszki).
2. *Raduń*—eccl. paroch. s. t. Ss. Rosarii B. M. V. 3 cl. fund. reg. Bonae a. 1517, lignea a. 1838 a. sacerd. Maciejewski erecta 10000
Adm. Stanislaus Brzozowski.
Vicar. Joannes Gudanis.
(Off. post. Raduń).
3. *Wasiliszki*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri, et Pauli 3 cl. lignea, a. 1489 a. Rege Polon. Casimiro erecta, a. 1903 mur. a Cur. Sokolowski et paroch. 10282
Adm. Franciscus Sokolowski.
Vic. Joannes-Ladislaus Sielewicz.
(Off. post. Wasiliszki).
4. *Nacza*—eccl. par. s. t. Immacul. Concept. B. M. V. 4 cl. fund. a. 1529 a Marianna Kosciewiczowa; a. 1766 a sacerd. Josepho Kuczewski erecta lign. Ibid. statua Jesu Chr. miraculis illustris 7702
Adm. Adamus Sokolowski.
Vicar. Rochus Gielazunas.
(Off. post. Radun).
5. *Koleśniki*—eccl. paroch. 3 cl. s. t. Immac. Conc. B. M. V. fund. a. 1707 a Constant. Kunczewicz, reaedificatur 5466

- Adm. Michael Rudzis.
(Off. post. Ejszyszki).
6. *Bieniakonie*—eccl. paroch. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl. lignea, a. 1734 a Joanne Czaplinski erecta, dein 1902 a. murata cura parochi Thad. Zahorski et sumptibus parochianorum 4788
Adm. Joannes Jankiewicz.
(Off. post. Bieniakonie).
  7. *Butrymańce* eccl. s. t. S. Michaelis Arch. lignea a. 1779 a barone Szrotter erecta . . . 2463
Adm. Petrus Budro.
(Off. post. Bieniakonie).
  8. *Zabłoc*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. fund. 1623 a. Comit. Nicolao Narbutt, murata a. 1812 a Ludovico Tyszkiewicz erecta 6820
Adm. Joannes Kazarnowicz.
Vicar.
- Capellae: Woronicze et Zabłoc.
(Off. post. Wasiliszki).
9. *Wawiorka*—eccl. paroch. sub. t. S. Francisci 4 cl. fund. 1413 a. a Michaele Golginowicz, a. 1568 a dissidentibus occupata, a. 1648 restituta, a. vero 1840 a Samuele Kostrowicki e lapid. exstructa est 7320
Adm. Joannes Sacharko.
Vicar.
Capella Stankiewiczze.
(Off. post. Wasiliszki).
  10. *Iszczolna*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl. a. 1514 a Dno Andrea Wojnowicz erecta est, a. vero 1758 a Dno Wall. opere later. exstructa 3895
Adm. Antonius Paksztis.
Capella Możejkw wielki.
(Off. post. Szczuczyn).

- 11. *Werenowo* — eccl. paroch. s. t. S. Thaddaei Ap. 5 cl. fund. Mosiewicz dux Mstislaw. lignea, a. 1705 a Dno Alexandrowicz erecta . 3075
Adm. Ignatius Szopara.
(Off. post. Wóronowo).
- 12. *Ossowo*—eccl. paroch. s. t. S. Georgii M. 5 cl. lignea a. 1666 a Casimiro et Alexandro Frackiewicz erecta; reaedificata 1732 a Georg. Radziwill 4170
Adm. Josephus Staszys.
Capella Horodna.
(Off. post. st. v. fer. Bastuny).
- 13. *Soleczniki* — eccl. paroch. s. t. S. Petri Ap. 5 cl. fund. 1410 lignea, a. 1523 a Joanne Chodkiewicz erecta 4650
Adm. Casimirus Burak.
Vicar.
(Off. post. Bieniakonie).
- 14. *Filia Male Soleczniki*, lignea, a. 1834 a Dno Nicolao Mianowski erecta 2700
Filial. Felix Lobowidzki. 84152
Capella Montwilowszczyzna.
(Off. post. Jaszuny).

XIV. Decanatus Slonimensis. (gub. Grodn.)

- 1. *Civit. Slonim* — eccl. par. s. t. S. Andreae Ap. 3 cl. ante an 1493 a rege Cesimiro Jagiel. erecta est lign., a vero 1775 a sacerdot. Ancuta et Eppo Giedrojé opere later. exstructa 12600
Adm. Bronislaus Sarosiek.
Vicar.
Capella Derewianczyce.
(Off. post. Slonim).
- 2. *Ibid.* eccl. et menasterium Monial. Bernard.

- s. t. Providentiae Divinae, 3 cl. mur. a. 1645 ab Alexandro Judycki erecta.
Capellanus Richardus Klamm.
- 3. *Zdzięciol*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. mur. a. 1646 a Leone Sapięha erecta 10578
Adm. Justinus Petranis, decanus.
Vicar. Stephanus Zapašnik.
Capellae: Zdzięciol mūr. a Dno Strawiński aedificata, Orlino lign. et in coemeterio.
(Off. post. Zdzięciol).
- 4. *Dworzec*—eccl. par. s. t. Corporis Chti, 4 cl. a. 1516 a Dno Kieźgallowicz et parochian. erecta 3986
Adm. Medardus Uzumedzki.
Capella in coemeterio et Białogórna.
(Off. post. st. v. fer. Nowojelna).
- 5. *Dereczyn* eccl. sub. tit. Assumptionis B. M. V. later. a principib. Const. et Sophia Polubińsciis a. 1 18 fund., conflagrata et suppressa a. 1866; aedificatur nova sumptib. parochianor 2269
Adm. Adamus Abramowicz.
(Off. post. Dereczyn).
- 6. *Różana* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 5 cl. fund. ab. Alexandro Jazłowiecki a. 1569, mur. a princip. Sapięha aedificata 1962
Adm. Joannes Żamejć.
(Off. post. Różana).
- 7. *Kossów* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis et S. Crucis, 5 cl. fund. a. 1526 a Chreptowicz. dotata 1626 a Sapięha Leone. a vero 1878 a Vandalino Pusłowski et parochian. opere later. exstructa 1619
Adm. Antonius Kisiel. 30745
Capellae: in coemeterio mur., Hrudopol et Reginow utraq. a Dno Jundzłł aedif.
(Off. post. Kossowo).

XV. Decanatus Socolcensis. (gub. Grodn.)

- 1. *Civit. Sokolka* — eccl. par. s. t. S. Antonii
C. 3 cl. a. 1560 a Rege Sigismundo erecta,
a. vero 1848 a sacerd. Kryszczun ex lapide
campestri exstructa et a Decano Sokol-
censi Anselmo Noniewicz cum parochianis
opere latericio notabiliter dilatata a. D.
1901 11285
Adm. Anselmus Noniewicz, Decanus.
Vicar. 1. Stanislaus Szyroki.
— 2.
(Off. post. civit. Sokolka).
- 2. *Kuźnica* — eccl. par. s. t. Provid. divin.
3 cl. lignea, 1561 a rege Sigismundo II fun-
data, a. vero 1863 a sacerd. Pisanko restau-
rata 5630
Adm. Joannes Naruszys.
Vicar.
(Off. post. Kuźnica).
- 3. *Kundzin* — eccl. par. s. t. Nativ. B. M. V.
4 cl. lign. a. 1562 a rege Sigismundo II
erecta, a. vero. 1856 a sacerd. Ignatio Ja-
worski opere later. exstructa 2000
Adm. Constantinus Kościa.
Mans. Matthaeus Żakowicz.
(Off. post. Sokolka).
- 4. *Janow* — eccl. par. s. t. S. Georgii M. 4 cl.
fund. Stanisl. Rudomina 1623 a., lign. a.
1725 a. Principe Sapieha erecta, a. 1904 a
paroch. murata 7320
Adm. Isidorus Cybulski.
Vicar.
Capella in coemeterio a. 1897 restaurata.
(Off. post. Janowo).
- 5. *Suchowola* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri

- et Pauli, 4 cl. a. 1591 a Wiesiolowski erec-
ta, a. vero 1884—5, sumptib. parochianor.
opere later. exstructa 11298
Adm. Joannes Zabłocki.
Vicar. 1. Ferdinandus Hajkowicz.
— 2.
Capella Chodorowka in coemeterio.
(Off. post. Suchowola).
- 6. *Sokolang* — eccl. par. s. t. Transfig. Dni,
5 cl. a. 1618 a Rege Sigismundo III lignea
erecta a. vero 1883 a sacerd. Wysocki ope-
re later. exstructa 3817
Adm. Thaddaeus Makarewicz.
(Off. post. civit. Sokolka).
- 7. *Dombrowa* — eccl. par. s. t. S. Stanislai M.
et S. Antonii Pad. 5 cl. fund. a Radziwilliis
c. a. 1460, iign., 1695 a Rege Sigismundo
III erecta, a. 1902 oper. later. exstructa cura
Sacerd. Joseph. Fordon 11047
Adm. Ceslaus-Vitalis Górski.
Vicar. Michael-Venceslaus Grabowski.
Capellae: Starokamienna et in coemetetio.
(Off. post. Dombrowo).
- 8. *Nowydwor* — eccl. par. s. t. Jesu Chr. 5 cl.
mur. c. 1503 a regina Bona erecta 3330
Adm. Stanislaus Kuprel.
(Off. post. Sidra).
- 9. *Odelsk* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V.
5 cl. fund. Casim. Jagiellon. a. 1490 lign.,
a. 1560 a Rege Sigismundo erecta 5795
Adm. Ignatius Ejner.
Vicar.
Mans. Ladislaus Klukowski.
(Off. post. Odelski).
- 10. *Szudziałów* eccl. par. sub tit. Nativitatis B.
M. V. fundata a. 1643 suppressa a. 1865
s. t. S. Vincentii Terrarei C. 3287

Adm.

(Off. post. Krynki).

- 11. *Korycin* — eccl. par. s. t. S. Crucis, 5 cl. lign. a. 1461 a rege Sigismundo II erecta . 8316

Adm. Sigismundas Czarkowski.

Vicar.

Mans. Ladislaus Klukowski.

(Off. post. Janowo).

- 12. *Sidra* — eccl. par. s. t. SSS. Trinitatis 5 cl. mur. a. 1535 a Castell. Gasztold erecta, a. vero 1782 a comite Potocki reconstructa . 3000

Adm. Romualdus Chodyko.

(Off. post. Sidra).

- 13. *Zalesie* — eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. mur. a. 1632 a Dno Hieronym. Wollowicz erecta 1244

Adm. Joannes Ukryn.

77369

(Off. post. Sidra).

XVI. Decanatus Swiencianensis. (gub. Wiln.)

- 1. *Civitas Swienciany* — eccl. par. s. t. Omnium Sanctor. 1 cl. fundata a Magno Duce Lit. Vitoldo, dotata a Sigism. I 1514 a., erecta lignea a. 1638; a. vero 1898 opere later. exstructa 15763

Adm. Joannes Burba, Decanus.

Vic. 1. Joannes Burba

— 2. Constantinus Pawlowicz.

Capellae: Raczkowszczyzna, Cyrkliszki et Stanislawow, Neo-Swieciany.

(Off. post. civitas Swienciany).

- 2. *Hoduciszki* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. de monte Carmelo, 3 cl. fund. a. 1608 a Canonico Kiszka, murata a. 1826 a Praelato Cywiński erecta 7887

Adm. Benedictus Krysztopanis.

Vicar.

(Off. post. Hoduciszki).

- 3. *Komaje* — eccl. par. s. t. S. Joannis Bapt. 3 cl. murata, a. 1606 a Joanne Rudomina erecta 6424

Adm. Antonius Szabanowicz.

Vicar.

Capellae: Szyłwa et Olechniszki in coemeterio.

(Off. post. Komaje).

- 4. *Łyntupy* — eccl. paroch. s. t. S. Andreae Ap. 3 cl. lignea, a. 1459 ab Andrea Dowgerdowicz fundata, a. vero 1700 a Joanne Brzostowski restaurata 6564

Adm. Joachim Raczkowski.

Vicar.

Capellae in coemeterio.

(Off. post. Łyntupy).

- 5. *Daugieliszki* — eccl. paroch. s. t. S. Annae et Joachim, 4 cl. a. 1526 ab Alberto Gasztoldo fundata, qua ab incendio consumpta a. 1889 cura sacerdot. Burba sumptib. parochianor. raedificata 6746

Adm. Josephus Klikowicz.

Vicar. 1. Hieronymus Janulanis.

— 2.

Capellae: Porynga condita e. a. 1620, reaedif. 1745, murata 1818 a Laurent. Bobiński; hic imago Crucifixi D. N. J. C., miraculis insignis.

2 capel. Kaczergiszki.

(Off. post. civit. Swienciany).

- 6. Filiae: 1) Przyjaźń s. t. Visit. B. M. V. et S. Joan. murata, a. 1828 a Dno Kameński fundata a. 1906 nova latericia a Joan. Kameński aedificata 3086

- Filial. Casimirus Lekstutowicz.
(Off. post. Ignalino).
7. *Sieniszki* s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, lignea, a. 1511 a Barbara Narbutowiczowa erecta.
Filial. (vacat).
8. *Cejkinie* s. t. B. M. V. lignea, a. 1773 a Nicolao Smigielski erecta. Curam animarum exercet Petrus Bertulis 3160
(Off. post. Święciany).
9. *Twerez*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, fund a. a. 1501 a Georgio et Nicolao Wargalowicz fundata, a Felice Pac, dotata; a. 1905 a curato Antonio Slabszyński lotericia erecta sumptib. parochianor. 7545
Adm. Antonius Slabszyński.
Vicar.
(Off. post. Widzy, Caunem gub)
10. *Melegiany*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl. murata, a. 1779 a. Justina Kublicka erecta 4384
Adm. Placidus Szarkowski.
Vicar.
Capellae: Melegiany in coemeterio et Krykiany.
(Off. post. Hoduciszki).
11. *Stranojcie*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. 1781 a Joan. et Constantia Hrebnicki, murata a. 1848 a Dno Masłowski erecta 3796
Adm. Georgius Głodeń.
(Off. post. Święciany).
12. *Polusze*—eccl. par. s. t. S. Joseph, 5 cl. lignea, a. 1750 a sacer. Bazylewski erecta 2719
Adm. Antonius Matewicz.
(Off. post. Ignalino).
13. *Korkożyszki*—eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. 1502 a Hedwig. Nie-

- mirowiczowa lignea, a. 1838 a. parochianis restaurata 3979
Adm. Jaroslaus Bejnarowicz.
(Off. post. st. fer. v. Podbrodzie).
14. *Sorokopol*—eccl. paroch. s. t. S. Casimiri C. 5 cl. lignea, a. 1775 a Dno Soroko erecta 1990
Adm. Curam animarum exeret Vincētius Brzozowski.
(Off. post. st. v. fer. Podbrodzie).
15. *Lynymiany*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl. fund. a. Sigism. I. 1517 a.; 1720 a Comite Tyszkiewicz erecta est lignea, a. vero 1887 cura sacer. Szymański sumptib. parochianor. opere later. exstructa 4262
Adm. Antonius Nieniewski.
(Off. post. Nowo-Swięciany).
16. *Labonary*—eccl. paroch. s. t. Nativ. B. M. V. 5 cl. fund. eppor. Vilnensium, lignea a. 1820 sumptib. parochianor. erecta 4747
Adm. Josephus Sadunas.
Capella Styrmie in coemeterio.
(Off. post. Nowo-Swięciany).
17. *Koltyniany*—eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1633 a Joanne Narbutt erecta 4587
Adm. Michaël. Mesztyk.
Capella in coemeterio paroch.
(Off. post. Nowo-Swięciany).
15. *Kukuciszki*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 5 cl. lignea, a. 1604 ab Eppo Wojna erecta qua ab incendio consumpta cura sacer. Walunas sumptib. parochianor. exstructa 4773
Adm. Casimirus Dauksza.
Capella in coemeterio parochiali.
(Off. post. Uciiany, Caunensis gub.) 92412

XVII. Decanatus Swirensis. (gub. Wiln.)

1. *Swir*—eccl. paroch. s t. S. Nicolai Ep. 3 cl. fund. a Joanne principe Swirski a. 1452, murata a. 1653 a Gasparo Jasiński erecta . 6800
Adm. Casimirus Walunas.
Vic. Valerianus Holak.
2. Szemetowszczyzna mur. s. t. De perp. suc B. M. V., aedif. XVIII aevo a Sulistrowski, ampliata 1902 a. a Bolesl. Skirmunt, consecr. 1904 a. ab episcopo Viln. Eduardo Libero Barone de Ropp.:— 2900
Adm. Miecislaus Pietrzykowski.
(Off. post. Swir).
Cap.: Dobrowlany et Straczanka.
3. *Wojstom* — eccl. paroch. s t. Ss. Trinitatis, 3 cl. fun. circa a. 1440, dotata 1490 a Steph. Jadolgowicz Radziwill; lignea a. 1774 a Sacerd. Joanne Twardowski erecta 6218
Adm. Adolphus Moczulski.
Vicar.
Capellae: Ruskie Siolo, Hruzdzienica, Hanuta et in coemeterio.
(Off. post. Wojstom).
4. *Niestaniszi* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, a. 1479 a Bohdano Andrzejewicz erecta 4700
Adm. Casimirus Teżyk.
Vicar.
Capella Wyholeniety.
(Off. post. Swir).
5. *Kobylnik* — eccl. paroch. s. t. S. Andreae Ap. 4 cl. lignea, a. 1463 a principibus Swirski erecta, a. 1901 sumpt. paroch et cura sacerd. Rosołowski murata erecta est . . . 4990
Adm. Paulus Staniewicz Decanus.

- Vicar.
Capellae: Pomoszcze et in coemeterio.
(Off. post. Kobylniki).
6. *Swiranki* — eccl. paroch. s t. S. Georgii M. 4 cl. lignea, a. 1690 sumptib. Capituli Vilnen. erecta 4453
Adm. Georgius Murnik.
(Off. post. Michaliszki).
  7. *Żodziszki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. mur., a. 1612 a Christ. Komar. erecta 4610
Adm. Eduardus Dybel.
Capellae: Podstarzyń, Dubatówka.
(Off. post. telegr. Smorgonie).
  8. *Kiemieliszki*—eccl. paroch. s. t. Nativ. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1781 a Dno Stanislaw Pruszyński erecta 4375
Adm. Adolphus Plaskowicki.
(Off. post. v. fer. Podbrodzie).
  9. *Konstantynow*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. a. 1793 a Dno Const. Chomiński erecta est lignea, a. vero 1826 a Dno Paszkiewicz exstructa oper. lateric; dein a. 1896 a Comitib. Victore et Maria Starzyński nec non Alexio et Evelina Chomiński aucta . . . 3269
Adm. Josephus Ilcewicz.
(Off. post. Swir).
  10. *Daniuszew* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 5 cl. fund. a Joan. Kiszka et Christina Drucka Sokolnicka a. 1620 filial.; parochialis ab a. 1772, post incendium lignea a. 1809 a Dno Klimański erecta, a. autem 1899 sumptib. sacerd. Gintowt et parochianor. restaurata 2770
Adm. Cajetanus Czepan.
Vicar.
Capellae: Zalesie et in cometerio.
(Off. post. Smorgonie).

11. *Kluszczyany*—eccl. paroch. s. t. S. Joachim, 5 cl. lignea, a. 1786 a Joanne Korsak erecta, a. vero 1877 cura sacer. Galicz sumptib. parochianor. restaurata 3224
 Adm. Joseph Ladislaus Sarosiek. 48309
 Capella in aula Szajkuny s. t. S. Michaelis Arch. murata, a. 1841 a Caun. Mensore Ign. Swolkien erecta.
 (Off. post. civit. Swienciany).

XVIII. Decanatus Trocensis. (gub. Wiln.)

1. *Civitas Troki* — eccl. paroch. s. t. Visit. B. M. V. 1 cl. murata, a. 1409 a Magno Duce Lith. Alexandro Vitoldo erecta 9133
 Adm. Josephus Karkowski, decanus.
 Vicar. 1. Ignatius Branicki.
 — 2.
 Mans. Norbertus Szukauowski.
 Capellae: in coemeterio murata, in aula Zatrocze et in carcere.
 (Off. post. Troki).
2. *Landwarów.*
 Cur Alphonsus Grzybowski.
3. *Stare Troki* — eccl. paroch. s. t. Annuntiat. B. M. V. 3 cl. lignea. circa a. 1400 a Magn. Duce Vitoldo erecta, a vero 1899 a sacer. Leone Czudowski murata erecta est sumpt. parochianor. 7170
 Adm. Eustachius Jeleniewski.
 Vicar.
 (Off. post. civit. Troki).
4. Capella Połuknia.
 Capell. Joseph Ostrejko.
5. Capella Waka.
 Capell. Josephus Buczyński.

- Capella Skorbutciany.
 (Off. post. Landwarowo).
6. *Sumiliszki*—eccl. paroch. s. t. S. Laurentii. M. 3 cl. lignea, a 1501 a Rege Alexandro fundata, a vero 1772 a sacer. Kibitniewski restaurata 6616
 Ibid. imago miraculis insignis S. Rochi C. Adm. Joannes Masiulius.
 Vicar. 1.
 — 2.
 (Off. post. civit. Troki).
7. *Dorsuniszki*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. fund. Vitoldi, murata a. 1848 sumpt. parochianor. erecta 5333
 Adm. Mathias Józefowicz.
 Vicar
 (Off. post. Kroni).
8. *Giegużyn*—eccl. paroch. s. t. Annunt. B. M. V. 4 cl. fund. a. 1524 a Benigna Radziwiłł, lignea, a. 1852 sumptib. Dnae Zaleska et parochian. erecta 4532
 Adm. Paulus Kolas.
 Capellae: Rukła et Połomeń.
 (Off. post. Janowo, Caunen. gub.)
9. *Kietowiszki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, a. 1676 a Dno Pocij erecta 5134
 Adm. Dominicus Wiellowicz
 Vicar.
 Capella Soboliszki murata.
 (Off. post. Żyźmory).
10. *Użugoście* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli 4 cl. fund. a. 1500 a Joanne Dagierdowicz a. 1898 incendio consumpta est. a. vero 1902 murata est erecta 5500
 Adm. Constantinus Gruzdz.
 Vicar.

- (Off. post. Wysoki Dwór, Trocen. distr.)
11. *Żośle*—eccl. par. s. t. S. Georgii M. 4 cl. lignea, fund. ante a. 1517; a. 1533 a Dnis Joanne et Michale Nacza dotata: a. 1901 murata 10174
 Adm. Ignatius Kozakiewicz.
 Vicar.
 — Nicodemus Wojszutis.
 (Off. post. Żośle).
12. Filia Kozakiszki s. t. B. Mariae V. murata, a. 1609 a Stanislaw Bejnart erecta 3222
 Filial. Joannes Bobkiewicz.
 Capellae: Wilkiszki, Poporcie et Narowy.
 (Off. post. Jewje).
13. *Żyźmory* -- eccl. paroch. s. t. S. Jacobi Ap. 4 cl. lignea, a. 1528 a Rege Sigismundo fundata 10265
 Adm. Josephus Awgun.
 Vic. 1. Justinus Auksztolis.
 Filia Koszedary.
 (Off. post. Zyźmory).
14. *Kowale*—eccl. paroch. s. t. S. Antonii C. 5 cl. fund. a parochian. 1780, murata a. 1800 a Vexillif. L. Wawrzecki erecta 3324
 Adm. Joannes Gaudziewicz.
 Capellae: Tolejkiszki et in coemeterio.
 (Off. post. Kroni).
15. *Rudniki* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis. 5 cl. lignea a. 1611 a Hier. Wollowicz fundata, a. vero 1884 sumptib. parochianor. restaurata 3387
 Adm. Antonius Audycki.
 (Off. post. Jaszuny).
16. *Jewje*—eccl. par. s. t. S. Annae 4 cl. lignea. circa a. 1600 a. Bohdano Ogiński fund; a. 1816 a Principe Gabriele Ogiński reaedific. 4195

- Adm. Josephus Warpechowski.
 Vicar.
 Capella in coemeterio.
 (Off. post. Jewje).
17. Filia Rykonty s. t. Ss. Trinitatis murata. e coetu Helvetico sub finem XVII saeculi ab Ogiński cultui catholico dicata 1577
 Filial. Antonius Zimnoch. 79595
 (Off. post. Landwarowo).

1. **VILNAE. ECCLESIA CATHEDRALIS** sub tit. S. Stanislaw Ep. M. et S. Ladislai Reg. Conf. murata, a Rege Ladislao Jagellone a 1387 fundata. Penes illam Capitulum & Vicarii v. s.

XIX. Decanatus Civitatis Vilmensis.

2. Eccl. parochial. Archipresbyterialis S. Joannis Bapt. 1 cl. murata, a Rege Jagiel. a. 1388 fundata 6260
 Praepositus Antonius Czerniawski.
 Vicarii: Adam Kuleszo.
 — Felix Mieszkis.
 Capellae in coemeterio Rossa mur., et in aedibus post PP. Franciscanos.
3. Eccl. paroch. S. Spiritus 2 cl. circa. a. 1441 a. Rege Alexandro fund., cura Prior. Ord. Praedicator. oper. latericio exstructa a. 1679: consecrata ab Eppo Brzostowski 1688 a., a vero 1899 sumptib. Antonii Daniszewski Praepositi renovata 6015
 Praepositus Antonius Daniszewski.
 Vicar.
 — Antonius Puncul.

4. Eccl. S. Georgii M. (Seminar.) post a. 1506 a Palatino Principe Nicolao Radziwill fundata.

Rector Seminarii diocesani et professores v. s.

5. Eccl. S. Crucis fund. a Gastoldo a. 1334, murata a 1543 ab Eppo Paulo Holszanensi, moderna a Bonifr. post. a 1635 exstructa.

Capel. Franciscus Wołodzko.

6. Eccl. paroch. ad. Portam. Acial. sub. tit. S. Teresiae V. 3 cl. a. 1646 a Subcancell. Pac Stephano ac. Ign. Dubowicz oper. later. exstructa 10550

Adm. Joannes Mokszecki, Decanus.

Vicar. Dyakowski Napoleo.

— Boleslaus Teżyk.

Capellae: super Portam Acialem cum Imagine B. Mariae V. miraculis gloriosa a. 1671 e ligno, a. vero 1829 opere later exstructa, et in hospitali opthalmico.

7. Eccl. Montis Salvator. sub. tit. Ascens. Dni, murata, a. 1695 a Theophilo Plater fund.

Adm. Stanislaus Jasieński.

8. Eccl. Paroch. Ss. Ap. Philippi et Jacobi 3 cl. a. 1542 a Castellano Georgio Chreptowicz erecta, a. vero 1690—1797 cura Prior. Ord. Praedicator. opere later. exstructa 10233

Adm. Bohdanus Wyszyński, S. Th. C.

Vicar. 1. Casimirus Klepacki.

— 2.

Capella in Carcere.

Capellanus.

9. Eccl. paroch. S. Raphaelis Archang. 3 cl. murata, a. 1703 a Michaelae Koszyc aedificata 1996

Adm. Joannes Uszyłło.

Vicar. Venceslaus Turlaj.

— Antonius Beszta-Borowski.

Capella in Coemeterio.

10. Eccl. paroch. post PP. Bernard. sub. tit. S. Francisci Seraph. 2 cl. murata, 1469 a Rege Casimiro Jagiellon. fundata 8500

Adm. Joannes Kretowicz.

Vicar. 1. Alexander Sarosiek.

— 2. (vacat.)

Mans. Joannes Józefowicz.

Capellae: in Coemeterio et Scalae Christi.

11. Eccl. paroch. Omnium Sanctorum 1 cl. murata, a. 1620 a Woitecho Chludziński fundata 25900

Adm. Joseph Fordon.

Vicar. 1. Victor Kochański.

— 2. (vacat.)

— 3. (vacat.)

Mans. Antonius Grekowicz.

Capellae: Ponary, Biała Waka.

12. Eccl. paroch. Ss. Ap. Petri et Pauli 2 cl. murata, a Magno Duce Exercit. Lith. Pac a. 1688 erecta 15000

Adm. Franciscus Zawadzki.

Vicar. Victor Szykiewicz.

— Thaddaeus Zawadzki.

Mans. Thomas Korbutowicz.

— Antonius Żwyłowski.

Capellae: Kojrany, in coemeterio, in disciplinari carcere — Capel. Th. Korbutowicz et in Nosocomio amentium—Cap. Anicetus Butkiewicz.

13. Eccl. S. Annae pro Germanis Catholicis, murata ab Anna conjug. M. D. Vitoldi a. 1392 erecta 997

Adm. Joannes Łabok, S. Th. M.

14. Eccl. Monialium Ord. S. Benedicti sub. tit. S. Catharinae V. M. murata, a. 1622 a Nicolao et Cathar. Horodyski fundata.
Capellanus Stanislaus Maciejewicz, S. Th. M.
15. Eccl. S. Bartholomaei Ap. a 1644 erecta a Jacobo Zalomaj, moderna a. 1824 exstructa
Capell. Josephus Olechno, S. Th. M.
16. Eccl. S. Stephani Prtm. murata, a. 1600 a sacerd. S. J. Wysocki ex elemosynis fundata.
Capell. Constantinus Kontrym, S. Th. M.
17. Eccl. S. Nicolai Ep. fund. circa 1320 a fabricis germanicis, a. 1400 loco lignae sumptib. Palatini Jewno murata erecta est.
Capell. Antonius Wiskont.
18. Capella Domus Beneficentiae, sub. tit. S. Joseph Sponsi B. M. V., fund. a Radziwill et eppe Kossakowski 1798 a.
Capell. Julianus Raczkowski.

Idem decanatus extra fines Civitatis Vilnae.

1. *Niemenczyn*—eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Archang. 2 cl. murata, a. 1387 a Rege Jagiellone fundata, a. vero 1842 sumpt. parochian. renovata 7382
Administrator Casimirus Rogowski.
Vicar. 1. Eduardus Dokurno.
— 2. (vacat.)
(Off. post. Niemenczyn).
2. *Sużany* s. t. S. Felicis Vales. murata, a quo et quando fundata sit, incertum, a. 1856 a Comite Joan. Tyszkiewicz renovata 3087
Adm. Franciscus Rasztutis.

- Capellae: in Coemeterio et in Lubow.
(Off. post. Podbrodzie.)
3. *Suderwa*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. murata, a. 1803 ab Eppe Wolczacki fundata 4275
Adm. Adamus Łojko.
Vicar. (vacat.)
Capella Szylany.
(Off. post. Wilno.)
4. *Mejszagola*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. Mariae V. 4 cl. murata, a. 1387 a Rege Jagiellone fundata, a. vero 1865 cura sacerd. Urbanowicz renovata 5400
Adm. Alphonsus Petrus.
Vicar.
Capellae Izabelino.
(Off. post. in loco.)
5. *Muśniki*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. a Stanislaw Kiszka palat. Witebsc. ante a. 1614 fundata lignea, a. vero 1855 sumpt. parochian. oper. later. exstructa 3583
Adm. Josephus Szymkunas.
(Off. post. Muśniki).
6. *Kiernowo*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lignea—fund. Jagiellon et Vitoldi, ditata 1495 ab Anna Koricka 3087
Adm. Aloisius Urbanowicz.
Capellae: penes Ecclesiam et in Plikiszki.
(Off. post. Muśniki).
7. *Czabiszki*—eccl. par. s. t. S. Joannis Babt. 5 cl. loco lignae a. 1810 a Dno Pilsudzki oper. later. exstructa 2712
Adm.
(Off. post. Żośle).
8. *Werki*—eccl. par. sub. tit. Invent. S. Crucis. 5 cl. murata, a. 1664 a Eppe Bialozor fund.

a. vero 1755 a Michaele et Christina Piotrowski renovata 5050
 Adm. Joannes Adamowicz, S. Th. C. 137911
 Vicar. (vacat.)
 (Off. post. Werki).
 Capellae: 1) circa Ecclesiam cum stationibus passionis D. N. Jesu Christi 23.
 Capellae: 2) in aula Czerwony dwór.
 — 3) Rzesza.

XX. Decanatus Vilnensis in districtu.

1. *Turgele*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. murata, a. 1500 a Dno Wencesl. Mongierdowicz fund. a. vero 1837 a sacerdot. Brzostowski renovata 10748
 Adm. Paulus Szepecki.
 Vicar. Stephanus Wierzbowski.
 Mans. Jacobus Walentynowicz.
 Capella in coemeterio murata sub tit. S. Felicis Vales. a. 1850 a. Dno Kobyliński renovata.
 (Off. post. Jaszuny).
2. *Gierwiaty*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. a. 1526 ab Eppo Joanne fundata. post 200 an. ab Eppo Zienkowicz reaedificata, a. 1900 — 3 murata a Cur. Ladislao Olszewski et parochianis erecta 7571
 Adm. Ladislaus Olszewski.
 Vicar.
 Capellae: Sokolojcie, Giry.
 (Off. post. Worniany).
3. *Taboryszki*—eccl. par. s. t. S. Michaelis Arch. 4 cl. lignea, a. 1770 a Dno Skarbak-Ważyński erecta 8819
 Adm. Andreas Lacki.

- Vicar.
 Capella in Coemeterio a. 1807 aedificata.
 (Off. post. Oszmiana).
4. *Worniany* — eccl. par. s. t. S. Georgii M. 4 cl. fund. circa a. 1640 a Maria Songajlo, murata a. 1769 a Marianna Abramowicz reaedific., 1903 a. sumptibus parochianorum et praep. Mich. Głębocki ampliata 8779
 Adm. Thaddaeus Zahorski, decanus.
 Vicar. Paulus Obolewicz.
 Capella Woronae s. t. S. Georgii, murata.
 (Off. post. Worniany).
  5. *Rudomina* — eccl. fund. a. Gregorio et Marianna Massalseiis c. a. 1640, suppressa a. 1866; aedific. nova . . . . .
 Adm.
  6. *Porudomina*, eccl. fil. aedificatur 2369
 Adm.
  7. *Lawaryszki* — eccl. paroch. s. t. S. Joannis Baptistae 4 cl. lignea, a. 1444 a. Rege Ladislao Warnen. erecta, a. 1906 murata sumptib. parochian. 9947
 Adm. Josephus Mironas.
 Vicar. 1. Boleslaus Serafin.
 — 2.
 (Off. post. Wilejka).
  8. *Michaliszki*—eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Arch. 5 cl. murata, a. 1622 a. Paulo-Cypriano Brzostowski erecta 3160
 Adm. Josephus Rowiński.
 Capella in coemeterio murata a. Dno Kotwicz erecta.
 (Off. post. Michaliszki).
  9. *Bujwidze* — eccl. paroch. s. t. S. Georgii M. 5 cl. lignea, a. 1785 a Dno Radziszewski erecta 3870
 Adm. Vincentius Baniewicz. 52894
 Capellae: Rubno, Bujwidze, Pryciuny.

XXI. Decanatus Vilejensis. (gub. Viln.)

1. *Radoszkowicze*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 3 cl. a. 1447 a Castell. Giedygołdowicz erecta est lignea, a vero 1859 a sacerdot. Petro Żyliński oper lateric. exstructa . . . 4106
Adm. Victor Białozor, Decanus.
Vicar.
Mans. Michael Ordyński.
Capella Radoszkowicze in coemeterio.
(Off. post. Radoszkowicze).
2. *Budslaw*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. Alexandri Jagiellon. 1504 murata, a. 1783 a parochianis erecta . . . 4956
Adm. Vincentius Miskinis.
Vicar.
Filia Berezówka.
Capella Budslaw in coemeterio.
(Off. post. Dolhinow).
3. *Dolhinow* — eccl. paroch. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. fund. Caroli et Evae Drucki Sokoliński 1704 a.; murata, a. 1853 a parochianis erecta . . . 7354
Adm. Hilarius Daniłowicz.
Vicar.
Filiae: Karolin et Żary.
Capella Dolhinow et in coemeterio.
(Off. post. Dolhinow).
4. *Kościeniewicze* — eccl. paroch. s. t. Immac. Concept. B. M. V. 4 cl. a. 1663 erecta est lignea, a. vero 1763 a sacerdot. Feliciano S. J. opere later. exstructa . . . 5500
Adm. Joannes Krzywicki.
Vicar.
Capellae: Serwecz, Kulbaczyn, Kowieniowo et Horodyszcze.

- (Off. post. Kościeniewicze).
5. *Olkowicze*—eccl. paroch. s. t. Visit. B. M. V. 4 cl. lignea, a. 1722 ab Eppo Horain anno vero 1905 cura praep. Ed. Wojciechowski et sumptibus parochian. murata erecta . . . 6600
Adm. Eduardus Wojciechowski.
Vicar.
Filia Wiazyń.
Capellae: Starzynka, Obodowce et Ościukiewiczze.
(Off. post. Iliia distr. Wilejens).
  6. *Krzywicze* — eccl. paroch. cum. Statua Salvatoris miraculis gloriosa, 5 cl. murata, a. 1777 a. paroch. erecta . . . 3223
Adm. Casimirus Rybikowski.
Capellae: Kniahiń et Korczowatka.
(Off. post. Dolhinow).
  7. *Lebiedziew*—eccl. paroch. Nativ. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1476 a Principe Holszański erecta, a. vero 1898 a Praeposito et parochianis restaurata . . . 2412
Adm. Josephus Staszkievicz.
Capella Malinowszczyzna et in coemeterio murata.
(Off. post. Mołodeczno).

XXII. Decanatus Wiszniewensis. (gub. Viln. Oszmian. distr.)

1. *Wiszniew* — eccl. par. s. t. Visit. B. M. V. 3 cl. fund. a. 1498 a Simone Gedygołdowicz; a. 1624 a Com. Chreptowicz murata . . . 7310
Adm. Eduardus Cerran.
Vicar.
Capella in coemeterio.
(Off. post. Wiszniew.)

2. *Gieranony* — eccl. paroch. s. t. Nicolai Ep. 3 cl. fund. 1411 a Sigism. Kiejstutowicz: murata, a. 1519 a Duce Gasztoldo erecta . . . 3363
Adm. Joseph Juchniewicz.
(Off. post. Żemlosław).
3. *Dziewieniszki* s. t. Ss. Rosarii B. M. V. lignea, a. 1474 ab eod Gasztoldo erecta . . . 5950
Adm. Stephanus Umbras,
Capella Berdowsczyzna.
(Off. post. Bieniakonie).
4. *Hruzdowo-Oborek*—eccl. paroch. s. t. Assum. B. M. V. et S. Rochi, 5 cl. fund. 1473 a Bohdano et Andrea Sakowicz, lignea a. 1773 a Principe Ogiński erecta . . . 3721
Adm. Casimirus Cholawo.
Capellae: in coemeterio, Chołchła et Czernowo.
(Off. post. Molodeczno).
5. *Derewna*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. murata, a. 1590 a Principe Nicolao Radziwiłł erecta . . . 6800
Adm. Joannes Weber.
Vicar.
Capella in coemeterio paroch.
(Off. post. Stolbcy gub. Minscen).
6. *Iwje*—eccl. paroch. 2 cl. fund. a. 1538. moderna a Nicolao Kiszka a. 1563 Pp. Bernardin. erecta, ab an. 1837 parochialis s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli . . . 10200
Adm. Nicodemus Tarasewicz, decanus.
Vicar. 1. Miecislaus Sawicki.
— 2.
(Off. post. Iwje).
7. Filia Dudy s. t. Ss. Rosarii B. M. V. lignea. a. 1772 a Dno Zienkowiec erecta . . . 3885
Filiat. Vincentius Sidorowski.

- Capellae: in coemeterio et Jatołtowicze.
(Off. post. Iwje).
8. *Konwaliszki* — eccl. paroch. s. t. S. Nicolai Ep. Miren., 5 cl. lignea, a. 1808 a Canonico Jankowski erecta . . . 3345
Adm. Casimirus Kuczewski.
Capella Stoki.
(Off. post. Bieniakonie).
  9. *Lipniszki*—eccl. paroch. s. t. S. Casimiri C. 4 cl. murata, a. 1510 a Rege Sigismundo fundata, a. vero 1804 reaedificata, a Principe Bezborodko, qua a. 1890 ab incendio consumpta e lapidibus exstructa est . . . 8000
Adm. Joannes Kunicki.
Vicar. Vitoldus Zaniewski.
Capella Zygmunciszki.
(Off. post. Bastuny).
  10. *Naliboki*—eccl. paroch. 5 cl. fund. ante. an 1447 s. t. Assumpt. B. M. V. lignea, a. 1570 a Principe Albrechto Radziwiłł erecta . . . 6882
Adm. Antonius Dawidowicz.
Vicar.
(Off. post. Iwienica gub. Minscen).
  11. *Subotniki*—eccl. paroch. s. t. S. Ladislai C. 5 cl. lignea a. 1570 a Principe Albrechto Radziwiłł fundata est, a. vero 1900 curam animar. gerente sacerd. Mikielunas sumptib. Comitiss. Ladislai Umiastowski murata erecta est . . . 5565
Adm. Joannes Krzysztofik.
Vicar.
Capellae: Kwiatkowce et in coemeterio.
(Off. post. Żemlosław).
  12. *Lazduny* — eccl. par. 5 cl. s. t. Ss. Ap. Sinis et Judae lignea, a. 1570 a Princip. Albrechto Radziwiłł fundata, a. 1772 a Dno Zienkowiec reaedificata, a. vero 1852 a Dno

Oscaro Milewski restaurata parochialis ab a. 1904 6600

Adm. Franciscus Mackiewicz.

(Off. post. Iwje).

13. *Surwiłszki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, a. 1560 a Dna Rosa Hajkowa erecta 3843

Adm. Josephus Żero.

Capella Klewica.

(Off. post. Żemłosław).

14. *Traby* — eccl. paroch. s. t. Nativ. B. M. V. 4 cl. fund. a. 1410 a Maryna Gasztoldowa, a. 1534 ab Alberto Gastoldo reaedif 4550

Adm. Franciscus Czaglis.

(Off. post. Holszany).

15. *Zabrzeź* — eccl. paroch. s. t. Sss. Trinitatis, 5 cl. lignea, a. 1466 ab Alexandro Zabrzeziński erecta 7026

Adm. Curam animarum exercet Alexander Łoszakiewicz.

Vicar.

Capella Rożesław.

(Off. post. Wolożyn).

XXIII. Decanatus Wołkowyscensis. (gub. Grodn.)

1. *Civit. Wołkowysk*—eccl. paroch. s. t. S. Veneslai R. 3 cl. fund. Vitoldiana, murata a. 1848 a sacerd. Łętowski et parochianis erecta 8904

Adm. Ignatius Gryganiewicz, Decanus.

Vicar. Felix Zalewski.

(Off. post. civit. Wołkowysk).

2. *Krzemienica* — eccl. paroch. s. t. Corporis Chr. 3 cl. mur. a. 1617 a Castell. Wolski erecta 13121

Adm. Joannes Holownia.

Vicar. 1. Jaroslaus Wojdag.

— 2.

Capella in coemeterio s. t. S. Rochi.

(Off. post. Zelwa).

3. *Jalówka* — eccl. sub tit. S. Michaelis Arch. lign. fund. reginae Bonae; suppressa a. 1866; aedificatur nova sumptib. parochianor . . . 2399

Adm. Antonius Piątkowski.

(Off. post.

4. *Porozowo* — eccl. paroch. s. t. Michaelis Arch. 3 cl fund. a. 1460 a Joanne Rymwid, mur. a. 1828 a sacerd. Grabowiecki et parochianis erecta 7790

Adm. Josephus Kancler.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Porozowo).

5. *Wolpa* (Grodn. distr.) — eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl. fund. ab Alexio princ. Olszański a. 1478, lign. a. 1773 ab Eppo Kosakowski erecta 2600

Adm. Venceslaus Grodzki.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Lunna).

6. *Mścibow*—eccl. par. s. t. S. Joan. Babt. 4 cl. lign. a. 1512 a regina Bona erecta 3610

Adm. Marcus Burak.

Capella Walczuki.

(Off. post. Wołkowysk).

7. *Repla* — eccl. par. s. t. S. Annae, 4 cl. fund. a Georgio Scipione a 1632, lign. a. 1732 a. Michaelae Massalski erecta 5430

Adm. Ladislaus Ławrynowicz.

Vicar.

Capella Tereszki et in coemeterio.

(Off. post. Lunna).

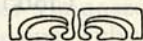
8. *Miedzyrzecze* — eccl. sub. tit. Annuntiationis B. M. V. lign. a 1533 a Mathia et Catharina Kloczko fund., a. 1891 suppressa; aedificatur nova sumptibus parochianor 3023
Adm.
9. *Swislocz*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lign. fund. ante Reform. a Pakoszio, a. 1630 restituta cultui catholico, a. 1666 a Subthesaur. Lith. Kryszpin dotata 4598
Adm. Miecislaus Chrzonowicz.
Capella Ss. Angelor. Cust in aula Krasna.
(Off. post. Swislocz).
10. *Zelwa* — eccl. sub tit. SSS. Trinit. et Imm. Concept. B. M. V. a Mich. Nacerowicz a. 1170 fund. in monte; a. 1866 suppressa. Aedificatur nova sumptib. parochianor. 2242
Adm. Ludovicus Kluk.
(Off. post. Zelwa).
11. *Szydłowice*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. fund. a Sophia, Anna et Camilla Krupskie a. 1571 lign., a. 1600 a Castell. Wolski restaurata 5240
Adm. Casimirus Stanionis.
Vicar.
Capella in coemeterio.
(Off. post. Wolkowysk).
12. *Hniezna* — eccl. par. s. t. S. Michael. Arch. 5 cl. mur. fundatio ingnota vetustissima a. 1424 a Dno Szemiotowicz dotata 2560
Adm. Venceslaus Harasimowicz.
Capella in coemeterio.
(Off. post. Wolkowysk).
13. *Pieski*—eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. fund. Sapiiehiana, dotata ab Oskierka 1801, ab a. 1802 parochialis, lign. a. 1857 a. Comite Venceslao Krasicki erecta 1020

- Adm. Stanislaus Krzywiec.
(Off. post. Pieski.)
14. *Roś* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 5 cl. mur. a. 1616 a Duce Hieron. Chodkiewicz erecta 1387
Adm Maximilianus Sarosiek.
Capella Moczulna in coemeter.
(Off. post. Roś).
15. *Strubnica*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis. 5 cl. fund. reg. Bonae, lign. a. 1740 a Georg. Sen-Sieniensi et sacer. Abramowicz erecta 2358
Adm. Joseph Balczunas.
Capella Mosiewicz.
(Off. post. Pieski).

58618

Summa omnium catholicorum utriusq. sexus in dioecesi Vlnensi 1438522

MONASTERIA

in dioecesi Vilnensi.

Monasterium Sanctimonialium S. Benedicti penes Eccl. S. Catharinae V. M. Vilnae 3 classis.

<i>Abbatissa;</i> Albina Grekowicz	66 46
<i>Sorores:</i> Catharina Konoplanska	71 43
Valeria Pietraszkiewicz	82 64
Euphemia Chomicz	65 46
Placida Chomicz	64 45
Benedicta Chilińska	61 46
Ciołkiewicz	

Monasterium PP. Franciscanorum Grodnae 2 cl.

<i>Praep.</i> Michael Rutkowski	34 11
Vic. Miecislaus Wondrak	

Extra Monasterium:

Thomas Syrwid	73 45
-------------------------	-------

Monasterium Monialium ord. S. Brigidae Grodnae 1 classis.

<i>Antistina:</i> Eleonora Skrzendziewska	87 66
---	-------

<i>In novitiatu:</i> Natala Heos	
Anna Siemienowicz	

Ordin. S. Dominici.

Ordin. S. Benedicti.

Scholastica Chodasiewicz	60 46
------------------------------------	-------

Monasterium monialium ord. S. Bernardini in civitate Stonim 3 classis.

<i>Antistita:</i> Judith Snarska	72 10
<i>Sorores:</i> Coletta Hureczyn	67 46
Anna Poplawska	83 64

In Monasterio PP. Franciscanor. Grodnae detenti.

Silvester Łuszczyński.
Joannes Domaszewicz.
Theodosius Żylinski

PRESBYTERI EMERITI.

1. Julianus Raczkowski.
2. Ignatius Daszczar, diaconus.
3. Thomas Korbutowicz.
4. Antonius Żwyłowski.
5. Stanislaus Drzewiński.
6. Ladislaus Klukowski.
7. Benedictus Bijejko.
8. Adolphus Kassianowicz.
9. Antonius Grekowicz.
10. Joseph Olechno.
11. Boleslaus Osiecki.
12. Jaroslaus Rosiński.

Sacerdotes qui anno elapso et currenti obierunt.

Quivis sacerdos tenetur pro singulis defunctis fratribus dicere unam Missam.

	Nativ.	Sacer.
1. Zwierko Aleksander, S. Th. c. praep. eccl. Holsz. † 19 dec.	31	5
2. Sienkiewicz Joseph., praep. et decanus Lidensis † 27 dec.	67	44
3. Silicki Petrus, Vic. eccl. Grodn. post. pp. Bern. † 29 dec.	30	3
4. Staszewicz Leurentius Vic. eccl. Vetus Troc. † 31 dec.	76	51
5. Kulesza Ladislaus emeritus † 16 dec.	71	45
6. Szablicki Joannis, Filial. eccl. Marcink. † 28. ianuarii	35	11
7. Masiulis Michael, Adm. eccl. Bujwid. † 27 martii	58	30
8. Horbatowicz Felix, adm. Eccl. Ossov. † 8 apr.	39	11
9. Krzyżewicz Franciscus Emeritus † 29 sept.	72	49
10. Wolczk-Wolk Josephus	41	1
11. Janislawski Xaverius	80	47
Commendatur orationibus Wojtkiewicz Julius Fr. M. O. † 4 Dec.	85	61

CATALOGUS

Cleri tam saecularis quam regularis dioecesis Vilnensis.

	A n n i.		
	Aetat.	Sacerd.	Officii.
A.			
Aborowicz Nicodemus, Vic. Eccl. Ejszysc. Dec. Rad	1878	1904	1905
Aborowicz Michael, S. Th. M. Catech. Commere. fem. scholae, Mercatoriae et chem. techn.	1870	1895	1903
Aborowicz Christophorus, Adm. eccl. Knyszyn, Bialostoc, Dec.	1868	1891	1897
Abramowicz Adam adm. Derec. Słon. Dec	1881	1905	1906
Adamowicz Joannes, S. Th. C. Adm. eccl. Werk. Viln. Dec.	1867	1980	1902
Ambrożewicz Joseph, ...	1855	1880	
Audycki Antodius, S. Th. C. Adm. eccl. Rudnic. Dec. Troc.	1853	1878	1905
Augun Joseph, Adm. eccl. Żyźmor. Troc. Dec.	1864	1887	1901
Auksztolis Justinus Vic. Eccl. Żyźmor. Dec. Troc.	1881	1906	1906
B.			
Bajko Carolus, S. T. M. Prael Archid. Cath. Viln. Rector. Seminar. dioecesis	1859	1886	1898
Bajksztis Franciscus, Adm. eccl. Winn. Bielsces. Dec.	1851	1877	1900
Balcunas Josephus, Adm. eccl. Strubn. Dec. Walkow.	1880	1903	1905
Balkowski Petrus, Adm. eccl. Szeszol. Giedr. Dec.	1858	1895	1897

Baloban Ludovicus, Adm. eccl. Krync. Crodn Dec.	1872	1897	1901
Baltuszko Felix, Adm. eccl. Niemonaje. Mer. Dec.	1865	1897	1899
Bandziewicz Casimirus, Adm. eccl. Malat. Dec. Giedrojce.	1851	1886	1900
Baniewicz Vincentius, Adm. eccl. Bujw. Dec. Viln.	1863	1891	1906
Bejnarowicz Jaroslaus, S. T. C. Adm. eccl. Korkoż. Dec. Świec.	1863	1888	1906
Bernot Franciscus, Fil. Rotnic. Dec. Merec	1864	1888	1905
Bertulis Petrus, Vic. Daug. Dec. Święc. Beszta-Borowski Antonius, Vic. Eccl. Viln. S. Raphaelis Arch	1866	1891	1904
Bialozor Victor, Dec. Wileje. Adm. eccl. Radoszkovic	1880	1904	1904
Bienasz-Krzywiec, Adm. eccl. Borodz. Dec. Dżisz	1870	1894	1906
Bijeko Benedictus	1873	1902	1902
Bobkiewicz Joannes, S. T. M. Filial. Kozakisz. Dec. Troc. Ord. S. Stan. et S. An. 3 cl. Eq. crue. pect. dec.	1894	1879	
Bobnis Franciscus, Vic. Iezior. eccl. Dec. Grodn.	1845	1868	1902
Bojaruniec Hippolytus, S. Th. M. Profes. et Procur. Sem. Viln. et Notarius	1879	1902	1905
Bolcewicz Henricus.	1872	1909	1909
Borodicz Josephus, Adm. eccl. Mior. Dec. Dżisz.	1866	1889	
Branicki Ignatius, Vic. eccl. Trocen.	1867	1897	1905
Brazis-Frej Theodorus, Vic. Eccl. Cathedralis	1880	1903	1905
Brodowski Ladislaus, Mans. Dobrzyn. Dec. Bialostoc	1870	1900	1905
Brozowski Stanislaus, Adm. eccl. Radun. Dec. Radun.	1864	1887	1906
	1858	1888	1899

Brzozowski Vincentius, ...	1835	1859	
Buczyński Josephus, Capell. in Waka Dec. Viln. in distr.	1836	1859	1906
Buczys Josephus Vic. Eccl. Białostoc. Budro Petrus, Adm. eccl. Butrym. Dec. Radun	1874	1906	1906
Budwid Philippus, Adm. eccl. Hermanowic. Dec. Dzisz.	1879	1902	1906
Budwid Vincentius, Adm. Stoklisc. Dec. Merec.	1895	1884	1900
Bugianis Mathias, Adm. eccl. Zadziew. Dec. Nadwilej.	1841	1868	1883
Bujno Julianus Vic. Eccl. Trzecian. Dec. Białost.	1867	1892	1901
Bujwis Daniel, Adm. eccl. Głęb. D. Dzisz. Burak Casimirus, Adm. eccl. Solecz. Dec. Radun	1880	1906	1906
Burak Marcus, Adm. eccl. Mscibow: Dec. Vol.	1872	1896	1905
Burba Joannes, Vic. eccl. Święcian . . Burba Joan., Adm. et. Dec. Swiencian. aur. cruce. dec.	1877	1902	1904
Burbulis Paulus, Adm. eccl. Boguslawise. Dec. Giedroj	1879	1900	1904
Butkiewicz Anicetus, Capel. in Nosocomio amentium.	1880	1904	1904
Bystrais Simeon, Adm. eccl. Niemon. Dec. Mer.	1853	1878	1903
	1868	1897	1900
	1870	1895	1893
	1874	1895	1906

C.

Cienzielski Sigismundus, Vic. Cap. Mil. dist Varsowiensis	1860	1883	1903
Cerran Eduardus, Adm. eccl. Wiszniew. Dec. Wiszniew	1874	1897	1904
Chalecki Alphonsus, Adm. eccl. Ikażn. Dec. Dzisz.	1874	1899	1905
Chalecki Lucian, S. T. M. Praeceptor. Commerc. et. real. scholar. Białost.	1873	1899	1900

Chodyko Alexander Vic. Eccl. Grodn. post. PP. Bernard.	1880	1905	1906
Chodyko Romualdus, Adm. eccl. Sidr. Dec. Sokole.	1878	1903	1906
Cholawo Casimirus, Adm. eccl. Hruzd- Obor. Dec. Oszm.	1873	1899	1905
Chomicki Joannes, Adm. eccl. Perlejew. Dec. Bielse.	1876	1899	1905
Chrzezonowicz Miecislaus, Adm. eccl. Swiśtoc. Dec. Wolkow	1872	1901	1904
Cybulski Isidorus, Adm. eccl. Janow. Dec. Sokole.	1868	1895	1898
Czaglis Franciscus, Adm. eccl. Trab. Dec. Wiszn.	1874	1903	1906
Craplik Josephus, Filial. Przel. Dec. Merec.	1876	1899	1903
Czarkowski Boleslaus, Adm. eccl. Po- bikr. Bielse. Dec	1873	1898	1901
Czarkowski Sigismundus, Adm. eccl. Korye. Dec. Sokol.	1873	1897	1902
Czarkowski Theophilus	1873	1906	—
Czelkis Petrus, Adm. eccl. Hermanisc. Dec. Lid.	1868	1898	1905
Czepan Cajetanus, Cur. Daniusz. Dec. Swir.	1872	1900	1904
Czerniawski Antonius, S. T. M. Praep. Eccl. Viln. S. Joannis Bapt.	1867	1892	1905

D.

Dalinkiewicz Antonius, Adm. eccl. Juchnow. Dec. Białostoc	1870	1892	1896
Daniłowicz Hilarius, Adm. eccl. Dol- hinow. Dec. Wilejc.	1874	1896	1903
Daniszewski Antonius, Adm. eccl. Eccl. Viln. S. Spir. aur. cruce pect decor.	1840	1864	1883
Daszczar Ignatius, diaconus in mo- nast. Bernard. Kretyngae	—	—	—

Dauksza Casimirus, Adm. eccl. Kukuc Dec. Święc.	1866	1896	1906
Dawidowicz Antonius, Adm. eccl. Na- liboc. Decan. Wiszniew	1860	1888	1898
Deksnis Antonius, Adm. eccl. Piosz Dec. Mer	1868	1894	1902
Deksnis Josephus, Filial. Butryman, Dec. Merec.	1857	1878	1902
Diakowski Napoleon, S. T. M. Vic. Viln. ad Port Acial.	1374	1903	1903
Dibel Eduardus, Adm. eccl. Żodzisc. Dec. Swir.	1870	1893	1899
Dokurno Eduardus, Vic. Niemen. eccl.	1865	1888	1906
Doliński Thomas, S. Th. C. Adm. eccl. Grodn. Bernard. Eccl. et praecep- tor scholae indust. acuendae, ord S. Stanislai 3 cl. eq.	1748	1876	1898
Dolżyk Paulus, Adm. eccl. Lubin. Dec. Bielse.	1871	1897	1901
Domaszewicz Joannes	1866	1889	—
Dowbor Antonius, Adm. eccl. Nie- wodnic. Dec. Białostoc.	1835	1858	1867
Druktejn Dominicus, Adm. eccl. Prozor. Dec. Dzisn.	1867	1894	1897
Drzewiński Stanislaus, Mans. eccl. Grodn. PP. Bernard.	1829	1852	1901
Dudziński Julianus, Vic. eccl. Białost.	1880	1905	1905
Dulko Alexander, Adm. eccl. Daniłow. Decanus Nadvileje.	1858	1888	1890
Dzieszulski Alexander, Adm. eccl. Postaw. Dec. Nadvileje.	1863	1888	1893
E.			
Ejdziatowicz Julianus, Adm. eccl. ac Dec. Oszmian	1868	1891	1904
Ejner Ignatius, Adm. eccl. Odelse. Dec. Sokole	1861	1884	1894

Ejtminowicz Guilielmus, infirmus in nosocomio Nowo-Wilejsk	—	—	—
Ellert Juliannus-Aloysius, S. T. C. De- canus Grodn. Adm. eccl. Far. eccl. praeceptor gymnas. pueror. et puellar ord. S. Vladim. 3 cl. S. Stan. et Annae 2 cl. Eq.	1866	1889	1896
Ellert Victor, Adm. eccl. Janow. Dec. Kob. ryn	1860	1884	1895

F.

Farbotko Josephus Vic. eccl. Brześć- Lith.	1877	1906	1906
Fordon Josephus, Adm. eccl. Eccl. Viln. OO. Sanctorum.	1862	1887	1995
Fraçkiewicz Victor, S. T. M. Protono- tarius Apostolicus Praelatus domasti- cus Suae Sanctitatis Canon Cath. Viln. et Officialis Consistorii Ord. S. An- nac 2 cl. eq.	1835	1861	1904

G.

Gabszewicz Josephus, Adm. eccl. Du- bine Dec. Giedrojce	1834	1860	1883
Gabszewicz Vincentius, Adm. eccl. Dolub. Dec. Bielse.	1872	1895	1901
Gajlewicz Antonius, Adm. eccl. Grau- żysc, Dec. Oszmian	1865	1898	1901
Gaudzewicz Joannes, Adm. eccl. Kowal. Dec. Troc	1861	1884	1904
Gaul Josephus, Adm. eccl. Ciechano- wicz. Dec. Bielse	1870	1897	1901
Gielazunas Rochus, Vic. Nac. eccl. Dec. Radun	1866	1897	1902
Gintowt-Dziewałowski Nicasius-Jo- sephus, Adm. eccl. Ejszysc. Dec. Rad.	1861	1893	1904

Gintowt-Dziewaltowski Vienceslaus, Adm. eccl. Nieczec. Dec. Lid.	1880	1902	1906
Głębocki Michael, Capell. mon. Grodn. Brigidae	1834	1857	1905
Głodeń Georgius, Adm. eccl. Strun. Dec. Święc.	1848	1889	1896
Górski Ceslaus, Adm. eccl. Dombrow. Dec. Sokolcen	1872	1895	1903
Grabowski Michael-Venceslaus Vic. eccl. Dąbrow. Dec. Sokole.	1883	1906	1906
Grekowicz Antonius, Mans. eccl. Viln. OO. SS.	1839	1862	1897
Grodzki Venceslaus, Adm. eccl. Wolp. Dec. Wolkow.	1878	1901	1905
Gruźdź Constantinus, Adm. eccl. Użugost. Dec. Troc	1871	1896	1900
Gryganiewicz Ignatius, Decanus, et Adm. eccl. Wolkowysc	1854	1881	1892
Grzybowski Alphonsus, Adm. eccl. Landwar. Dec. Troc.	1836	1863	1906
Grzybowski Paulus Vic. eccl. Farn. Grodn.	1874	1905	1905
Gudanis Joannes, Vic. eccl. Radun .	1869	1904	1904

H.

Hajduk Alexander, Adm. eccl. Boćk. Dec. Bielse.	1874	1900	1904
Hajkowicz Ferdinandus Vicar. Suchov. Dec. Bielse.	1873	1905	1905
Hanusowicz Joannes, S. T. C. Prael. Cath. Viln. Visitator. monaster. prae- ceptor I gymn. ord. S. Annae et S. Stanisłai 3 cl. eq.	1863	1886	1901
Harasimowicz Venceslaus, Adm. eccl. Hniezn. Dec. Wolkowysc.	1865	1897	1903
Holak Valerianus, Vic. Eccl. Swiren- sis	1880	1905	1905

Holownia Joannes, Adm. eccl. Krze- mien. Dec. Wolkowysc	1876	1900	1905
Hryniewski Leo Vic. eccl. Słonim . . .	1871	1906	1906
Huniewicz Stanislaus, Vic. eccl. Holsz. Dec. Oszm.	1879	1905	1904

I. J.

Iłcewicz Josephus, S. T. C. Adm. eccl. Constant- Dec. Święc.	1857	1883	1906
Jabłoński Romualdus, Adm. eccl. Dolis. Dec. Białostoc.	1870	1892	1893
Jabłoński Antonius, Adm. eccl. Mur- Oszmian. Dec. Oszm.	1868	1891	1899
Jancewicz Macarius, Adm. Udziel. Dec. Dzisz.	1875	1901	1906
Jankiewicz Joannes, Adm. Bieniak. Dec. Radun	1863	1898	1905
Janowicz Boleslaus, Adm. eccl. Kalin. Dec. Białost.	1869	1891	1904
Janulanis Hieronimus Vic. Olkien. eccl. Dec. Mer.	1880	1903	1906
Januszewicz Georgius, Vic. eccl. Ca- thedralis	1872	1901	1905
Jarocki Boleslaus-Vincentius, Adm. eccl. Kamione. Dec. Grodn.	1868	1890	1892
Jaroszewicz Albinus, Adm. eccl. Strab. Dec. Bielse.	1879	1901	1904
Jarosz Dominicus, Adm. eccl. Wielk.— Ejsymont. Dec. Grodn.	1857	1882	1900
Jasiak Bartholomeus Adm. eccl. Siele. Dec. Pruz.	1862	1890	1906
Jasiński Stanislaus, Adm. eccl. Viln. Montis Salv.	1869	1894	1905
Jeleniewski Eustachius, Adm. eccl. St. Troc. Dec. Troc.	1833	1863	1901

Józefowicz Joan., Mans. Viln. p. Bernard. Eccl.	1831	1864	1886
Józefowicz Mathias, S. T. C. Adm. Dor- sunisc. Dec. Troc. aur. pect. cruce. decor.	1848	1876	1895
Juchniewicz Josephus, Adm. eccl. Geran. Dec. Wiszniew.	1878	1901	1905
Juchnis Raphael, Filial. Olaw. Dec. Merec.	1874	1899	1902

K.

Kaczyński Antonius, Adm. Wys.-Lith. Dec. Brest.	1871	1900	1904
Kaj Benno, Vic. eccl. Bialostocensis.	1882	1905	1905
Kakareko Thomas, Adm. et dec Mere- censis	1864	1895	1905
Kanceler Josephus, Adm. eccl. Porozow. Dec. Wolkowysc.	1873	1897	1900
Karwelis-Korwel Joannes, Adm. eccl. Birszt. Dec. Merec	1874	1901	1903
Karwowski Josephus, Adm. et Decanus Troc.	1838	1862	1879
Kassianowicz Adolphus, Mans. et Poe- nitent. Eccl. Cath.	1839	1880	1891
Każarnowicz Joannes, Adm. eccl. Zabłoc. Dec. Radun.	1862	1887	1900
Kiecarys Joannes, Adm. eccl. Gielczyn. Białostoc. Dec.	1862	1884	1897
Kisiel Antonius, Adm. Kossow. Dec. Slonim	1836	1859	1881
Klamm Ladislaus, Adm. eccl. Rożan Dec. Lid.	1874	1901	1904
Klamm Richardus, Capell. Monial. Ber- nard. Slonim	1878	1899	1905
Klepacki Casimirus Vic. eccl. Viln. SS. Ap. Philippi et Jae	1864	1892	1906

Klikowicz Josephus, S. T. C. Adm. Dau- gielisc. Dec. Swiencian. aur. cruce pect. decor.	1848	1876	1902
Kluk Ludovicus, Adm. eccl. Zielw. Dec. Wolk.	1882	1905	1906
Kluczyński Vincentius, S. T. D. Prael. domest. Suae Sanctitatis, Prael. Capit. Viln. f. m. Praesidis oc Eccl. Collegii ord. S. Vlodimiri 3 el. S. Stanislai 2 cl. et S. Annae 3 cl. eq.	1847	1871	1903
Klukowski Ladislaus	1832	1856	1905
Knobelsdorf Richardus, Adm. eccl. Suraż. Dec. Białostoc.	1866	1889	1900
Kochański Victor, Vic. eccl. Viln. OO. San.	1873	1902	1902
Kołas Paulus, Adm. Gieguż Dec. Troc.	1869	1896	1906
Kondrat Joannes, Vic. eccl. Lid.	1882	1905	1906
Kontrym Constantinus, S. T. M. Adm. Viln. Eccl. S. Stephani praeceptor Ostrobr. et Rajsc. scholarum	1840	1869	1905
Korbutowicz Thomas, Mans. Eccl. Ss. Ap. Petri et Pauli ac Capellan. in carcere detentor	1844	1875	1897
Korkuć Adolphus, Filial. Berezow. Dec. Białostoc	1836	1859	1903
Korn Boleslaus, Adm. eccl. Holszan. Dec. Oszm.	1867	1890	1906
Kosiński Leonardus,	1834	1857	1870
Kościa Constantinus, Cur. Kundz. Dec. Sokole.	1839	1863	1906
Kowalewski Casimirus, Adm. eccl. Kleszczel. Dec. Bielse.	1879	1903	1906
Kozakiewicz Ignatius, Adm. eccl. Zośl. Dec. Troc.	1861	1885	1903
Kraujalis Josephus, Adm. eccl. Czabisc.	1881	1904	1906
Kretowicz Joannes, Adm. Viln. Eccl. p. Bernard.	1871	1895	1899

Kryński Joannes, Adm. eccl. Łuczaj. D. Nadvil.	1862	1884	1902
Kryzstopanis Benedictus, Adm. eccl. Hoducisc. Dec. Swiencian.	1870	1896	1901
Krzywicki Joannes, Adm. eccl. Koścień. Dec. Wilejc.	1878	1901	1903
Krzyzstofik Joannes, Adm. eccl. Subotn. Dec. Wiszniew.	1865	1899	1905
Krzywiec Stanislaus, Adm. eccl. Piesc. Dec. Vołk.	1878	1902	1905
Kuchta Jpsephus, S. T. M. Assessor Consist. praecept Commer. scholae.	1873	1898	1904
Kuczewski Casimirus, Adm. eccl. Konwalisc. Dec. Wiszniew	1833	1856	1902
Kuczyński Joseph, f. m. cur. eccl. Porzecz Dec. Grodn.	1879	1903	1905
Kuleszo Adam, S. T. M. Vic. eccl. Viln. S. Joannis Bapt.	1881	1904	1905
Kundziewicz Joannes, Vic. Kobryn. eccl.	1877	1903	1903
Kunicki Joannes, Adm. eccl. Lipnisc. Dec. Wiszniew.	1873	1895	1905
Kunigielis Joannes Vic. eccl. Dzisz.	1879	1906	1906
Kuprel Stanislaus, Adm. eccl. Nowodw. Dec. Sokole.	1877	1901	1906
Kurczewski Joannes, S. T. M. Prael. Cap. Viln. Vice-Official. Consistor. et Professor Seminar.	1854	1881	1900
Kuryłłowicz Antonius.	1876	1900	—
Kuzmiński Joannes, Adm. eccl. Janisc. Dec. Giedr.	1873	1901	1903

L.

Lachowicz Stephanus, Adm. eccl. Drujens. Dec. Disn.	1867	1892	1905
---	------	------	------

Lacki Andreas. Adm. eccl. Taboryse. Dec. Viln. in distr.	1857	1883	1887
Lekstutowicz Casimirus, Filial. Przyjan. Dec. Święc.	1843	1876	1906
Lenkiewicz Placidus, ord. S. Benedicti, emeritus 25 auq.	1831	1861	—
Lenkszewicz Franciscus.	1831	1871	—
Leńskiwski Laurentius, Vic. Solensis. Dec. Oszm.	1870	1893	1904
Leszczyński Beleslaus, f. m. Cur. eccl. filial. Krypn. Dec. Białostoc.	1871	1894	1905
Lipnicki Augustinus, M. S. T. Prael. Praeposit. Capitali Viln. aur. cruce pector. et medal. in memor 1853 — 6 a. decor.	1821	1848	1886
Lubianec Carolus, S. T. M. Inspector Seminar.	1866	1898	1905
Lubowidzki Felix, Filial. Eccl. Małolecz. Dec. Radun.	1879	1901	1904
Lubowski Napoleon, Mans. Wys. Lit. Dec. Brest.	1836	1871	1898

Ł.

Łabok Joannes, S. T. M. Adm. Viln. Eccl. S. Annae et catech. scholae fem. Kulakowska.	1856	1884	1897
Łajewski Mathaeus, S. T. M. Adm. eccl. Żohud. Dec. Lid.	1872	1897	1898
Ławrynowicz Sigismundus, Mans. eccl. Białostocensis.	1838	1861	—
Ławrynowicz Ladislaus, Adm. eccl. Replans. Dec. Wołkowysc.	1869	1893	1895
Łojko Adamus, S. T. M. Adm. Suderwan, Dec. Viln.	1844	1869	1879
Łopuski Julianus, Filial. Uhov. Białost.	1860	1883	1906
Łoszakiewicz Alexander f. m. Adm. eccl. Zabrzez. Dec. Wiszn.	1876	1902	—

Euchtanowicz Ladislaus, Fil. Usniarz. Dec. Grodn.	1871	1902	1905
Łuszczyński Silwester, Grodnae in mo- nast.	1866	1890	—

M.

Maciejewicz Stanislaus, S. T. M. Ca- pel. Viln. Eccl. S. Catharinae, Con- fessar. monial. praeceptor realis scho- lae, gymn. puellar. et priv. gymn. puerorum	1869	1894	1899
Mackiewicz Franciscus, Adm. Łazdun. Dec. Wiszniew.	1842	1878	1893
Majewski Constantinus, S. T. M. Ca- nonicus Cap. Viln. et Assessor Con- sistorii	1842	1868	1905
Makarewicz Thaddaeus, Adm. eccl. So- kol. Dec. Sokole.	1872	1895	1899
Malinowski Hippolitus, Adm. Dobrzy- niew. Dec. Białostoc.	1873	1898	1903
Malukiewicz Clemens, Vic. eccl. Cath- edralis	1876	1905	1905
Masiulis Joannes, Adm. eccl. Sumil. Dec. Dec. Troc.	1862	1887	1905
Matewicz Antonius, Adm. eccl. Polusz. Święcian.	1871	1902	1905
Mesztyk Michael, Adm. eccl. Koltynian. Cur. Swiencian.	1869	1896	1898
Michniewicz Adolphus, Adm. eccl. Lun- nen. Dec. Grodn.	1869	1895	1897
Michnowicz Michael, S. T. M. profes- sor Seminarii dioec.	1879	1904	1905
Mieszkis Felix, Vic. eccl. Viln. S. Jo- annis Bapt.	1880	1902	1906
Mikutowicz Severinus, Vilnae	1831	1858	—
Milkowski Eduardus	1878	1901	—

Mingin Felix, Filial. Gudoh. Dec. Oszm. Miniatt Ladislaus, Adm. eccl. Korwien. Dec. Giedroje.	1866	1889	1906
Mironas Josephus, Adm. eccl. Lawarysc. Dec. Viln. in distr.	1865	1888	1897
Mironas Ladislaus, S. T. Cand. Ca- tech. Schol. Prozorowa, Winogradow et Viae. ferreae	1880	1904	1904
Miszkinis Vincentius, Adm. eccl. Bud- slaw. Dec. Vileje.	1868	1897	1902
Moczulski Adolphus, Adm. eccl. Woj- stom. Dec. Swir.	1862	1889	1894
Moczulski Boleslaus, Adm. eccl. Nowo- dwor. Dec. Lidens.	1866	1888	1906
Moczulski Georgius, Adm. et Decanus Dzisz.	1863	1886	1900
Mokrzejcki Joannes, S. T. St. Adm. eccl. Viln. ad Portam Acialem De- canus Vilnensis	1860	1885	1905
Murnik Georgius, Adm. eccl. Swirane. Dec. Swir.	1856	1882	1898

N.

Narkiewicz Adolphus, Vilnae infirmus. Naruszys Joannes, Adm. eccl. Kuznic. Dec. Sokol.	1831	1860	—
Nieczyporowicz Joannes, Adm. eccl. Szeresz. Dec. Pruż.	1863	1891	1903
Nieniewski Antonius, Adm. eccl. Lyng- mian. Dec. Swienc.	1877	1901	1905
Noniewicz Anselmus, ord. Ss. Trinit. Adm. et Decan. Sokol.	1862	1887	1897
Nowicki Antonius, Adm. eccl. Doman. Dec. Bielse.	1836	1861	1894
Nowicki Joannes, Adm. eccl. Szyr- wint. et Dec. Giedr.	1872	1895	1904
	1862	1886	1903

Nowicki Joannes, Capellanus. Excell. Praesulis.	1875	1897	1904
--	------	------	------

O.

Obolewicz Carolus, Emeritus	1840	1864	—
Obolewicz Paulus, Vic. Eccl. Wornian. Dec. Viln. in distr.	1881	1906	1906
Olechno Josephus, S. T. M. Capel. Vil. Eccl. S. Bartholomaei	—	1860	1902
Olszewski Ladislaus, D-r Phil. Adm. Eccl. Gierw. Dec. Viln. in distr.	1870	1893	1906
Ordyński Michael, Mans. Radosz.	1841	1870	1904
Osiecki Boleslaus in Postawy infir.	1839	1862	1903
Oseilowicz Antonius, Adm. eccl. Krev. Dec. Oszm.	1869	1895	1906
Ostrejko Josephus, Capell. Polukn. Dec. Troc.	1870	1894	1905

P.

Paksztis Antonius, Adm. eccl. Iszczoln. Radun.	1870	1897	1902
Panasewicz Antonius, Adm. ac Deca- nus Bielscensis	1870	1892	1905
Pawłowicz Constantinus Vic. eccl. Święc.	1882	1906	1906
Pauksza Casimirus, Adm. eccl. Slemia- tycz. Dec. Bielse.	1868	1895	1901
Piątkowski Antonius, Adm. eccl. Ja- łowsc. Dec. Wolkow.	1864	1904	1905
Pietkiewicz Edmundus, Adm. eccl. Szudział. Dec. Sokole.	1881	1904	1906
Pietkiewicz Eduardus, Adm. eccl. Trzeciann. Dec. Białostoc.	1865	1888	1892

Pietranis Justinus, Adm. eccl. Zdzien- ciol. Decanus Slonimensis	1864	1886	1905
Pietrulius Alphonsus, Adm. eccl. Mej- szagoł. Dec. Viln.	1873	1899	1903
Pietrzykowski Miecislaus, Adm. eccl. Szemiet. Dec. Swir.	1878	1902	1906
Plaskowicki Adolphus, S. T. Mag. Adm. eccl. Kiemielisc. Dec. Swir.	1836	1859	1889
Pleskaczewski Adamus, Adm. eccl. Mia- dzioł. Dec. Nadwilej.	1865	1888	1899
Pogumirski Ludovicus, Adm. eccl. Ki- wat. Dec. Pruż.	1875	1900	1903
Pokalnis Josephus, Adm. eccl. Sol. Dec. Oszmian.	1862	1887	1895
Pruński Petrus, Adm. eccl. Inture. Dec. Giedroje.	1871	1894	1899
Puchalski Theodorus, Adm. eccl. Kam- Lit. Dec. Brest.	1882	1904	1905
Puncul Antonius, Vic. Eccl. Viln. S. Spir.	1876	1901	1902
Puzyrewski Martinus, Adm. eccl. Za- błudow. Białostoc. Dec.	1869	1892	1899

R.

Racewicz Alexius, Adm. eccl. Olkien. Dec. Merec.	1871	1894	1906
Rackowski Julianus, Capel. Viln. Ca- pellae Benefic.	1845	1868	1897
Rackowski Joachim, Adm. eccl. Lyn- tup. Dec. Święcian.	1861	1892	1902
Rackowski Stephanus, S. T. M. Adm. Puń. Merec. Dec.	1854	1881	1903
Raszutus Franciscus, Fil. Suż. Dec. Viln.	1867	1899	1905
Raupelis Alexander, Vic. eccl. Zdzieę. Dec. Slonim.	1872	1906	1906

Rodziewicz Leonardus, Adm. eccl. Żu- pran. Dec. Oszmian.	1872	1896	1903
Rogowski Casimirus, Adm. eccl. Eccl. Niemencz.	1874	1898	1905
Romanowski Stephanus, Adm. eccl. Paraf. Dec. Nadw.	1871	1896	1906
Rosiński Jaroslaus, infirm. Słonim. . . .	1834	1856	—
Rosolowski Ignatius, Adm. ac Deca- nus Brestensis	1870	1892	1906
Rowiński Josephus, Adm. Michal. Dec. Viln. in distr.	1877	1902	1906
Rubażewicz Onuphrius-Petrus, S. T. M. Plungianis Caun. gub. infirmus	1833	1856	—
Rudzis Michael, Adm. eccl. Kolesn. Decan. Rad.	1871	1901	1904
Rutkowski Michael, Adm. eccl. Grodn. Eccl. et Monast. Franciscan.	1862	1884	1905
Rybikowski Casimirus, Adm. eccl. Krzy- wic. Dec. Wilejc.	1874	1901	1905
Rymkiewicz Alexander, Adm. eccl. Ostrożan. Dec. Bielsc.	1849	1876	1901

S.

Sucharko Joannes, Adm. eccl. Wa- wiore. Dec. Radun.	1860	1887	1897
Sadowski Joannes, S. T. M. Praelatus Cap. Viln. et Secretarius Curiae Epi- scop.	1860	1884	1899
Sadunas Josephus, Adm. eccl. Labo- nar. Dec. Święcian.	1868	1900	1902
Salatyński Antonius, Adm. eccl. Sieh- nievic. Dec. Prużan.	1871	1890	1900
Sarosiek Alexander. Vic. Eccl. Viln. post. Pp. Bernard.	1877	1904	1904
Sarosiek Bronislaus, Adm. eccl. Sło- nimensis	1874	1883	1905

Sarosiek Josephus-Ladislaus, Adm. eccl. Kluszcz. Dec. Swir.	1869	1892	1905
Sarosiek Maximilianus, S. T. M. Adm. eccl. Ross. Dec. Wolkow.	1878	1903	1905
Sawaszyński Thaddeus, Adm. eccl. Mo- stensis Dec. Grodn.	1855	1884	1906
Sawicki Adamus, S. T. C. Canonicus Capit. Viln. et Assesor Consist. . . .	1864	1890	1905
Sawicki Miecislaus, Vic. eccl. Iwjens. Dec. Wiszn.	1875	1906	1906
Serafin Boleslaus, Vicar. Lawar. Dec. Viln. in distr.	1882	1904	1905
Sidorowicz Otto, Vic. eccl. Drujens. Dec. Dzisz.	1881	1906	1906
Sidorski Josephus, Adm. eccl. Trokiel. Dec. Lid.	1833	1858	1865
Sidorski Vincentius, Fil. Dudensis. Dec. Wiszniew	1866	1890	1905
Sielewicz Joannes-Ladislaus, Vic. eccl. Wasil. Dec. Rad.	1882	1906	1906
Siwicki Stanislaus, Cur. Pohost. Dec. Dzisz.	1877	1900	1906
Skardyński Joannes, Adm. Widzien. Dec. Giedr.	1872	1900	1906
Ślabszyński Antonius, Adm. eccl. Twe- rec. Dec. Swiencian.	1868	1895	1899
Słyczko Isidorus, Adm. eccl. Turosn. Dec. Biał.	1871	1895	1805
Snigórski Wiktor			
Śnieżko-Blocki Adolphus, Adm. eccl. Topcz. Dec. Bielsc.	1870	1894	1902
Sobolewski Napoleo, Adm. eccl. Indur. Dec. Grodn.	1873	1896	1899
Sokolowski Boleslaus, Adm. eccl. Woł- kołat. Dec. Nadwilejc.	1873	1896	1902
Sokolowski Franciscus, Cur. eccl. Wa- silise. Dec. Radun.	1864	1889	1897

Sokołowski Adamus, Adm. eccl. Na- ezen. Dec. Radun.	1837	1861	1878
Songajło Antonius, Adm. et Decanus Prużan.	1867	1890	1902
Songin Josephus, Adm. eccl. Choro- szczyen. Dec. Białostoc.	1870	1893	1899
Sperski Boleslaus, S. T. M. Adm. eccl. Żyrmun. Dec. Lid.	1871	1893	1904
Stalewski Casimirus, Adm. eccl. Bia- łohrud. Dec. Lid.	1863	1886	1902
Staniewicz Paulus, S. T. M. Adm. eccl. Kobylń. et Dacanus Swirens.	1870	1895	1906
Stanionis Casimirus, Adm. eccl. Szy- dlowiec. Dec. Wołkowysc.	1870	1895	1899
Stankiewicz Casimirus, Adm. et Decan. Kobryn.	1839	1862	1889
Staszewski Constantinus, Adm. eccl. Olit. Dec. Merec.	1845	1880	1906
Staszekiewicz Josephus, Adm. eccl. Lie- biedz. Dec. Vilejc.	1862	1887	1903
Staszys Josephus, Adm. eccl. Ossow. Dec. Ract.	1879	1902	1906
Steckiewicz Julianus, S. T. M. Profes- sor Seminarii Vilm.	1878	1902	1902
Stebierakas Casimirus, Adm. eccl. Nie- dzing. Dec. Merec.	1864	1894	1901
Stragas Joannes, Adm. eccl. Eccl. Gie- droje.	1870	1896	1903
Suchocki Carolus, Adm. eccl. Rude. Dec. Bielsc.	1868	1891	1898
Swil Antonius, Vic. Lid.	1878	1901	1906
Syrwit Thomas, ord. Francisc. Filial. Bohdanow. Oszm. Dec.	1834	1859	1901
Szabanowicz Antonius, Adm. eccl. Ko- majens. Dec. Święc.	1870	1900	1903
Szablowski Vincentius, Filial. Dzierko- wszcz. Dec. Nadwilejc.	1833	1860	1896

Szadurski Antonius, S. T. D. Adm. eccl. Niemir. Dec. Biels.	1837	1860	1906
Szarkowski Placidus, Adm. eccl. Me- legian. Dec. Swiencian.	1872	1898	1903
Szepecki Paulus, Adm. eccl. Turgiel. Dec. Vilm. in distr.	1859	1884	1895
Szkop Josephus, Adm. ac Dec. Li- dens.	1864	1887	1896
Szlapowicz Adamus, Mansion. Merec. Eccl.	1820	1843	1901
Szłamas Stanislaus, Adm. eccl. Dus- mian. Dec. Merec.	1866	1898	1904
Szolkowski Josephus, Adm. eccl. Lu- żec. Dec. Dżisn.	1874	1896	1905
Szopara Ignatius, Adm. eccl. Werenow. Eccl. Dec. Radun.	1865	1894	1905
Szukanowski Norbertus, emeritus. . . .	1839	1863	—
Szydągis Matthaeus, Adm. eccl. Hanu- szysc. Dec. Merec.	1865	1895	1901
Szykiewicz Victor, Vic. eccl. Vilm. SS. Ap. Petri et Pauli	1881	1906	1906
Szymański Valerius, J. C. D. Vic. Eccl. Cath.	1880	1905	1905
Szymelun Antonius, Adm. eccl. Giel- wan. Dec. Gedroje.	1856	1883	1905
Szymkunas Josephus, Adm. eccl. Mu- śnic. Dec. Vilm.	1862	1887	1895
Szyroki Stanislaus, Vic. Socole.	1881	1905	1905
Szwarc Guilhelmus, Adm. et Dec. Bia- lostoc. 2 et 3 cl. nec non S. Stani- slai. 2 et 3 cl. eq. signo Marjano et aur cruc. decor.	1837	1861	1880

T.

Tarasewicz Josephus, Filial. Suprasl. Dec. Białost.	1856	1887	1905
--	------	------	------

Tarasewicz Nicodemus, Adm. eccl. Iwje ac Decanus Wiszniew.	1868	1892	1905
Taszkun Vincentius, Adm. eccl. Lac. Podbrzeż. Dec. Lid.	1880	1903	1906
Teżyk Boleslaus, Vic. Eccl. Viln. ad Portam, Ac.	1880	1904	1904
Teżyk Casimirus, Adm. eccl. Niesta- nise. Dec. Swir.	1861	1882	1904
Teżyk Constantinus, Adm. eccl. Hoż. Dec. Grodn.	1874	1899	1902
Tomaszewicz Nicolaus-Philippus, S. T. S. Adm. Jezior. Dec. Grodn.	1836	1862	1881
Tomkiewicz Adolphus, Adm. eccl. Kwasowe. Dec. Grodn.	1836	1858	1887
Turlaj Venceslaus, Vic. eccl. Viln. S. Raphaelis Arch.	1881	1906	1906

U.

Ukryn Joannes, Adm. eccl. Zales. Dec. Sokole. cruce decor.	1841	1876	1906
Umbras Stephanas, Filial. Dziewien. Dec. Wiszn.	1878	1903	1906
Urbanowicz Aloysius, Adm. eccl. Kier- nov. Viln. Dec.	1831	1863	1902
Uszyłło Joannes, S. T. M. Adm. eccl. Eccl. Viln. S. Raphaelis	1871	1894	1904
Uzumedzki Medardus, Adm. Eccl. Dwo- rzec. Dec. Słonim.	1875	1898	1902

W.

Walentyłowicz Antonius, Adm. eccl. Zadoroż. Dec. Dzisz.	1873	1898	1902
Walentyłowicz Jacobus, Mans. Tur- giel. Dec. Viln. in distr.	1835	1862	1905

Walczukiewicz Antonius	—	—	—
Walunas Casimirus, S. T. St. Adm. eccl. Swir.	1857	1883	1900
Waluszki Petrus, Adm. eccl. Szar- kowsz. Dec. Dzisz.	1882	1905	1906
Walantinas Casimirus, ...	1859	1883	1905
Wangal Josephus, Fil. Marcink. Dec. Merec.	1840	1863	1906
Warpechowski Joannes	1879	1901	—
Warpechowski Josephus, Adm. eccl. Jewjen. Dec. Troc.	1854	1878	1902
Waszkiewicz Constantinus, ...	1840	1864	—
Waszkiewicz Alexander, aur. cruce pector. et aureo signo rubri cru- cis decor.	1836	1859	1863
Waszkiewicz Leopoldus, S. T. M. Adm. eccl. Daug. Dec. Merec. ord. S. Annae 3 cl. eq. aur. cruce. pect. fer cruce Ru- mun. et medal in memor. 1877 — 8 a. decor.	1842	1869	1902
Weber Joannes, Adm. eccl. Derewn. Decan. Wiszniew.	1878	1901	1902
Werenik Stanislaus, Vic. eccl. Farn Grodnae	1883	1905	1906
Wesołowski Augustinus, Cur. Drohicz. Dec. Bielse.	1874	1897	1906
Węciewicz Joannes, Vic. eccl. Oszm. 1884	1906	1906	
Wieliczko Michael, Adm. eccl. fil. Smorg. Dec. Oszm.	1873	1899	1906
Wolłowicz Dominicus, Adm. eccl. Kie- towisc. Dec. Troc.	1842	1877	1884
Wierzbowski Stephanus-Alexander, Vic. eccl. Turgel. Dec. Viln. in distr.	1879	1903	1906
Wilczyński Petrus, ...	1861	1888	—
Wiskont Antonius, Cap. eccl. Viln. S. Nicolai	1877	1900	1906

Wojciechowski Eduardus, Adm. eccl. Olkovic. Dec. Vilejc.	1873	1897	1899
Wojdag Jaroslaus, Vic. eccl. Krzem. Dec. Wołkow.	1875	1906	1906
Wojdyłowski Joannes, Adm. eccl. Goniadz. Dec. Białostoc.	1864	1888	1892
Wojewódzki Henricus, Adm. Wasilkow. Dec. Białostoc.	1872	1895	1899
Wojszutis Nicodemus, Vic. eccl. Żośl. Dec. Troc.	1881	1906	1906
Wojtekunas Vincentius, Adm. eccl. Wyszc. Dec. Bielse.	1873	1896	1900
Wojtkiewicz Leo, Vic. Szyrw. Dec. Gdrojc.	1882	1905	1905
Wolejko Boleslaus, Cap. Drusk. Dec. Grodn.	1880	1903	1906
Wołodźko Franciscus, S. T. C. praeceptor Viln. 2 gymn. puer. Marj. super. scholae puellar. et Capellanus Viln. eccl. S. Crucis, signo Mariano et aur. cruce pector. decor.	1867	1892	1895
Wolłowicz Vincentius, Filial. Oran. Dec. Merc.	1885	1884	1886
Wondrak Mlecislaus, Vic. eccl. Grodn. PP. Franciscan.	1882	1904	1905
Worotyńiec Zeno, Adm. eccl. Szczuczyn. Dec. Lid.			
Wyszyński Bohdanus, S. T. C. Adm. eccl. Viln. Eccl. S. Jacob.	1865	1890	1901

Z.

Zablocki Joannes, Adm. eccl. Suchowol. Dec. Sokole.	1845	1869	1899
Zahorski Thaddaeus, Adm. eccl. Wornae Decanus Viln. in distr.	1862	1884	1905
Zalewski Felix, Vic. eccl. Wołkow.	1881	1904	1905

Zaniewski Julianus, Adm. eccl. Narew. Dec. Bielse.	1863	1900	1905
Zaniewski Vitoldus, Vic. Eccl. Lipnisc. Dec. Wiszn.	1881	1903	1906
Zapasnik Stephanus, Adm. eccl. Kart-Ber. Dec. Pruż.	1880	1904	1904
Zaremba Adamus, Filial. Podbrzez. Dec. Giedr.	1875	1903	1906
Zaszczerzyński Joannes, ...	1874	1896	1905
Zawadzki Franciscus, Can. Reg. Later. Adm. Vilnen. eccl. Ss Ap. Petri et Pauli	1829	1855	1899
Zawadzki Thaddaeus, Vic. Viln. Eccl. Ss. Ap. Petri et Pauli	1875	1897	1900
Zawadzki Stanislaus, Adm. eccl. Mo-sarz. Dec. Dzisz.	1876	1899	1905
Zielonko Zeno, S. Th. Mag. Catech. Schol. Brześć-Lith.	1873	1904	1904
Ziemzenok Michael, Adm. eccl. Jeln. Dec. Lid.	1868	1898	1901
Zimkus Georgius, Filial. Kiewkl. Dec. Giedr.	1861	1886	1905
Zimnoch Antonius, Fil. Rykont. Dec. Trocen.	1834	1864	1905
Zubrzycki Georgius, Adm. eccl. Jezn. Dec. Merc.	1839	1864	1902

Ż.

Żakowicz Matthaeus, Mans. Kundzin. Dec. Sokolc.	1830	1845	1905
Żamejć Joannes, Adm. eccl. Różan. Dec. Stonim.	1877	1900	1905
Żero Josephus, Adm. eccl. Surw. Dec. Wiszn.	1873	1899	1904
Żebrowski Leo, S. T. M. Professor. Semin. et Defensor. Matr.	1876	1903	1904

Zochowski Joannes, Adm. eccl. Brań. Dec. Bielsc.	1841	1890	1903
Żukowski Julianus, Adm. eccl. Jasie- niow. Dec. Białostoc.	1868	1893	1903
Żywłowski Antonius, Mans. Vln. Eccl. Ss. Ap. Petri et Pauli	1834	1861	1897
Żyliński Theodosius, in monast. Grodn.	1873	1895	—

Serie Episcoporum et administratorum dioecesis Vlnensis.

Primi eppiscopi Lituani: Christianus et B. Vitus
ab. an. 1251—1269.

1. Andreas Wasillo I ep. vlnensis 1388—1398.
2. Jacobus Plichta 1398—1407.
3. Nicolaus Barkowski v. Gorzkowski 1408—1414.
4. Petrus de Kustynia 1414—1421.
5. Mathias Trocensis 1421—1453.
6. Nicolaus Dzierzowski 1453—1467.
7. Joannes Łosowicz 1467—1481.
8. Andreas Szeliga 1481—1491.
9. Woitechus Tabor 1492—1507.
10. Woitechus Radziwiłł 1508—1519.
11. Joannes do Ducibus Lituaniae 1519—1536.
12. Paulus Algmundus Dux Olszaniensis 1537—1555.
13. Walerianus Protasewicz Suszkowski 1556—1580.
14. Georgius Radziwiłł Dux in Olyka 1581—1591.
15. Bernardus Macjeiowski cathedram non ascendit
1591—1600.
16. Benedictus Woyna 1600—1615.
17. Eustachius Wołłowicz 1646—1630.
18. Abraham Wojna 1631—1649.
19. Georgius Tyszkiewicz 1649—1656.
20. Joannes Zawisza Dowgiałło 1656—1661.
21. Georgius Białozor 1661—1667 (piąty).
22. Alexander Sapieha 1667—1671.
23. Nicolaus Pac 1672—1684.
24. Alexander Kotowicz 1685—1686.
25. Constantinus Casimirus Brzostowski 1687—1722.
26. Matthias Ancuta 1722—1723.
27. Carolus Petrus Pancrzyński 1724 1729.

28. Michael Joannes Zienkowicz 1730—1761.
 29. Ignatius Jacobus Massalski de Ducibus Roxalanis 1762—1794.
 Dawid Pilchowski sufr. viln. admin. diec. 1795—1796.
 30. Joannes Nepomuc. Korwin Kossakowski 1796—1808.
 31. Hieronymus Strzemień Strojnowski 1808—1815.
 Nicodem Kniaź de Kozielsk Puzyna sufrag. viln. administr. dioec. 1815—1816.
 Stanislaus Bohusz Siestrzenczewicz Archiepiscopus Mohyl. administr. dioec. 1817—1826.
 Gaspar Casimirus Columna Cieciszowski Metro-pol. Mohyl. administr. dioec. 1826—1827.
 32. Andreas Benedictus Kłagiewicz sufr. vilnen. administr. dioec. 1828—1840 episcopus a 1841 in quo et mortuus est. Joannes Cywiński sufrag. Trocens. administr. dioec. 182—1846.
 33. Venceslaus Żyliński 1846—1859.
 34. Adamus Stanislaus Krasiński 1859—1883.
 35. Carolus Hryniewicki 1883—1890.
 Ludowicus Zdanowicz ep. Dionisiad administr. dioec. 1886—1890 et ab. a. 1895—1897.
 36. Antonius Franciscus Audziejewicz. Ep. Vilnensis 1890—1895.
 37. Stephanus Alexander Zwierowicz 1897—1902.
 Victor Radzyński Frackiewicz Camer. Suae Sanctitatis Canonicus Vilnen. Administrator Apostolicus 1902—1903.
 38. Eduardus Liber Baron de Ropp 1903.

Quorum gesta usque ad ep. Zwierowicz inclusive vide in Directoriis ex a. 1903 et 1904.

ELENCHUS

alphabeticus Ecclesiarum, Monasteriorum et Capellorum Dioecesis Vilnensis.

Pagina.	Ecclesiae.	Statio post.	Classe.	Numer. paroch.
153	Awgustówek cap.	—	—	—
149	Balnowo cap.	—	—	—
192	Berdowszczyzna cap.	—	—	—
167	Bereza	—	—	2128
199	Berezówka fil.	—	—	—
185	Biała Waka cap.	—	—	—
171	Białogórna cap.	—	—	—
157	Białohruda par.	Lida	5	2375
140	Białystok par.	Białystok	3	0150
158	Biela cap.	—	—	—
143	Bielsk par.	Bielsk	3	4600
169	Bieniakonie par.	Bieniakonie	4	4788
162	Birsztany par.	Preny gub. Suwał.	4	1297
160	Bobryszki cap.	—	—	—
144	Boćki par.	Boćki	3	4694
165	Bohdanow fil.	via Holszany Wiszn.	—	3500
152	Bohusławiszki par.	Szyrwinty	5	3520
148	Borodzienicze par.	—	—	5110
160	Boryskowicze fil.	—	—	—
145	Brańsk par.	Brańsk	5	6910
147	Breś — Lithuan par.	Brześć Lithuan	2	9192
142	Brzozowa fil.	Goniądz	—	1402
190	Budzslaw par.	Dolhinowo	3	4956
189	Bujwidze par.	Worniany	5	3870
166	Bukrabowszczyzna c	—	—	—
169	Butrymańce f. Rad. d.	Bieniakonie	—	2463
160	Butrymańce f. Mer. d.	Butrymańce	—	2592
160	Bychowczyszki cap.	—	—	—
176	Cejkinie fil.	Święciany	—	3160
173	Chodorówka	—	—	—

192	Cholchła cap.	—	—
142	Choroszcz par.	Choroszcz	5 6429
145	Ciechanowiec p. et c.	Ciechanowiec	— 3747
174	Cyrkliszki cap.	—	5 —
187	Czabiszki	Żosli	5 2712
157	Czechowce cap.	—	—
148	Czerepy cap.	—	—
156	Czerlona cap.	—	—
192	Czernowo cap.	—	—
163	Daniłowicze	—	—
188	Czerwony-Dwór cap.	—	—
163	Duniłowicze	Duniłowicze	4 6125
179	Daniuszew par.	Smorgonie	5 2770
173	Dąbrowa par.	Dąbrowa	5 11047
163	Darewo cap.	—	—
160	Daugi par.	Daugi—Orany	3 6150
175	Daugieliszki par.	Święciany	4 6746
165	Daukszyszki fil.	—	—
171	Dereczyn	Dereczyn	— 2269
170	Derwianczyce cap.	—	—
192	Derewna par.	Stoley Minsc. gub.	4 6800
178	Dobrowlany cap.	—	—
143	Dobrzyniew par.	Białystok	5 5975
166	Dołhe cap.	—	—
190	Dolhinow par.	Dolhinow	4 7354
145	Dołubow. par.	Boćki	5 2976
141	Dolistów par.	Goniądz	4 5755
147	Domaczewo cap.	—	—
145	Domanow par.	Brańsk	5 1930
181	Dorsuniszki par.	Kroki	4 5333
144	Drohiczyn par.	Drohiczyn	3 4400
150	Druja par.	Druja	5 8501
155	Druskieniki cap.	Druskieniki	— 1340
179	Dubotówka	—	—
151	Dubinki par.	Giedrojcia	4 3942
192	Dudy fil.	Iwje	— 3885
163	Duniłowicze par.	Duniłowicze	4 6125
162	Duśmiany par.	Hanuszyszki	5 3629

171	Dworzec par.	Nowojelna	4 3986
158	Dworzyszcze fil.	—	—
163	Dzierkowszczyzna fil.	Głębokie	— 2400
192	Dziewieniszki fil.	Żemłosław	— 5950
147	Dzisna par.	Dzisna	3 4460
168	Ejszyszki par.	Ejszyszki	2 10821
150	Giedrojcie par.	Giedrojcie	3 5620
181	Giegużyn par.	Janowo Caun. g.	4 4532
142	Giełczyn par.	Trzcianne	5 1317
151	Gielwany par.	Syrwinty	4 5012
192	Gieranony par.	Żemłosław	3 3363
188	Gierwiaty par.	Worniany	4 7571
188	Giry cap.	—	—
148	Głębokie par.	Głębokie	3 5225
140	Goniądz par.	Goniądz	2 8720
152	Gradicze cap.	—	—
166	Grauzyszki par.	Oszmian.	4 4400
152	Grodnapar Farnensis.	Grodna	1 10881
	p. post PP. Bern.	Grodna	3 5211
152	Grodna p. et mon. PP.	—	—
	Francisc.	Grodna	— 4937
153	Grodna mon. ord. S.	—	—
	Birgittae	Grodna	— —
171	Grudopole cap.	—	—
178	Grudzienice cap.	—	—
163	Gruzdowo cap.	—	—
192	Gruzdowo—Oborek p.	Mołodeczno	5 3721
166	Gudohaje fil.	Soly	— 5885
161	Hanuszyszki par.	Hanuszyszki	4 5959
178	Hanuta cap.	—	—
158	Hermaniszki par.	Werewowo	5 3890
149	Hermanowicze par.	Łużki	5 4851
164	Hniezdziłowo cap.	—	—
196	Hniezno par.	Wołkowysk	5 2560
174	Hoduciszki par.	Hoduciszki	3 7887
164	Holszany par.	Holszany	2 6802
164	Horodniki cap.	—	—
170	Herodno cap.	—	—

190	Horodyszcze cap.	—	—
155	Hoża par.	Grodna et Hoż. Woł. Praw.	4 5563
150	Idolta cap.	—	3 —
148	Ikażń par.	Brasław Caun. g.	3 6228
153	Indura par.	Indura	5 4704
152	Intnrki par.	Kolesniki par.	5 4000
169	Iszczohna par.	Malaty	5 3895
156	Iwanowo Janowo par. Kobr. dek.	—	3 1865
192	Iwje par.	Iwje par.	2 10200
187	Izabelino cap.	—	—
156	Jabłonów cap.	—	—
195	Jałówka	—	— 2399
152	Janiszki par.	Podbrodzie	5 4506
172	Janów par.	Janów	4 7320
163	Jasienowicze par.	—	—
142	Jasienówka par.	Knyszyn	3 2446
193	Jatołowicze cap.	—	—
158	Jelna par.	Nieman—Sielce.	5 3200
154	Jeziory par.	Jeziory	4 1700
161	Jezno par.	Jezno	4 5415
182	Jewje par.	Jewie	4 4195
142	Juchnowiec par.	Białystok et Łewicka.	5 3669
175	Kaczergiszki cap.	—	—
142	Kalinówka par.	Knyszyn	5 3210
147	Kamieniec—Lithuan. par.	Kamieniec—Lith.	4 2423
160	Kamień cap.	—	—
155	Kamionka par.	Mitkowszczyena	5 2620
149	Kamionpol cap.	—	—
192	Karczowalka cap.	—	—
190	Karolin fil.	—	—
154	Kaszubince cap.	Skindel	—
179	Kiemieliszki par.	Podbrodzie	5 4375
187	Kiernowo par.	Mejszagola	5 3087
181	Kietowiszki par.	Zyżmory	4 5134
151	Kiewkle fil.	Szyrwinty	4 2184

167	Kiwiatycze par.	Tewli	— 876
145	Kleszczele	Kleszczele	— 583
196	Klewica cap.	—	—
179	Kluszczyany	Swięciany	— 3224
191	Kniahin cap.	—	—
141	Knyszyn par.	Knyszyn	— 3775
156	Kobryń par.	Kobryń	4 6030
178	Kobylniki par.	Kobylniki	3 9490
185	Kojrań cap.	Ejszyszki	— 4587
168	Kołośniki	Ejszyszki	— 5466
177	Kołyniany par.	Nowo-Smięciany	5 4587
175	Komaje par.	Kamaje	3 6424
179	Konstantynow par.	Swir	— 3269
150	Konstantynowo fil.	—	— 3279
193	Konwaliszki par.	Bieniakonie	5 3345
176	Korkożyszki par.	Podbrodzie	5 3979
152	Korwie par.	Majszagola	5 2173
174	Korycin par.	Janów	5 8316
190	Kościeniewiczze par.	Kościeniewiczze	4 5500
171	Kossowo par.	Kossowo	5 1619
148	Kotowicze cap.	—	— 1634
154	Kotra cap.	Skidel	— 1646
182	Kowale par.	Kroki	5 3324
190	Kowieniewo cap.	—	— 4263
182	Kozakiszkki fil.	Jewje	— 3222
149	Kozłowski cap.	—	—
196	Kraśna cap.	—	—
163	Kraśniany cap.	—	—
154	Kraśnik cap.	—	—
157	Krasula cap.	—	—
165	Krewo	Krewo	— 6179
184	Krukowszczyzna cap.	—	—
157	Krupy fil.	—	—
176	Krykiany cap.	—	—
155	Krynki par.	Krynki	5 9903
141	Krypno fil.	—	— 1800
194	Krzemilnica par.	Zielwa	3 13121
191	Krywicze par.	Dołhinow	5 3223

164	Kubarki cap.	—	—
177	Kukuciszki par.	Uciany Cann. g.	5 4773
190	Kulbaczyn cap.	—	—
172	Kundzin par.	Sokołka	4 2000
166	Kuplin cap.	—	—
172	Kuźnica par.	Kuźnica	5 5630
155	Kwasówka par.	Indura	5 2218
193	Kwiatkowce cap.	—	—
151	Łabejki cap.	—	—
177	Łabonary par.	Nowo-Swięciany	5 4747
189	Ławaryszki par.	Wilejka	4 9947
193	Łazduny fil.	Iwje	5 6600
144	Łubin par.	Bielsk	4 2014
163	Łuczaj par.	Duniłowicze.	4 7620
156	Łunna par.	Łunna.	5 2277
149	Łużki par.	Łużki	5 2612
177	Łyngmiany par.	Nowo-Swięciany	5 4262
175	Łyntupy par.	Łyntupy par.	3 6564
154	Łachnowo cap.	—	—
157	Lack par.	Szczuczyn	4 6000
191	Lebiedziewo par.	Mołodeczno	5 2412
156	Lida par.	Lida	2 15492
193	Lipniski par.	Bastuny	4 8000
187	Lubowo cap.	—	—
197	Maczulna cap.	—	—
	Mała — Brzostowica	—	—
155	cap.	—	—
170	Małe—Soleczniki fil.	Jaszuny	— 2700
151	Malaty par.	Malaty.	4 6713
150	Malkowszczyzna cap.	—	6663
191	Malinowszczyzna cap.	—	—
144	Milkowicze cap.	—	—
164	Mańkowicze cap.	—	—
159	Marcinkańce fil.	Marcinkańce	— 5075
154	Masalany cap.	—	—
187	Mejszagola cap.	Mejszagola	4 5400
176	Melegiany par.	Hoduciszki	4 4384
159	Merecz par.	Merecz.	3 6514

163	Miadziola par.	Miadziola.	4 5650
189	Michaliszki par.	Michaliszki	5 3160
159	Michniuny cap.	—	—
167	Międzylesie cap.	—	—
196	Międzyzecz	—	3023
155	Mikielewsczyzna cap.	—	—
149	Miory par.	Miory	4 5075
156	Mołodowo cap.	—	—
170	Montwiłowszczyzna cap.	—	—
148	Mosarz par.	Mosarz	3 7042
156	Mosiewicze cap.	—	—
155	Mosty par.	Mosty	4 4257
169	Możejkw cap.	—	—
195	Mscibow par.	Wołkowysk	4 3610
166	Murata—Oszmianka	—	—
	par.	Oszmiana	5 4500
187	Musniki par.	Musniki	4 3583
168	Nacza par.	Raduń	4 7702
193	Naliboki par.	Iwieniec Minc. g.	5 6882
145	Narew par.	Bielsk.	5 2534
182	Narowy cap.	—	—
158	Nieciecz par.	Nieman Sielec	5 2773
159	Niedzingi par.	Orany	3 2938
186	Niemenczyn par.	Bezdney	2 7382
146	Niemirow par.	Wysoko-Lith.	— 1445
162	Niemonajcie par.	Olita	5 3000
162	Niemioniuny par.	Jezno	5 3200
178	Niestaniszki par.	Swir	4 4700
142	Niewodnica par.	Białystok.	5 3236
154	Nowa-Ruda cap.	—	—
179	Nowodwor par. Soc. d.	Sidra	5 3330
156	Nowosady cap.	—	—
185	Nowo-Wilejsk cap.	—	—
157	Nowydwor par.	Szczuczyn	3 5650
191	Obodowce cap.	—	—
154	Obremsczczyzna cap.	—	—
173	Odelsk par.	Odelsk	5 5795
161	Olawa fil.	Olita	— 3080

150	Olany cap. Giedr. d.	—	—
164	Olany cap. Oszm. d.	—	—
175	Olechniszki cap.	—	—
155	Oleszkowicze cap.	—	—
161	Olita par.	Olita	4 2828
160	Olkieniki par.	Olkieniki	3 9686
191	Olkowicze par.	Ilja	4 6600
160	Orany fil.	Orany	5912
171	Orlino cap.	—	—
191	Ościukiewiczze cap.	—	—
170	Ossowo par.	Bastuny	5 4170
149	Ostrow cap.	—	4170
146	Ostrożana par.	Siemiatycze	5 3310
164	Oszmiana par.	Oszmiana	1 1058
166	Oszmianka-Murata	Oszmianka	5 4500
164	Parafianow par.	Dokszycy Minsc. g.	4 6829
157	Perepeczyce cap.	—	—
148	Prosiłkowicze cap.	—	—
146	Pierlejewo par.	Ciechanowiec Gr. g.	5 6296
196	Pieski par.	Pieski	5 1020
161	Piesztowiany cap.	—	—
161	Pioszuny par.	Butrymance	4 4995
187	Plikiszki cap.	—	—
144	Pobikry par.	Ciechanowiec Gr. g.	4 1812
150	Podbrzeź fil. Giedr.	Podbrzeź	7000
179	Podstarzyń cap.	—	—
168	Podzitwa cap.	—	—
149	Pohost par.	Nowy Pohost	4 4980
181	Polomień cap.	—	—
180	Poluknia cap.	Łandwarowo	5
176	Polusze par.	Ignalino	2719
164	Polany cap.	—	—
179	Pomoszcze cap.	—	—
185	Ponary cap.	—	—
153	Poniemuń cap.	—	—
182	Poporcie cap.	—	—
195	Porozowo par.	Porozowo	3 7790
189	Porudomino fil.	—	2369

175	Porynga cap.	—	7535
153	Porzecze fil.	Porzecze	3193
149	Porżyn cap.	—	—
164	Postawy par.	Postawy	4 3050
166	Proniuny cap.	—	3235
149	Prozoroki par.	Prozoroki	4 5547
166	Prużana par.	Prużana	3 2027
189	Pryciuny cap.	—	2593
164	Przegrodzie cap.	—	—
159	Przelaje fil.	Orany	2750
155	Przełom cap.	—	—
175	Przyjaźń fil.	Ignalino	3086
144	Puły cap.	—	3090
160	Punie par.	Butrymance	3 3132
174	Raczkowszczyzna cap.	—	—
166	Raczuny cap.	—	—
190	Radoszkowiczo par.	Radoszkowicze	3 4106
168	Raduń par.	Raduń	3 10000
149	Rzeczeki cap.	—	—
171	Reginowo cap.	—	—
195	Repla par.	Łuna	4 5430
183	Rossa cap.	—	—
197	Roś par.	Roś	5 1387
159	Rotnica fil.	Druskieniki	2865
167	Rowno cap.	—	—
151	Rozaliszki cap.	—	3657
158	Rożanka par. Lid. d.	Szczuczyn	5 4001
194	Rożestaw cap.	—	—
189	Rubno cap.	—	—
152	Radessa cap.	—	—
146	Rudka par.	Brańsk	5 3175
182	Rudniki par.	Jaszuny	5 3387
146	Rudka cap.	—	—
178	Ruskie Sielo cap.	—	—
171	Różana par. Slon. d.	Rużana	5 1962
148	Rużmonty cap.	—	—
183	Rykonty fil.	Landwarowo	1577
188	Rzesza cap.	—	—

190	Serwecz cap.	—	—
174	Sidra par.	Sidra	5 3000
167	Sichniewicze par.	Kartuż-Bereza	4 2365
167	Sielce cap.	Sielce	— 1463
167	Sieliszce cap.	—	—
146	Siemiatycze par.	Siemiatycze	5 4800
176	Sieniszki fil.	—	—
154	Skidel cap.	—	—
152	Skoduciszki fil.	—	—
181	Skorbuciany cap.	—	—
166	Słobudka cap.	—	—
170	Słonim par.	Słonim	9 12600
	„ Monast. Monial.	Słonim	— —
165	Smorgonie fil.	Smorgonie	— 4376
181	Soboliszki cap.	—	—
173	Sokolany par.	Sokółka	5 3817
172	Sokulka par.	Sokółka	4 11285
188	Sokołojcie cap.	—	—
170	Soleczniki par.	Bieniakonie	5 4650
165	Soły par.	Soły	4 7385
177	Sorokpol par.	Podbrodzie	5 1990
174	Stanisławow cap.	—	—
169	Stankiewiczze cap.	—	—
163	Stara Żosna cap.	—	—
180	Stare troki par.	Troki	3 7170
173	Staro-Kamienna cap.	—	—
191	Starzynka cap.	—	—
149	Stefanowo cap.	—	—
177	Styrnie cap.	—	—
193	Stoki cap.	—	—
161	Stokliszki par.	Jezno	4 7251
146	Strabla par.	Bielsk	5 1880
178	Straczanka cap.	—	—
197	Strubnica par.	Pieski	5 2358
174	Strunojcie par.	Swienciany	5 3796
193	Subotniki par.	Żemłostaw	5 5565
172	Suchowola par.	Suchowola	4 11295
187	Suderwa	Wilno	4 4275

180	Sumiliszki par.	Troki	3 6616
141	Supraśl fil.	Supraśl	— 1216
143	Suraż par.	Łapy	5 2776
194	Surwiliszki par.	Żemłostaw	4 3843
186	Sużauy fil.	Podbrodzie	— 3087
174	Swienciany par.	Swienciany	1 15763
178	Swir par.	Swir	3 6800
179	Swiranki par.	Michaliszki	4 4453
196	Swisłocz par.	Swisłocz	4 4598
180	Szajkuny cap.	—	—
149	Szarkowszczyzna fil.	Nowy Pahost	— 2513
152	Szawlany cap.	—	—
157	Szczuczyn par.	Szczuczyn	4 2725
178	Szemietowszczyzna	—	— 2900
167	Szereszewo par.	Szereszewo	3 2900
151	Szeszole par.	Szyrwinty	4 2896
150	Szeszołki	—	—
173	Szudziałtw.	Krynki	— 3287
196	Szydłowice	Wółkowysk	4 5240
186	Szyłany cap.	—	—
175	Szyłwa cap.	—	—
150	Szyrwinty par.	Szyrwinty	3 8015
188	Taboryszki par.	Jaszuny	4 8819
182	Tolejkiszki cap.	—	—
163	Teresdwor cap.	—	—
195	Tereszki cap.	—	—
144	Topczewo par.	Brańsk	4 4479
194	Traby par.	Holszany	4 4550
180	Troki par.	Troki	1 9133
158	Trokiele par.	Bastuny	5 4264
147	Trościanica cap.	—	—
141	Trzciany par.	Trzciany	3 8770
188	Turgiele par.	Jaszuny	3 10748
142	Turośń par.	Białystok	4 3467
176	Twerecz par.	Widzy Caunen. g.	4 7545
150	Udział par.	Głębokie	5 3721
143	Uhowo fil.	Łapy	— 1356
149	Ulin cap.	—	—

154	Uśnarz fil.	Krynki	2080
148	Uzmiony cap.	—	—
181	Uzugość par.	Wysoki Dwor	4 5500
180	Wakka	Landwarowo	—
168	Wasiliszki par.	Wasiliszki	3 10282
141	Wasilków fil.	Wasilków	4230
169	Wawiorka par.	Wasiliszki	4 7320
158	Waszkiewiczze par.	—	—
170	Werenowo par.	Werenowo	5 3075
187	Werki par.	Werki	5 5050
190	Wiażyn fil.	—	—
151	Widzieniszki par.	Malaty	4 5500
	Wielka-Brzostowica cap.	—	—
	Wielki-Dwór. cap.	—	—
154	Wielkie - Ejsymonty par.	Łunna	4 4290
	Wielki-możejków cap.	—	—
150	Walczuki cap.	—	—
182	Wilkiszi cap.	—	—
	Wilno Ecclesia Cathedr.	—	—
183	— par. S. Joan. Bap.	—	1 6260
183	— par. S. Spiritus. — cap. Domus Benefic.	—	2 6015
	— par. ad Portvm Ac.	—	—
183	— par. SS. Philippi et Jacobi Ap.	Wilno.	3 10550
	— 2 cap. in domibus Incarcerat.	—	3 10233
184	— par. S. Raphaelis Arch.	—	—
184	— par. SS. Petri et Pauli Ap.	—	3 19900
185	— par. post. PP. Bernard	—	2 15000
185		—	2 8500

	— par. Omnium Sanctorum	Wilno.	1 25900
185	— S. Annae		997
184	— S. Georgii M.		—
184	— S. Crucis.		—
184	— Montis Salwatoris.		—
186	— S. Catharinae M.		—
186	— S. Stephani M.		—
	— S. Bartholomaei Apost.		—
186	— S. Nicolai Ep. C.		—
146	Winna par.		Ciechanowiec Gr. g.
147	Wistycy cap.	—	—
191	Wiszniew par.	Wiszniew	3 7310
178	Wojstom par.	Wojstom	3 6218
162	Wołkołata par.	Duniłowicze	3 6764
194	Wołkowysk par.	Wołkowysk	3 8904
195	Wołpa par.	Łunna.	4 2600
189	Worniany par.	Worniany	4 8779
188	Worona cap.	—	—
169	Woronieze cap.	—	—
178	Wyhlenienty cap.	—	—
147	Wysokie-Lithuan par.	Wysokie-Lithuan.	4 2105
144	Wyszki par.	Bielsk.	3 2143
169	Zabłocie par.	Wasiliszki	4 6820
143	Zabłudow par.	Zabłudow	5 8150
194	Zabrzezie par.	Woločyn.	5 7026
148	Zadoroże par.	Plissa	3 6501
163	Zadziew par.	Postawy	4 4440
156	Zakoziele cap.	—	—
179	Zalesie cap.	—	—
174	Zalesie par.	Sidra	5 1244
180	Zatrocze cap.	—	—
148	Zaucie cap.	—	—
171	Zdzięcioł par.	Zdzięcioł	5 10578
196	Zelwa	—	2242
150	Zybały fil.	—	—

193	Żygmunciszki cap.	—	—
190	Żary fil.	—	—
179	Żodziszki par.	Smorgonie	4 4610
157	Żołudek par.	Żołudek	3 9739
182	Żosli par.	Żosli	4 10174
166	Żuprany par.	Soły	5 7547
162	Żyliny cap.	—	—
158	Żyrmuny par.	Bastuny	4 5030
182	Żyżmory par.	Żyżmory	4 10265

De origine, erectione et evolutione dioeceseos Vilmensis.

Epocha III, pars 2.

„Vestra, Poloni respublica non ordine, quo caretis, non regimine, quod contemnitis, sed solo fato regitur“, dixit olim rex Batorius imprecans polonos de proclivie in effrenatas libertates, iurgia et postpositionem legis patriae. Quam inordinationem videns concionator regius Skarga persaepe in comitiis exprobrabat civium abusus: et voce Jeremiae ultimam cladem respublicae praesagiebat. Praesagiis adimpletis, ruinata respublica, disputant historici et politici de malis et mendis, quae huiusmodi ruinam causarunt et ad finem perduxerunt: alii enim defectum ordinis et despectum legis, alii abusum libertatis et „liberum veto“, alii denique Jesuitarum in res politicas intrusionem et denegationem privilegiorum dissidentibus de fide, nec non miseram et despectam sortem subiugatorum plebeorum, tanquam primariam causam interitus, affirmant.

Non est nostrum propositum id genus opiniones discutere solvereque; non praetereundam tamen putamus animadversionem fere omnium rerum paternarum investigatorum, qui principalem causam ruinae Poloniae singulares circumstantias, in quibus

respublica versabatur obstinatamque invidiam hostium vicinorum, in eius perditionem iusdiantium, eorumque immanes incursiones, spoliationes aliaque latrocinia, demonstrat. Crucigeri, Teutoni, Sueci, Russi, Bohemi, Cosaci, Scytae et Tartari — en quam multi in decursu saeculorum non solum regiones, ecclesias aedificiaque, piis operibus et studiis sacra, in Polonia et Lituania spoliabant, cives turmatim trucidabant, vel in servitutem redigebant; sed et omnem conatum salutiferum civium saluti et reformationi reipublicae incumbentium in ipso fomite obtrudebant; imprimebantque mentibus et cordibus degeneratorum tutorum fautorumque effrenatae libertatis semina perniciose rebellionum, belli civilis rapinae et corruptionis pecuniariae, procliviei ad bacchanalia et turpissimae ignaviae.

Nihilominus tamen vigor et virtus innata genti ope divina sustentant eam et defendunt ab interitu extremo; imo in pressura temporum excitant et dirigunt vires civium saluti fidei et patriae devotissimorum. Accidit hoc et post liberationem patriae ab invasione Suecorum et Russorum medio XVII saeculo. Profligatis hostibus e finibus patriae respirarunt cives et ad medendum inflictiis vulneribus sese contulerunt; cumque proceres regni in comitiis leges ferrent salutiferas, episcopi in suis dioecesibus necessitatibus et saluti fidelium providebant.

Novimus iam episcopos Sapieham, Pacium, et Kotovicium per litteras pastorales, synodos et censuras cohibuisse crimina moresque restaurasse; sed omnia eorum conamina peremptoria fuere nec radicem malorum pertrinxerunt; quippe quia iis non obstantibus deviatio cleri et populi a semita fidei iustitiaeque, latrocinia et incursiones militum et equitum, surculi praeteritorum malorum, hinc inde erupti et perpetrati conspiciebantur. Desiderabatur itaque restauratio rerum in radice et vir apostolicus,

qui huiusmodi restaurationem inchoaret, inchoatam sustentaret atque ad finem exoptatum perduceret. Virum hunc desideratissimum salutamus in persona episcopi Brzostowii (vide direct. a. 1904). Hic vir mere providentialis opus renovationis morum et disciplinae a tuendis bonis ecclesiasticis ab invasione raptorum et stabilienda legum observatione inchoavit. Cum in palatinatu Wilkomiriensi quidam Tiwunus Tyszkiewicz armata manu bona ecclesiastica aggressus fuerit irruissetque crudeliter in plebanum, episcopus aggressorem censuris publicis innodavit; etiam in decanatu Rosanensi ob latrocinia, spoliationem bonorum ecclesiasticorum et sanguinolentam iniuriam in personam plebani ab equitibus perpetratam, non solum aggressores excommunicatione fulminavit, sed et totum decanatum interdicto ecclesiastico rigorosissimo pertrinxit.

At his minime perteritus Joannes Casimirus Sapieha magnus dux exercitus Lituaniae, maior superbia obstinatione que aggressor bonorum ecclesiasticorum, subditas sibi cohortas tartarorum in bonis episcopaliibus et cathedralibus, nullo habito respectu subsidii eidem a clero pro sustentando exercitu tempore hiberno accepti, collocavit; milites tartari, crudelitate et rapinis notissimi, non solum devastabant bona, sed et subditos incolas atrociter persequabantur, adeo ut oppressi plebei e ruribus suis fugientes in silvis et vicinis pagis sese occultarint.

Quibus permotus episcopus hortabatur paterne Sapieham de iniusta bonorum ecclesiasticorum aggressionem, non solum habito respectu immunitatis bonorum et personarum spiritualium a quibus libet officiis reipublicae praestandis, sed et ratione tributi hiberni a clero, iuxta conventionem in comitiis factam, persolutae. At Sapieha precibus et admonitioni episcopi minime obtemperavit recusavitque educere cohortas e bonis ecclesiasticis. Itaque spoliabantur

bona ecclesiastica, proventus in dies diminuebantur, aegestas et ruina imminabat non solum clero et subditis ecclesiasticis, sed et ipsis ecclesiis multisque piis institutionibus a clero sustentatis.

Quare immunitati ecclesiae et indemnitati bonorum consulens episcopus post trinam canonicam admonitionem contumacem Sapieham, publico anathemate, in ecclesia cathedrali solemni ter promulgato, fulminavit, sententiamque anathematis in omnibus ecclesiis publicari iussit. Quam excommunicationem Sapieha irrisit; convocatisque amicis suis in palatium Antocollense ad coenam poculis, iocis et salvis armorum eadem die irisionem suam manifestavit.

Sed gaudium obstinati Sapiehae breviter patuit. Fulmina anathematis animos omnium concusserunt et perturbarunt et etiam ipsius Sapiehae. Capitulum episcopo addictissimum, partem sui pastoris sequebatur vidensque diminutionem proventuum cathedralium ex bonis ab exercitu spoliatis ecclesiam oclusit, officia divina in ea suspendit, omnemque opem episcopo suppeditavit. Non ita clerus regularis. Monachi Sapieham, protectorem et benefactorem suum offendere timuerunt, proinde publicationem anathematis in suis ecclesiis denegarunt. Inde scandalosa dissensio et contentio non solum inter fideles, sed et inter clerum exorta est. Ipsemet Sapieha vel conscientiae stimulis agitata, vel damnum famae timens primum regem Joannem Sobiescium et dein primatem Metropolitam gnesnensem et sedem apostolicam appellavit enixe rogans, ut ab excommunicatione liberaretur. Concordia coram rege inter utramque partem facta non diu duravit; iudicium et sententiam Metropolitanae condemnantem episcopum in absentia, eo quod ipse hominem magnae autoritatis ausus sit excommunicare et ad iudicium non comparuerit, episcopus non agnovit seque suam causam

etiamsi pane in via emendicato apud sedem apostolicam personaliter defensurum dixit. Et re ipsa mutata pecunia a capitulo episcopus Romam profectus est atque iniuriam sibi patratam a Sapieha et motiva anathematis in eum promulgati viva voce patefecit. Quibus perpensis collegium cardinalium consulebat ei, ut in posterum mitius ageret cum id genus aggressoribus; ad quaerelas vero Sapiehae respondit admonendo eum, ne bona ecclesiastica sine consensu regis et comitiorum aggredi amplius auderet, initaque concordia cum episcopo, cohortas e bonis ecclesiasticis semoveret resarciretque iniurias et damna episcopo et bonis illata. Uterque huic decreto comparuit. Episcopus semper ad concordiam paratus extendit brachia ad amplectendum suum inimicum; Sapieha vero datis litteris publicis ad omnes praefectos cohortium iussit eos exercitum e bonis ecclesiasticis educere, eaque in posterum ita immunia servare et tutari, ut si essent ipsiusmet propria. Insuper litteris huiusmodi ex suggestu promulgatis atque valvis ecclesiarum affixis invitabantur dispersi plebei, ut ad mansiones suas reverterentur.

Stabilita concordia cum Sapieha episcopus cor suum apposuit ad convocandam synodum dioecesanam. Sed novae clades incursionesque hostium salutariter propositum ad plures distulerunt annos. Cum enim post Joannem Sobiescium tronum in Polonia possedisset Augustus II, saxonicus dictus, certa pars procerum regni una cum rege Sueciae Carolo XII Stanislaum Leszczyńscium, polonum, regem Poloniae constituerunt. Exortum fuit bellum civile inter fautores Stanislai Leszczyński et Augusti II; huius partem sustentabat, inter caeteros optimates, et noster Brzostowius et infensissimus Caroli XII inimicus imperator Russiae Petrus, dictus magnus, qui succursum ferens suo pupillo, in ipso ingressu in fines Poloniae, crudeliter in pp. Basilianos Polociae irruit

et aliquot eorum laceravit et trucidavit. In Lituania gladio et igne, rapinis et spoliationibus civium, praecipue Augusto II faventium, Carolus XII firmabat tronum Leszczyński. Consulens sibi Brzostovius bis Vilna fugiebat ad exterarum regionum asportans secum reliquias S. Casimiri. Pastoris exemplum sequebatur et capitulum. In orbata dioecesi dominabantur aggressores et restauratum ordinem post incursionem hostium medio XVII aeo funditus evertabant usque ad annum 1709, quo Carolus XII victus fuit a Petro magno et pax in Polonia regnante Augusto II stabilita. Vae unum transit, alterum appropinquabat scilicet pestis et fama, filiae belli. Peste et fame oppressi multi obierunt homines: ita ut in superficie 10 milliarium polonicarum vix unus obviaretur homo superstes. Ad alleviandum succurrendumque egenis et moribundis frater tertii ordinis S. Francisci Joannes Jarolowicz, samogita, una cum quinque sodalibus condidit hospitale prope arcem; hi fratres misericordiae in servitio moribundis et in sepultura mortuorum peste infecti morte gloriosa obierunt. Eorum vota secutus sacerdos Lutkiewicz a. d. 1712 instituit notissimam congregationem fratrum Rochitarum ab eppo Brzostowio confirmatam et sustentatam (vide dir. a. 1906).

His in circumstantis impossibile erat convocare synodum dioecesanam; quapropter episcopus, ad feliciora deferens tempora celebrationem synodi, promulgavit epistolam pastorem a. d. 1710 continentem 19 capita in quibus continebantur sequentia: I *de administratione sacramentorum*: sub poena suspensionis prohibetur baptisma infantium in domibus privatis, plures quam duo patrini non admittuntur, sacramenta gratis conferenda sunt; nomina baptisatis sanctorum conferenda, obstetrices a parochis debent esse approbatae, iudaeae non admittuntur; non licet baptisare infantes ex alia parochia. Sanctissi-

imum oclusum servari, intra binas hebdomades renovari; lampas coram eo die noctuque ardere debet; pyxis cooperculo contegatur, interdicatur ne tempore expositionis Sanctissimum in altari maiori per foras ecclesiae ex publica via videatur, ideo tapetis fores tegantur. Ultimo agitur de approbatione et sacramentorum extremae Unctionis et Matrimonii administratione. II *De sacrificio missae*: prohibetur portio Evangelii osculandi in celebratione missarum saecularibus, similiter et patenae; sine sedis apostolice licentia non licet, dignitatibus celebrare missas cum annulo; liber usui quotidiano paratus sit in ecclesia, in quo subscribere se debent sacerdotes missam celebrantes; sine licentia episcopi missas perpetuas accipere sub poena interdicti ab introitu in ecclesiam prohibetur; in fine de rubricis in sacrificio missae servandis proponuntur quaedam regulae. III, *De celebratione in oratoriis et aedibus privatis*. Invalescente abusu circa celebrationem missarum in domibus privatis allegat decretum S. Congregationis de die 15 decembris anno 1703 editum et enixe rogat et mandat ut huiusmodi abusus tollerentur: „expedit magis, ait, ut non audiant sacrum, quam tanto mysterio irreverentia fiat.“ Monet decanos et parochos ut nulum permittant in privatis aedibus celebrare nisi a sede apostolica Indultum ab episcopo subscriptum ostendat. Oratoria debent a domibus privatis esse separata, accessus in eas cunctis pateat. Audientes sacris praecepto non satisfaciunt, una die in oratoriis privatis plures missae celebrari non debent. IV *De officiis divinis*. Matutinum, unius nocturni defesto diebus festis cantetur in ecclesiis parochialibus in pagis hora 7, in civitatibus hora 6; postea Rosarium, vel officium de B. Maria V. immacul. Conceptione (godzinki); summa inchoatur hora 10 non expectandis quibuscumque. Vesperae utraeque fiant

omnibus diebus festis. V *De sacrosanctis ecclesiis et earum reverentia.* Prohibentur omnes profanae actiones in ecclesiis, nec licet novas ecclesias, altaria, oratoria publica et capellas de novo erigere sine licentia episcopi et sufficienti dote; ligna, lateres, et caementa ex ecclesiis ruinatis ad usus profanos, non sunt adhibenda. Tollitur abusus propinationis cremati in coemeteriis et potationes diebus festivis; item et venditionis in monasteriis rerum commestibilium; in ecclesiis et sacristiis nil profanum conservari potest. Caemeteria non septa neque clausa interdico ecclesiastico subiacent. VI *De doctrina Christiana.* Diebus dominicis et festivis ante sacrum aut vespas docendi sunt pueri caeterique prima fidei rudimenta sub poena suspensionis, si huiusmodi institutio ter et quater continuo ommissa fuerit; iisdem diebus recitari debet ante celebrationem missae symbolum fidei, oratio Dominica, Salutatio angelica, Decalogus et praecepta Ecclesiae. Ludimagistri saltem semel in hebdomade praecepta doctrinae in scholis explicent. VII *De verbi Dei praedicatione.* Nulli sacerdoti licet praedicare in ecclesia sine facultate ab episcopo vel eius vicario generali impetrata. Caudem verbi Dei eloquentiae saecularis fucio non inficere; sed argumentis e S. Scriptura et S. Patrum auctoritate firmare oportet. In sermonibus peccata hominum expugnare et gloriam Dei promovere, non vero doctrinae et inanis facundiae ostentationem affectare sibi que plausum adsciscere. Vitia insectari cum circumspectione, ut nequeat populus ex circumstantiis certas personas subintelligere. Allegatur admonitio ad verbi Dei concionatores S. Congregationis concilii 8 Julii 1680. VIII *De editione atque usu librum.* Nullus audeat imprimere librum et folia quaecumque, ubi conclusiones, historiologiae, carmina etiam sacra, oratiunculae, indulgentiae, revelationes, miracula et preces continentur, sine facultate episco-

pi. Mandantes typis libros haereticorum de haeresi tractantes, etiam eos legentes et retinentes excommunicationem summo pontifici reservatam incurrunt: allegatur decretum Clementis VIII, de non introducendis novis litanis praeter eas quae in missali et ritualibus continentur. IX *De sanctorum et dierum festorum cultu.* Choreae, comessationes, ebrietates, ludi et spectacula diebus festivis increpantur, etc. X. *De reliquiis et miraculis sanctorum et imaginibus sacris.* Reliquiae decenter conservari debent, laici eas manu non tangat, in pingendis imaginibus sequatur forma antiqua, sub poena excommunicationis prohibetur promulgatio miraculosae imaginis sine approbatione episcopi. XI *De sacris processionibus et indulgentiis.* Prohibentur processiones cum Smo extra ecclesiam, seclusa octava Corporis Christi, etiam et aliae processiones quavis de causa sine permissione episcopi. Indulgentiae publicari possunt solummodo licentia ab episcopo obtenta. XII *De officio exorcistae,* quo indigentur regulae exorcisandi energumenos eosque discernendi ab aegrotis morbis naturalibus. XIII *De sagis seu Maleficis.* Omnino exigit ut huiusmodi a iudicio ecclesiastico dignoscerentur: et sub poena excommunicationis prohibentur torturae et supernationes maleficiorum ante decretum curiae episcopalis. XIV *De funeribus.* Religiosi non audeant sine permissione parochi mortuos sepelire: nemo parochorum exigit plus iusto pro sepultura. XV *De vita et honestate clericorum.* Prohibetur clero cohabitatio cum mulieribus etiam consanguineis et institutio puellarum iu scientiis saecularibus, item et mercatura, advocatura, lectio impurorum librorum, arma, venationes, choreae, comessationes, lusus alearum etc., commendantur: pietas, sobrietas, modestia, reverentia, obedientia etc. XVI *De parochis.* Commendantur sollicitudo pastoralis circa oves, cura in pacandis et componendis litibus parochianorum et

in decenti sustentatione ecclesiae. XVII. *De rebus non alienandis*, tradit statuta synodi Tridentinae et S. Canonum de conservandis et tuendis bonis ecclesiasticis. XVIII. *De ordinandis*, proponit regulas in susceptione ordinum, qua ad mores et scientiam ordinandorum observandas. XIX. *De testamentis*, iudicat modum conficiendi testamentum adhortaturque clericum ne orphanam dimittant ecclesiam, sed pro ea legata faciant ex bonis et proventibus suis. In appendice denique huiusmodi epistolae commendatur clero ut vestem clericalem talarem, nigram, non lacram portet; colloquia, et rumores in ecclesia evitet, penes ecclesiam resideat, et cum mulieribus in uno curru ne discedat sub poena arbitraria ab episcopo assignanda. Tempore straeanae, (kolęda), parochi et eorum vicarii parochianos de moribus et vita inquirent, funeralia prandia (stypy) sobrie et cum invocatione benedictionis. Dei consummant. Luxus in festis tractando parochianos et alios hospites ne admittant suscipiantque eos mensa frugali et sobria. Usus tabaci fumati et pulverisati interdicitur praesertim proxime ante sacras functiones et intra. Commendatur parochiis erectio scholarum parochialium et sustentatio baccalaureorum et cantorum. Oblationes a populo non in altari, sed in mensa speciali collocandae sint; confessiones in domo sacerdotis et in sacristia, per quam non datur liber transitus prohibentur, communicatio ad crates, sed non in gradibus altaris distribuenda. Sanctissimum tempore incendii non sit circumferendum; calices aqua callida semel vel bis in anno sint lavandi; non licet sacerdotibus permittere sese lapidari a populo in festo S. Stephani; nec regularibus et graeci ritus sacerdotibus sese immiscere in officia parochorum. Ultimo proponuntur regulae de sustentandis et regendis xenodochiis et mandatur mercatoribus cuiuscun-

que ritus, sub poena trium imperialium, oclusio tabernarum et cuiuscunque mercis diebus festivis.

Sed cum haec epistolae parum ferret fructum, tanquam vox mortua scripto mandata, Brzostovius arripuens occasionem faustiorum temporum a. d. 1717 die 3 Februarii convocavit synodum dioecesanam, cuius regulae et statuta tribus constant partibus. I continet gesta synodum praecedentia; II ordinem sessionum synodaliū et III decreta synodalia, quaeque pars 29 capita complectitur; in his reiterantur statuta in praefata epistola promulgata et quaedam nova adiciuntur: praecipue de succursu seminarii dioecesanum praestando; de beatificatione Michaelis Giedroyć procuranda, de non construendis nec reparandis templis dissidentium sine licentia episcopi; de prohibendis solemnibus processionibus et tumultuariis coetibus in sepultura protestantium et iudaeorum. Proponitur taxa curiae episcopalis persolvendae pecuniae pro instrumentis et testimoniis fori contentiosi; reservantur episcopo absolvenda peccata: stupri, violationis virginum, percussionis parentum, maleficiosae procurationis divortii inter coniuges; ultimo enumerantur sententiae damnatae ab Alexandrae papa VII et Innocentio XI. Sessiones synodales a sermonibus episcopi praelatorumque incipiebant. Episcopus aperiens synodum verbis Christi „Pax vobis!“ coetum cleri allocutus est et dein dicebat: „Lustra sex qui iam peregi tempus implens indigni mei praesulatus, quem inter tot et tantas iniquitates temporum, adversitates fatorum, contradictiones hominum sustinendo, sicut me taedebat vivere, ita oportuit non semel mori: ecce miserante aeterna bonitate divina... sto adhuc in medio vestrum vivus, an redivibus, post iteratos meae mortis rumores et voce pastoris pastorum vos compello: pax vobis!... Vera pax non nisi sicut rosa de spinarum hastis erumpit, bello paratur: non inermis sed bellicosa—

debellans peccata. Bellum vobis impero, cum pacem annuntio. Oleam pacis ostendo, sed ad lauros Martis et sudore multo et sanguine rigandos voco. Cum Moyse hominum omnium mitissimo hodie concitor ut vos excitem: qui Domini est, iungatur mini! Bellum quoque nobis cum hostibus triplex est: *domesticum, civile et campestre*: primum cum carne, civile cum tentatione mundi, campestre hostile cum daemonibus⁴.

Quapropter adhortatur clerum ut reiecta luxuria aliisque vitiis repudiatis dignos Christi milites sese exhibeant; atque semetipsum pro exemplo praebens verbis S. Pauli ait: „vos scitis a prima die, qua ingressus sum in hanc cathedram, qualiter vobiscum per omne tempus fuerim serviens Deo et meae dilectissimae dioecesi: in continua sollicitudine, in laboribus, in itineribus, saepe periculis ex genere, periculis intra et extra patriam et a falsis fratribus. Vestris in oculis et coram Deo meo bonum certamen certavi... Ego scio propter iam inclinatam aetatem meam, Deus autem melius scit, quia amplius non videbitis faciem meam, vos omnes, quos ad praesentem synodum frequentes cerno congregatos. Attendite ergo vobis et universo gregi“...

Sequentibus diebus alloquebantur eorum synodalem Georgius Ancuta et Jacobus Szczuka canonici vilnen.; hic super verba S. Pauli: spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus; ille autem de operandis quinque talentis. Statuta et gesta huiusce synodi typis promulgata fuere iisque elenchus ecclesiarum parochialium et praepositorum totius dioecesis appositus est. Omnes ecclesiae in sequentes dispartitae fuerunt decanatus 1. *Vilnensis* in urbe. in qua sequentes enumeratae sunt ecclesiae: S. Joannis, S. Petri, S. Stephani, S. Augustini in Zarzecze (nunc S. Bartholomaei) SS. Trinitatis (nunc templum rossiacum, Blahowieszczenskaja, dictum)

S. Nicodemi et Josephi et Mariae Magdalenae; extra urbem: Ławaryszki, Rudomina, Turgiele, Niemenczyn, Meyszagoła, Kiernów, Podbrzezie, Miedniki, Rukoynie et Cudzeniszki. 2. *decan. Poboyscensis*: Poboysk, Szeszole, Nidoki, Żmuydki, Owanta, Skiemiany, Bolniki, Widzieniszki, Malaty, Inturki, Dubinki, Szyrwinty, Giedroycie, Muśniki et Upniki. 3. *decan. Oszmianen.* Oszmiana, Żuprany, Soły, Ostrowiec, Worniany, Gierwiaty, Smorgonie, Cicin filia Smorgon., Olszany, Krowo, Łosk, Traby, Surwiliszki, Narwiliszki et Grauzyszki. 4. *dec. Swirensis.* Swir, Miazdiol, Postawy, Żadziewie, Komaye, Łyntupy, Swiranki, Bystrzyca, Michaliszki, Żodziszki, Danuszew filia Solens., Woystom, Kurzeniec, Kobylnik, Kościeńwiczce et Niestaniszki. 5. *dec. Lidens.* Lida, Białohrud, Wawiorka, Dylewo, Wasiliszki, Iszczolna, Bielica, Żołudek, Rożanka, Kamionka, Lackie, Nowydwor, Zabłocie, Żyrmuny, Horodno et Nieciecz. 6. *dec. Radunen.* Raduń, Ęszyszki, Dubicze, Nacza, Soleczniki, Bieniakonie, Hermanlszki, Błotno (Werenowo), Trokiele, Dworzyszczce, Gieranony, Subotniki, Zygmunciszki, Lipniszki, Iwje et Dudy fil. Iwjen. 7. *dec. Wilkomirien.* Wilkomierz, Dziewałtowo, Siesiki, Pogiry, Szaty, Żemy, Kieydany, Opitoloki, Remigola, Poniewież, Troupie, Rogów, Neostadium (Nowydwór), Onikszty, Kowarsk, Kurkle, Widziszki, Traszkuny et Pompiany. 8. *decanatus Kupiscensis.* Swiadość, Szymańce, Kupiszki, Subocz, Wobolniki, Poswol, Kryniczyn, Podbirze, Birze, Poniewonie, Rakiszki, Abele, Krewno, Dusiaty, Sieuruki, Jużynty, Skopiszki, Uciana, Uszpole, Wiżuny, Komayki, Ponedelki, Wenusow, Hanuszyszki fil. Abelen., Ponie-monie seu Kwetki. 9. *dec. Braslaviens.* Hoduciszki, Swięciany, Daugieliszki, Łyngmiany, Koltyniany, Kukuciszki, Łabonary, Taurogieny, Soloki, Jeziorosy, Dryświaty, Brasław, Druia, Ikaźń, Widze, Twerecz et Miory. 10. *dec. Trocensis.* Olkieniki, Troki Stare,

Nowe Troki, Anusyszki, Piwoszuny, Punie, Olita, Daugi, Przelaje fil. Daugen., Niemonaicie, Kietowiszki, Liszkow et Merecz. 11. *dec. Sennensis*. Urdolina, Łozdzieya, Siemno, Balwierzyski, Udrya, Metele, Sereya, Świętejeziora, Wieysieye, Leypuny, Berzniki, Seyny et Puńsk. 12. *dec. Grodnen*. Grodno parochialis et praepositalis in xenodochio, Hoza, Jeziory, Kwasówka, Eysmonty, Brzostowica minor, Krynki, Odelsk, Kuźnica, Sokółka, Szudziałowo, Sokolany, Indura, Kundzin, Dąbrowa, Nowydwor, Krasnobor, Lipsk, Zalesie et Sidra. 13. *dec. Caunen*. Kowno, praepositalis S. Crucis et parochialis, Jezno, Stokliszki, Wysoki Dwór, Sumiliszki, Żyźmory, Żośle, Poporcie, Kormiałów, Łopie, Giegużyn, Skorule, Wędziagoła, Rumszyski, Użugoście, Dorsuniszki, Preny et Bersztany fil. Pren. 14. *dec. Olwitens*. Olwita, Grażyski, Kalwarya, Wiżayny, Laukieliszki, Poiewonie, Bartniki, Wisztynice, Filipowo, Przeróz, Bakalarzów, Raczki, Janówka, Wilkowiszki, Pilwiszki et Suwałki. 15. *dec. Polocens*. Dołhinów, Dokszyce, Parafianów, Głębokie Leple, Kublicze, Wołkołata, Duniłowicze, Zadoroże, Dżisna, Połock, Bicszenkowicze et Serwecz. 16. *dec. Nowogrodscen*. Nieśwież, Kleck, Niedźwiedzica, Lipsk, Kroszyn, Siemno, Nowogródek, Swoyatycze, Iszkołodź, Snowie, Mir, Swierżno, Mikołajewszczyzna et Niechniewicze. 17. *dec. Slonimen*. Slonim, Darewo, Mysz, Lachowicze, Stwołowicze, Zadwieye, Horodyszcze, Starojelna, Wsielub, Zdzięcioł, Dworzec, Rohotna et Mołczadz. 18. *dec. Rożanen*. Rożana, Łukonnica, Łysków, Porozowo, Zelwa, Mosty, Dereczyn, Międzyrzecze, Kossów, Olszewo, Łahiszyn et Janów. 19. *dec. Wołkowyscens*. Wołkowysk, Hniezno, Swisłocz, Jałówka, Brzostowica maior, Szydłowiec, Repla, Wołpa, Łunna, Roś, Krzemienica, Mśeibów et Strubnica, 20. *decan. Witebscens*. Witebsk, Borysów, Czereya, Łukoml, Siemno, Bielica, Ostrowno, et Sorzyca. 21. *dec. Orszanen*.

Orsza, Horyhorki, Mściśław, Czausy, Szklów, Mohylow, Bychow, Stary Bychow, Białynicze, Starosiele, Tołoczyn, Obolce, Smolany, Dąbrowna, Kadzyn, Wołockow et Malatycze. 22. *dec. Minscen*. Mińsk, Iwieniec, Wolma, Chołchła, Naliboki, Derewna, Kamień, Pierszaye, Wiszniew, Zabrzezie, Rakow, Koydanów, Uzda, Stołpce et Puchowicze. 23. *decan. Radoszkowien*. Radoszkowicze, Zasław, Łohoysk, Hayno, Korzeń, Ziembin, Chotayewicze, Illa, Lebidziew, Horodziłow, Hruzdow, Chożowa et Krasne Siolo. 24. *decan. Bobruyscen*. Bobruysk, Hłusk, Strzeszyn, Rzerzyca, Homel, Mozyr, Petrykow, Dawidgrodek, Cimkowicze, Słuck, Kopył, Bohuszewicze et Berezyna. 25. *decan. Augustowiens*. Agustow, Grabowo, Bargłów, Raygród, Goniądz parochialis et praepositalis in xenodochio, Trzciana, Dobrzyniew, Jasionowka, Brzozowa maior et minor et Dolistow. 26. *dec. Knyszynen*. Kalinówka, Knyszyn, Choroszcza, Niewodnica, Turośń, Juchnowiec, Zabłudow, Białystok, Wasilkow, Korycin et Chodorowna (Suchowoła), Quod vere spectat monasteria, haec iam anno praeterito enumeravimus; hi allegamus ea, quae olim ad dioecesim nostram et samogitiensem pertinebant; et quidem: *Rossienis* dominicanor. fund. eppi Tyszkiewicz 1642 a. et pp. Schol. Piarum; *Kretyngae* bernardinor. fund. Joan. Chodkiewicz palat. Wilnen.; *Wornis* Jesuitarum fund. Nicolai Kiszkae ep. Samog. et Rochitarum; *Krozis* Jesuitar. fund. Joan. Chodkiewicz, et Benedictinarum, *Telsis* Bernardinor. fund. Hieron. Wollowicz; *Kalwariae* dominicanor. fund. Georg. Tyszkiewicz eppi samogit. *Linkowiae* carmelitar. fund. Georg. Tyszkiewicz praefati eppi; *Wierbolowiae* dominicanor. fund. Joan. Wcieklica; *Chwałojnis* carmelitar. fund. Adamowiczii; *Caunae* franciscanor. fund. Witoldiana, bernardinor. eccl. S. Georgii fund. Szadziwojewski et Wiażewicz; dominicanor. eccl. S. Casimiri fund. Białozorii mareschal. upiten.; Jesuitarum fund. Piadzew-

scii etc. et Rochitarum; *Wladislawiae* carmelitar; *Pozajscii* camaldul. fund. Christoph. Pac; *Datnoviae* bernardinor. fund. Joan. Brzostowski; *Traskunis* bernardinor. fund. Sokolowsciorum 1636 a.; *Poniewiezi* p. Schol. Piarum fund. Christophori Dąbski; *Janowi* trinitarior. fund. epi livon. Josephi Kossakowski; *Dwetae* Missionarior.; *Kenstajcis* Rochitarum; *Wilkomiriae* p. Schol. Piarum; *Welonae* bernardinor. fund. Nicol. Ryk; *Poszoltuniae* benedicanor.; *Seynis* dominicanor. fund. Grodzick, *Liszkwowi* dominicanor. fund. Ladisl. Koziello; monialium: *Caunae* bernardinor. fund. Massalscior. et benedictinarum fund. Skorulscii; *Smolensci*: dominicanor. fund. Sigism. III, bernardinor. fund. eiusdem regis et colleg. Jesuitar., item Basilianor. et Basilianorum; *Dorohobuzi* basilianor.; *Polociae* bernardinor. fund. Alex. Jagiellonis., Colleg. Jesuitar. fund. Batoriana, dominicanor. fund. prael. cap. Vln. Girski, basilianorum et basilianorum; *Witebsci*: colleg. Jesuitar. fund. Alex. Gosiewski, dominicanor. fund. ex pii oblat., bernardinor. fund. Joan. Chrapowicki; *Mohylowi*. carmelitar. fund. benefactor., Missio Jesuitarum fund. canonici smolens. Zdanowiczii, bernardinor. fund. Theodori Rzewuski; *Bychowi* can. regul. de poen. fund. Alex. Chodkiewicz; *Szkłowi* dominicanor. fund. eiusdem; *Bialyniczis* carmelitar. fund. Leonis Sapiehae ob insignem victoriam de moscis obtentam; *Czereae* colleg. basilianorum; *Sennae* bernardinor. fund. Eustachii Kurecz; *Lukomlae* bernardinor. fund. Joan. Lukomski; *Orszae* Coll. Jesuitar. fund. Sigism. III, bernardinor. fund. Andreae Mlocki, benedictinar. fund. Casimiri Wiazewicz, dominicanor. fund. Sokolinski Drucki; *Klimoviciis* dominicanor.; *Mscislavi* carmelitar., dominicanor. fund. Casimiri Kamiński, bernardinor. fund. Joan. Hurko, et colleg. Jesuitar.; *Ostrownae* dominicanor. fund. Alex. Sapiehae; *Czasnicis* dominicanor. fund. Dominici Słuszk; *Miński* coll. Je-

suitar. fund. Hieron. Sanguszko, franciscanor. fund. Theodori Wańkowicz; benedictinor. fund. Steckiewiczovae, Bonifrat. fund. Theodor. Wańkowicz, Rochitarum fund. Szyszkowiana, carmelitar. fund. Wańkowiczior., bernardinor. fund. Joan. Kęsowski, Maria-vitar. fund. Cuneg. Ruszcycowae, benedictinor. fund. can. Sielawa, bernardinor. fund. Alex. Słuszk, et Basilianor.; *Piński* coll. Jesuitar. fund. Alex. Radziwiłł, franciscanor. fund. Witoldiana, dominicanor. fund. Kopciowae, bartholomitar. seu communistar. fund. Caroli Dolski, bernardinor. fund. Mich. Wiśniowiecki, carmelitar. fund. Sim. Ossowski, Maria-vitar. presb. Turczynowicz; *Nowogrodeci*: dominicanor. fund. Christoph. Chodkiewicz, residentia Jesuitar. fund. Holowniae et Moszyński, Bonifratel. fund. Casimiri Sapiehae, franciscanor., basilianor. et basilianarum. *Nieswizi* coll. Jesuitar. fund. Nicol. Radziwiłł, benedictinarum fund. eiusd., Bernardinor. fund. uxoris eiusd. dominicanor. fund. Basili Bakanowski, benedictinorum fund. Radziwilliana; *Sluciae*: Bernardinor. fund. Samuel. Oskierko, Coll. Jesuitar. fund. Hier. Kłockocki; *Stolpcis* dominicanor. fund. Alexandri Słuszk; *Dąbrownae* franciscanor. fund. Nicol. Hlebowicz; *Walówkae* dominicanor. fund. Steph. Kurecz; *Krzyszewi* dominicanor. fund. Holyński; *Cholopieniczis* dominicanor. fund. Chaleckiorum; *Bohdanowi* dominicanor. fund. Theclae Wollowiczowa; *Klecki* dominicanor. fund. Stanisl. Radziwiłł; *Lachowiczis* dominicanor. fund. Lachowicii; *Polonkae* dominicanor. fund. Steph. Brzuchański; *Rzerzycae* dominicanor. fund. Alexan. Słuszk; *Husk* bernardinor. fund. Alex. Połubiński; *Ziembini* dominicanor. fund. Ad. Sakowicii; *Smiłowiczis* missionarior. fund. Marcellae Zawiszae; *Iwienieci* franciscanor. fund. Theod. Wańkowicz; *Zastawi* dominicanor. fund. Theod. Sapiehana; *Mozyri* bernardinor. fund. Steph. Łoszeko, maria-vitar. fund. Gedeonis Je-leński; *Kimbarówkae* cisterciens. fund. Szusztiae etc.,

monialium cisterciens. f. abbatis Rożański; *Bobrujsci* coll. Jesuitar; *Lubieszowi* pp. scholar piarum fund. Joann. Dolski; capuccinor fund. Joan. Czarnecki; *Dombrowicae* pp. schol. piar.; *Horodyszczci* benedictinor. fund. Joan. Kopeć. Praeterea monasteria basilianorum vigeant: Braslawi, Cepersci, Darewi, Heljanowi, Hluszniensis, Ławryszewi, Łohojści, Miri, Podubisae, Rakowi, Swierżni, Suchowiczis et Basilianorum: Wolmae et Pinsci.

Sub auspiciis et directione Jesuitarum patres regulares sustentabant scholas publicas et succursales, quae iam vidimus anno praeterito (vide Director. pag. 260) quibus hic annumerandum putamus et alias id genus scholas per Lituaniam olim vigentes; et quidem *Jesuitarum*: Bobrujsci, Caunae, Krożis, Minsci, Mohylowi, Mścislawi, Nieswizi, Orsae, Pinsci, Polociae, Sluciae, Smolensci, Witebsci; *P. Scholar Piarum* Dombrowicae, Lubieszowi, Poniewiezi, Rosienis, Wilkomiriae, Witebsci; *Basilianorum*: Podubissae, Toloczyni; *Bernardinorum*: Traskunis, Telsis et Datnowi; *Franciscanorum*: Caunae et Pińsci; dein *Dominicanorum*: Calvariae, *Carmelitarum* Krożis, *Canonicorum* Regul. Later. Widzis. At Jesuitae, ad omnia distenti multisque occupati negotiis, muneri directorum scholarum apte adaequare non poterant, praeterea methodo sua stricte scholastica, qua olim deviantes a fide Christi novatores prosternebant, his temporibus, cum in Gallia et extraneis universitatibus, et scholis nova dialectica magis intellectui studiosorum adaptata enasecretur, nauseam multorum et taedium movebant. Occurrens votibus studiosorum Brzostovius a. 1722 vocavit P. Scholarum Piarum, qui novae methodi magis sese accomodabant.

Tamen salutiferi conatus Brzostovii cum eius morte sustenti fuere, et sub eius successoribus per octo annos fere oblitterati in cassum devenerunt, Diminuebatur zelus patrum synodaliū, silebant sta-

tuta et sanctiones; eppus Pancerzyński laxatos mores cleri, populum rudem et servitio oppressum, ecclesias ruinatas et desolatas, tecto fenestrisque carentes deplorat. Etiam et Seminarium dioecesanum sub directione Jesuitarum multis laborabat defectis et indigentis, regimini cleri saecularis commissum meliorum sortem minime subiit. Namque rectores obiter munus suum tractabant persaepe; provisor autem eius Georgius Ancuta canon. vilnen. magis propriis quam seminarii proventibus consulebat. Ni mirum alumnos fuisse neglectos, victum eorum tenuem, vitam miserabilem, plagis verberibusque inculeatos mores. Provisores capituli referunt eppo Pancerzynsco inveniri in Seminario 7 alumnos, eosque nihil fere disci atque otiosos manere; qui eorum scholam frequentarent philosophiae, metaphysicae, theologicaeque moralis incumbere; tempore autumnali ob defectum candelarum a studiis abstinere; quod vero spectat eorum devotionem praeter Litanias de SS. Nomine Jesus et Lauretanam, lectionemque unius capituli de imitatione Christi nulla alia pia exercitia existere. Huic defectui operariorum in vinea domini occurrebant multi alumni academiae et seminarii Missionariorum ad statum sacerdotalem pro-
vecti.

In hac luctuosa rerum ecclesiasticarum demissione a. 1730 cathedram vilnensem ascendit episcopus Michael Zienkowiez, vir iam propectae aetatis, at rigore animi et zelo fortissimus. Hic totam dioecesim visitavit omnibusque malis, quae vidit, mederi studuit. At nova rerum in regno perturbatio labores eius praepedivit et ad tempus sustinuit. Acriter etiam vi armorum agitabatur quaestio de successione troni in polonia post mortem Augusti II, aliis scilicet filium eius Augustum III promoventibus, aliis vero partes memorati Leszczyńscii protegentibus. Collapsa causa Leszczyńscii Zienkowiez, qua

fautor Leszczyński ex dioeceti fugit et nonnisi post intronisationem Augusti III, restituta pace, Vilnam reversus est, ubi parabatur bellum clericale, si ita loqui fas est: et quidem de pane et auctoritate. Cum enim episcopus pingue beneficium archidiaconiae vilnen. Alexandro Horaino infulato Gieranonensi, suffraganeo samogitiensi contullisset, restitit capitulum vilnen. dicens Horainum esse alienae dioecesis etiam ditissimum beneficium Gieranony possidere. Durante lite inter episcopum et capitulum et ad sedem apostolicam delata interim Horainus per suos administratores intromissionem in bona Archidiaconiae perficere etiam vi tentabat; donec tandem finem optatum assecutus est. Alia pugna et iam cum aggressionibus violentis inter Jesuitas et Patres Scholar. Piarum exarsit. Ab ingressu suo in nostram dioecesim Patres hi tum methodo educationis, tum eximiis sermonibus in ecclesia cathedrali habitis corda capituli et episcopi sibi concillarunt etiam scholas publicas instituere tentabant. His tamen conatibus Patrum Scholarum Piarum fortiter restiterunt Jesuitae, qua privilegiati scholarum in Lituania ordinatores; Jesuitis optimates et cives vilnenses opem ferebant et Patres Schol. Piarum molestę aggrediebantur, Praevaleuerunt Jesuitae; contabernia a patribus Scholarum Piarum pro institutione iuventutis condita suppressa fuerunt; permissumque est ijs sustentare et dirigere unam scholam pro 24 alumniis. Et haec olim fuere.

Episcopus videns se propter decrepilam aetatem inopem ad medendum tantis malis coadiutorem sibi praelatum capituli vilnen. Josephum Sapieham, dignitate suffraganei deeratum adaptavit. Sapieha non solum episcopum in munere episcopali sed et pastoralis adiuvabat, iam visitando dioecesim, iam lites et dissensiones componendo iamque consilium suum gravem episcopo praestando. Praecipue vero refor-

mationi seminarii cor suum apposuit; et cum rector e clero saeculari munci hoc adaequari non possent; Patres Communotas seu Bartholomitas (Bartoszki) ad regendum seminarium vilnense Varsovia a. 1736 vocavit, et cum hi propter conflagrationem seminarii et quasdam dissensiones cum provisoribus recesserint, denno eos a. 1739 invitavit, concedens eis omnem, tam spiritualem, quam economicam seminarii directionem.

Interim episcopus reformationem morum cleri populique animo gestiens convocavit synodum dioecesanam a. 1744, quamque magna cum solemnitate adaperiens, verbis paternis immo spirantes amore et dolore profundo resonantes clerum salutavit. Prae oculis mala ingravescentia ponens exclamavit: Quisnam est causa malorum?—Attestante conscientia meoteque convicta assero: nos, clerum, qui non servamus praecipua divina et regulas vocationis nostrae reos esset. Dein ad finem deducens imprecatorium hunc sermonem adhortatur: „efficiamur itaque sacerdotes eximii et totus mundus sequetur nos, exhibeamus nos magistros conspicuos, et omnes obedient nobis“.

In sessionibus huius synodi omnia statuta praeteritarum synodorum renovata sunt et quaedam nova adieta, nimirum Matrimonia mixta etiam cum promissione prolis catholicae educandae illicita et invalida esse, bona ecclesiastica ad usumfractum iudaeis minime committenda; solemnitates feriatas tempore messiuti: Visit. B. M. V. Mariae Magdalenae, S. Jacobi, S. Annae in dominicas sequentes trasferendas; parochos in propriis equis infirmos visitare: omnemque clerum vitare coetus et convivia ubi sit frequentia mulierum teneri; commendantur annuae recollectiones pro clero, statuunturque poenae in clericos deviantes: pro cohabitatione cum mulieribus recollectiones unius mensis et 10 flor. aurei (dukatów) pro sustentatione domus Emeritorum

presbyterorum, pro ommissione unius banni 20 fl., pro admissione presbyteri non approbati ad exercitium ordinis 25 fl. aurei pro eadem domo solvenda. Domus haec Emeritorum ab eppo Wollowiczio a. 1623 penes ecclesiam S. Crucis condita, dein a. 1664 curae Bonifratrorum commissa, ab episcopis et canonicis vilnens sustentata semper ob defectum debitae administrationis egebat Quapropter in synodo hac causa eius suscepta, parvo tamen cum profectu agitabatur. Et huic synodo apposita est descriptio ecclesiarum parochialium omniumque villarum et pagorum ad eas pertinentium.

Aliquot annos post celebrationem synodi a. 1751 per totam dioecesim S. Jubalaeus feriabatur. Solemnitates jubilaei Vilnae in ecclesiis: cathedrali, S. Spiritus et S. Casimiri inchoatae sunt et duas hebdomadas durarunt; dein ferventiores et magis idonei sacerdotes e Societate Jesu et ordine praedicatorum in Lituaniam, Livoniam, Albam Russiam et Polechiam missi sunt ad gratias S. Jubilati animabu fidelium impertiendas. Pia et rationabilia conamina praesulum ecclesiasticorum, prosperos divinabant fructus; eo potius cum et optimates in comitiis de restauranda republica consilia conferent.

Omnibus bene compertum esset multa oriri mala, tam ex abusu libertate privilegiatorum civium, quam ex subiugatione et rudi statu plebeorum, qui terrae et servitio haeredibus addicti atrebus publicis removebantur, ad proinde id tendebant ut cohibita efferentata libertate privilegiatorum auferentur copiae et vires reipublicae per libertationem subiugatorum. Adugendos proventus reipublicae locupletandunique fiscum vectigali obligatorio, non autem subsidio charitativo huc usque a proceribus ad libitum persoluto, et appropriatione fisco bonorum ecclesiasticorum novas leges ferebant. Hanc rerum restaurationem, si secularisationem bonorum ecclesiasticorum excipias,

res ipsa postulabat apprimeque iuvabat nova doctrina liberalismum religiosum et civilem spirans, et ad rerum et scientiarum aptam coordinationem, postpositis principiis theologicis, incumbens. Id genus placita non solum in comiliis, et aulis academicis dilucidabantur et commendabantur; sed et ex suggestu ecclesiastico haud raro promulgabantur, salva reverentia principiorum fidei. Discutiebatur itaque nova rerum renascentia docte et subtiliter, tota respublica visdebatur quasi gravida quodam gigante die futuro, qui restaurationem scientiarum, legum novamque libertatem divitiis et victoriis rednendantem divinabat.

In hac reipublicae communi restauratione succedens a. 1762 Zienkowitzio eppus Massalscius (vide Direct. 1904 a.) cor et animum apposuit ad reformationem cleri et administrationis, aducationem plebis et extirpationem ab usum, tam in vita fidelium, quam in ritibus ecclesiasticis; et praecepit ad restaurationem et ditationem seminarii dioecesani. „Cum seminarium maxime sit neglectum, quaeritur Massalscius coram capitulo die 22 Februarii a. 1763, magno cum animi dolore conspiciamus minorem clericorum numerum, quam qui dioecesi amplissimae sufficere possit, loci angustias conclusasque plures in exiguis cubiculis personas, educationis deficientiam tam in scientiis, quam in ritibus, victus supellectilisque inopiam animadvertentes, sustinere non possumus, quin capitulo ob oculos proponamus summam necessitudinem esse huic miserrimo labentique succurrere statui“. Itaque, ut ex his patet, et Bartholomitae spem fefellerunt, proindeque directio seminarii Missionariis commissa fuit. Ad sublevandam vero eius inopiam Massalscius 10,000 florenor quoto anno ex suis proventibus solvendorum promisit capitulumque obligavit, ut proventus ex bonis Wojnianae altariae, Michnizski, pro sustentatione seminarii solveret.

Quod vero spectat ordinationem regiminis dioecesis, tria instituit consistoria foranea, vilnensi generali consistorio subdita: scilicet: Grodnae, Trocis et Sluciae, his tamen propter abusus suppressis, pro alba russia instituit consistorium e suffraganeo alberussico qua officiali et duobus parochis consistentem. Residentia huiusee consistorii non erat fixa sed transitoria, iamque Kublicziis, iam Mohyloviae et in aliis parochiis locum habebat, habita ratione domicilii membrorum, partium litigantium et aggressionis russorum. Pro regenda vero tota dioecesi in absentia sua, quia saepe saepius in comitiis et Varsoviae ad latu sregis resideret. administratores continuos e membris capituli iudicesque prosynodales, seu examinatores e clericis vita et doctrina eximioribus constituit. Ipsemet episcopus per litteras publicas ad privatas omnibus indigentis consulere studuit admonuitque ecclesiarum rectores ut scholas parochiales et Xenodochia sustentarent novasque ubi deessent, erigerent.

Cum per decursum temporis multi irrepsissent abusus in cuttam et publicam devotionem, et festa feriata in quavis parochia adeo in dies crescerent, ut haeredes et agricultores taederent impedirentque opportunam segetum collectionem; et insuper vigiliae et ieiunia, apud nos olim frequentia omnibus onerosa essent; Massalscius innixus bullae Pii Papae VI per litteras pastorales inssit feriacionem festorum: Visitationis SS. M. Virgin, Mariae Magdalenae, S. Jacobi Ap., S. Annae aliorumque, tempore aestivo celebratorum in sequentes Dominicas, vigiliis, praeter eas, quae ab ecclesia generali observantur, in vigiliam omnium sanatorum transferri, dispensarique a lacticiniis diebus consueti jejunii; contra publicos poenitentes, qui saccis se indubeant flagellisque verberabant, dictos capnicos, praemonuit parochos ut minime paterentur haec scandalosa

exercitia publicae expiationis. (Vide in fine litt. pastor.)

Nemini non patet in dioecesi nostra cum ingressu Massalscii renasci vitam novam, ordinationem rerum solidam, scientiam ampliorem et pietatem ad regulam ecclesiae accomodatam. Opinabantur multi Vilnam fomitem et centrum non solum fidei catholicae, sed et scientiarum per totam Lituaniam, fore; ideoque proceres lituani a. 1764 in comitiis statuerunt supplicare apud sedem apostolicam, ut sedes Vilnensis ad dignitatem archiepiscopalis elevaretur. Communi voto et spe correptus Massalscius palatia archiepiscopalia Wercis et Wilnae in loco domorum episcopalium construere et ecclesiam cathedralem reaedificare cepit.

At homo proponit, Deus disponit. Restaurationi et evolutioni reipublicae invidebant eius vicini—inimici Teutoni et Russi. Hi arrepta occasione ex quaerelis quorundam factiosorum et rebellium civium et praecipue dissidentium, sub specie pacificandae ordinandaeque reipublicae copias et arma in provincias confines moverunt casque suo imperio subiugarunt; cui nefario crimini et Austria catholica, etsi renuens, manum porrexit. Prima haec rapina et dilaceratio reipublicae a. 1773 facta est; ex dioecesi nostra tota alba russia, scilicet decanatus: polocensis, orszanensis, vitepscensls et bobrujsensis: extorta est et dioecesi noviter erectae, Mohyloviensi, incorporata. (Vide dir. 1904 a. Siestrzencewicz).

Cum hac prima direptione nostrae dioecesis incipit martyrologium ecclesiae Ruthenae in provinciis imperio russo subiugatis. Etsi Catharina II Russorum imperatrix tractando cum Sede apostolica de nova sede erigenda timeret catholicos opprimere et persequi, tamen bona capituli vilnen. et ecclesiae cathedralis in his provinciis situata fisco addixit et eeclesiam ruthenam a catholica fide at fidem grecam

traducere blanditis et vi conabatur; opem ferentibus praefectis politiarum et apostatis episcopis et clericis ruthenis multa millia ruthenorum in albarussia ad cultum schismaticum impulsit viamque vastam aperuit apostasiae ecclesiae ruthenae temporibus futuris adimplendae.

Vulnere prima dilaceratione dioecesis nostrae inflicto et nondum ad cicatricem perducto, abolitio Societatis Jesu novo dolore corda fidelium affecit; et cum populus fidelis ecclesias et monasteria Jesuitarum vacua ipsosque socios Jesu dispersos lugeret, Commissio educatoria ex viris saecularibus et clericis in comitiis regiis constituta scholas Jesuitarum et ampla eorum bona terrestria suo regimini accumulabat. Supremam directionem scholarum homines laici obtinuerunt; at ob defectum professorum laicorum educationem patribus scholar. Piarum, Basilianis aliisque regularibus, imo etiam et Jesuitis saecularisatis commiserunt. Mutato regimine academico etiam methodus et materia studiorum in favorem novae didacticae et scientiarum phisicarum, humaniorum, oeconomiae politicae medicinaeque immulata fuerunt: immo ipsum nomen academiae deletum nomine scholae principalis lituanicae substitutum.

Nova igitur iustabat epocha saecularisationis bonorum ecclesiasticorum, scientiarum et scholarum, insuper et mentium a recta fide recessus. Prorumpens enim e Gallia in rempublicam secta massonica campum hic sibi paratum, et post suppressionem Jesuitarum non apte custoditum, invenit multosque sectatores sibi concilliavit, eo successu ut nonnulli etiam ex capitulo vilnen. ad eandem sectam accessisse suspicarentur. Pullulantem hanc mentium excultarum a fide aberrationem primis revelavit eamque strenue imepugnabat suffragan. vilnen. Thomas Zieńkowiez. Capitulum vero audita sinistra fama et suspicionem de quibusdam suis confratribus, in ses-

sione capitulari a. 1780 inquirebat et adhortabatur, si quis huius nefarii criminis esset obnoxius, ut culpam suam publice confiteretur eamque respueret; sed nullus e gremio capituli reum sese agnovit; quod per acta publica promulgatum fuit.

Aberrantibus itaque a via veritatis divinae optimatibus et plebei contra eorum auctoritatem in nonnullis provinciis turmatim insurrexerunt, atque iugum servitutis reicientes, haeredibus et dominis suis resistebant. Rebelliones plebeorum (bunty chłopskie) multis in locis et praesertim in Podolia et Samogitia adeo increverunt, ut armis tantum cohiberi et extingui potuerint. Novum igitur periculum, hucusque ignotum, instabat; potiora sequentes historici et politici nostri, externarum gentium vitam, mores et artes scrutantes olim tractabant obiter sortem subditorum plebeorum; tandem enascentes huiusmodi violentae protestationes subiugatorum aperuerunt multorum oculos indicantque: ubi est vis et virtus reipublicae, si plebei privilegiis civium et equitum cumularentur: et eius ultima pernicietas si ulterius in servitute permaneret. Proinde multi viri docti tam e laicis, quam e clero causam libertatis plebeorum scriptis et viva voce in aulis academicis et ex suggestu ecclesiastico promovebant et tuebantur: uti prael. capituli Vilnen. David Pilchowski professor universitatis, historicus Lelewel, eloquentissimus concionator Franciscus Karpowicz etc. Nonnulli ex optimatibus et haeredibus libertate et proprietate terrestria donabant subditos sibi plebeos, praescripto iisdem certo ordine in obeundis officiis civilibus et oeconomicis, uti Zaluscus in Polonia, et canonicus cap. viln. Paulus Brzostowski in bonis suis haereditariis fecerunt.

Caeteri tamen, tumultibus minime perterriti et exemplis confratrum haud permoti, plebeos modo praedecessorum suorum in servitute retinebant, ne-

minique liceret, nec fisco, nec parocho, numerum plebeorum consignare; timebant enim haeredes, quominus fiscus pro quovis subdito censum exigeret, aut hostes vicini numerum incolarum reipublicae cognoscerent. Et hoc fuit in republica, ubi „aurea libertas“ iam ab exitu XVII aevi ab optimatibus unguibus et rostro, armis et buccis tueabatur.

Una itaque manu proceres nostri leges libertatis in comitiis sanciebant, altera vero retinebant plebeos sub ingo servitutis. Displicuit justitiae divinae huiusmodi duplicitas iustitiae legisconditorum. In parietibus reipublicae sensim sensimque evidentius patebant signa ultimae ruinae: mane, thekel, phares. Quapropter eximiores amore patriae viri convenerunt ad comitia quadriennalia 1788—1792 ad consulendum saluti reipublicae praescindendaque mala civibus imminencia; collatis votis proceres reipublicae cum rege promulgarunt celeberrimam constitutionem 3 Mai a. 1791, in qua praeter alias sanctiones restorationi reipublicae utilissimas promulgata fuit libertatio plebeorum, privilegiatio incolarum urbanorum et salva praedominanti auctoritate fidei catholicae liberum exercitium cultuum heterodoxorum.

Displicuit fautoribus tutoribusque „aureae libertatis“ hegemoniaeque statuum privilegiatorum ista constitutio; sed cum vidissent se esse paucos ad evellendam propriis viribus invisam sibi constitutionem ad extraneos, Teutonos et Russos, auxilium nefariis, suis machinationibus quarentes, confugerunt. Et sic evasit cum iis illud propheticum manum: nostram dedimus aegyptiis et assyriis... pari cum exitu et fructu, quo olim deviantes ad gentes filii Israel regnum et gentem suam prodiderunt et perdidērunt.

In oppido Targovicia situata in extrema provincia reipublicae, Ukraina dida, convenerunt osores Constitutionis 3 Mai Felix Potocki, Xaverius Bra-

nicki et Severinus Rzewuski statueruntque pactum occultum confederandi omnes adversarios constitutionis ad defensionem privilegiorum et libertatum antiquarum eliminandamque praefatam Constitutionem etiam invocato brachio Catharinae II imperatricis Russiae, a qua iam multi factiosorum pecunia corrupti erant; et quia rex Stanislaus Augustus Constitutioni manum apposuisset, hinc Targoviciani detronisationem regis institutionemque regiminis oligarchici occultis suis votis adiecerunt.

Sub auspiciis itaque armarum russionum Targoviciani summam potestatem in republica arripuerunt in omnesque sequaces Constitutionis violenter invec-ti sunt, omnesque sanctiones et reformationes in comitiis quadriennalibus statutas et introductas evertērunt. Ipsemet Rex Stanislaus Augustus et noster Massalscius ad Targovicianos accesserunt. Vilnae Simon Kossakovius propria auctoritate se „magnum ducem exercitus Lituaniae libere electum“ promulgavit, adversariosque suos catenis et exilio insequēbatur.

Bellum hoc civile bene attendentes hostes idque sustentantes, inscia confoederatione Targovicia, alteram dismembrationem poloniae a. 1793 die 30 Januarii statuerunt et in comitiis grodnensibus subscribenidam per manus delegati russici proposuerunt. Obtemperarunt consules regni strepitu armorum hostilium perterriti. Hac nova dismembratione perfecta decanatus Minscensis et Radoszkoviensis a nostra dioecesi ad Mohyloviensem avulsi sunt, fideles catholici et praecipue Rutheni, qua orphani matris orbati, crudelem subierunt sortem sub manu „benignissimi gubernii“, ut vocabant adulatores, sed non subiugati Rutheni illud. Dilacerationem ovilis sui et sortem ovium ereptarum illacrimans atque relictarum tutamen prosequens Massalscius epistolam pastoralem Grodna de die 12 Martii a. 1793 ad cle-

rum populumque fidelem dedit, in qua ad preces ferventiores eos invitando: „o, quam desidero, aiebat, Deum vobiscum implorare in quocumque templo cum omni populo fidei! Praecedens vos eorum altaribus manus meas in coelum elevassem clamassemque corde humiliato. Deus magne, ad te clamaverunt patres nostri et exaudisti eos: in te speraverunt et liberasti eos: et ipsi non sunt confusi... Rogamus vos, pergit ulterius episcopus, et nomine Dei Maximi adprecamur, ut in omni sacrificio missae pro patria, quae vos in sinu suo elevavit cumulavitque privilegiis et bonis!... inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri Domini et dicent; parce, Domine, populo tuo: et ne des haereditatem tuam in ignominiam! Deinde praecipit omnibus sacerdotibus ut per sex menses in qualibet missa memento faciant pro statibus confoederatis et pro eorum praesidibus (mareschalcis) addita oratione collecta: Ne despicias omnipotens Deus populum ad te clamantem...; item et litanias de Ss. Nomine Jesu cum populo recitandas et supplicationes decantandas, cum invocatione: „ut statibus confoederatis eorumque praesidibus auxilium et consilium donare digneris, commendans; pro ecclesiis vero magis frequentatis solemnitates 40 horarum celebrandas indulget. Hic erat recursus ad Deum Targovicianorum, qui antea ad Catharinam recurrebant; et non exaudivit eos Dominus, sicut patres eorum exaudiverat, quia non sicut patres clamaverunt. Confidebant potentiae et benignitati humanae: ideo confusi sunt.

Aprime scientes conamina hostium dilacerantium rempublicam conditores Constitutionis 3 Mai tempusque opportunum instare ad vim vi repellendam, collectis copiis sub imperio notissimi virtute militari ducis Kosciuszko exercitus hostile et Targovicianos fausto Marte aggrediuntur, eosque multoties profligant, summumque imperium in republica obtinent.

Omnes Targoviciani proditores patriae declarantur, coryphaei eorum, simul et noster Massalscius, Varsoviae incarcerationum et insurrectione plebis falso quodam rumore concitata, inscio Kosciuszko, a quibusdam latrunculis — bibulis e carcere extrahuntur et in patibulis suspenduntur. Sic occubuit episcopus Massalscius, quem iniuste accusant proditionis patriae; reus quidem erat, quod esset prodiguus et incircumspectus et in decrepita senectute deficiebat iam corde et mente, inde adhesit Targovicianis salutem reipublicae in hac confoederatione sperans; sed patriam amabat liberalisque erat distributor bonorum suorum in pia opera et publicas necessitates. Mortem eius Kosciuszko intime doluit. (vide Dir. 1904).

Post fata Massalscii sedes nostra vacabat. Supremum consilium civile tunc temporis auctoritate Kosciuszki regiminis Lituania exercens administrationem dioecesis a Massalscio constitutam ad regendam ulterius dioecesim coegit. Administratio vobis nolens assensit. De hac administratione anticanonica certior factus nuntius apostolicus de Litta, Varsoviae residens, graviter reprehendit capitulum praecepitque ei, ut sine ulla mora vicarium capitularem ad regendam dioecesim, sede vacante, eligeret. Ad vota nuntii capitulum elegit Davidem Pilchowski, praelatum cap. viln. nominatum suffraganeum vilnensem (vide Dir. a. 1904).

Dies ultima appropinquabat reipublicae. Exercitus defensorum patriae victus et dispersus, ipsemet Kosciuszko vulneratus ab hostibus captus est. Cladem defensorum patriae secuta est ulla dilaceratio Poloniae; nostra dioecesis et tota Lituania imperio rossiano subiugata incipit dies Martyrii sui. Etsi enim gubernium litteris regis de die 14 Decembris a. 1795 spondit ac promisit tam suo, quam successorum suorum nomine omnes Lituanos et

Polonos aliosque omnes incolas subiugatarum provinciarum omnibus privilegiis, quibus gaudent subditi rossiaci: item et libertate fidei usuros, inimicium fidei catholicae et ruthenis promissis non stetit; opus ab ea eliminationis ecclesiae catholicae et ruthenae ceptum continuabatur aevo sequenti. Erant tunc temporis in superficie nostrae dioeceseos sequentes ecclesiae parochiales ruthenae; dioec. Brestens: Brzostowica maior et minor, Holynkae duae eccl., Kryuki, Samohrud, Irowlany, Massalany, Olekszyce, Golnie, Laszae tres eccl., Kopciowszczyzna, Komorowo, Żydomla, Dereczynek, Radziwonizce, Dubno, Skidel, Hubink, Jeziory, Kozłowicze, Wiercieliszkis duae eccl., Grodno, Jaczna, Lipsk, Nowydwori duae eccl., Regalówka, Holynka, Sopoćkinie, Siderka, Łabno, Bala, Hołowacze, Merecz, Augustow, Slonimi duae eccl., Borki, Chodaki, Horki, Hoszczów. Jahlewicze, Jeziernica, Kossowi duae eccl., Koleczyn, Łuszniew, Ostrów, Przewłoka, Synkowicze, Szydłowicze, Alba, Białowicze, Busiaż, Chrobrowicze, Choroszcza, Derewna, Dobromyśl, Dziewiątkowicze, Howiejnowicze, Jawor, Iwaczewicze, Kozłowszczyzna, Lubieszycze, Mizgiery, Milkanowicze, Miromin, Motowidy, Nakryszki, Porzece, Woroniłowicze, Wysock, Obrow. Mołczadź, Zdzienciół, Dworzec, Nowojelnia, Morozowicze, Izwa, Ochonów, Nahorodowicze, Zyblany, Hańczary, Dokudow, Myto, Żyżma, Holdów, Radziwoniszki, Lebioda, Możejków, Dzikuski, Orlae duae eccl., Dziembrowo, Ostryna, Jatwieszk, Głębokie, Sobakińce, Rakowicze, Roś tres eccl. Wolpa, Dzieciołowicze, Gudziewicze, Starodworze, Kuźmicze, Mścibowi duae eccl., Połonkae duae eccl., Hornostajewicze, Porozów, Nowodwór, Łopienica, Podorosk, Choroszewicze, Sedelniki, Zelzin, Siawatycze, Iwaszkiewicze, Zelwa, Samojłowicze, Piaski, Bielanicze, Kołontajow, Dereczyni duae eccl., Szczara, Święcica, Ławszowszczyzna, Swislocz, Dobrawolae duae eccl., Jałowka, Ciecierow-

na, Grodek, Mostowlany, Nowawola, Potokae duae eccl., Topolany, Topielec, Wasilkow, Białystok, Troscienica, Puchły, Rybały duae eccl., Krzany, Suraż, Knyszyn, Międzyrzec. Smorgoniae duae eccl., Świętlany, Dubotowki, Ruskosiele, Hanuta, Bienica, Zalesie, Hruzdow, Połoczanka, Horodziłów, Dubina Donbień, Wołożyn, Bakszty duae eccl., Juraciszki, Tra-by, Michałow, Olszany, Krewa, Sławieńsk, Mysz, Łosza, Horodki, Zabrzezie, Izany, Spiahla, Zanarocza, Wilno, Kierdejow, Lubeza duae eccl., Wsielub, Mikolajew, Podbrzeź, Sienna duae eccl., Szczory, Korelicze, Bierozowice, Połużany Siemiere, Poczapow, Żeleznica, Sworotowka maior et minor, Okołowicze, Solatycze, Niechniewicze duae eccl., Ruta, Wołkowicze, Nańków, Turzec, Nowogrodek—duae eccl., Serwecz, Rajczany, Miratycze, Walowka—duae eccl., Poruczany, Stołowicze, Horodyszczce, Soczewka, Kroszyn, Odachowka, Czernichowo, Mysa, Jastrzębka—duae eccl., Łucko, Wiedźma, Naruczewicze, Snów, Łysica, Dołmatow, Cyryn, Kolpienica, Połonka, Ostrowiec, Lipowo duae eccl., Żuchowicze maiores et minores, Łukowy Borek, Swierżeń duae eccl., Zaluże, Horodzieja superior et inferior.

Ecclesiae gr. Uniti ritos in dioecesi Pinscensi, quae completabatur Pinscensem, Mozyriensem, Rzezcziensem, Sluciensem et partem Kobryniensis districtus: Pińsk, Leszcz, Terebień, Morowin, Chojno, Łopatyn, Lemieszewicze, Welatycze, Ostrowiec, Żydcze, Pohost, Rzeczca, Ostrowa, Żodkinie, Nimkowice, Wilczówka, Iwanczyce, Starokonie, Radezyce, Horodna, Przywitówka, Chrapiń, Kutań, Łoknica, Moroczna, Synce, opp. Nobel 2, Newel, Sienniechowicze, Berezna, Terebezew, Smorodź, Cmień, Uzdybor, Struha, Buchliszcze, Matkowa, Kucheze, Pożoch, Suteż, Kochocka wola, Dubnienice, Burzyń, Żeleznica, Czerniszczce, Pniowo, Bereznica, Uchryniszcze, Bychów, Dorowek, Lubiaż 2, opp. Lubieszów 2, Dolsk, Mochrze,

Lachowicze, Potapowicze, Dostojew, Duboja, Brodnica, Miesiatycze, Kupiatycze, Pinkowicze, Ziabczyce, Stawek, Krzywcyce, Ochowo, Wyszkowicze, Otoločycze, Parszewicze, Welańnica, Porzecze, Łahiszyn, Starzyny, Ozarycze, Hlinna, Obrowo, Święta wola, Bobrowicze, Telehany, Wychowsze, Kraje, Pohosć, Dobrostawka, Rozdziałowicze, Chotyńcize, Dubnowicze, Porochońsk, Stoszna, Wylazy, Chorostów et Stolin.

Anno sequenti dioecesis nostra suppressa et Livoniansi dioecēsi adiecta fuit... Vox in litvania audita est: dioecēsis nostra deplorans pastorem neatum, infantes oppressos et ignominiam suam. Facta est quasi vidua, domina gentium. Lacrimae eius in maxillis eius, quia vidit desolationem suam et futurum martyrium. Amici eius spreverunt eam; inimici iusultabant dicentes: haectine urbs fortitudinis! ubi nam fortes tui, decor et splendor tuus: ubi est Deus tuus! Opprimamus eam, quia arguebat vias nostras...

Ulterio anno sequenti.

List Pasterski.

1) Ignacy Jakub Xsiaże Massalski z Bożey y stolicy apostolskiej łaski biskup wileński. Wszystkim wiernym Chrystusowym djecezji naszej wileńskiej pasterskie błogosławieństwo. Otrzymaliśmy temi czasy od powszechnego wiernych Chrystusowych Ojca y Pasterza szczęśliwie kościołem św. rządzącego Piusa VI list okolny, który wam, najmilsze w Chrystusie dzieci do wiadomości podajemy. Osnowa jego jest taka: Pius Papież VI. Wielebny bracie, zdrowie y apostolskie błogosławieństwo. Z miłością ojcowską, którą nie wszystkim wiernym Chrystusowym mamy to najbardziej zgodne być się zdaje, abyśmy względ na ich wygody y potrzeby doczesne mieli, przez któreby oni do starania się o duchowne czerstwienieszeni stawać się mogli: oboje to bowiem tak stanowiono y układano być powinno, aby jedno drugiemu nie przeszkadzało; ale wzajemnym z obydwóch stron pomiarkowaniem, coraz bardziej się natężyło. Przeto lubo apostolskiego urzędu Naszego troskliwość najwięcej się pomnożeniem czci Boskiej i zbawieniem dusz zatrudnia; znamy jednak to dobrze, iż wzmiankowanych rzeczy nie zaniedbywając, w potrzebach doczesnych nie tylko przeszkody, jeżeli jakie są odwracać, ale też ile możności różnemi sposobami pomagać im możemy. Wiadomo jest iż Benedykt Papież XIV jeden z najmędrszych poprzedników naszych temi powodami pobudzony, przychylając się do prośb niektórych królów y biskupów pozwolił, aby wierni miast i djecezji w niektóre dni święte zachowując post w wigilie tychże świąt nakazane y wysłuchawszy tylko w też dni święte Mszy św.,

aby ciż wierni Chrystusowi koło rzemiosł swoich robić i ręcznymi pracami, tak jak w dni powszednie zabawiać się mogli; lecz z tego pozwolenia takie potom wynikające, jakieśmy się dowiedzieli, postrzeżono skutki, iż jedni robotą swą zbyt zaprzatani przykazania słuchania Mszy św. zupełnie zaniedbywali, inni zaś pretext biorąc z obowiązku zostawionego poszczenia wigilii i słuchania Mszy św. w dni święte, żadną się pracą zatrudnić niechęcąc próżnowaniem się bawili. Nieprzyzwoitości te znając najmilszy w Chrystusie syn nasz Najjaśniejszy Stanisław August któł polski z pobudek prawdziwej a niezmyślonej pobożności zapobiedz im teraz umyślił; przeto usilnie swoim y Najjaśniejszej rzeczypospolitey na ostatnim walnym seymie zgromadzonych stanów imieniem u nas dopraszał się, abyśmy tychże wiernych Chrystusowych od przykazania poszczenia y słuchania Mszy św. w dni te, w które się im pracować pozwala apostolską władzą i powagą uwolnili. My więc za sprawiedliwą rzecz sądząc, abyśmy się do żądania jego przychyłili i ludu wiernego sumieniu dogodzili, tobie, wielbny bracie, zlecamy i nakazujemy, abyś w mieście twym djecezji twojej prawo to o świętach, które dojrzałą radą y po doskonałym rozmyśleniu się y wszystkich okoliczności przetrząśnieniu, wszystkim wiernym Chrystusowym obradku łacińskiego w wspomnianym mieście y djecezji twej będącym powagą apostolską oznajmił y opowiedział; to jest: niech będą zachowane y święcone dni Zmartwychwstania Pańskiego, czyli Wielkieynocy z następującym t. j. poniedziałkiem, Zielonych świątek także z następującym dniem t. j. poniedziałkiem y inne w przeciągu roku niedziele, jako też Narodzenie Pana naszego Jezusa Chrystusa, Obrzezania, Trzech królów, wniebowstąpienia y Bożego Ciała; tudzież pięć dni uroczystych Najśw. Maryi P., t. j. Oczyszczenia czyli Gromniczney, Zwiastowania, Wniebowzięcia, Naro-

dzenia y Poczęcia. Prócz tego niech będą rachowane dni święte świętych apostołów Piotra i Pawła, Wszystkich świętykh, Św. Szczepana pierwszego męczennika y jednego tylko szczególniejszego patrona; lecz jeśliby się gdzie kilku patronów święta, równie uroczyste znalazły, trzeba, wielbny bracie, żebyś się pilnie wywiedział, który z wspomnianych uroczystych patronów w większej czci y poszanowaniu jest w tym mieście, miasteczku, lub wsi; i tego tylko patrona dzień święty za uroczysty wyznaczysz. W te tedy uroczyste dni święte podług dawney kościoła katolickiego ustawy, wierni Chrystusowi Mszy św. słuchać, od prac ręcznych wstrzymać y post w wigilie do nich, jeżeli je mają, zachować powinni są i obowiązani; w inne zaś święta nie tylko rzemiosłami i innemi ręcznymi pracami zatrudniać y zabawiać się pozwalamy; ale nadto tychże wiernych Chrystusowych od wszelkiego wigilii czyli postu w dni poprzedzające (byle ten z innych miar, lub z racy wielkiego postu, lub suchych dni nie był nakazany) i słuchania Mszy św. w rzeczzone dni i obowiązku uwalniami. Ponieważ jednak, lubo ludu wiernego sumieniu folę czyniemy y tym, którzy w pocie czoła swojego na kawałek chleba zarabiają niedostatkowi niejako pomoc chcemy; jednakże czci świętych y zbawienney wiernych Chrystusowych pokuty zmniejszyć bynajmniej nie myślimy; przeto, ażeby tychże świętych y świąt officia, czyli pacierze kapłańskie y Msze św., tak w czasie tych uchylonych teraz uroczystości, jako i wigilije ich jak dawniej odnawiane i odprawiane po wszystkich kościołach bywały, przykazujemy, aby też post św., który w rzeczzone wigilije zachowany być miał na środy i piątki adwentowe był przeniesiony, nakazujemy y stanowimy. Nadto żeby nie tylko duchowni i możniejsi ludzie świeccy, którzy w dni nawet nie święte na Mszy św. y obrzędach kościelnych (czego usilnie żądamy) być

moga; ale też i ci, którzy rolnictwem zatrudnieni będąc w dni tylko święte do kościoła uczęszczają, św. Apostolów y Męczenników, których wyżej zniesliśmy, pamięć zachowali i szanowali; chcemy y przykazujemy, aby dnia 29 czerwca prócz osobliwszey św. Piotra i Pawła uroczystości, innych także apostołów y dnia 26 Grudnia prócz szczególney św. Szczepana uroczystości i innych świętych Męczenników, pamiątka była obchodzona Przeto 29 Czerwca w kalendarzach kościelnych tak święta opisane być powinno: Św. Piotra y Pawła y pamiątka wszystkich apostołów y tak na pacierzach kapłańskich jako we Mszy św. dodano być powinno Commemoratio de communi apolor. Dnia zaś 26 Grudnia tak niech będzie wpisano Święto św. Szczepana pierwszego męczennika y pamiątka wszystkich św. Męczenników, y tak w pacierzach kapłańskich jako we Mszy św. dodano być powinno: Commemoratio de communi plurimor. Martyrum. To my, wielbny bracie, mając wzgląd nie mniej na duchowny, jako y doczesny ludu tego pożytek ustanowić za rzecz potrzebną osądziliśmy ufając troskliwości y pasterskiej czułości twojej, iż temu przez usilność y staranie zaradzisz, aby się nie zdało jako cześć Boska umniejszona była, lecz im mniejsza jest teraz ustanowiona dni świętych liczba tym większa niech będzie w umysłach wiernego ludu pobożność, gorliwość i nabożeństwo. Usilnie zatem żądamy u ciebie, wielbny bracie, w panu upominamy, aby się silnie starał o nauczanie ludu tobie powierzonego, co do sprawiedliwego y prawego dni świętych obchodzenia należy z jaką pokorą y gorącością ducha podczas Najśw. Ołtarza ofiary być przygotowanemi, z jaką usilnością uczęszczać na obrządki kościelne, kazania y nauki chrześcijańskie powinni, aby w te dni serca wiernych pijaństwem i obżarstwem obciążone nie były y światowemi nie zaprzętały się troskliwościami tudzież

o oddaleniu z publicznych miejsc wszelkich świątowych, bezprawnych i mniej pobożnych widowisk, a przysposobienie takich, któreby do wzbudzenia nabożeństwa y pobożnych myśli pomocne być mogły, starać się jak najusilniej będziesz. Tego wszystkiego od znajomey nam dobrze pasterskiej twojej pilności zapewne się spodziewamy: mimo jakichkolwiek bądź apostolskich y uniwersalnych, lub prowincjonalnych, albo synodalnych zborów, generalnych lub partykularnych ustaw i rozrządzeń cokolwiek inaczej stanowiących. Dan w Rzymie u Ś. Piotra pod pierścieniem rybaka dnia 23 Maja 1775 papieżstwa naszego roku pierwszego“.

Widzicie w tym liście najmilsze dzieci, myśl y wolą powszechnego pasterza Kościoła św. y na wasze doczesne potrzeby czulego y o duchownych troskliwie zarządzającego. Do tego świątobliwego y oycowskiego zamysłu y my się nakłaniając list ten i zamknięte w nim rozrządzenia z należyтым uszanowaniem przyjęliśmy y aby w djecezji naszej po wszystkich kościołach, tak świeckich, jako y zakonnych, wiernie wykonane było nakazujemy. Zebyście zaś zbyt niemi powierzchownego nabożeństwa praktykami nie będąc roztargnieni, do prawdziwego y gruntownego większy pohop y sposobność mieli, mocą urzędu naszego y jako od stolicy świętej (ile tego potrzeba wyciąga) delegowani, następujące rozporządzenie czyniemy i aby od wszystkich wiernych y Duchowieństwa, tak świeckiego jako i zakonnego, jakiejkolwiek reguły y instytucji po ogłoszeniu tego listu, wiernie wykonane były, przykazujemy:

Najprzód: zostawując bractwa po różnych kościołach świeckich y zakonnych założone w stanie niniejszym, w którym się znajdują zakazujemy publicznego dyscyplinowania się y ubierania się, jak mówią w kapy, tak w wielki post jako y we dni

uroczyste lub powszedne w kościołach, kaplicach i innych miejscach, gdzie wierni na nabożeństwo zgromadzać się zwykli, także podczas procesyj publicznych, niesporów, konduktów pogrzebowych, a tym więcej wtenczas, kiedy strasliwa tajemnica Mszy św. sprawuje się, jako nieprzyzwoitego poszanowaniu miejscom świętym przeszkody czyniącego wstyd i ludzkości rażącego.

Powtóre: zabraniamy obojej płci osobom gromadnego pielgrzymowania, albo (jak je nazywają) kompanii z miast, miasteczek y wsi jednych do drugich z okazji odpustów, albo cudownych obrazów, jako podlegających wielu nieprzyzwoitościom, które świętości i religii naszej uwłaczają. Oznamujemy to jednak wszystkim y pasterskim affektem upominamy, ażeby obrazy św. szanowali y odpustów na pomoc swoją zbawienną używali.

Po trzecie: nie naruszając odpustów od stolicy św. na oktawy, nowenny, septenny, quinquenny y tym podobne pozwolonych (byleby tylko te odpusty jako być powinno od stolicy naszej ordynaryjney przyznane były), zakazujemy w dni pomienione, tak między oktawą infra octavam, jako i w same oktawy, nowenny, septenny, quinquenny y inne podobne wystawowania Najśw. Sakramentu y kazań do ludu: a to po wszystkich kościołach dyecezyi naszej, tak świeckich, jak y zakonnych, nawet i w samym naszym kościele katedralnym. Oktawa Bożego Ciała podług dawnego zwyczaju odprawiać się będzie.

Po czwarte: Ponieważ Ojciec św. pozwolił nam jednego z przedniejszych patronów królestwa wybrać y jego święto uroczyste obchodzić; więc my za takiego patrona obraliśmy św. Kazimierza, Królewicza Polskiego, y aby uroczystość jego w całej dyecezyi zachowana była przykazujemy.

Wy zaś, pracownicy pracy naszej w winnicy Chrystusowej, Kapłani mianowicie z urzędu swego o duszach staranie mający, bierzcie ztąd okazyą do przekładania wiernym władzy kościoła Chrystusowego w naznaczeniu świąt, lub onychże zmniejszaniu y stanowieniu praw ściągających się do Religii y przyzwoitey Boskiemu Majestatowi uczciwości. Czyńcie pilną reflexyą na prawdziwego ducha kościoła Chrystusowego w ustanowieniu świąt, obrządków y nabożeństwa y onego wiernym ukazujcie, przykładajcie im y onych nauczajcie, na czym dni święte pożytecznie trawione być powinny. Odradzajcie od występków w takowe dni najczęstszych. Wzniecajcie chęć do pożyteczney w dni powszednie pracy y usiłujcie zupełnie w tym przekonać wiernych, że jako pożyteczna praca jest źródłem uszczęśliwienia ich doczesnego, tak ze względu na Boga podjęta, jest sposobem skutecznym unormowania się rozlicznych występków, jedną z miłych Bogu ofiarą y drogą naybezpiecznieyszą do błogosławieństwa wiecznego. Tego zaś nauczywszy List niniejszy cały ludowi w niedzielę lub inne święta uroczyste na nabożeństwa zgromadzonemu z ambony głośno przeczytajcie y wołą oycza św. jako też y naszą tu wyrażoną ogłosicie y do naydoskonalszey wiadomości podajcie trzy razy przynajmniej lub więcej, jeżeli tego potrzeba, czytanie powtarzając w święta lub niedziele po sobie następujące. Żeby zaś rzecz jak naylepiey roaporządzona była chcemy, ażeby po całej deecezyi naszej jednegoż czasu zachowanie y pełnienie tego wszystkiego, co w niniejszym liście jest wyrażono, początek swóy wzięło; dla tego czas, od którego takowe zachowywanie y pełnienie zacząć się ma, czyli termin exekucyi naznaczony święto blisko następujące Bożego Narodzenia, roku terażnięszego, a tak święto św. Jana Apostoła

i Ewangelisty już nawet ani tego roku w całej Diecezyi naszej święcone nie będzie. Po ogłoszeniu zaś z ambon kościelnych List niniejszy niechaj wszędzie do drzwi kościelnych przybity będzie etc.

Dan w pałacu naszym Werkowskim dnia 30 Sierpnia Roku 1775. Ignacy Jakub Xsiaże Massalski biskup wileński.

ODMIANY KSIEŻYCA NA R. 1907

	Styczeń.	Luty.	Marzec.	Kwiecień.
	d. g. m.	d. g. m.	d. g. m.	d. g. m.
● Nów	1 8 27 r.	—	1 8 35 r.	—
) 1-sza kwadra	8 11 12 r.	7 7 5 r.	9 3 40 n.	7 11 8 w.
☾ Pełnia	16 4 15 d.	15 8 53 r.	16 10 15 w.	15 8 35 r.
(Ostatnia kwadra	24 3 22 n.	22 11 12 r.	23 5 51 d.	22 12 24 n.
● Nów	30 8 13 w.	—	30 9 36 w.	29 11 30 r.
	Maj.	Czerwiec.	Lipiec.	Sierpień.
	d. g. m.	d. g. m.	d. g. m.	d. g. m.
) 1-sza kwadra	7 3 58 d.	6 5 25 n.	5 3 42 d.	3 11 36 w.
☾ Pełnia	14 4 48 d.	12 11 57 w.	12 7 00 r.	10 2 45 d.
(Ostatnia kwadra	21 7 50 r.	19 5 4 d.	19 4 56 n.	17 7 58 w.
● Nów	29 2 20 n.	27 5 47 d.	27 9 07 r.	25 11 34 w.
	Wrzesień.	Październ.	Listopad.	Grudzień.
	d. g. m.	d. g. m.	d. g. m.	d. g. m.
) 1-sza kwadra	2 6 10 r.	1 12 32 d.	—	—
☾ Pełnia	9 12 04 n.	8 11 47 r.	7 2 35 n.	6 8 25 w.
(Ostatnia kwadra	16 2 07 d.	16 10 22 r.	15 6 51 r.	15 1 41 n.
● Nów	24 12 51 d.	24 1 09 n.	22 12 53 d.	22 12 14 n.
) 1-sza kwadra	—	30 7 45 w.	29 4 46 n.	28 4 23 d.

WSCHÓD I ZACHÓD SŁOŃCA W 1907 ROKU.

Miesiąc i dzień	Wsch. o godz.	Zach. o godz.	Miesiąc i dzień	Wsch. o godz.	Zach. o godz.
Styczeń 1	8.08	4.11	Lipiec 2	3.56	8.15
" 8	8.01	4.22	" 9	4.05	8.06
" 15	7.52	4.35	" 16	4.15	7.56
" 22	7.41	4.48	" 23	4.26	7.45
" 29	7.28	5.01	" 30	4.37	7.31
Luty 5	7.14	5.15	Sierpień 6	4.49	7.17
" 12	7.00	5.28	" 14	5.01	7.02
" 19	6.44	5.41	" 20	5.12	6.46
" 26	6.28	5.54	" 27	5.24	6.30
Marzec 5	6.12	6.06	Wrzesień 3	5.36	6.13
" 12	5.55	6.18	" 10	5.47	5.57
" 19	5.39	6.31	" 17	5.59	5.40
" 26	5.22	6.43	" 24	6.11	5.24
Kwiecień 2	5.07	6.55	Pazdziernik 1	6.24	5.08
" 9	4.51	7.07	" 8	6.36	4.53
" 16	4.37	7.19	" 15	6.49	4.38
" 23	4.23	7.31	" 22	7.02	4.25
" 30	4.11	7.42	" 29	7.15	4.12
Maj 7	4.00	7.53	Listopad 5	7.28	4.02
" 14	3.51	8.03	" 12	7.40	3.54
" 21	3.45	8.12	" 19	7.51	3.48
" 28	3.40	8.18	" 26	8.00	3.44
Czerwiec 4	3.39	8.22	Grudzień 3	8.07	3.44
" 11	3.39	8.24	" 10	8.12	4.46
" 18	3.43	8.24	" 17	8.14	3.51
" 25	3.48	8.21	" 25	8.12	4.10

6773

1907

MEMORIAL

1907